

Startside>Familierechtige forhold og arv>Skilsmisse og separation

Skilsmisse og separation

Når et ægtepar beslutter at blive skilt, indleder en af ægtefællerne eller begge to almindeligvis skilsmisseprocedure.

I de fleste lande er det en domstol, der bevilger skilsmisse, og den afgørelse, der udstedes, opløser ægteskabet.

Hvis parret har børn, medfører skilsmissen ud over ægtefællernes separation en ny tilrettelæggelse af forholdet for hver enkelt af parterne med de fælles børn.

Skilsmissen giver endvidere anledning til, at ægtefællernes formue deles, og eventuelt til, at den ene ægtefælle betaler den anden et underhaltsbidrag til børnenes forsørgelse.

I EU er der regler for, hvilken domstol en skilsmissebegæring skal forelægges for, når parret skal separeres. Disse regler er især nyttige for ægtefæller af forskellig nationalitet, eller når parret har levet i forskellige medlemsstater i løbet af deres ægteskab.

På samme måde skaber disse regler mulighed for, at en skilsmisse, der er bevilget i ét EU-land, anerkendes lettere i en anden medlemsstat, hvor den også får retsvirkninger.

Vælg det relevante lands flag for at få detaljerede nationale oplysninger.

Sidste opdatering: 18/01/2019

Denne side vedligeholdes af Europa-Kommissionen. Oplysningerne på denne side afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens officielle holdning. Kommissionen påtager sig intet ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Der henvises til den juridiske meddelelse, for så vidt angår de regler om ophavsret, der gælder for EU-websiderne.

Kommissionen er i gang med at opdatere en del af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Belgien

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Der findes to former for skilsmisse i belgisk lovgivning: skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsophør og skilsmisse efter fælles overenskomst.

Der kan opnås skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsophør på to måder:

ved at forelægge dokumentation for det uoprettelige samlivsophør ved alle retsmidler (artikel 229, stk. 1, i civillovbogen). Samlivsophøret er uopretteligt, når det er umuligt for ægtefællerne at fortsætte eller genoptage deres samliv

i forlængelse af en faktisk adskillelse, der har været et vist stykke tid. Det uoprettelige samlivsophør er en kendsgerning, når ansøgningen indgives i fællesskab af de to ægtefæller efter **mere end seks måneders faktisk adskillelse**. Hvis den faktiske adskillelse har været mindre end seks måneder, og ægtefællerne ønsker at indgive en fælles ansøgning om skilsmisse, er det uoprettelige samlivsophør en kendsgerning, når ægtefællerne for anden gang – efter en tænkepause – har været i retten og har gentaget deres ønske om skilsmisse (artikel 229, stk. 2, i civillovbogen). **Ensidig ansøgning efter mere end et års faktisk adskillelse**: Det uoprettelige samlivsophør er en kendsgerning, når ansøgningen indgives af den ene af ægtefællerne efter mere end et års faktisk adskillelse. Hvis den faktiske adskillelse har været mindre end et år, og en af ægtefællerne ønsker at indgive en ensidig skilsmisseansøgning, er det uoprettelige samlivsophør en kendsgerning, når den ansøgende ægtefælle for anden gang – efter en tænkepause – har været i retten og har gentaget sit ønske om skilsmisse (artikel 229, stk. 3, i civillovbogen).

Skilsmisse efter fælles overenskomst kan kun opnås ved ægtefællernes forelæggelse af en global forudgående aftale, som regulerer alle skilsmisens retsvirkninger, og ved ægtefællernes vedholdende fremføring af ønsket om at bringe samlivet til ophør efter fælles overenskomst, indtil skilsmissen bevilges. Den globale forudgående aftale består af et forlig, hvorved ægtefællerne enes om alt, der vedrører deres respektive formue (artikel 1287 i retsplejeloven), og en skilsmisseaftale, der regulerer spørgsmål om ægtefællernes respektive bopæl under skilsmisessagen, forældremyndighed og forvaltningen af de fælles børns aktiver og retten til at have kontakt med dem under og efter skilsmisessagen, ægtefællernes respektive bidrag til de fælles børns forsørgelse og størrelsen af et eventuelt ægtefællebidrag under og efter skilsmisessagen (artikel 1288 i retsplejeloven).

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Der findes to former for skilsmisse i belgisk lovgivning: skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsophør (artikel 229 i civillovbogen) og skilsmisse efter fælles overenskomst (artikel 230 i civillovbogen).

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En skilsmisse bryder det ægteskabelige bånd fremadrettet. De tidligere ægtefæller ophører med at være hinandens arvinger. De kan gifte sig igen. I Belgien har indgåelsen af ægteskab ikke nogen indflydelse på ægtefællernes efternavn. Der er dog en brugsret forbundet med mandens efternavn. Efter skilsmissen er det ikke længere muligt at bruge mandens efternavn i dagligdagen og rent arbejdsmæssigt. Der kan under særlige omstændigheder gøres en undtagelse fra denne regel i forbindelse med firmanavne.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Den fælles formue afvikles. I en skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsophør mister ægtefællerne, medmindre andet er aftalt, alle de fordele, de gensidigt har givet hinanden ved ægtepagt og siden ægteskabets indgåelse, samt fordelene ved indgåede arvepagter. Ved skilsmisse efter fælles overenskomst regulerer ægtefællerne på forhånd deres respektive rettigheder i den globale forudgående aftale (se spørgsmål 1).

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Et ægteskabs opløsning ved skilsmisse har ingen indflydelse på rettighederne for de børn, der er født i ægteskabet (artikel 304 i civillovbogen). Efter ægteskabets opløsning ved skilsmisse udøves forældremyndigheden over børnene og forvaltningen af deres aktiver af forældrene i fællesskab eller af den, børnene er blevet overdraget til, enten efter behørigt godkendt aftale mellem parterne eller ved afgørelse truffet af formanden for den ret, der behandler sagen om foreløbige forholdsregler (artikel 302 i civillovbogen). Begge ægtefæller skal i forhold til deres formåen bidrage til udgifterne til at have børnene boende, deres forsørgelse, overvågning, opdragelse og uddannelse, indtil børnene er myndige, eller, hvis deres uddannelse ikke er afsluttet på dette tidspunkt, indtil de er færdige med den (artikel 203 i civillovbogen), og med deres andel til de almindelige og ekstraordinære udgifter, der kan henføres til denne forpligtelse (artikel 203a i civillovbogen). Dette bidrag udbetales normalt i form af et underhaltsbidrag, som fastsættes enten af domstolene eller efter aftale.

3.4 forpligtelsen til at betale underhaltsbidrag til den anden ægtefælle?

Skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsophør: Ægtefællerne kan eventuelt indgå aftale om et underholdsbidrag efter skilsmissen, herunder om dets størrelse og de betingelser, hvorefter det aftalte beløb kan ændres. Uden en sådan aftale kan retten efter anmodning fra den modtagende ægtefælle tilkende denne et underholdsbidrag fra den anden ægtefælle. Retten kan nægte at efterkomme anmodningen om underholdsbidrag, hvis sagsøger har begået en alvorlig fejl, som gør det umuligt at fortsætte samlivet. Der ydes under ingen omstændigheder underholdsbidrag til en ægtefælle, der er kendt skyldig i fysisk vold mod den anden ægtefælle. Hvis sagsøgte godtgør, at sagsøgers behovssituation skyldes en beslutning, som denne har truffet egenhændigt, og beslutningen ikke kan begrundes i familiens behov, kan sagsøgte af retten fritages for at betale underholdsbidrag eller pålægges at betale et reduceret underholdsbidrag (artikel 301, stk. 1, 2 og 5, i civillovbogen). Underholdsbidraget skal mindst dække modtagerens behov og må ikke overstige en tredjedel af den betalende ægtefælles indkomst. Underholdsbidraget kan ikke udbetales i længere tid, end ægteskabet har varet. I undtagelsestilfælde kan denne varighed forlænges (artikel 301, stk. 3, 4, 6, 8 og 9, i civillovbogen).

Skilsmisse efter fælles overenskomst: Ægtefællerne regulerer på forhånd deres respektive rettigheder i den globale forudgående aftale (se spørgsmål 1). De kan indgå aftale om størrelsen af et eventuelt underholdsbidrag under retssagen og efter skilsmissen samt om indekseringsformlen og de betingelser, der skal være opfyldt, for at beløbet kan ændres (artikel 1288, stk. 1, nr. 4), i retsplejeloven).

Under alle omstændigheder kan retten hæve, sænke eller ophæve underholdsbidraget, hvis nye forhold, som er uafhængige af parternes vilje, gør, at beløbet ikke længere er passende. I en skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsophør kan retten endvidere tilpasse underholdsbidragets størrelse, hvis skilsmissen medfører en ændring af ægtefællernes økonomiske situation.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

En separation bryder ikke det ægteskabelige bånd, men svækker ægtefællernes gensidige rettigheder og forpligtelser. Den ophæver samlivspligten og deler formuen.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Grundene til separation er de samme som skilsmissegrundene.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

En separation bryder ikke det ægteskabelige bånd, men svækker ægtefællernes gensidige rettigheder og forpligtelser. For så vidt angår ægtefællernes person ophæver separation kun pligten til at bo sammen og pligten til at være hinanden til støtte. Troskabspligten og den gensidige underholdspligt består (artikel 308 i civillovbogen). For så vidt angår formuen medfører separation bodeling (artikel 311 i civillovbogen). Med hensyn til børnene er separationens retsvirkninger de samme som i forbindelse med skilsmisse. Ægtefæller, der har opnået separation, kan ikke tilkendes underholdsbidrag, men den gensidige underholdspligt finder anvendelse (artikel 213 i civillovbogen).

Retsvirkningerne af en separation efter fælles overenskomst er de samme som for en skilsmisse efter fælles overenskomst og reguleres i henhold til de forudgående aftaler, dog med det forbehold at det ægteskabelige bånd ikke er brudt. Derudover består troskabspligten og den gensidige underholdspligt.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Et ægteskabs omstødelse er den civile retlige sanktion, når et ægteskab indgås i modstrid med lovens bestemmelser, på trods af den forebyggende kontrol, som personregisterføreren foretager.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab skal omstødes i følgende tilfælde:

En af ægtefællerne er umyndig, og der foreligger ikke dispensation fra alderskravet (artikel 144 i civillovbogen): Man skal mindst være fyldt 18 år for at kunne indgå ægteskab.

Manglende samtykke (artikel 146 i civillovbogen).

Proformaægteskab (artikel 146a i civillovbogen): Et ægteskab er ugyldigt, når det af en kombination af omstændigheder fremgår, at hensigten hos mindst en af ægtefællerne tydeligvis ikke er at indgå i et varigt fællesskab, men kun at opnå en fordel i form af opholdsret i kraft af den pågældendes status som ægtefælle.

Tvangsægteskab (artikel 146c i civillovbogen): Et ægteskab er ugyldigt, når det er indgået uden begge ægtefællers frie samtykke, og mindst en af ægtefællernes samtykke blev afgivet under vold eller trusler.

Bigami (artikel 147 i civillovbogen).

Tilsidesættelse af et forbud mod ægteskab på grund af slægtskab, en dom, hvorved den formodede far dømmes til betaling af et underholdsbidrag, eller slægtskab opstået ved adoption (artikel 161-164, artikel 341 og 356-1, stk. 1 og 2, og artikel 353-13 i civillovbogen).

Manglende kompetence hos den embedsmand, der foretog vielsen (artikel 191 i civillovbogen) (valgfri ugyldighed).

Ægteskab indgået i strid med krav om offentlighed (artikel 191 i civillovbogen) (valgfri ugyldighed).

De relative ugyldighedsgrunde er manglende samtykke fra en eller begge ægtefæller eller forveksling af personer (artikel 180 og 181 i civillovbogen).

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Hvis et ægteskab omstødes, behandles det, som om det aldrig var blevet indgået. Omstødelsen virker med tilbagevirkende kraft til dagen for vielsen. Alle retsvirkninger af ægteskabet bortfalder. Ægteskabet anses for aldrig at være blevet indgået.

Når ægtefællerne er i god tro, dvs. når de ikke var bekendt med det forhold, der gjorde ægteskabet ugyldigt, kan retten bestemme, at ægteskabet kun erklæres ugyldigt fremadrettet, mens dets bagudrettede retsvirkninger opretholdes. Når kun en af ægtefællerne er i god tro, gælder ægteskabets retsvirkninger kun til dennes fordel.

Retsvirkningerne til fordel for børnene opretholdes, selv om ingen af ægtefællerne var i god tro. For et barn født under ægteskabet eller inden for en periode på 300 dage efter dets omstødelse anses morens mand stadig for at være barnets far.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

I loven fastsættes to former for mægling: frivillig mægling, hvor parterne selv henvender sig til en mægler uden rettens mellemkomst, og retslig mægling i en retssag på forslag af parterne eller en dommer, i hvilket tilfælde retssagen suspenderes. Mægling kan anvendes i tvister vedrørende ægteskabelige forpligtelser (artikel 201 og 203 i civillovbogen), ægtefællernes rettigheder og forpligtelser (artikel 221-224 i civillovbogen), skilsmisens retsvirkninger (artikel 295-307a i civillovbogen), forældremyndighed (artikel 371-387a i civillovbogen), skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsophør (artikel 229 i civillovbogen), skilsmisse efter fælles overenskomst (artikel 1254-1310 i retsplejeloven) og faktisk samliv. Begge parter kan frit foreslå, at der indledes en (frivillig) mæglingsprocedure (artikel 1730 ff. i retsplejeloven). Den dommer, der behandler sagen, kan på et hvilket som helst tidspunkt i sagen bestemme, at der skal indledes (retslig) mægling (artikel 1734 ff. i retsplejeloven). I begge tilfælde gælder det, at hvis parterne når frem til en mæglingaftale, kan denne forelægges dommeren til godkendelse. Dommeren kan udelukkende nægte at godkende aftalen, hvis den tilsidesætter de almindelige retsprincipper eller mindrer børns interesser.

Selve skilsmisedommen kan kun afsiges af domstolene.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Den ret, der har kompetence til at behandle en ansøgning om skilsmisse eller separation på grund af uopretteligt samlivsophør eller en ansøgning om ændring af en separation til skilsmisse, er retten i første instans på det sted, hvor den sidste fælles bopæl var beliggende, eller hvor sagsøgtes bopæl ligger (artikel 628, stk. 1, nr. 1), i retsplejeloven).

Ved skilsmisse efter fælles overenskomst henvender ægtefællerne sig til en førstinstansret efter eget valg (artikel 1288a, stk. 2, i retsplejeloven).

Anmodningen om omstødelse af ægteskab indbringes for retten i første instans på det sted, hvor sagsøgte har bopæl (artikel 624 i retsplejeloven).

Ved skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsophør indgives ansøgningen 1) på grundlag af artikel 229, stk. 1, i civillovbogen, ved en foged, 2) på grundlag af artikel 229, stk. 2, i civillovbogen, ved fælles begæring i overensstemmelse med artikel 1026 ff. i retsplejeloven, underskrevet af begge ægtefæller eller af mindst en advokat eller notar (artikel 1254, stk. 1, i retsplejeloven), 3) på grundlag af artikel 229, stk. 3, i civillovbogen, ensidigt ved kontradiktorisk begæring i overensstemmelse med artikel 1034a til 1034e i retsplejeloven. I alle tilfælde skal det indledende processkrift ud over de sædvanligvis påkrævede oplysninger indeholde en detaljeret beskrivelse af de påberåbte forhold samt børnenes identitet (artikel 1254, stk. 1, i retsplejeloven). Derudover indgives en genpart af vielsesattesten, en genpart af børnenes fødselsattest og bevis for begge ægtefællernes identitet og nationalitet, medmindre de er indskrevet i folkeregistret eller udlændingeregistret (artikel 1254, stk. 2, i retsplejeloven).

Ved skilsmisse efter fælles overenskomst indgives ansøgningen ved begæring (artikel 1288a i retsplejeloven). Denne vedlægges ud over de dokumenter, der er påkrævet ved en skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsophør, de forudgående aftaler, der er indgået mellem parterne, og i givet fald en opgørelse af deres aktiver.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

De almindelige retsregler finder anvendelse. Se siden "Aide judiciaire" (retshjælp) (link).

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Enhver afgørelse om efterkommelse eller afvisning af en ansøgning om skilsmisse/separation på grund af uopretteligt samlivsophør eller en anmodning om omstødelse af ægteskabet kan appelleres inden for en frist på en måned fra datoen for forkyndelse af udeblivelsesdommen eller dommen afsagt efter kontradiktorisk procedure (artikel 1048, stk. 1, og artikel 1051, stk. 1, i retsplejeloven).

En appel af den dom, der meddeler skilsmisse, kan kun antages, hvis den er begrundet i manglende overholdelse af de ved lov fastsatte betingelser for at meddele skilsmisse eller i ægtefællernes forsoning. Anklagemyndigheden kan appellere dommen senest en måned efter dommens afsigelse. I dette tilfælde forkyndes appellen for begge parter. Dommen kan ligeledes appelleres af en af ægtefællerne eller af begge ægtefæller, hver for sig eller i fællesskab, senest en måned efter afsigelsen. I dette tilfælde forkyndes appellen for den offentlige anklagemyndighed, og, såfremt dommen kun appelleres af den ene ægtefælle, for den anden ægtefælle. En appel på baggrund af ægtefællernes forsoning skal under alle omstændigheder indgives af ægtefællerne i fællesskab senest en måned efter afsigelsen. Denne appel forkyndes for den offentlige anklager (artikel 1299 i retsplejeloven). En appel af en dom, som afviser skilsmisse eller separation efter fælles overenskomst, kan kun antages til behandling, hvis den indgives af begge parter, hver for sig eller i fællesskab, senest en måned efter afsigelsen (artikel 1300 i retsplejeloven).

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar (herefter "Bruxelles IIa-forordningen") har fundet anvendelse siden den 1. marts 2005. Denne forordning finder anvendelse i Den Europæiske Union (undtagen i Danmark). Retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat, anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure (artikel 21, stk. 1, i Bruxelles IIa-forordningen). Der stilles ikke krav om anvendelse af en særlig procedure i forbindelse med ajourføring af en medlemsstats civilstandsregister på grundlag af en retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, der er truffet i en anden medlemsstat, når den pågældende afgørelse ikke længere kan gøres til genstand for appel eller genoptagelse i henhold til sidstnævnte medlemsstats lovgivning (artikel 21, stk. 2, i Bruxelles IIa-forordningen). En retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab kan ikke anerkendes, såfremt en anerkendelse åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper, såfremt sagsøgte er dømt som udebleven, og det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke er blevet forkyndt for sagsøgte i så god tid og på en sådan måde, at denne har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse, der tidligere er truffet i en sag mellem de samme parter (artikel 22 i Bruxelles IIa-forordningen). Under behandlingen kan kompetencen for retten i domsstaten ikke efterprøves (artikel 24 i Bruxelles IIa-forordningen), og en retsafgørelse kan i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet (artikel 26 i Bruxelles IIa-forordningen). Desuden kan anerkendelse af en retsafgørelse ikke afslås under henvisning til, at belgisk lovgivning ikke tillader skilsmisse på samme grundlag (artikel 25 i Bruxelles IIa-forordningen). De dokumenter, der skal fremlægges med henblik på anerkendelse af en retsafgørelse fra en udenlandsk ret, er oplyst i artikel 37 i Bruxelles IIa-forordningen.

Når forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar (Bruxelles IIa) ikke finder anvendelse, henhører afgørelser truffet efter den 1. oktober 2004 under bestemmelserne i loven om international privatret (artikel 126, stk. 2, i loven om international privatret). I overensstemmelse med artikel 22 i loven om international privatret opnås anerkendelsen uden videre, uden at der skal lægges sag an. En udenlandsk retsafgørelse anerkendes ikke, hvis anerkendelsens retsvirkninger er åbenbart uforenelige med de grundlæggende retsprincipper, hvis sagsøgtes rettigheder er blevet tilsidesat, hvis afgørelsen er truffet ved overtrædelse af loven, hvis afgørelsen stadig kan appelleres, hvis den er uforenelig med en afgørelse truffet i Belgien eller med en afgørelse, der tidligere er truffet i udlandet, og som forventes at ville blive anerkendt i Belgien, hvis ansøgningen er indgivet i udlandet, efter at der er indgivet en ansøgning i Belgien, som endnu ikke er færdigbehandlet, mellem de samme parter og om den samme genstand, hvis de belgiske domstole havde enekompetence til at behandle ansøgningen, hvis den udenlandske rets kompetence udelukkende var baseret på sagsøgtes tilstedeværelse eller tilstedeværelsen af aktiver uden direkte tilknytning til tvisten i den stat, som denne ret er underlagt, hvis anerkendelsen støder mod en af de afvisningsgrunde, der er nærmere angivet ved lov (i forbindelse med person- og familieretten drejer det sig udelukkende om navn, adoption og forstødelse) (artikel 25, stk. 1, i loven om international privatret). Retsafgørelsen kan under ingen omstændigheder efterprøves med hensyn til sagens realitet under behandlingen (artikel 25, stk. 2, i loven om international privatret). De dokumenter, der skal fremlægges med henblik på anerkendelse af en udenlandsk retsafgørelse, er oplyst i artikel 24 i loven om international privatret.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Både forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar (Bruxelles IIa) og loven om international privatret har som grundprincip, at anerkendelse opnås uden videre uden nogen formalia. Hvis anerkendelsen er baseret på Bruxelles IIa-forordningen, kan alle interesserede parter efter procedurene i afdeling 2 anmode om, at der træffes en afgørelse om anerkendelse eller ikke-ankendelse af retsafgørelsen (artikel 21, stk. 3, i Bruxelles IIa-forordningen). Hvis ikke Bruxelles IIa-forordningen finder anvendelse, kan enhver, der har interesse deri, såvel som den offentlige anklager få fastslået, at retsafgørelsen skal anerkendes helt eller delvist, eller at den ikke kan anerkendes, efter proceduren i artikel 23 i loven om international privatret (artikel 22, stk. 2, i loven om international privatret).

16 Hvilken skilsmissegivning anvender domstolene i skilsmissegaver mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Artikel 55, stk. 1, i loven om international privatret indeholder en regel om henvisning til andre retsinstanser i forbindelse med skilsmisser/separationer med en international dimension. Skilsmisse og separation reguleres:

af lovgivningen i den stat, på hvis område de to ægtefæller har deres sædvanlige opholdssted på tidspunktet for ansøgningens indgivelse
hvis ikke ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted i den samme stat, af lovgivningen i den stat, på hvis område ægtefællerne havde deres sidste fælles sædvanlige opholdssted, når en af dem har sit sædvanlige opholdssted på denne stats område på tidspunktet for ansøgningens indgivelse
hvis ingen af ægtefællerne har sædvanligt opholdssted i den stat, hvor det sidste fælles sædvanlige opholdssted lå, af lovgivningen i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere på tidspunktet for ansøgningens indgivelse
i alle andre tilfælde af belgisk lovgivning.

Begrebet "sædvanligt opholdssted" defineres i artikel 4, stk. 2, i loven om international privatret. Det "fælles sædvanlige opholdssted" betyder ikke nødvendigvis et opholdssted på den samme adresse eller i den samme by, men et opholdssted i det samme land. Den lovgivning, der skal anvendes i henhold til artikel 55, stk. 1, i loven om international privatret, tilsidesættes, såfremt begrebet skilsmisse ikke findes i den pågældende lovgivning. I så fald anvendes den lovgivning, der finder anvendelse efter det subsidiære kriterium, som er fastlagt i stk. 1 (artikel 55, stk. 3, i loven om international privatret). Ægtefællerne har også en begrænset mulighed for selv at vælge, hvilken lovgivning der skal finde anvendelse på deres skilsmisse eller separation: lovgivningen i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere på tidspunktet for ansøgningens indgivelse, eller belgisk lovgivning (artikel 55, stk. 2, i loven om international privatret). Dette valg kan fremsættes senest ved det første fremmøde ved den ret, der behandler ansøgningen om skilsmisse eller separation.

Den lovgivning, der finder anvendelse i henhold til artikel 55 i loven om international privatret, fastsætter reglerne for separationens antagelighed, for grundene til og betingelserne for skilsmissen eller separationen eller, hvis der er tale om en fælles ansøgning, for betingelserne for den fælles overenskomst, herunder den måde, den er kommet til udtryk på, for kravet om, at ægtefællerne indgår en aftale med foranstaltninger vedrørende ægtefællernes person, underhold og aktiver og vedrørende person, underhold og aktiver for de børn, over for hvem der består forsørgerpligt, samt for opløsningen af det ægteskabelige bånd, eller i tilfælde af separation for graden af opløsning af dette bånd (artikel 56 i loven om international privatret).

Sidste opdatering: 23/10/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Bulgarien

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

I bulgarsk lovgivning anerkendes følgende former for ægteskabsophør ved skilsmisse:

skilsmisse ved gensidigt samtykke i medfør af familielovens (*Semeen kodeks*) § 50 og 51

skilsmisse på begæring, der er begrundet i ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud, i medfør af familielovens § 49

skilsmisse på begæring, uden at der skal påvises skyld, men som er begrundet i ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud, og hvor der fremlægges en aftale, som ægtefællerne har indgået i henhold til familielovens § 49, stk. 4.

Ved en skilsmisse efter gensidigt samtykke indgiver ægtefællerne en fælles begæring til distriktsdomstolen (*Rayonen sad*) ledsaget af en aftale i medfør af familielovens § 50. Denne aftale skal indeholde en angivelse af de vilkår, som ægtefællerne er blevet enige om med hensyn til børnenes bopæl, forældremyndighed, samvær med børnene og børnebidrag, bodeling, benyttelse af den fælles bolig, ægtefællernes gensidige underholdspligt og anvendelse af efternavnet. De aftalte vilkår skal godkendes af retten, efter at denne har kontrolleret, at der er taget hensyn til barnets tarv. Hvis retten finder, at vilkårene er mangelfulde, eller at der ikke er taget tilstrækkelig hensyn til barnets tarv, fastsætter den en frist for, hvornår disse mangler skal være afhjulpet. Hvis manglerne ikke bliver afhjulpet inden fristens udløb, afviser retten skilsmissebegæringen.

Ved skilsmisse på begæring, der er begrundet i ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud, indgives begæringen af en af ægtefællerne.

Begæringen behandles af den distriktsdomstol (*rayonen sad*), som har kompetence i den retskreds, hvor den sagsøgte bor. Domstolen skal af egen drift tage stilling til skyldsspørgsmålet vedrørende ægteskabets sammenbrud og om tildeling af forældremyndighed, samværsret og børnebidrag med hensyn til børn født i ægteskabet, bodeling, benyttelse af den fælles bolig, ægtefællernes gensidige underholdspligt og anvendelse af efternavnet. Disse regler gælder, hvis parterne ikke har indgået en ægtepagt, som fastlægger vilkårene i forbindelse med de ovennævnte forhold i tilfælde af skilsmisse.

Ved skilsmisse på begæring kan ægtefællerne erklære, at de er nået til enighed om vilkårene for forældremyndighed, samværsret og børnebidrag vedrørende børn født i ægteskabet, bodeling, benyttelse af den fælles bolig, ægtefællernes gensidige underholdspligt og anvendelse af efternavnet. Retten tager udelukkende stilling til skyldsspørgsmålet, hvis en af eller begge parterne i sagen udtrykkeligt anmoder herom, men det påhviler ikke desto mindre retten at fastslå, at ægteskabets ophør er begrundet i et alvorligt og uopretteligt sammenbrud.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Ved skilsmisse efter gensidigt samtykke:

Grundlaget for at bevilge skilsmisse efter gensidigt samtykke er ægtefællernes erklæring af deres højtidelige og ufravigelige gensidige samtykke til ophævelse af ægteskabet. Retten prøver ikke ægtefællernes begrundelse for at ophæve ægteskabet.

Ved skilsmisse på begæring:

Grundlaget for at bevilge skilsmisse på begæring er ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud. Der foreligger ingen juridisk definition af "ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud". Ifølge retsteorien og den øverste kassationsdomstols (*Varhoven kasatsionen sad*) praksis er et ægteskabs sammenbrud alvorligt og uopretteligt, hvis det ganske vist består formelt, men er fuldstændig blottet for det indhold, som den offentlige moral og lovgivningen tilskriver. Ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud er en objektiv tilstand, der skal fastslås i den konkrete sag. Alle bevismidler, herunder mundtlige vidneforklaringer, kan tjene som bevis. Lovgivningen indeholder ingen ufravigelige forudsætninger for ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud. Ifølge (ikke-udtømmende) retspraksis godtages utroskab, længerevarende faktisk samlivsophævelse, alkoholmisbrug og misbrug af andre rusmidler, fysisk og psykisk vold og vedvarende svigt af familien som bevis. I den nye familielov er det ikke længere et krav, at retten af egen drift skal tage stilling til skyldsspørgsmålet vedrørende ægteskabets sammenbrud, undtagen i de sager, hvor den ene part eller begge parter udtrykkelig har anmodet om en afgørelse desangående. Hvis der ikke er indgået en aftale, er spørgsmålet om skyld ikke desto mindre fortsat afgørende for rettens afgørelse af spørgsmål om forældremyndighed, ret til samvær med børnene og betaling af børnebidrag til børn født i ægteskabet samt benyttelse af den fælles bolig.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Når skilsmissen er endelig, kan en af ægtefællerne efter anmodning med rettens medvirken beholde giftenavnet eller genantage det efternavn, som vedkommende havde inden indgåelsen af ægteskabet. Den anden ægtefælle kan ikke modsætte sig anmodningen om at beholde giftenavnet eller at genantage det efternavn, som vedkommende havde inden indgåelsen af ægteskabet.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Den nye familielov indeholder flere forskellige formueordninger, som ægtefællerne kan vælge for ægteskabet, nemlig den legale ordning om formuefællesskab, den legale ordning om særeje og en aftalebaseret ordning.

1. Formuefællesskabet er det udelelige fælleseje af hele formuen, herunder eventuelle kontantbeholdninger, som er erhvervet under ægteskabet. Disse aktiver ejes af begge ægtefæller i fællesskab, uanset i hvilket navn de er erhvervet, hvis begge ægtefæller har bidraget i fællesskab til erhvervelsen heraf. Med ægtefællernes fælles bidrag menes investering af penge og arbejdskraft samt børnepasning og husligt arbejde. Det formodes, at ægtefællerne har bidraget i fællesskab, medmindre andet godtgøres. Efter vedtagelsen af familieloven i 2009 er kontantbeholdninger ikke længere en del af formuefællesskabet.

Hver ægtefælles personlige ejendele omfatter aktiver, som er erhvervet inden ægteskabets indgåelse, samt arv og gaver, der er modtaget under ægteskabet. Formuegenstande (løsøre), som en ægtefælle har erhvervet under ægteskabet til eget almindelig brug eller til udøvelse af eget hverv, anses for at være personlige ejendele.

Efter skilsmissen fordeles den ægteskabelige formue, således at de tidligere ægtefæller får deres egen personlige formue.

2. Ordning om særeje

De rettigheder, som hver af ægtefællerne har erhvervet under ægteskabet, tilhører de respektive ægtefæller personligt, men ved ægteskabets ophør er en ægtefælle berettiget til en del af værdien af de rettigheder, som den anden ægtefælle har erhvervet under ægteskabet, forudsat at den ægtefælle, som fremsætter kravet, har bidraget i form af arbejdskraft, økonomiske midler, opdragelse af børnene, husligt arbejde eller andet. Udgifterne til dækning af familiens behov betales af begge ægtefæller, idet der påhviler ægtefællerne et fælles ansvar for de forpligtelser, der vedrører familiens løbende behov.

3. Den aftalebaserede ordning

Som noget nyt i Bulgarien kan ægtefællerne ifølge den nye familielov oprette en ægtepagt. Ægtefællerne kan oprette ægtepagten enten før eller under ægteskabet. I ægtepagten fastlægges alene vilkårene for regulering af bodelingen mellem parterne, som f.eks. parternes ret til ejendele erhvervet under ægteskabet, parternes ret til ejendele, de indbragte i ægteskabet, den måde, forvaltningen af aktiverne skal ske på, herunder familiens bolig, og hvordan der rådes over den, parternes fordeling af udgifter og forpligtelser, de formueretlige følger i tilfælde af skilsmisse, ægtefællernes gensidige underhold under ægteskabet og ved skilsmisse samt børnebidrag til børn født i ægteskabet. Ægtepagten må ikke indeholde bestemmelser om, at ejendele, som den ene ægtefælle har indbragt i ægteskabet, bliver til fælleseje. En ægtepagt må ikke indeholde bestemmelser om ordninger, der får virkning inden døden, medmindre det drejer sig om ægtefællernes respektive andel af ejendele, der efter aftale er omfattet af formuefællesskabet, ved ægteskabets opløsning. Den legale ordning om formuefællesskab finder anvendelse på ethvert formueforhold, der ikke er reguleret i en ægtepagt.

Uanset hvilken ordning ægtefællerne vælger, finder den almindelige ordning anvendelse ved afhændelse af familiens bolig, dvs. at hvis familiens bolig udgør en af ægtefællernes personlige ejendom, forudsætter et eventuelt salg/udlejning af boligen, at den anden ægtefælle giver samtykke dertil, medmindre ægtefællerne ejer en anden bolig i fællesskab, eller en af ægtefællerne ejer en anden bolig personligt. Såfremt der ikke foreligger samtykke, kan boligen afhændes, hvis distriktsretten giver tilladelse hertil, under forudsætning af at afhændelsen af boligen ikke er til skade for hverken eventuelle mindreårige børn eller familien. Når der er bevilget skilsmisse, giver dommeren den ene af ægtefællerne brugsret til boligen, hvis den pågældende ægtefælle har anmodet herom og er boligsøgende, såfremt familiens bolig ikke kan benyttes af begge ægtefæller på en gang. Hvis der er mindreårige børn født i ægteskabet, tager retten af egen drift stilling til spørgsmålet om anvendelse af familiens bolig og kan give den ægtefælle, der har fået tilkendt forældremyndigheden, brugsret til boligen, så længe vedkommende udøver forældremyndigheden.

Efter skilsmissen ophører ægtefællerne med at være hinandens legale arvinger og fortaber enhver rettighed efter eventuelle ordninger, der måtte være etableret i ægtefællernes levende live. Efter skilsmissen kan gaver af en vis værdi, som den ene ægtefælle eller ægtefællernes nære slægtninge har givet den anden ægtefælle i forbindelse med eller under ægteskabet, kræves tilbageleveret, bortset fra tilfælde, hvor dette er i strid med den offentlige sædelighed. Der kan op til et år efter skilsmissebevillingen indgives anmodning om tilbagelevering af gaver.

Den legale ordning om formuefællesskab finder anvendelse, hvis de personer, der indgår ægteskab, ikke har valgt en formueordning, og hvis de er mindreårige eller personer med begrænset rets- og handleevne. Formueordningen indføres i registret over formueforhold mellem ægtefæller. Formueordningen kan ændres under ægteskabet. En eventuel ændring indføres i fortegnelsen over borgerlige ægteskaber og i registret.

Ægtepagter og den legale formueordning, der finder anvendelse, indføres i et centralt elektronisk register under registerstyrelsen. Dette register er offentlig tilgængeligt. Dette register er offentlig tilgængeligt. Hvis en af ægtefællerne eller begge ægtefæller foretager transaktioner med en tredjepart, gælder den legale ordning om formuefællesskab, såfremt registret ikke indeholder oplysninger om en formueordning.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Den juridiske term, der anvendes i bulgarsk lovgivning, er "udøvelse af forældremyndigheden" (*ouprazhnyavane na roditelski prava*).

I den afgørelse om bevilling af skilsmisse, hvorved ægteskabet opløses, skal retten tage stilling til spørgsmål om udøvelse af forældremyndigheden, adgang til og forsørgelse af børn født i ægteskabet samt benyttelse af familiens bolig. Retten tager i denne forbindelse hensyn til barnets tarv. Den træffer afgørelse om, hvilken ægtefælle der skal tildeles forældremyndigheden, og fastsætter vilkårene for udøvelsen af denne rettighed, kontakten mellem barn og forælder og barnets underhold. I forbindelse med rettens afgørelse om tildeling af forældremyndigheden foretages en vurdering af alle omstændigheder vedrørende barnets tarv, idet forældrene og barnet selv, hvis barnet er over 10 år, høres.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Ifølge familielovens artikel 83 tildeles der kun underholdsbidrag til en ægtefælle, hvis denne ikke er skyld i skilsmissen. Der kan betales underholdsbidrag i op til tre år efter ægteskabets opløsning, medmindre parterne aftaler en længere periode. Retten kan forlænge denne periode, hvis den tidligere ægtefælle, der modtager underholdsbidrag, er i særlige økonomiske vanskeligheder, og den anden ægtefælle uden særlige vanskeligheder kan betale underholdsbidrag. En tidligere ægtefælles krav på underholdsbidrag bortfalder ved indgåelse af ægteskab. I praksis er det yderst sjældent, at tidligere ægtefæller tildeles eller pålægges at betale underholdsbidrag.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Begrebet "separation" findes ikke i den gældende bulgarske lovgivning.

I retspraksis betyder faktisk separation blot, at ægtefællerne hverken bor sammen eller har fælles husholdning. Definitionen er ikke den samme som ved separation.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Se punkt 4.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Se punkt 4.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

I gældende bulgarsk lovgivning anvendes udtrykket "omstødelse af ægteskab" (*ounishtozhavane na braka*). Omstødelse af ægteskab er en af de måder, hvorpå man kan opløse et ægteskab. Det omstødte ægteskab har samme retsvirkninger som et gyldigt ægteskab inden retsafgørelsen om ophævelse. Et ægteskab kan kun omstødes ved dom, og omstødelsen af ægteskabet kan først påberåbes, når retten har afsagt dom i sagen.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Omstødelsen af et ægteskab forudsætter, at en af ægtefællerne:

var under 18 år ved indgåelsen af ægteskabet uden rettens tilladelse for personer over 16 år

fortsat er gift med en anden person

er blevet erklæret umyndig eller lider af en psykisk sygdom eller har et mentalt handicap, som er blevet lagt til grund for vedkommendes umyndiggørelse

lider af en sygdom, der i alvorlig grad er til fare for den pågældendes børns eller ægtefælles liv eller helbred, medmindre denne sygdom kun er til fare for ægtefællen, og denne er bekendt hermed

er en slægtning i direkte opstigende eller nedstigende linje til ægtefællen

er bror eller søster, nevø eller niece eller anden slægtning i sidelinje til ægtefællen indtil fjerde led til og med denne ægtefælle

er ægtefælless adoptivforælder eller adoptivbarn

er blevet tvunget til at indgå ægteskabet, idet der var tale om en alvorlig og umiddelbar trussel mod vedkommendes eller dennes families helbred eller ære.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Afhængig af årsagen kan begæringen om omstødelse af ægteskabet indgives af den ægtefælle, der berøres af årsagen til omstødelsen, men den kan ligeledes indgives af det offentlige, af ægtefællen fra første ægteskab eller af det offentlige og ægtefællen i forening. Artikel 97 i familieleven indeholder en udtømmende fortegnelse over personer, som har beføjelse til at indgive en begæring om omstødelse af ægteskabet, samt tidsfristerne for indgivelse af en sådan begæring.

Virkningerne af omstødelsen af ægteskabet er de samme som ved skilsmisse, for så vidt angår det personlige forhold og formueforholdet mellem ægtefællerne, og også med hensyn til forholdet mellem ægtefællerne og deres børn. I forbindelse med en omstødelse af et ægteskab svarer ond tro til forsæt, når der er tale om skilsmisse. Børn, der er undfanget eller født i det omstødte ægteskab, anses for at være ægtebørn og er omfattet af reglerne om faderskabsformodning.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Den eneste måde, hvorpå et ægteskab kan ophæves ved skilsmisse, er ved, at der indgives en begæring eller ansøgning til retten.

Hvis parterne vælger mægling, udsættes sagen.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Distriktsdomstolen (rayonen sad), der er en ret i første instans, har naturlig kompetence i sager, der vedrører begæring om skilsmisse på grund af ansvarspådragende adfærd og om omstødelse. Disse domstole behandler ligeledes skilsmissebegæring, der indgives af ægtefællerne i forening. En begæring indgives til retten i den retskreds, hvor den sagsøgte bor. Det påhviler ikke retten at efterprøve af egen drift, om den har kompetence, men den har pligt til at henskyde sagen til den kompetente domstol, hvis den sagsøgte gør indsigelse inden fristen for indgivelse af svarskrift udløber.

Den part, som har indgivet skilsmissebegæringen, skal være fysisk til stede ved retsmødet. Ved skilsmissebegæring, der indgives af ægtefællerne i forening, skal begge parter være fysisk til stede. I tilfælde af udeblivelse uden gyldig grund afsluttes sagen.

Det er ikke muligt at afsige udeblivelsesdom i ægteskabssager.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Sagens parter kan få retshjælp efter de almindelige betingelser for retshjælp. Disse betingelser er fastsat i lov om retshjælp (Zakon za pravnata pomosht).

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

En afgørelse om skilsmisse ved gensidigt samtykke kan ikke appelleres.

Når en part har fået forkyndt en afgørelse om en omstødelse eller en begæring om skilsmisse, har vedkommende en frist på to uger til at appellere afgørelsen til provinsdomstolen. Afgørelsen om skilsmisse træder i kraft, selv om der er gjort indsigelse mod en part vedrørende skyldsspørgsmålet.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003, der er gennemført ved artikel 621 i den civile retsplejelov, finder anvendelse i dette tilfælde. En retsafgørelse eller anden retsakt anerkendes af den myndighed, som den gøres gældende over for, på grundlag af en bekræftet genpart udstedt af den ret, der har afsagt dommen, sammen med den tilhørende attest, hvis dette kræves i henhold til en EU-retsakt. De afgørelser, der er omhandlet i artikel 21, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000, anerkendes af de myndigheder, der er ansvarlige for registrering.

Den berettigede part kan anmode om anerkendelse af retsafgørelsen i henhold til artikel 623 i den civile retsplejelov ved distriktsdomstolen i den retskreds, hvor modparten har bopæl eller hjemsted, eller ved retten i den retskreds, hvor vedkommende selv har bopæl eller hjemsted, hvis modparten ikke har nogen fast bopæl eller noget fast hjemsted på Republikken Bulgariens område. Har den berørte part heller ikke bopæl eller hjemsted på Republikken Bulgariens område, indgives begæringen til byretten i Sofia (*Sofiyski gradski sad*).

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003, der er gennemført ved artikel 622 og 623 i den civile retsplejelov, finder anvendelse i dette tilfælde.

Den part, der gør indsigelse mod anerkendelsen af afgørelsen, kan appellere anerkendelsesafgørelsen eller, hvor dette er relevant, fuldbyrdelsesafgørelsen. Afgørelsen kan prøves ved appelretten i Sofia (*Sofiyski apelativen sad*), hvis dom kan gøres til genstand for en kassationsappel ved den øverste kassationsdomstol (*Varhoven kasatsionen sad*).

16 Hvilken skilsmissegivning anvender domstolene i skilsmissegange mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation finder anvendelse.

I de tilfælde, hvor ovennævnte forordning ikke finder anvendelse, finder bestemmelserne i loven om international privatret anvendelse.

Den lovgivning, som finder anvendelse i forbindelse med ophævelse af et ægteskab, er den lovgivning, der var gældende lov på det sted, hvor ægteskabet blev indgået. Personlige forhold mellem ægtefæller reguleres af deres fælles nationale lovgivning.

Hvis de ikke har samme nationalitet, reguleres deres forhold af lovgivningen i den stat, hvori de har fælles sædvanligt opholdssted. Hvis de ikke har et sådant, reguleres deres forhold af lovgivningen i den stat, som ægtefællerne til sammen har størst tilknytning til.

Ægtefælless formueforhold reguleres af den lovgivning, som er gældende med hensyn til deres personlige forhold.

Skilsmisse mellem ægtefæller af samme udenlandske nationalitet reguleres af lovgivningen i den stat, hvori de er statsborgere på tidspunktet for indgivelsen af begæringen om skilsmisse. Skilsmisse mellem ægtefæller af forskellige udenlandske nationaliteter reguleres af lovgivningen i den stat, hvori de har fælles sædvanligt opholdssted på tidspunktet for indgivelsen af begæringen om skilsmisse. Hvis ægtefællerne ikke har et fælles sædvanligt opholdssted, finder bulgarsk lovgivning anvendelse.

Sidste opdatering: 09/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Tjekket

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Retten træffer afgørelse om bevilning af skilsmisse på grundlag af en begæring, som den ene af ægtefællerne har indgivet. I forbindelse med behandlingen af sagen tager retten stilling til, hvorvidt der er grundlag for skilsmisse, dvs. om ægteskabet er brudt sammen, og identificerer årsagen til dette sammenbrud. Ægteskabet anses automatisk for at være gået i opløsning, hvis det har været i over et år, ægtefællerne ikke har boet sammen i mindst seks måneder, og den anden ægtefælle tilslutter sig skilsmissebegæringen. Retten efterprøver ikke årsagerne til sammenbruddet, men bevilger skilsmisse, hvis den finder, at ægtefællerne har afgivet identiske forklaringer om sammenbruddet, at deres hensigt om at begære skilsmisse er reel, og at de forelægger:

- rettens endelige afgørelse om anerkendelse af aftalen om forældremyndighed og samværret vedrørende et mindreårigt barn, der ikke har opnået fuld retsevne i perioden efter skilsmissen,
- en skriftlig aftale, der er forsynet med ægtefællernes officielt bekræftede underskrifter, og som indeholder et forlig om de økonomiske forhold, rettigheder og pligter, der er forbundet med deres fælles bopæl, samt betaling af eventuelt underholdsbidrag i perioden efter skilsmissen.

Der bevilges ikke skilsmisse, hvis ægtefællerne har et mindreårigt barn, og særlige forhold tilsiger, at en skilsmisse vil være i strid med hensynet til barnets tarv (f.eks. fysisk eller mentalt handicap). Der bevilges ikke skilsmisse, før der foreligger en endelig retsafgørelse om forældremyndigheden og retten til samvær med det mindreårige barn efter skilsmissen.

Hvis den ægtefælle, der ikke var hovedansvarlig for ægteskabets sammenbrud ved at misligholde sine ægteskabelige forpligtelser, gør indsigelse mod begæringen om skilsmisse og ville lide alvorlig skade som følge af skilsmissen, afslår retten begæringen om skilsmisse, forudsat at ekstraordinære omstændigheder taler til fordel for en opretholdelse af ægteskabet. Hvis ægtefællerne imidlertid ikke har været samlevende i mindst tre år, vil retten bevilge skilsmisse, forudsat at ægteskabet er gået i opløsning.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Skilsmissegrunde foreligger, hvis ægteskabet grundlæggende, varigt og uopretteligt er forlist, således at ægtefællerne ikke kan forventes at genoptage samlivet.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En ægtefælle, som har taget den anden ægtefælles navn, kan inden for seks måneder efter skilsmisseafgørelsens endelige ikrafttræden meddele folkeregistret, at han eller hun ønsker at tage sit tidligere efternavn igen, eller at han eller hun ikke længere ønsker at benytte den anden ægtefælles efternavn efter sit eget oprindelige efternavn.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Skilsmisse betyder, at parrets fælleseje ophører.

Hvis fælleseje deles, ødelægges eller formindskes, ophæves de tidligere fælles forpligtelser og rettigheder ved forlig. Forligsaftalen skal affattes skriftligt, hvis den blev indgået under ægteskabet, eller hvis forliget omhandler en genstand, som også forudsætter en skriftlig aftale ved overdragelse af ejendomsretten. Hvis ægtefællerne ikke når frem til en aftale om deres fælleseje, foretager retten en bodeling på begæring af en af ægtefællerne. Ved bodelingen vil domstolen tage udgangspunkt i, at ægtefællernes fælleseje er ligeligt fordelt mellem dem. Hver af ægtefællerne er berettiget til at udtage det, som han eller hun har indbragt i fællesejet og skal tilbagebetale ethvert beløb, der er erlagt med midler fra fællesejet til anskaffelse af aktiver til vedkommendes særlige. I forbindelse med forligsproceduren lægges der særlig vægt på eventuelle forsørgelsesberettigede børn, i hvilket omfang hver af ægtefællerne har taget sig af familien (herunder især i hvilket omfang han eller hun har taget sig af børnene og husholdningen), og ægtefællernes bidrag til anskaffelsen af og sikring af værdien af de aktiver, som udgør deres fælleseje.

Hvis der ikke senest tre år efter skilsmissen er indgået forlig eller indgivet begæring om forlig ved retsafgørelse, anses fysiske løsørengenstande for at tilhøre den person, der anvender disse genstande som ejer og udelukkende til eget forbrug, til familiens forbrug eller til husholdningens forbrug. Andre fysiske løsørengenstande og fast ejendom anses for at være sameje, hvor hver medejer har lige store anparter, og det samme gør sig gældende i forbindelse med andre formuerettigheder, tilgodehavender og gæld.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Inden forældre til mindreårige børn, der endnu ikke har fuld retsevne, bevilges skilsmisse, vil retten fastlægge ægtefællernes rettigheder og ansvar i forhold til børnene i perioden efter skilsmissen. Retten vil navnlig udpege den ægtefælle, som barnet skal bo hos, samt afgøre, hvorledes begge forældre skal bidrage til barnets underhold.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

En fraskilt ægtefælle har pligt til at forsørge sin tidligere ægtefælle, hvis denne ikke er i stand til at forsørge sig selv, såfremt denne manglende evne har sin oprindelse i eller har relation til ægteskabet. Ved fastsættelsen af underholdsbidrag tages der særligt højde for alder, helbred på skilsmissetidspunktet og bortfald af forsørgelsespligten af eventuelle børn født i ægteskabet. Hvis parret ikke kan nå frem til en aftale om underholdsbidraget, træffer retten afgørelse på begæring af en af parterne. Underholdsbidraget kan enten betales som et engangsbeløb eller i rater.

Hvis ægtefællerne eller det fraskilte par ikke kan nå frem til en aftale om underholdsbidraget, kan retten tilkende underholdsbidrag i højst tre år på grundlag af et forslag fra den ægtefælle, der ikke bar hovedansvaret for ægteskabets opløsning, og som har lidt alvorlig skade som følge af skilsmissen.

Underholdspligten ophører, hvis den bidragsberettigede ægtefælle gifter sig igen eller indgår registreret partnerskab.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Separation findes ikke i Den Tjekkiske Republik.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Se spørgsmål 4.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Se spørgsmål 4.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Retten vil omstøde et ægteskab, selv om ingen af ægtefællerne har begæret en sådan omstødelse, hvis ægteskabet er indgået med en mand eller kvinde, som allerede er gift, med en person, der allerede har indgået registreret partnerskab eller et lignende partnerskab i udlandet, hvis det pågældende ægteskab, registrerede partnerskab eller tilsvarende partnerskab stadig består, eller med et familiemedlem i op- eller nedstigende linje, med en søster eller bror eller med en person, som er beslægtet gennem adoption.

Retten vil omstøde et ægteskab på begæring af den ene af ægtefællerne, hvis samtykke til ægteskabets indgåelse er frembragt ved voldelig tvang, der omfatter anvendelse af vold eller trusler om vold, eller hvis samtykke til ægteskabets indgåelse udelukkende er et resultat af en fejl vedrørende den kommende ægtefælles identitet eller arten af forhandlingerne om ægteskabsindgåelse. Begæringen skal indgives senest et år, efter at ægtefællen fik mulighed for at gøre dette på baggrund af omstændighederne, eller at ægtefællen fik kendskab til fejlen. Retten omstøder ægteskabet på begæring af en person, der har en legitim interesse heri, hvis ægteskabet blev indgået trods tilstedeværelsen af retlige hindringer (f.eks. hvis ægteskabet er indgået med en mindreårig eller med en umyndig person, dog ikke personer med begrænset retsevne).

Ægteskabet er ugyldigt, hvis det for mindst en af de personer, der agter at indgå ægteskab, gælder, at de ufravigelige betingelser ikke var opfyldt i forbindelse med den pågældende persons samtykke til ægteskabets indgåelse eller under vielsen eller i forbindelse hermed.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Se spørgsmål 7.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Et ægteskab, der omstødes af retten, anses for aldrig at være indgået (*med tilbagevirkende kraft*). Det anses imidlertid for at være gyldigt indgået, indtil det omstødes af retten. Ægtefællernes rettigheder og ansvar over for deres børn og i forbindelse med deres bo, efter at ægteskabet er blevet omstødt, er de samme som i forbindelse med skilsmisse. Omstødelse af et ægteskab betyder, at de påståede ægtefællers erklæring om efternavn også bliver ugyldig. Begge ægtefæller tager efterfølgende deres oprindelige efternavn igen, og de har ikke ret til at vælge efternavn. Eventuelle børns efternavn ændres ikke, når ægteskabet omstødes. Formodningen om moderens ægtefælles faderskab ændres heller ikke, selv om ægteskabet er blevet omstødt.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Der findes forskellige tjenester, der rådgiver om familie- og ægteskabsspørgsmål og menneskers indbyrdes forhold. En anden mulighed er mægling. Der findes yderligere oplysninger på webstedet for sammenslutningen af mæglere i Tjekkiet og for sammenslutningen af ægteskabs- og familierådgivere i Tjekkiet – se nedenstående links. Opløsning af ægteskab ved skilsmisse kan imidlertid kun ske på grundlag af en endelig afgørelse truffet af retten.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

En begæring om skilsmisse eller om omstødelse af ægteskabet indgives til distriktsdomstolen i den retskreds, hvor parret senest havde fælles bopæl i Tjekkiet, forudsat at mindst en af ægtefællerne fortsat bor i den retskreds, hvor domstolen har kompetence. Er dette ikke tilfældet, ligger kompetencen hos hjemtinget for den ægtefælle, der ikke indgav begæringen, og findes der ikke kan fastsættes et sådant, ligger kompetencen hos hjemtinget for den ægtefælle, der indgav begæringen. En fysisk persons hjemting er distriktsdomstolen i den retskreds, hvor den pågældende er bosiddende, og hvis denne person ikke har en fast bopæl, i den retskreds, hvor vedkommende opholder sig. Bopæl betyder den adresse, hvor en person opholder sig med den hensigt at blive der (der kan ligeledes være flere steder af denne art, så alle disse domstole kan anses for at være kompetente). Yderligere oplysninger herom findes under afsnittet om domstolens kompetence.

Begæringen skal fremsættes skriftligt, og det skal fremgå tydeligt, hvilken domstol den er adresseret til, og hvem der indgiver den, og den skal indeholde parternes navne (det fulde fornavn, efternavn, personnummer eller fødselsdato, bopælsadresse eller postadresse), og en angivelse af, hvilket ægteskab det drejer sig om (hvornår ægteskabet blev indgået og omstændighederne for, udviklingen i og årsagerne til dets sammenbrud). Begæringen skal underskrives og dateres. Såfremt begæringen om skilsmisse indgives af ægtefællerne i forening, skal den være underskrevet af begge ægtefællers. Der skal velægges dokumentation for de faktiske omstændigheder, der angives i begæringen..

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Som hovedregel har parterne ikke ret til at få dækket omkostningerne i forbindelse med skilsmisseforhandlinger, omstødelse af ægteskabet eller en afgørelse af, om ægteskabet er ugyldigt eller ej. Retten kan træffe afgørelse om at dække disse omkostninger eller en del heraf, hvis sagens omstændigheder eller parternes situation tilsiger dette. Formanden for retsrådet kan på begæring bevilge en part helt eller delvis fri proces, forudsat at dette er begrundet i den pågældende parts situation, og forudsat der ikke er fremsat en vilkårlig og åbenlyst formålsløs begæring, eller at en rettidig tilsidesættes. Hvis det er nødvendigt for at beskytte en parts interesser under retsforhandlingerne, kan denne part også anmode retten om at få bevilget juridisk bistand (en beskikket advokat). Retten kan ligeledes beskikke en advokat forud for indledningen af retsforhandlingerne, men betingelserne for at få retshjælp skal være opfyldt. Den pågældende part skal forelægge retten dokumentation for sin sociale situation, indtægt osv.

Forudsat at lovens betingelser om advokatvirksomhed er opfyldt, er det desuden muligt at anmode den tjekkiske advokatsammenslutning om at udpege en gratis rådgiver eller en rådgiver, der vil acceptere et lavere honorar.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Det er muligt at appellere en afgørelse om bevilling af skilsmisse eller omstødelse af ægteskab inden for 15 dage fra modtagelsen af den skriftlige retsafgørelse. Apellen indsendes skriftligt til den domstol, hvis afgørelse ankes. Hvis der træffes en ændret afgørelse i forhold til den oprindelige afgørelse, løber fristen fra den dato, hvor den ændrede afgørelse får retskraft. Apellen anses også for at være indgivet i tide, selv om den modtages senere end 15 dage efter fristens udløb, hvis den person, der indsender den, har fulgt ukorrekte instrukser fra retten. Apellen er ugyldig, hvis der blev bevilget skilsmisse på grundlag af en begæring, som blev indgivet i forening.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Medmindre den afgørelse, der er truffet i en anden EU-medlemsstat (bortset fra Danmark) henhører under det foreløbige anvendelsesområde for Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 (Bruxelles IIa), vil afgørelsen blive anerkendt, uden at der skal følges en særlig fremgangsmåde. Folkeregistret tager ganske enkelt afgørelsen til efterretning og foretager automatisk en tilføjelse i det relevante register efter fremsendelse af de nødvendige dokumenter, dvs. den endelige afgørelse truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat eller en bekræftet kopi heraf vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskabet og vedlagt en officiel tjekkisk oversættelse samt den attest, som er omhandlet i artikel 39 i Bruxelles IIa-forordningen (eller artikel 33 i Bruxelles IIa). De domstole, der har truffet afgørelse vedrørende skilsmissen, separationen eller omstødelsen af ægteskabet, udsteder en attest på begæring af en af sagens parter. Kravet om forelæggelse af denne attest kan fraviges, hvis alle de oplysninger, som en sådan attest ellers ville indeholde, fremgår af selve afgørelsen eller af andre forelagte dokumenter (f.eks. hvis den forelagte afgørelse godkendes som værende en endelig afgørelse).

Den berettigede part kan imidlertid anmode den kompetente distriktsdomstol om at afgøre, om kendelsen skal anerkendes, f.eks. hvis det er nødvendigt at præcisere, om ægteskabet består eller ej (artikel 21, stk. 3, i Bruxelles IIa-forordningen). I så fald er dette imidlertid kun den berettigede parts rettighed og ikke en forpligtelse. Denne type retsafgørelse er ikke obligatorisk i forbindelse med en almindelig indførsel i registret.

Hvis **afgørelsen er blevet udstedt i en anden EU-medlemsstat inden den 1. maj 2004, og mindst en af sagens parter er tjekkisk statsborger**, anerkendes afgørelser i sager om ægteskabelige anliggender på grundlag af en særlig afgørelse, der træffes af Tjekkiets højesteret. Udenlandske afgørelser, der godkendes som endelige afgørelser, eller andre nødvendige dokumenter (f.eks. vielsesattest) forelægges den tjekkiske højesteret og ledsages af en officiel tjekkisk oversættelse, som er forsynet med den relevante højeste bekræftelse (apostillepåtegning), medmindre andet er fastsat i internationale traktater. Der findes yderligere oplysninger om disse procedurer på webstedet for Tjekkiets højesteret - se nedenstående link.

Visse **bilaterale aftaler om retshjælp**, som er bindende for Tjekkiet (dvs. aftaler med Slovakiet, Ungarn og Polen), indeholder bestemmelser om anerkendelse af afgørelser i sager, der ikke vedrører tinglige rettigheder, og som er udstedt af myndigheder i modpartens land (herunder også afgørelser om skilsmisse/separation/omstødelse), og som anerkendes i Tjekkiet uden særlige procedurer og blot tages til efterretning af folkeregistret. I så fald foretager folkeregistret en tilføjelse i registret, når der foreligger en udenlandsk afgørelse, som er godkendt som endelig, og som er ledsaget af en officiel tjekkisk oversættelse og forsynet med den relevante højeste bekræftelse (apostillepåtegning), medmindre andet er fastsat i internationale traktater. Den fremgangsmåde, der er beskrevet i det ovenstående, finder kun anvendelse på sager, hvor afgørelsen er truffet inden den 1. maj 2004. Hvis dette ikke er tilfældet finder den fremgangsmåde, der er beskrevet i Bruxelles IIa-forordningen anvendelse – se ovenfor.

Tjekkiet har undertegnet **konventionen om anerkendelse af skilsmisser og separationer** (Haag, den 1. juni 1970). Forudsat at afgørelsen opfylder betingelserne i denne konvention, er der indført en praksis i Tjekkiet, hvorefter det ikke er nødvendigt at indbringe særlige sager for højesteret i Tjekkiet med henblik på anerkendelse, såfremt den pågældende afgørelse trådte i kraft efter den 11. juli 1976, dvs. den dag, hvor Haagerkonventionen trådte i kraft i Tjekkiet. En afgørelse, der godkendes som en endelig afgørelse, forelægges folkeregistret, ledsaget af en officiel tjekkisk oversættelse og forsynet med den relevante højeste påtegning (dvs. apostillepåtegning), medmindre andet er fastsat i en international traktat.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Der kan gøres indsigelse med de begrundelser, der er fastsat i artikel 22 i Bruxelles IIa-forordningen. I så fald kan der indgives en appel til den lokale, kompetente distriktsdomstol, som er den almindelige domstol for modparten (fysisk person).

I administrative procedurer kan folkeregistrets automatiske anerkendelse af en afgørelse i overensstemmelse med en bilateral aftale eller konventionen om anerkendelse af skilsmisser og separation (Haag, den 1. juni 1970) hindres, hvis der efterfølgende indgives en appel til den kompetente regionale domstol inden for rammerne af det forvaltningsretlige system.

Den tjekkiske højesterets stadfæstelse af afgørelser er endelige.

16 Hvilken skilsmissegivning anvender domstolene i skilsmissegaver mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

I Tjekkiet er opløsningen af et ægteskab ved skilsmisse reguleret af lovgivningen i det land, hvor ægtefællerne var statsborgere på tidspunktet for indledningen af skilsmissegaven. Hvis ægtefællerne er statsborgere i forskellige lande, er opløsningen af ægteskabet ved skilsmisse reguleret af lovgivningen i det land, hvor begge ægtefæller bor, eller hvis dette ikke er tilfældet, den tjekkiske lovgivning.

Hvis skilsmissegaven rettelig henhører under en udenlandsk lovgivning, der ikke tillader at opløse ægteskabet ved skilsmisse, eller hvor dette kun er tilladt under særligt vanskelige omstændigheder, og hvis mindst en af ægtefællerne er tjekkisk statsborger, eller mindst en af ægtefællerne har sin sædvanlige bopæl i Tjekkiet, lægges tjekkisk lovgivning til grund for sagen.

Relevante links

[Den tjekkiske sammenslutning af mæglere](#)

[Den tjekkiske sammenslutning af ægteskabs- og familierådgivere](#)

Den tjekkiske højesteret – stadfæstelse af udenlandske afgørelser

Sidste opdatering: 12/10/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Tyskland

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

I henhold til § 1564, første punktum, i den tyske civillovbog (Bürgerliches Gesetzbuch (BGB)) kan et ægteskab kun opløses ved dom på begæring af den ene ægtefælle eller begge ægtefæller.

Et ægteskab kan opløses, hvis det er gået i stykker, jf. BGB § 1565, stk. 1, første punktum. Det afhænger således af den aktuelle ægteskabelige situation og af ægteskabets fremtidsudsigter. Lovgiver har fastsat følgende antagelser om, hvornår et ægteskab er gået i stykker:

Ægteskabet anses for at være gået i stykker, hvis det ægteskabelige samliv er ophørt, og det ikke kan forventes, at ægtefællerne genoptager det, jf. BGB § 1565, stk. 1, andet punktum.

I henhold til BGB § 1566 bestemmer retten, at der er en uafkræftelig formodning om, at ægteskabet er gået i stykker, når ægtefællerne har levet adskilt i en vis periode, hvis:

begge ægtefæller begærer skilsmisse og allerede har levet adskilt i et år, eller

en af ægtefællerne begærer skilsmisse, og den anden accepterer skilsmisse, og de allerede har levet adskilt i et år, eller

en af ægtefællerne begærer skilsmisse, og den anden ikke er indforstået med det, men de allerede har levet adskilt i tre år.

Hvis ægtefællerne endnu ikke har levet adskilt i et år, kan ægteskabet kun opløses i visse særlige tilfælde, f.eks. hvis ægteskabets opretholdelse er uacceptabel for den ægtefælle, der begærer skilsmisse, af grunde, som kan henføres til den anden ægtefælle (f.eks. fysisk mishandling), jf. BGB § 1565, stk. 2.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

I tysk ret er den eneste skilsmissegrund, at ægteskabet er gået i stykker. Der tages i forbindelse med skilsmisse i tysk ret ikke stilling til, om der foreligger skyld hos en af ægtefællerne.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Den fraskilte ægtefælle bevarer den ægtefælle, som ægtefællerne har indgået ægteskab med. En fraskilt ægtefælle beholder det giftenavn, som ægtefællerne har valgt. Den fraskilte ægtefælle kan ved at afgive erklæring herom til folkeregisteret genantage sit fødenavn eller det navn, vedkommende havde, indtil giftenavnet blev taget, eller sætte sit fødenavn eller det navn, vedkommende havde, indtil giftenavnet blev taget, før eller efter giftenavnet, jf. BGB § 1355, stk. 5.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

3.2.1 Tildelingen af lejligheden og fordelingen af indboet:

I henhold til BGB §§ 1568a og 1568b finder følgende bestemmelser i princippet anvendelse på den fælles bolig og på indbogenstandenes fordeling efter skilsmissen: Den ægtefælle, der er mest afhængig af at kunne bruge boligen eller indbogenstandene, kan kræve, at den anden ægtefælle overdrager ham eller hende den pågældende bolig eller de pågældende genstande. Der skal navnlig tages hensyn til begge ægtefællers levevilkår og til de fælles børns tarv. Er der tale om en lejet bolig, kan den ægtefælle, der får tilladelse til at blive i boligen, overtage lejekontrakten, uanset om lejemålet var indgået af begge ægtefæller eller kun den ene af dem.

I tilfælde af ejerbolig:

Hvis den tidligere bolig kun ejes af den ene af ægtefællerne, har den anden kun brugsret over den i helt særlige tilfælde, når dette er nødvendigt for at undgå en alvorlig fornuftsstridig situation, jf. BGB § 1568a, stk. 2.

Hvis boligen er ægtefællernes fælleseje, finder principperne i første afsnit under dette punkt anvendelse.

I begge tilfælde gælder det, at den ægtefælle, som får overdraget boligen, og den, som ikke længere har tilladelse til at bruge sin ejendom, kan indgå en lejeaftale indbyrdes og fastsætte en husleje i overensstemmelse med lokal praksis.

For så vidt angår indbogenstandene skal der skelnes mellem de genstande, der tilhører ægtefællerne i fællesskab, og dem, der kun tilhører en af ægtefællerne:

Hvis indbogenstandene er ægtefællernes fælleseje, finder principperne i første afsnit under dette punkt anvendelse. Den ægtefælle, der skal afstå en indbogenstand, kan kræve passende økonomisk kompensation herfor.

En ægtefælle har ingen rettigheder over de indbogenstande, der alene tilhører den anden ægtefælle.

3.2.2 Kompensation for formueforøgelse:

Hvis ægtefællerne lever under den legale tyske formueordning (*Zugewinnngemeinschaft*) og ikke kan enes om at dele deres formue ved skilsmissen, kan den formueforøgelse, der er sket under ægteskabet, deles mellem ægtefællerne i en særskilt sag efter anmodning fra en af ægtefællerne, se BGB § 1372 ff.

Denne deling sker som følger:

Beregningsgrundlaget er værdien af den enkelte ægtefælles formue på det tidspunkt, hvor ægteskabet blev indgået (*Anfangsvermögen*, BGB § 1374), og det tidspunkt, hvor formueforholdet blev opløst (*Endvermögen*, BGB § 1375). Den formue, som en af ægtefællerne har arvet eller modtaget som gave under ægteskabet, lægges til den pågældendes oprindelige formue. Den dato, der lægges til grund ved beregningen af den endelige formue, er den dag, hvor skilsmissebegæringen blev forkyndt for den anden ægtefælle. Formueforøgelsen svarer til forøgelsen af ægtefællens endelige formue i forhold til den oprindelige formue, jf. BGB § 1373. Ægtefællen med den mindste formueforøgelse har ret til halvdelen af den forskel, der er i forhold til den anden ægtefælles formueforøgelse (*Ausgleichsforderung*), jf. BGB § 1378, stk. 1. Kompensation for formueforøgelsen består i betaling af et pengebeløb. Som hovedregel kan den betalingsberettigede ægtefælle ikke kræve at få overdraget specifikke aktiver, som tilhører den betalingspligtige ægtefælle. I undtagelsestilfælde kan familieretten dog også træffe afgørelse om overdragelse af visse aktiver, jf. BGB § 1383. Dette er dog kun muligt, hvis: en sådan foranstaltning er acceptabel for den betalingspligtige ægtefælle, og dette gør det muligt at undgå en grov uretfærdighed over for den betalingsberettigede ægtefælle, som ellers ville være opstået ved økonomisk kompensation for formueforøgelsen.

Værdien af disse overdragede aktiver trækkes fra kompensationstilgodehavendet.

Ifølge tysk ret kan ægtefællerne i stedet for den legale tyske formueordning vælge at have særeje, jf. BGB § 1414, formuefællesskab/fælleseje, jf. BGB §§ 1415-1518, eller en valgfri formueordning, hvor ægtefællerne i fællesskab ejer aktiver erhvervet under ægteskabet, jf. BGB § 1519. Disse ordninger kræver, at der udarbejdes en notarialakt.

3.2.3 Følgerne for ægtefællernes pensioner

Pensionsrettigheder, som er erhvervet af ægtefællerne under ægteskabet (f.eks. rettigheder som led i den lovpligtige pensionsforsikringsordning, den særlige forsikringsordning for tjenestemænd, arbejdsforsikringsordningen, arbejdsmarkedspensionsordningen eller en privat alders- eller invalidepensionsforsikringsordning), deles ligeligt ved skilsmissen. Derved sikres det, at ægtefællerne tildeles en lige andel af de rettigheder, de har erhvervet under ægteskabet, og at ægtefællerne har selvstændige rettigheder til alderspension.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

3.3.1 Forældreansvar

Hvis forældrene har fælles forældremyndighed, bevares den fælles forældremyndighed efter skilsmissen. Medmindre andet er nødvendigt af hensyn til barnets tarv, behandler og tager retten kun stilling til forældremyndighedsspørgsmålet, hvis en af forældrene anmoder om at få tilkendt hele eller en del af forældremyndigheden alene. En sådan anmodning imødekommes, hvis den anden forælder giver sit samtykke hertil, og hvis ikke barnet (som her skal være mindst 14 år) modsætter sig det, eller hvis det må forventes, at det tjener barnets tarv bedst at ophæve den fælles forældremyndighed og lade den, der fremsætter anmodningen, få forældremyndigheden, jf. BGB § 1671, stk. 1. I tysk ret går der ud fra, at det i reglen tjener barnets tarv bedst at have samkvem med begge forældre, og tysk ret giver derfor barnet ret til samkvem med begge forældre, ligesom begge forældre har både ret og pligt til samkvem med barnet, jf. BGB § 1684, stk. 1. Dette gælder uafhængigt af, hvordan forældremyndigheden er fordelt.

3.3.2 Krav på underholds- og børnebidrag

Forældre har forsørgerpligt over for deres børn, jf. BGB § 1601. Børn har ret til underhold, hvis de ikke er i stand til at forsørge sig selv, jf. BGB § 1602. Forældrenes forsørgerpligt afhænger af deres økonomiske formåen, jf. BGB § 1603. I forholdet til børnene har forældrene imidlertid en særlig forsørgerpligt, dvs. der med hensyn til forældrenes økonomiske formåen tages hensyn til, hvilken indkomst der kan opnås, og ikke blot, hvilken indkomst der er til rådighed, jf. BGB § 1603, stk. 2. Principielt skal forældrene opfylde forsørgerpligten over for børnene i forhold til deres erhvervs- og formueforhold. En forælder, som passer et barn, opfylder imidlertid hele sin forsørgerpligt ved at passe og opdrage barnet, jf. BGB § 1606, stk. 3. Når forældrene lever adskilt, er det således generelt kun den forælder, der ikke bor sammen med barnet, som skal betale underholdsbidrag.

Forsørgerpligten over for barnet omfatter de samlede livsfornødenheder, herunder omkostningerne til en passende uddannelse, jf. BGB § 1610.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

En ægtefælle skal efter skilsmissen forsørge sig selv, jf. BGB § 1569. Det påhviler således ægtefællerne at udøve en passende erhvervsmæssig beskæftigelse, jf. BGB § 1574, stk. 1. Hvis det er nødvendigt for at kunne få en passende erhvervsmæssig beskæftigelse, skal ægtefællerne imidlertid lade sig uddanne, videreuddanne eller omskole, hvis det må forventes, at de kan gennemføre uddannelsen, jf. BGB § 1574, stk. 3.

En fraskilt ægtefælle har ikke desto mindre ret til underhold:

så længe og i det omfang, det ikke kan forventes, at vedkommende udøver en erhvervsmæssig beskæftigelse, fordi vedkommende passer et fælles barn, jf. BGB § 1570 eller er syg, invalid eller fysisk eller åndeligt svækket, jf. BGB § 1572

i det omfang, det på et givet tidspunkt, navnlig ved skilsmissen eller efter at den fraskilte ægtefælle har passet og opdraget et fælles barn, på grund af vedkommendes alder ikke kan forventes, at vedkommende udøver erhvervsmæssig beskæftigelse, jf. BGB § 1571

så længe og i det omfang, den fraskilte ægtefælle lader sig uddanne, videreuddanne eller omskole for at udligne manglende kompetencer eller ulemper, der er opstået på grund af ægteskabet. Betingelsen er imidlertid, at vedkommende hurtigst muligt påbegynder uddannelsen, videreuddannelsen eller omskolingen for at kunne søge passende erhvervsmæssig beskæftigelse, der varigt gør det muligt for vedkommende at forsørge sig selv, og at det kan forventes, at vedkommende gennemfører uddannelsen, jf. BGB § 1575

så længe og i det omfang, ægtefællen efter skilsmissen ikke kan finde passende erhvervsmæssig beskæftigelse, jf. BGB § 1573, stk. 1

så længe og i det omfang, det af øvrige tungtvejende grunde ikke kan forventes af ægtefællen, at vedkommende finder erhvervsmæssig beskæftigelse, og det under hensyn til begge ægtefællers interesser ville være groft urimeligt at nægte vedkommende underholdsbidrag, jf. BGB § 1576

i det omfang indtægterne ved passende erhvervsmæssig beskæftigelse ikke er tilstrækkelige til fuld forsørgelse, jf. BGB § 1573, stk. 2.

Underholdsbidragets størrelse afhænger af ægtefællernes levestandard og omfatter også udgifterne til en passende forsikring i tilfælde af sygdom og plejebehov samt i visse tilfælde alder og mindsket erhvervsevne, jf. BGB § 1578. Er den ægtefælle, der er bidragspligtig, ud fra sine erhvervs- og formueforhold og under hensyn til sine øvrige forpligtelser ikke i stand til at opfylde sin bidragspligt over for den anden ægtefælle uden at bringe sine muligheder for at forsørge sig selv på passende vis i fare, så skal vedkommende kun yde bidrag i det omfang, det under hensyn til den fraskilte ægtefælles behov og erhvervs- og formueforhold er rimeligt, jf. BGB § 1581, første punktum.

I henhold til BGB § 1578b kan underholdsbidraget reduceres og/eller begrænses rent tidsmæssigt, hvis ubegrænset betaling heraf viser sig at være urimelig. Denne mulighed for at reducere og/eller begrænse bidraget rent tidsmæssigt i henhold til BGB § 1578b gælder navnlig for BGB §§ 1570-1573, ifølge hvilke de i BGB § 1570 nævnte betragtninger med hensyn til rimeligheden af at forlænge underholdsbidraget efter at barnet er fyldt tre år af grunde, der har relation til barnet eller forældrene, udgør en særlig regel for tidsmæssig begrænsning.

Ved den afvejning, der skal foretages i henhold til BGB § 1578b, skal der tages hensyn til barnets tarv for det fælles barn, der opholder sig hos den forælder, som er udpeget til at passe og opdrage barnet. Der skal ligeledes tages hensyn til, i hvor høj grad ægteskabet har medført ulemper for den pågældende forælders mulighed for at forsørge sig selv. Der foreligger ulemper, som er opstået på grund af ægteskabet, hvis den bidragsberettigede forælder tjener mindre, end vedkommende ville have gjort, hvis han eller hun ikke havde været gift. I henhold til BGB § 1578b, stk. 1, tredje punktum, kan en sådan ulempe f. eks. skyldes, at den pågældende forælder har passet børnene, og at vedkommende har måttet fordele sin tid mellem at passe hjemmet og udøve erhvervsmæssig beskæftigelse. Ved den samlede vurdering af de ulemper, som er opstået på grund af ægteskabet, skal der tages højde for alle forhold i den konkrete sag, herunder ægteskabets varighed.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

En ægtefælle kan, hvis vedkommende ønsker det, uden særlige formaliteter leve adskilt fra den anden ægtefælle. I BGB §§ 1361-1361b (jf. punkt 6) findes særlige regler vedrørende adskillelsens varighed.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Ægtefællerne skal leve adskilt. Ægtefællerne anses for at leve adskilt, hvis de ikke længere har fælles bolig og husførelse, og det er helt tydeligt, at en af ægtefællerne ikke ønsker at genoptage den fælles bolig og husførelse og ikke ønsker et ægteskabeligt samliv, jf. BGB § 1567, stk. 1.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Hvis ægtefællerne lever adskilt, eller hvis en af ægtefællerne overvejer at leve adskilt, så kan en ægtefælle kræve, at den anden ægtefælle overlader vedkommende den fælles bolig eller en del deraf til dennes brug alene (boligtilkendelse), hvis dette er nødvendigt for at undgå en alvorlig fornuftsstridig situation, jf. BGB § 1361b. Hvis en ægtefælle har mishandlet eller truet den anden, skal hele boligen som regel tilkendes den forurettede til brug alene. Boligtilkendelsen har ikke til formål at forberede eller lette ægteskabets opløsning.

Også benyttelsen af indbogenstande for den tid, ægtefællerne lever adskilt, kan reguleres, jf. BGB § 1361a. Begge ægtefæller kan i den forbindelse kræve, at den anden udleverer de indbogenstande, som tilhører vedkommende. Dette gælder imidlertid ikke, hvis den person, der skal udlevere genstandene, har brug for dem til husførelsen i sin egen nye husholdning, og i alle andre tilfælde, hvor udlevering ville være urimelig (f.eks. krav om, at den ægtefælle, som børnene bor hos, udleverer vaskemaskinen).

Desuden kan en ægtefælle under adskillelsen kræve, at den anden betaler et rimeligt underholdsbidrag i medfør af BGB § 1361 i forhold til ægtefællernes levestandard og erhvervs- og formueforhold. Dette underholdsbidrag under adskillelsen kan henføres til solidariteten mellem ægtefæller og har til formål at sikre, at ingen af ægtefællerne kommer til at stå i en behovssituation som følge af adskillelsen. Derudover er formålet at give ægtefællerne mulighed for at genskabe et ægteskabeligt samliv uanset deres økonomiske forhold. Ægtefællerne har altså stadig et forholdsvis stort ansvar over for hinanden, således at der ikke stilles for store krav med hensyn til økonomisk uafhængighed og indtægt. En ægtefælle, som lever adskilt, er berettiget til underhold, hvis vedkommendes indkomst og formue ikke giver ham eller hende mulighed for at forsørge sig selv.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Et ægteskab kan ikke erklæres ugyldigt. Et ægteskab kan omstødes ved dom på begæring, jf. BGB § 1313 ff. I praksis ser man sjældent sager om omstødelse af ægteskab.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Grundene til omstødelse af ægteskab omfatter krænkelse af loven eller manglende samtykke ved ægteskabets indgåelse. Grundene til omstødelse af ægteskab er udtømmende opregnet i BGB § 1314.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Ved omstødelse af ægteskab er følgerne de samme som ved skilsmisse, se BGB § 1318. Se i denne forbindelse bemærkningerne under punkt 3.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

I tilfælde af skilsmisse har forældrene ret til rådgivning hos børne- og ungdomsforsorgen (Jugendamt). Rådgivningen skal hjælpe forældre, der er blevet skilt eller lever adskilt, med at skabe sådanne rammer for udøvelsen af forældremyndigheden, at det tjener barnets eller den unges tarv. Forældrene får under passende inddragelse af barnet eller den unge hjælp til at nå til enighed om, hvordan forældremyndigheden skal udøves. Samtlige rådgivningskontorer er opført i en database på adressen <https://www.dajeb.de/>. Der er desuden mulighed for gennem mægling at bilægge forskellige stridigheder og nå frem til en mindelig ordning. Der findes yderligere oplysninger om familiemægling på adressen <https://www.bafm-mediation.de/>

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Tysk ret omfatter kun skilsmisse, omstødelse af ægteskab eller fastslåelse af, om der er indgået ægteskab eller ej, jf. § 121 i lov om proceduren i familiesager og ved frivillig retspleje (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit* (FamFG)). I ægteskabssager skal begæring principielt indgives til byretten/familiereetten (Amtsgericht/Familiengericht), jf. FamFG §§ 111 og 121 og § 23b i lov om domstolenes ordning (*Gerichtsverfassungsgesetz* (GVG)). Spørgsmålet om stedlig kompetence reguleres ved FamFG § 122. Det er obligatorisk at lade sig repræsentere ved en advokat.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Enhver, som på grund af sine personlige og økonomiske forhold ikke eller kun delvis eller kun i form af rater kan svare omkostningerne ved at føre sag, kan anmode om retshjælp i forbindelse med sager ved familiedomstolene. Betingelserne for at få tildelt retshjælp er, at den part, der anmoder om retshjælp, har

tilstrækkelig udsigt til at få medhold, og at der ikke er tale om unødigt trætte. På denne måde får også økonomisk svagere stillede adgang til domstolene. Retshjælpen dækker alt efter indtægt helt eller delvist partens egne sagsomkostninger. Udgifterne til advokatrepræsentation dækkes, når retten stiller krav om, at man lader sig repræsentere ved en advokat. Der findes yderligere oplysninger i brochuren "*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*" ("Juridisk rådgivning og retshjælp", foreligger kun på tysk), som er tilgængelig på webstedet for det tyske ministerium for juridiske anliggender og forbrugerbeskyttelse på adressen <https://www.bmjv.de/>.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

En afgørelse om skilsmisse eller omstødelse af ægteskab kan appelleres i henhold til FamFG § 58 ff. Appelsagerne behandles af de regionale appeldomstole (Oberlandesgericht).

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

I Tyskland anerkendes en sådan afgørelse (undtagen afgørelser truffet i Danmark) automatisk i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 (herefter "Bruxelles IIa-forordningen"), dvs. uden at det er nødvendigt at gennemføre en særlig anerkendelsessag. Forudsætningen i henhold til Bruxelles IIa-forordningen er dog, at retssagen om skilsmisse, omstødelse af ægteskab eller konstatering af, at et ægteskab er ugyldigt, er indledt efter den 1. marts 2001 (se artikel 64 i Bruxelles IIa-forordningen for undtagelser her til). I ældre sager finder den forordning, der gik forud for Bruxelles IIa-forordningen, altså Bruxelles II-forordningen, i første omgang anvendelse. I forbindelse med afgørelser truffet i Danmark er det som hovedregel fortsat nødvendigt med en særlig anerkendelsesprocedure.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

I det omfang Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 finder anvendelse, ligger den stedlige kompetence vedrørende ikke-ankendelse af en sådan afgørelse hos den byret (Amtsgericht) eller familieret (Familiengericht), inden for hvis kompetenceområde modparten eller det barn, der er berørt af afgørelsen, har sin sædvanlige bopæl, eller

— hvis denne kompetence ikke foreligger — interessen i at fastslå anerkendelsen af afgørelsen består, eller behovet for bistand foreligger, eller ved familieretten i Pankow/Weißensee.

Der gælder dog en undtagelse for Niedersachsen, hvor den eksisterende kompetence ifølge ovennævnte kriterier er koncentreret centralt for alle regionale appeldomstole hos byretten i Celle.

Fremgangsmåden retter sig efter bestemmelserne i lov om proceduren i familiesager og ved frivillig retspleje.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Hvilke retsregler der anvendes på skilsmisse, når retsreglerne i en anden stat indgår i sagen, fastsættes i Tyskland og 16 andre EU-medlemsstater efter bestemmelserne i den såkaldte Rom III-forordning (Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation). Den lov, der skal anvendes i henhold til Rom III-forordningen, gælder også, selv om denne lovgivning ikke er loven i en deltagende medlemsstat.

Sidste opdatering: 16/10/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Estland

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Skilsmisse kan bevilges af registerkontoret (*perekonnaseisusamet*) eller en notar efter aftale mellem ægtefællerne på grundlag af en fælles skriftlig begæring eller af en domstol på grundlag af en sag anlagt af den ene ægtefælle mod den anden. Sidstnævnte situation gør sig gældende, hvis ægtefællerne er uenige om skilsmissen eller omstændigheder i forbindelse med skilsmissen, eller hvis et registerkontor ikke har kompetence til at bevilge skilsmisse.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Et registerkontor eller en notar kan bevilge en skilsmisse efter aftale mellem ægtefællerne på grundlag af en fælles skriftlig begæring, hvis begge ægtefæller har bopæl i Estland.

Et ægteskab kan opløses af den kompetente ret på grundlag af en retssag anlagt af den ene ægtefælle mod den anden, hvis det ægteskabelige forhold er ophørt endeligt. Det ægteskabelige forhold anses for ophørt, når ægtefællerne ikke længere lever sammen, og det må antages, at samlivet ikke vil blive genoptaget. Samlivet mellem ægtefællerne anses for ophævet, når ægtefællerne i mindst de to foregående år rent faktisk har levet adskilt.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En skilsmisse påvirker ikke det personlige forhold mellem ægtefællerne. Ved skilsmisse kan retten eller registerkontoret efter ansøgning tillade, at en person tager sit tidligere efternavn igen. Ellers bevarer personen det efternavn, som vedkommende bar under ægteskabet.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Ved skilsmisse deles ægtefællernes aktiver afhængigt af den formueordning, som de har valgt. Såfremt de havde formuefællesskab, deles aktiverne generelt ligeligt efter reglerne om opløsning af fællesseje. Ægtefællernes bo opgøres på det tidspunkt, hvor ægteskabet ophører. Ægtefællerne har ikke pligt til at dele deres aktiver ved skilsmisse. Indtil formuefællesskabet er opløst, varetager de i fællesskab deres rettigheder og forpligtelser i forbindelse med dette. Ægtefællerne har desuden ret til i fællesskab at benytte enhver genstand, der indgår i formuefællesskabet. Når den formueordning, hvorefter alle nyhvervvelser skal deles, bringes til ophør, gøres ægtefællernes boslod op hver for dig, og det afgøres, om den ene kan fremsætte et krav overfor den anden.

Hvis ægtefællerne ønsker at dele deres aktiver ved skilsmisse, deles de i overensstemmelse med det valgte formueforhold eller en ægtepagt. Hvis ægtefællerne har indgået en ægtepagt, ophører denne som følge af skilsmissen. Når ægtepagten er ophørt ved skilsmisse, ophører alle rettigheder og forpligtelser, der udspringer af ægtepagten.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Skilsmisse som sådan påvirker ikke ægtefællernes forældreansvar, og de bevarer i princippet fælles forældremyndighed.

Forældre skal i almindelighed nå til enighed om, hvem barnet skal bo hos, hvem der i hvilket omfang deltager i barnets opvækst, og hvordan og hvor længe der skal betales børnebidrag. Det månedlige børnebidrag til et mindreårigt barn må ikke være mindre end halvdelen af den månedlige mindsteløn som fastsat af den estiske regering.

Hvis forældrene ikke ønsker eller ikke kan udøve retten til fælles forældremyndighed, har hver forælder ret til at anmode retten om hel eller delvis forældremyndighed over barnet. Ændringer i forældremyndighedens fordeling berører ikke forældres underholdspligt over for mindreårige børn.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

En fraskilt ægtefælle har ret til underholdsbidrag:

indtil barnet er tre år gammelt, hvis den fraskilte ægtefælle efter skilsmisse ikke kan forsørge sig selv som følge af forsørgelsen af det fælles barn hvis den fraskilte ægtefælle efter skilsmisse ikke kan forsørge sig selv som følge af alder eller sundhedstilstand, og hvis behovet for underhold som følge af alder eller sundhedstilstand også gjorde sig gældende på tidspunktet for skilsmissen. Underholdsbidrag begrundet i ægtefællens alder eller sundhedstilstand kan også kræves af den anden ægtefælle i tilfælde, hvor behovet for bistand som følge af alder eller sundhedstilstand allerede eksisterede på det tidspunkt, hvor ægtefællen mistede retten til at modtage underholdsbidrag fra den anden ægtefælle på et andet lovbestemt grundlag. Underholdsbidrag skal betales i hele den periode, hvor det ikke med rimelighed kan forventes, at den person, der har ret til dette bidrag, selv har en indtægt.

Et barns far skal betale underholdsbidrag til barnets mor otte uger inden og 12 uger efter barnets fødsel.

Den kompetente ret kan fritage en fraskilt ægtefælle fra forpligtelsen til at betale underholdsbidrag af de grunde, der er fastsat ved lov.

En fraskilt ægtefælle, der har ret til at modtage underholdsbidrag, kan fremsætte begæring om, at den lovbestemte underholdspligt får virkning fra det tidspunkt, hvor sagen anlægges.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Ægtefællerne betragtes som separeret, hvis de ikke har en fælles husholdning eller et ægteskabeligt samliv, og hvis mindst én af ægtefællerne ikke er villig til at genoprette eller etablere det.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Ægtefællerne lever hver for sig.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Hvis ægtefæller er separeret, kan hver ægtefælle:

fra den anden ægtefælle kræve genstande, der blev anvendt til familiens brug, hvis ægtefællen har brug for de pågældende genstande i sin egen husholdning, og han eller hun har en legitim interesse i fortsat at anvende dem. Almindeligt indbo, som tilhører ægtefællerne i fællesskab, fordeles mellem dem på grundlag af rimelighedsbetragtninger. Generelt kan hver ægtefælle beholde de personlige effekter, som tilhører dem. Aktiver, der ejes i fællesskab (dvs. aktiver omfattet af formuefællesskabet), deles ligeligt og under hensyntagen til hver ægtefælles og børnenes interesser kræve, at den anden ægtefælle overlader familiens fælles bolig eller en del heraf til vedkommendes brug alene, hvis der er nødvendigt for at undgå alvorlige personlige konflikter. Selv om der her først og fremmest skal tages udgangspunkt i boligejerens fortrinsret, kan brugsretten til boligen også gives til den ægtefælle, der ikke er ejer, hvis retten finder det nødvendigt på grundlag af begge ægtefællers midler og af hensyn til børnenes tarv.

Hvis ægtefællerne lever adskilt, skal hver ægtefælle betale underhold i form af et regelmæssigt beløb til dækning af de omkostninger, den anden ægtefælle afholder af hensyn til familien.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Omstødelse af et ægteskab betyder, at ægteskabet betragtes som ugyldigt allerede fra indgåelsen. Et ægteskab kan kun omstødes ved dom.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Omstødelse af et ægteskab kan kun ske på grundlag af de ugyldighedsgrunde, der er anført i familieloven (*perekonnaseadus*). Det betyder, at retten kan omstøde et ægteskab ved dom, hvis:

kravet vedrørende mindstealder for indgåelse af ægteskab eller retsevne ikke var opfyldt, da ægteskabet blev indgået

en ved lov fastsatte hindring for indgåelse af ægteskab blev tilsidesat, da ægteskabet blev indgået

de formelle krav i loven ikke blev iagttaget, da ægteskabet blev indgået

mindst én ægtefælle led af en psykisk forstyrrelse eller af anden grund var ude af stand til at handle fornuftsmæssigt, da ægteskabet blev indgået

ægteskabet blev indgået på svigagtigt grundlag eller under udøvelse af tvang, herunder ved at skjule en ægtefælles helbredstilstand eller andre personlige forhold, hvis forholdet var relevant for ægteskabets gyldighed

en af ægtefællerne eller begge ægtefæller ikke havde til hensigt at opfylde sine ægteskabelige forpligtelser, men ægteskabet blev indgået med et andet formål, navnlig med det formål at opnå opholdstilladelse i Estland (proformaægteskab).

ægtefællerne er af samme køn som følge af et kønsskifte under ægteskabet.

Et ægteskab betragtes desuden som ugyldigt, hvis:

ægteskabet er indgået mellem to personer af samme køn

ægteskabets indgåelse blev bekræftet af en person, der ikke har kompetence hertil, eller

en af parterne ikke har udtrykt ønske om at indgå ægteskab.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

I tilfælde af omstødelse af ægteskab anses det for at være ugyldigt fra begyndelsen, medmindre ægteskabet blev omstødt, fordi det var indgået mellem personer af samme køn, i hvilket tilfælde omstødelsen får virkning fra det tidspunkt, hvor dommen får retskraft. Personer, hvis ægteskab er blevet omstødt, har ikke længere de rettigheder og forpligtelser over for hinanden, der følger af ægteskab (herunder sådanne, der følger af en ægtepagt, som også betragtes som ugyldig).

Hvis et ægteskab omstødes, fordi en af ægtefællerne skjulte, at han eller hun allerede var gift, for den anden ægtefælle, eller påvirkede den anden ægtefælle til at gifte sig svigagtigt eller under udøvelse af tvang, kan retten bestemme, at vedkommende skal betale underholdsbidrag til den person, som vedkommende indgik et ugyldigt ægteskab med, under anvendelse af bestemmelserne om underholdspligt mellem ægtefæller. Efter anmodning fra den part, der ulovligt blev påvirket til at indgå ægteskab, kan retten anvende bestemmelserne om fordeling af nyanskaffelser på formueforholdet mellem ægtefællerne. Børn, der er født i et ægteskab, der er blevet omstødt, har samme rettigheder og forpligtelser som børn, der er født indenfor rammerne af et regulært ægteskab.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Et registerkontor eller en notar kan bevilge skilsmisse efter aftale mellem parterne. Retsvirkningerne af en skilsmisse (f.eks. deling af nyanskaffelser) kan fastsættes i en aftale mellem ægtefællerne.

Hvis ægtefællerne er uenige om omstændighederne omkring skilsmissen, findes der ingen udenretslige midler til løsning af sådanne tvister.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

En begæring om skilsmisse kan indgives til:

det registerkontor, der er stedligt kompetent dér, hvor ægtefællerne har bopæl (når ægtefællerne har bopæl i Estland) en notar

retten i første instans, i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl (*maakohus*).

En begæring om omstødelse af et ægteskab skal indgives til retten i første instans i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl.

Skilsmisse bevilges af et registerkontor på grundlag af en fælles personlig skriftlig begæring fra ægtefællerne. Ægtefællerne skal i begæringen bekræfte, at de ikke er uenige med hensyn til børnene, opløsningen af formuefællesskabet eller spørgsmål om underholdsbidrag. Begæringer om skilsmisse skal indgives sammen med vielsesattesten. Hvis en ægtefælle af gyldig grund ikke kan møde personligt frem på registerkontoret for at indgive den fælles begæring, kan han eller hun indgive en separat begæring attesteret af en notar. Dokumenter på et fremmedsprog skal indgives til registerkontoret med en oversættelse, der er bekræftet af en notar, en konsulær embedsmand eller en statsautoriseret translator. En vielsesattest, der er udstedt i et andet land, skal være legaliseret eller være forsynet med apostille, medmindre andet er fastsat i en international overenskomst.

Skilsmisse bevilges af en notar på grundlag af en fælles personlig skriftlig begæring fra ægtefællerne. Begæringer om skilsmisse skal indgives sammen med vielsesattesten. Hvis en ægtefælle af gyldig grund ikke kan møde personligt frem på notarens kontor for at indgive den fælles begæring, kan han eller hun indgive en separat begæring attesteret af en notar. Dokumenter på et fremmedsprog skal indgives til registerkontoret med en oversættelse, der er bekræftet af en notar, konsulær embedsmand eller statsautoriseret translator. En vielsesattest, der er udstedt i et andet land, skal være legaliseret eller være forsynet med apostille, medmindre andet er fastsat i en international overenskomst.

I ægteskabssager, der skal afgøres af en estisk domstol, anlægges sagen ved retten i den retskreds, hvor ægtefællerne har fælles bopæl, eller hvis en sådan ikke findes, ved retten i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl. Hvis sagsøgte ikke har bopæl i Estland, anlægges sagen ved retten i den retskreds, hvor parternes fælles mindreårige barn har bopæl, og, hvis parterne ikke har et fælles mindreårigt barn, ved retten i den retskreds, hvor sagsøger har bopæl. Når en sag om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab anlægges ved domstolene, skal stævningen opfylde alle de formelle krav, der i retsplejeloven (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*) gælder for en civil retssag. Stævningen og bevismaterialet skal indgives til retten skriftligt eller elektronisk på estisk og i A4-format.

I stævningen angives rettens navn sammen med de relevante personlige oplysninger om sagsøger og sagsøgte (ægtefællerne) og deres børn. Han eller hun skal også oplyse, hvem der er ansvarlig for børnenes forsørgelse og opvækst, og hvem de skal bo hos. Stævningen skal også indeholde et forslag til den fremtidige fordeling af forældremyndigheden og retten til samvær med barnet samt børnenes uddannelse. Sagsøgers samtykke skal ligeledes fremgå klart af stævningen, og de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for sagen, skal angives. Sagsøger skal også angive og fremlægge eventuelt bevismateriale, han eller hun er i besiddelse af.

Hvis der er tale om opløsning af et formuefællesskab, skal aktiverens sammensætning og placering angives i stævningen, ligesom værdien af samtlige sagsøgers aktiver skal angives, og stævningen skal indeholde et forslag til fordeling af de aktiver, der er omfattet af formuefællesskabet. Hvis ægtefællerne har indgået en ægtepagt, vedlægges den stævningen.

Stævningen skal underskrives af sagsøger eller vedkommendes repræsentant. Hvis dette sker ved en repræsentant, vedlægges også en fuldmagt eller et andet dokument, der bekræfter repræsentantens beføjelser.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Hvis den person, der anmoder om retshjælp, ikke kan betale sagsomkostningerne som følge af sin økonomiske situation eller kun kan betale en del af dem eller kun kan betale dem i afdrag, og hvis der er rimelig grund til at antage, at den påtænkte deltagelse i sagen vil få et gunstigt udfald, kan retten helt eller delvist fritage ham eller hende fra forpligtelsen til at betale sagsomkostninger og lade staten afholde disse omkostninger.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

En dom om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab kan appelleres i overensstemmelse med de almindelige bestemmelser om appelsager, hvis appellanten finder, at den dom, der er afsagt af retten i første instans, hviler på en retlig fejl (hvis f.eks. retten i første instans ikke har anvendt en bestemmelse i den materielle ret eller retsplejeloven korrekt).

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Ifølge Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 anerkendes en dom om skilsmisse afsagt i en medlemsstat automatisk i de øvrige EU-medlemsstater (med undtagelse af Danmark) uden krav om særlige procedurer.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

For at anfægte en afgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab rettes der henvendelse til den appeldomstol, som den relevante medlemsstat har ladet opføre på listen i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003.

I Estland varetages denne funktion af appeldomstolene (*ringkonnakohus*).

Den procedure, der skal følges, og appelfristen er anført i afgørelsen.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

I tilfælde af skilsmisse anvendes lovgivningen i det land, hvor ægtefællernes fælles bopæl er beliggende. Hvis ægtefællerne har bopæl i forskellige lande, men har samme statsborgerskab, bestemmes ægteskabets almindelige retsvirkninger af lovgivningen i det land, hvori de er statsborgere. Hvis ægtefællerne har bopæl i forskellige lande og har forskelligt statsborgerskab, bestemmes ægteskabets almindelige retsvirkninger af lovgivningen i det land, hvor de sidst havde fælles bopæl, såfremt en af ægtefællerne stadig har bopæl i dette land. Hvis den lovgivning, der finder anvendelse på ægteskabets almindelige retsvirkninger, ikke kan bestemmes på grundlag af ovennævnte, finder lovgivningen i det land, hvortil ægtefællerne på anden måde har stærkest tilknytning, anvendelse.

Hvis skilsmisse ikke er tilladt i henhold til ovennævnte lovgivning eller kun tillades på meget strenge betingelser, anvendes estisk lovgivning i stedet, hvis en af ægtefællerne havde bopæl i Estland eller var estisk statsborger, da ægteskabet blev indgået.

Sidste opdatering: 21/10/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Irland

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

En af ægtefællerne var bosat i Irland på datoen for indledning af proceduren.

ELLER

En af ægtefællerne havde sædvanligt opholdssted i Irland i hele den periode på et år, der slutter på denne dato.

(§ 39, stk. 1, litra a) og b) i [Family Law \(Divorce\) Act, 1996](#))

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Det skal godtgøres over for retten (Circuit Court eller High Court, jf. § 38, stk. 1), at:

ægtefællerne på datoen for indledningen af sagen har levet adskilt fra hinanden i en sammenhængende periode eller flere perioder på mindst fire år i løbet af de seneste fem år

OG

der ikke er nogen rimelig udsigt til, at ægtefællerne genoptager samlivet

OG

en ordning, som retten måtte finde passende under omstændighederne, foreligger eller vil blive etableret for ægtefællerne og de familiemedlemmer, som de forsørger.

(§ 5, stk. 1, i ovennævnte lov)

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Ægteskabet opløses ved dom, og en part i ægteskabet kan indgå nyt ægteskab – § 10, stk. 1.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Efter at have afsagt skilsmisshedom kan retten afsige kendelse om fordeling af aktiverne, jf. § 14, stk. 1, i ovennævnte lov. Aktiverne kan afhændes, fordeles ligeligt eller individuelt eller overføres til den ene af parterne som eneejer.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Når retten afsiger skilsmisshedom, kan den give relevante anvisninger vedrørende mindreårige og forsørgelsesberettigede børns tarv, forældremyndighed eller samkvemsret, jf. § 5, stk. 2, i ovennævnte lov. Hensynet til barnets tarv har højeste prioritet.

(Se faktablad om "Forældreansvar – Irland" for at få flere oplysninger).

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Når retten afsiger skilsmisshedom, kan den afsige kendelse om, at der skal udredes underholdsbidrag til den ene ægtefælle, hvilket bidrag bortfalder, hvis den pågældende gifter sig igen, § 13 i ovennævnte lov.

Retten kan også afsige kendelse om deling af den enes pension til fordel for den anden ægtefælle, jf. § 17 i ovennævnte lov.

(Se faktablad om "Underholdsbidrag – Irland" for at få yderligere oplysninger).

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

En separation gør det lettere for ægtefæller, der ønsker skilsmisse, at tilrettelægge deres tilværelse hver for sig.

Ved en separationsdom kan retten afsige supplerende kendelser vedrørende børn, underholdsbidrag, udbetalinger, pensionsrettigheder, familiens bolig og andre formuegoder. En separationsdom medfører ikke opløsning af ægteskabet. Ægtefæller, der ønsker skilsmisse, som får en separationsdom, og som senere ønsker at gifte sig igen, skal først have en skilsmisshedom.

(§ 8 i [Judicial Separation and Family Law Reform Act, 1989](#).)

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Et eller flere af følgende forhold skal være til stede:

1. Ægtefællen har gjort sig skyldig i utroskab.
2. Urimelig adfærd og voldelig adfærd fra ægtefællens side.
3. Ægtefællen har været bortrejst fra det fælles hjem i ét år.
4. Ægtefællerne har levet adskilt i ét år, og begge ægtefæller er enige om begæringen.
5. Ægtefællerne har levet adskilt i tre år.
6. Ægteskabet er gået i opløsning i en sådan udstrækning, at retten finder det godtgjort, at der ikke har været tale om et normalt ægteskabslignende forhold i mindst ét år.

(§ 2 i [Judicial Separation and Family Law Reform Act, 1989](#).)

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Ved separation ophæves samlivet, uden at ægteskabet opløses. Hustruen kan fortsat benytte sin mands navn.

Med hensyn til økonomien opretholdes underholdsforpligtelsen over for den anden ægtefælle, og der kan træffes afgørelse om underholdsbidrag, selv om der ikke kan tages stilling til noget skyldsspørgsmål. Som ved skilsmisse medfører dommen dog opløsning af formueforholdet mellem ægtefællerne.

Arveretten bevares, undtagen hvis separationen udelukkende beror på forhold hos den ene ægtefælle.

Parterne kan anmode retten om at få dommen ophævet. Retten ophæver dommen, hvis den finder det godtgjort, at parterne er blevet forliget og har til hensigt at genoptage samlivet.

Konvertering af separation til skilsmisse:

Efter anmodning fra en af ægtefællerne kan en separationsdom konverteres *ipso jure* til skilsmisse, hvis separationen har varet tre år. I dette tilfælde afsiger retten skilsmisshedom og fastsætter retsvirkningerne heraf.

Hvis separationen blev bevilget efter fælles begæring, kan der også kun bevilges skilsmisse efter fælles begæring.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Det betyder, at begge parter i et ægteskab, der omstødes, stilles som om de aldrig var blevet gift.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et af følgende forhold skal være til stede:

En af ægtefællerne var bosat i Irland på datoen for indledning af proceduren

En af ægtefællerne havde haft fast bopæl i Irland i ét år på denne dato

En af ægtefællerne afgik ved døden inden denne dato

og

var bosat i Irland på dødstidspunktet eller

havde haft fast bopæl i Irland i ét år på denne dato.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Ægteskabet anses for aldrig at have eksisteret. Begge parter kan frit gifte sig igen. Parterne har ingen arveret efter hinanden og heller ikke nogen forpligtelser til at forsørge eller støtte hinanden. Alle børn, som er født, mens ægteskabet varede, betragtes som værende født uden for ægteskab.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Der kan indgås forlig om økonomiske spørgsmål og spørgsmål om formuegoder samt spørgsmål vedrørende forsørgelsesberettigede børn uden at gå til domstolene, men det er udelukkende retten, som kan bevilge separation og skilsmisse.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Circuit Court har sammen med High Court kompetence til at afgøre begæring om skilsmisse/separation/omstødelse.

Begæring om skilsmisse eller separation til Circuit Court indgives i form af et civilt søgsmål ved den relevante Circuit Court, og proceduren er fastsat i Order 59, Rule 4 i Circuit Court Rules 2001.

Begæring om skilsmisse eller separation til High Court indledes ved en særlig stævning (*Special Summons*), der udtages af Central Office. Proceduren er reguleret i Order 70A i Rules for the Superior Courts (S. 1 No. 343 af 1997). Begæring om omstødelse indgives til High Court via Central Office.

Proceduren er reguleret i Order 70A i Rules for the Superior Courts.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Ja – gennem [Legal Aid Board](#) (retshjælpen er indkomstafhængig).

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

High Courts afgørelse vedrørende en appel af Circuit Courts dom i en sag om skilsmisse/separation/ugyldighed er endelig og bindende og kan ikke appelleres, jf. § 39 i [Courts of Justice Act, 1936](#).

Supreme Court behandler appeller af sager indledt i High Court vedrørende skilsmisse/separation/omstødelse.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Indgiv begæring til Circuit Court eller High Court i Irland i henhold til § 29, stk. 1, litra d)/e) i [Family Law Act 1995](#). Begæringen til Circuit Court indgives i form af et civilt søgsmål. Begæringen til High Court indgives i form af en særlig stævning.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Eftersom de irske domstole efter forfatningen har kompetence i sådanne spørgsmål, er det dem, dvs. High Court eller Circuit Court, der afgør, om en skilsmisse, der er bevilget i udlandet, kan anerkendes i Irland.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Betingelserne for opnåelse af skilsmisse i Irland er fastsat i § 38 i Family Law (Divorce) Act, 1996.

En ægtefælle, der ikke har bopæl i Irland, eller som ikke er irsk statsborger, kan begære skilsmisse i Irland, hvis vedkommende opfylder betingelserne i § 39, stk. 1, litra a) og b), i Family Law (Divorce) Act, 1996. De irske domstoles kompetence i skilsmisssager er baseret på bopæl og ikke på nationalitet.

Relevante links

[Courts Service Ireland](#)

[Oasis: Information om offentlige tjenester](#)

Sidste opdatering: 18/11/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Grækenland

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Skilsmisse forudsætter, at der er afsagt en retsafgørelse, der ikke længere kan appelleres, jf. civillovbogens artikel 1438 ff. (*Αστικός Κώδικας*).

Der er to former for skilsmisseprocedurer:

Skilsmisse ved gensidigt samtykke (*συναίετικό διαζύγιο*) betyder, at ægtefællerne er enige om at opløse ægteskabet og har nedfældet dette i en skriftlig aftale, som er underskrevet af ægtefællerne og af deres advokater eller af advokaterne alene, forudsat at disse har fået tildelt særlige beføjelser til at handle på ægtefællernes vegne. Parret skal have været gift i mindst seks måneder. Hvis der ikke er mindreårige børn, opløses ægteskabet uden rettens medvirken, dvs. at det er tilstrækkeligt, at ovennævnte aftale undertegnes. Hvis der derimod er mindreårige børn, skal aftalen ledsages af en anden skriftlig aftale mellem ægtefællerne om vilkårene med hensyn til forældremyndigheden over børnene og retten til samvær med børnene. Disse aftaler indsendes til den kompetente enkeltmandsret i første instans (*Μονομελής Πρωτοδικείο*), der godkender aftalerne og bevilger skilsmisse efter den procedure, der anvendes i sager om frivillig retspleje.

Skilsmisse ved dom (*διαζύγιο κατ' αντιδικία*) betyder, at en af parterne indgiver en begæring om skilsmisse på grundlag af en redegørelse for grundene til ægteskabets sammenbrud til den enkeltmandsdomstol i første instans, som har stedlig kompetence, eller at begge ægtefæller særskilt indgiver begæring herom.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Følgende grunde anses for at være gyldige i relation til en begæring om skilsmisse ved dom, jf. civillovbogens artikel 1439:

Ægteskabet er brudt sammen, og enten den sagsøgte eller begge ægtefæller bærer skylden herfor. Der er således begrundet formodning om, at ægteskabets fortsatte beståen vil være uudholdeligt for sagsøgeren. Det formodes, at ægteskabet er brudt sammen, hvilket den sagsøgte kan forsøge at afkræfte, i tilfælde af bigami, utroskab, den sagsøgtes ensidige ophævelse af samlivet, den sagsøgtes forsøg på at dræbe sagsøgeren eller sagsøgtes udøvelse af vold mod sagsøgeren i hjemmet.

Hvis ægtefællerne har levet adskilt i en sammenhængende periode på mindst to år, foreligger der en absolut formodning om, at ægteskabet er brudt sammen, og der kan begæres skilsmisse, selv hvis sagsøgeren er skyld i sammenbruddet.

Hvis en af ægtefællerne ved en dødsformodningsdom erklæres savnet, kan den anden ægtefælle begære skilsmisse.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Når et ægteskab opløses ved skilsmisse, har ægtefællerne ikke længere pligt til at bo sammen og træffe beslutninger i fællesskab. En ægtefælle, der har antaget den anden ægtefælles efternavn, tager almindeligvis sit eget efternavn igen, medmindre vedkommende ønsker at bevare ægtefællens efternavn, fordi det er knyttet til vedkommende i erhvervsmæssig eller kunstnerisk henseende. Ægtefællernes ansvar for at opfylde de gensidige forpligtelser ophører.

Bigami er ikke længere en hindring for ægteskab. Under ægteskabet blev frister afbrudt i forbindelse med en ægtefælles krav mod den anden ægtefælle, men denne afbrydelse ophører ved skilsmisse. Skilsmissen indebærer ikke, at den relation, der blev skabt ved indgåelsen af ægteskabet mellem den ene ægtefælles biologiske slægtninge og den anden ægtefælles biologiske slægtninge ophører.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Ved skilsmisse er ægtefællerne hver især berettigede til at tilbagetage det løsøre, som tilhører ham eller hende, eller som formodes at tilhøre ham eller hende, selv om det faktisk er blevet brugt af begge ægtefæller eller kun af den ene ægtefælle, forudsat at den anden ægtefælle ikke afkræfter formodningen, og dette gælder ligeledes, selv om den pågældende løsørestand kan anses for at være nødvendig for den anden ægtefælle. Hvis en ægtefælle, der er i besiddelse af en løsørestand, afviser at overdrage den til genstandens ejer, kan ejeren anlægge en sag om tinglige rettigheder, ejendomsrettigheder eller obligationsretlige forpligtelser. Efter ægteskabets opløsning kan den ægtefælle, der ejer familiens bolig, anlægge en sag om tinglige rettigheder eller en sag om obligationsretlige forpligtelser mod den ægtefælle, der benytter denne bolig. Formuefællesskab ophører ved skilsmisse, og ægtefællerne får tildelt det, som de hver især er berettiget til i henhold til bestemmelserne om formuefællesskab og bodeling. I de tilfælde, hvor en af ægtefællerne har erhvervet en formuegenstand under ægteskabet, har den anden ægtefælle krav på en andel heraf.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Hvis et ægteskab opløses ved skilsmisse, kan retten træffe afgørelse i spørgsmålet om forældremyndighed på en af følgende måder:

- den kan tildele en af forældrene forældremyndigheden,
- den kan tildele forældrene fælles forældremyndighed,
- den kan dele forældremyndigheden mellem forældrene eller
- den kan tildele tredjemand forældremyndigheden.

De fraskilte forældre har fortsat pligt til at forsørge mindreårige børn og børn, der ikke har egen lønindkomst eller indtægter fra egen formue eller ejendom, eller hvis indtægter er utilstrækkelige til at dække deres udgifter til forsørgelse. Fordelingen af denne forpligtelse foretages af forældrene eller, i tilfælde af uenighed herom, af retten.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Når et ægteskab opløses ved skilsmisse, er en tidligere ægtefælle, der ikke kan forsørge sig selv med sin egen indtægt eller formue, berettiget til underholdsbidrag fra den anden ægtefælle:

hvis den bidragsøgende ægtefælles alder eller sundhedstilstand på skilsmissetidspunktet indebærer, at vedkommende ikke kan pålægges at påtage sig eller fortsætte et passende arbejde for at forsørge sig selv, hvis den bidragsøgende ægtefælle har forsørgelsespligt over for et mindreårigt barn og derfor er forhindret i at påtage sig en passende beskæftigelse, hvis den bidragsøgende ægtefælle ikke kan finde passende, fast beskæftigelse eller har behov for en erhvervsuddannelse. Under disse omstændigheder kan kravet højst gøres gældende i tre år fra afsigelsen af skilsmisedom, eller i andre tilfælde, hvor tildelingen af underholdsbidrag på tidspunktet for afsigelsen af skilsmisedom er nødvendig af billighedsgrunde.

Underholdsbidrag kan nægtes eller nedsættes, hvis der foreligger en god begrundelse, og især hvis ægteskabet kun har varet kort tid, eller hvis den ægtefælle, der muligvis er berettiget til underholdsbidrag, bærer skylden for skilsmissen eller selvforskyldt er blevet mindrebemidlet. Underholdskravet bortfalder, hvis den bidragsberettigede gifter sig igen eller flytter sammen med en anden person. Underholdskravet bortfalder ikke, hvis den bidragspligtige dør. Kravet bortfalder imidlertid, hvis den bidragsberettigede dør, medmindre retten til underhold vedrører tidligere perioder eller manglende betaling af rater på dødstidspunktet.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

6 Hvilke retlige følger har en separation?

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Omstødelse af ægteskab betyder, at den manglende opfyldelse af en forudsætning for at kunne indgå ægteskab indebærer, at et ægteskab uden videre omstødes ved en retsafgørelse, hvorved ægteskabets retsvirkninger ophører med den ene undtagelse, at eventuelle børn født i det omstødte ægteskab fortsat anses for at være børn født i ægteskab. Bestemmelserne vedrørende omstødelse af omstødelige dispositioner finder ligeledes anvendelse på omstødelse af et omstødeligt eller ugyldigt ægteskab, jf. civillovbogens artikel 1372 ff.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab kan omstødes med den begrundelse, at en af de positive betingelser for ægteskabet ikke blev opfyldt, at der forelå en absolut hindring, eller at ægteskabet er omstødeligt som følge af vildfarelse eller tvang.

En positiv betingelse anses for ikke at være opfyldt, hvis parrets erklæringer ikke fremsættes personligt, er betingede eller skal fremsættes inden udløbet af en frist, hvis ægtefællerne er mindreårige, og retten ikke har givet tilladelse til indgåelse af ægteskabet, hvis en af parterne har en af retten udpeget værge, som ikke giver sit samtykke til indgåelse af ægteskabet, og der ikke er indhentet tilladelse hertil fra retten, eller hvis en af parterne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse ikke er klar over, hvad han eller hun gør, eller som følge af en psykisk sygdom ikke er i besiddelse af evnen til at handle fornuftsmæssigt. Der foreligger en absolut hindring, hvis ægtefællerne er biologisk beslægtede i direkte opstigende eller nedstigende linje, uden begrænsninger for graden af slægtskab, eller i sidelinje ud til den fjerde grad, eller hvis de er besvogrede i direkte opstigende eller nedstigende linje, uden begrænsninger for graden af slægtskab, eller i sidelinje, ud til den tredje grad, eller hvis der er tale om bigami eller adoption.

Ægteskabet ophører med at være ugyldigt efter indgåelsen af ægteskabet, hvis ægteskabet indgås med begge ægtefællers fulde og frivillige samtykke, eller hvis retten efterfølgende giver tilladelse til mindreårige uden tilladelse, eller hvis en mindreårig uden tilladelse bliver 18 år og anerkender ægteskabet, eller hvis en ægtefælle uden retsevne efterfølgende får retsevne og anerkender ægteskabet, eller hvis værgeren, retten eller en ægtefælle uden retsevne, som herefter får retsevne, anerkender ægteskabet, eller hvis en person, der handlede som følge af vildfarelse eller tvang, anerkender ægteskabet efter afhjælpning af vildfarelser eller ophør af tvang. Et ægteskab anses ikke for at være indgået, hvis der ikke er afgivet en erklæring for borgmesteren og vidner, når det drejer sig om en borgerlig vielse, eller, når det drejer sig om et kirkeligt bryllup, en ortodoks præst eller en præst fra en anden i Grækenland anerkendt trosretning ikke har forrettet vielsen. I så fald har ægteskabet ingen retsvirkninger, og enhver med søgsmålskompetence kan anlægge sag med påstand om annullation af ægteskabet.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

I princippet ophører ægteskabets retsvirkninger med tilbagevirkende kraft. Dette gælder alle de personlige, familiemæssige og formuemæssige forhold mellem ægtefællerne. Ægteskabets ugyldighed indebærer således, at ægtefællernes gensidige legale arveret bortfalder helt fra ægteskabets begyndelse. Alle retshandler mellem ægtefællerne og tredjemand, som parterne indgik som ægtefæller, enten på grund af de behov, de har som samlevende ægtefæller, eller med henblik på forvaltning af den ene ægtefælles formue, ophæves ligeledes, dog med forbehold for, at den tredjemand, der gennemførte transaktioner med parret, var i god tro. Hvis ingen af ægtefællerne eller den ene ægtefælle på tidspunktet for ægteskabets indgåelse ikke var bekendt med ægteskabets ugyldighed, har ugyldigheden kun fremtidig virkning med hensyn til den pågældende ægtefælle. En ægtefælle, der på tidspunktet for indgåelsen af

ægteskabet ikke var bekendt med ægteskabets ugyldighed, har krav på underhold fra den anden ægtefælle, hvis den anden ægtefælle var bekendt med ugyldigheden fra begyndelsen, eller fra den anden ægtefælles arvinger, hvis den anden ægtefælle dør, efter ægteskabet er blevet omstødt, og i så fald gælder de samme regler for underhold analogt, som finder anvendelse i forbindelse med skilsmisse. En ægtefælle, der indgik ægteskabet under tvang og trusler, i strid med loven eller i strid med etiske regler, har samme krav på underhold, hvis ægteskabet omstødes eller ophører som følge af den anden ægtefælles død, jf. civillovbogens artikel 1383.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Nej.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Enkeltmandsdomstolen i første instans, jf. den civile retsplejelovs artikel 17, stk. 1 (*Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας*), har kompetence til at opløse ægteskaber ved skilsmisse på grund af ægteskabets sammenbrud, som skyldes den ene af ægtefællerne eller begge ægtefæller, eller på grund af, at en af ægtefællerne ved en dødsformodningsdom erklæres savnet, at omstøde et ugyldigt eller omstødeligt ægteskab, at erklære, at ægteskabet ikke anses for indgået, og, under ægteskabet, at træffe afgørelse om forhold mellem ægtefæller, som vedrører retshandler foretaget under ægteskabet. De processuelle regler, som anvendes, er de samme som ved behandlingen af ægteskabelige tvister, og disse regler blev ændret ved lov nr. 4055/2012.

I tilfælde af skilsmisse efter samtykke er den kompetente domstol ligeledes enkeltmandsdomstolen i første instans, men proceduren er den, der anvendes ved frivillig retspleje. Den kompetente domstol er domstolen i den retskreds, hvor parterne sidst havde fælles bopæl, jf. den civile retsplejelovs artikel 39, eller i den retskreds, hvor deres sædvanlige bopæl er, forudsat at en af ægtefællerne stadig bor der, eller i den retskreds, hvor den sagsøgte har sin sædvanlige bopæl, jf. lovens artikel 22, eller, når det drejer sig om en begæring indgivet i forening, i den retskreds, hvor en af ægtefællerne har sin sædvanlige bopæl, hvis vedkommende har boet der i mindst et år, inden begæringen blev indgivet, eller i mindst seks måneder, hvis vedkommende er græsk statsborger, eller begge ægtefæller er græske statsborgere. En eventuel indsigelse behandles af samme domstol. Sager om underholdskrav kan forenes med sager om skilsmisse, omstødelse eller anerkendelse af et ægteskabs ugyldighed og behandles herefter sammen med disse sager af den kompetente enkeltmandsdomstol i første instans efter proceduren for ægteskabssager og de i denne procedure fastsatte begrænsninger. Endelig kan sager vedrørende tildeling af forældremyndigheden og fastsættelse af vilkår for samvær ligeledes forenes med en begæring og afgøres af enkeltmandsdomstolen i første instans i overensstemmelse med den særlige procedure, der er omhandlet i lovens artikel 681B ff.

Begæringen indgives til dommerkontoret, der berammer et retsmøde og anfører denne dato på genparterne af begæringen. Sagsøgerens advokat sørger for, at stævningsmanden forkynder en genpart med angivelse af datoen for retsmødet og en indkaldelse til at give møde på det tidspunkt og sted, som retten har fastsat. Stævningsmanden forkynder en genpart af begæringen for sagsøgte. Stævningsmanden skal foretage forkyndelsen af en genpart af begæringen inden for 60 dage, hvis den sagsøgte bor eller opholder sig i Grækenland, eller inden for 90 dage, hvis den sagsøgte bor eller opholder sig i udlandet, eller hvis den sagsøgte adresse er ukendt. Hvis forkyndelse skal foretages i udlandet til en person, hvis opholdssted er kendt, er de bestemmelser, der finder anvendelse analogt på forkyndelsen af den begæring, hvorved proceduren indledes, fastsat i EU-forordningerne, herunder især i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager, eller i Haagerkonventionen af 15. november 1965, hvor dette er relevant, eller i regler, der er fastsat i bilaterale eller multilaterale traktater.

For så vidt angår de materielle bestemmelser angående formueforholdet mellem ægtefællerne, skilsmisse og separation, jf. den civile retsplejelovs artikel 14, 15 og 16, anvendes i nedenstående rækkefølge:

den gældende lovgivning i det land, hvor de sidst havde statsborgerskab under ægteskabet, forudsat at en af ægtefællerne stadig er statsborger i det pågældende land,

den gældende lovgivning på det sted, hvor de sidst havde deres sædvanlige bopæl under ægteskabet, eller

den gældende lovgivning på det sted, hvortil de har den stærkeste tilknytning.

For så vidt angår forholdet mellem forældre og deres børn, jf. den civile retsplejelovs artikel 18 og 19, anvendes i nedenstående rækkefølge:

a) den gældende lovgivning i det land, hvor begge sidst havde statsborgerskab,

b) den gældende lovgivning i det land, hvor de havde deres sidste fælles bopæl, eller

c) lovgivningen i det land, hvor barnet er statsborger, og hvis barnet både har græsk og udenlandsk statsborgerskab, finder græsk lovgivning anvendelse, og hvis barnet har mere end et enkelt udenlandsk statsborgerskab, finder lovgivningen i det land, hvortil barnet har den tætteste tilknytning, anvendelse.

I overensstemmelse med lovgivningen i det land, hvor domstolen er beliggende, finder den græske retsplejelov anvendelse, men fællesskabslovgivningen og andre internationale traktater har i henhold til forfatningens artikel 28 forrang. De advokater, der repræsenterer parterne, skal tildeles særlig beføjelse til at handle på de respektive parter vegne, eller skal give møde i retten med den part, som de repræsenterer. Vielsesattesten, civilstandsattesten og anden dokumentation skal forelægges retten i bevisoptagelsesfasen. Der foretages vidneafhøringer og afgives indlæg på et åbent retsmøde. Når det drejer sig om skilsmisse ved gensidigt samtykke, skal parterne i en skriftlig erklæring, som undertegnes af dem og/eller af deres dertil bemyndigede advokater, erklære, at de agter at opløse ægteskabet, og der skal forelægges en aftale vedrørende forældremyndigheden over eventuelle børn og vilkårene for samvær med disse børn. Retten godkender aftalen og afsiger skilsmisседом. Retten kan efter eget skøn foretage en vurdering af parternes erklæringer. Retten afhører ikke parterne under ed, og parternes børn afgiver ikke vidneforklaring, men vidner og sagkyndige skal afgive vidneforklaring under edsansvar. På et retsmøde om behandling af en skilsmisssesag gøres der forsøg på at forsone parterne. Den sagsøgte undladelser af at give møde ændrer ikke på sagens udfald. Skulle en af parterne afgå ved døden, mens det stadig er muligt at appellere dommen, tabes sagen. I forbindelse med en begæring om omstødelse af ægteskabet, som ligeledes kan indgives af det offentlige repræsentant, påhviler det denne at afgive indlæg. Skulle en af parterne afgå ved døden, udsættes sagen og kan genoptages af den pågældende parts arvinger. Hvis det offentlige anlægger sag med påstand om omstødelse af et ægteskab eller anerkendelse af et ægteskabs ugyldighed, er modparten begge ægtefæller, og hvis en af ægtefællerne er død, er modparten den pågældende parts arvinger.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Ja, på visse betingelser. Der kan navnlig opnås retshjælp, hvis det dokumenteres, at en part ikke har råd til at betale sagsomkostningerne, uden at vedkommende får svært ved at forsørge sig selv og sin familie, medmindre retten skønner, at sagsanlægget er ubegrundet eller frarådes. Ansøgningen indgives til den domstol, som allerede behandler sagen, eller som skal behandle sagen, og hvis det drejer sig om en kollektiv domstol i første instans, indgives ansøgningen til retsformanden, og i sager, der ikke vedrører en retssag, indgives ansøgningen til den civile distriktsdomstol (*επιηρωδικείο*) i den retskreds, hvor ansøgeren bor, jf. den civile retsplejelovs artikel 194 ff.

Ansøgningen skal indeholde en sagsfremstilling, den dokumentation, der vil blive fremlagt under retssagen, og dokumentation for, at betingelserne for retshjælp er opfyldt. Der skal vedlægges en række bilag:

en attest, der udstedes (vederlagsfrit) af borgmesteren eller formanden for kommunalbestyrelsen i den retskreds, hvor ansøgeren opholder sig eller har fast bopæl, med angivelse af ansøgerens beskæftigelsessituation samt økonomiske og familiemæssige situation,

en attest, der udstedes (vederlagsfrit) af skatteinspektøren i den retskreds, hvor ansøgeren opholder sig eller har fast bopæl, og hvori det erklæres, at ansøgeren de seneste tre år har indsendt sin selvangivelse eller en angivelse vedrørende en eventuel anden direkte skat, og at denne angivelse efter gennemgangen blev godkendt, og

Den domstol, der træffer afgørelse om ansøgningen, kan vederlagsfrit indkalde den sagsøgte. Der er ingen advokattvang. Hvis retten finder det sandsynligt, at de ovennævnte betingelser er opfyldt, vil der blive ydet retshjælp. Denne procedure skal følges særskilt i hver enkelt retssag. Den finder anvendelse på den pågældende retssag ved alle ankeinstanser og omfatter ligeledes fuldbyrdelsen af den endelige afgørelse. Hvis en af parternes ret til retshjælp er blevet anerkendt således, er vedkommende midlertidigt fritaget for pligten til at betale retsafgifter og sagsomkostninger i almindelighed, dvs. gebyrer til notarer og stævningsmand, udgifter i forbindelse med vidner og honorarer til sagkyndige, advokater og andre repræsentanter, samt for pligten til at stille sikkerhed for disse udgifter. Der kan ligeledes indrømmes en foreløbig fritagelse for blot en del af disse udgifter.

Retshjælp har ingen indflydelse på pligten til at betale eventuelle omkostninger, der tilkendes modparten. Hvis ansøgeren anmoder herom, kan retten i forbindelse med afgørelsen om retshjælp eller derefter, beskikke en advokat, notar eller stævningsmand, der kan bistå den person, til hvem der ydes retshjælp. Disse har pligt til at påtage sig hvervet, og selve afgørelsen har samme virkning som en generalfuldmagt.

De fordele, der er knyttet til retshjælp, bortfalder, hvis den person, der er berettiget til retshjælp, dør, men dispositioner, der ikke kan udskydes, kan blive udsendt ifølge den tidligere afgivne instruks. Desuden kan retten af egen drift eller på forslag fra det offentlige repræsentant tilbagekalde eller begrænse retshjælp, hvis det viser sig, at betingelserne for at yde retshjælp aldrig har været til stede, ikke længere er til stede eller har ændret sig. Fordelingen af sagsomkostningerne er reguleret i den civile retsplejelovs artikel 190-193.

Hvis der træffes afgørelse, hvorefter modparten til den person, der modtager retshjælp, pålægges at betale sagsomkostningerne, opkræves stempelafgiften, det eksigible dokument og andre udgifter således efter loven om inddrivelse af offentlige tilgodehavender, mens de beløb, der skal betales til den person, som modtager retshjælp, dennes advokater eller andre juridiske repræsentanter eller retsmedlemmænd, inddrives under iagttagelse af fuldbyrdelsesprocedureerne. På samme måde inddrives omkostninger, som er blevet pålagt den person, der modtager retshjælp, så snart en af betingelserne for at yde retshjælp er ophørt, og dette er bekræftet. Hvis parterne har sikret sig retshjælp i kraft af forfalskede erklæringer eller oplysninger, pålægger den dommer, der træffer afgørelse om tilbagekaldelse af retshjælpen, bøder på 100-200 EUR, der skal indbetales til advokaternes forsikringsfond. Dette indebærer ikke, at deres pligt til at tilbagebetale de beløb, som de blev fritaget for, bortfalder, eller at muligheden for at retsforfølge parterne bortfalder.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Ja. Den part, der taber sagen, kan appellere afgørelsen om skilsmisse eller omstødelse af et ugyldigt eller omstødeligt ægteskab eller om anerkendelse af ægteskabets ugyldighed til appeldomstolen (*Εφετείο*) med den stedlige kompetence inden for 30 dage fra den dato, hvor afgørelsen blev truffet, hvis vedkommende opholder sig eller har sin almindelige bopæl i Grækenland, eller inden for 60 dage, hvis vedkommende opholder sig eller har sin almindelige bopæl i udlandet, eller hvis vedkommendes opholdssted er ukendt, og hvis afgørelsen ikke er blevet forkyndt, senest tre år efter offentliggørelsen heraf. Hvis den part, der er berettiget til at få sin sag prøvet, er død, løber appelfristen fra den dato, hvor afgørelsen forkyndes for den pågældende parts universalarvinger eller -legatarer.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Rådets gældende forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar indeholder princippet om, at afgørelser, der er truffet i en EU-medlemsstat, anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at en særlig procedure er nødvendig. Personer, der ønsker anerkendelse af en afgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab i Grækenland, indgiver begæring herom til enkeltmandsdomstolen i første instans i den retskreds, hvor den person, som afgørelsen skal fuldbyrdes over for, har bopæl, eller i den retskreds, hvor afgørelsen skal fuldbyrdes.

Der berammes et retsmøde, og en genpart af begæringen forkyndes herefter for modparten og ledsages af det dokument, hvori datoen for retsmødet er angivet, og en indkaldelse til retsmødet. Retten har ikke beføjelse til at efterprøve retten i domsstatens kompetence. Den tager stilling til, hvorvidt en anerkendelse af afgørelsen ville stride mod medlemsstatens grundlæggende retsprincipper, hvorvidt stævningen i sagen er blevet forkyndt for den person, der er dømt som udebleven, i så god tid, at den sagsøgte har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller subsidiært, om den sagsøgte utvetydigt har accepteret afgørelsen, samt om afgørelsen er uforenelig med en retsafgørelse, der tidligere er truffet i en sag mellem de samme parter i den medlemsstat, som anmodningen om anerkendelse rettes til, eller i en anden medlemsstat eller i et tredjeland, hvis afgørelsen opfylder de betingelser, der er nødvendige for anerkendelsen heraf i den medlemsstat, som anmodningen rettes til. Hvis retten finder betingelserne opfyldt, anerkender den afgørelsen.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Hvis en part vil gøre indsigelse mod en afgørelse truffet i Grækenland om anerkendelse af en dom afsagt af en domstol i en anden EU-medlemsstat, indbringes sagen for den appeldomstol, der er kompetent til at behandle appelsager vedrørende afgørelser truffet af den relevante lavere retsinstans. Fristen for appel er en måned fra forkyndelsen af afgørelsen eller to måneder fra forkyndelsen af afgørelsen, hvis modparten har sin sædvanlige bopæl i en anden medlemsstat end den, hvor afgørelsen om fuldbyrdelse blev truffet. Denne frist kan ikke forlænges på grund af afstanden. Hvis modparten udebliver, udsætter domstolen sagen, indtil det er godtgjort, at den pågældende rettidigt er blevet forskriftsmæssigt tilsagt til at give møde i retten, eller at alt er gjort med henblik herpå. Appelrettens afgørelse kan appelleres til højesteret (*Αρειος Πάγος*) for så vidt angår retsspørgsmål.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

For så vidt angår de materielle bestemmelser angående skilsmisse anvendes i nedenstående rækkefølge:

den gældende lovgivning i det land, hvor begge parter sidst var statsborgere, under forudsætning af at en af parterne stadig er statsborger i det pågældende land,

den gældende lovgivning i det land, hvor begge parter sidst havde deres sædvanlige fælles opholdssted under ægteskabet, eller den gældende lovgivning på det sted, de har den stærkeste tilknytning til.

For så vidt angår de processuelle regler finder den græske retsplejelov anvendelse i overensstemmelse med lovgivningen i det land, hvor domstolen er beliggende, men fællesskabslovgivningen har i henhold til den græske forfatnings artikel 28 forrang.

Sidste opdatering: 26/11/2015

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [es](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Skilsmisse - Spanien

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Efter den reform, som Spanien gennemførte ved lov nr. 15/2005, forudsætter bevilling af skilsmisse ikke længere forudgående separation eller opfyldelse af nogle retlige forudsætninger, idet der kan begæres skilsmisse direkte hos den relevante retsinstans (skilsmissen skal fastslås ved en endelig dom).

Skilsmisseproceduren kan indledes på begæring fra en af ægtefællerne, begge ægtefæller eller en af dem med den andens samtykke. For at der kan afsiges skilsmisshedom, skal følgende betingelser være opfyldt og følgende omstændigheder være til stede:

Der skal være gået tre måneder efter ægteskabets indgåelse, hvis begge ægtefæller begærer skilsmisse, eller en af dem gør det med den andens samtykke. Der skal være gået tre måneder efter ægteskabets indgåelse, hvis kun en af ægtefællerne begærer skilsmisse.

Der kan begæres skilsmisse uden videre efter ægteskabets indgåelse, hvis der er fare for liv, fysisk integritet, frihed, moralsk integritet eller seksuel frihed og integritet for den ægtefælle, der begærer skilsmisse, for deres børn eller andre i husstanden.

Det er således tilstrækkeligt til at begære og opnå skilsmisse, at en af ægtefællerne ikke ønsker at fortsætte ægteskabet, og den anden ægtefælle kan ikke modsætte sig dette af materielle grunde, når den nævnte periode er udløbet. I sidstnævnte tilfælde kan der uden videre søges skilsmisse.

I stedet for skilsmisse kan ægtefællerne vælge separation, hvor de betingelser, der skal være opfyldt, er de samme som ved skilsmisse, men hvor samlivet blot ophæves indtil videre, idet ægteskabet ikke opløses, hvilket er konsekvensen af en skilsmisshedom.

Ved skilsmisse (og ligeledes ved separation) indgives der som nævnt:

begæring fra en af ægtefællerne

begæring fra begge ægtefæller eller en af dem med den andens samtykke.

I det første tilfælde vedlægges et forslag om de foranstaltninger, der skal regulere følgerne af skilsmisse eller separation, og som drøftes i forbindelse med skilsmisseforhandlingerne, og hvis ægtefællerne ikke når til enighed om disse foranstaltninger, træffer domstolen afgørelse herom.

I det andet tilfælde forelægger ægtefællerne en aftale om skilsmisse- og separationsvilkårene (*convenio regulador*), som omhandler de punkter, som parterne er blevet enige om med hensyn til de foranstaltninger, der skal træffes vedrørende ægtefællernes fælles hjem, forældremyndighed og børnenes forsørgelse, bodeling og eventuelle indbyrdes underholdsbidrag mellem parterne. Sagen behandles ved retten, hvis der er mindreårige børn i ægteskabet. Er dette ikke tilfældet, foreligger der to muligheder: Enten behandles sagen ved retten, hvis den henhører under *Letrado de la Administración de Justicia*, eller også behandles den af en notar, idet denne udsteder et legaliseret dokument.

Bestemmelserne om separation og skilsmisse finder ubegrænset anvendelse på alle ægteskaber mellem personer af samme køn eller forskelligt køn, da det i lov nr. 13/2005 anerkendes, at mænd og kvinder har ret til at gifte sig, og at de herved omhandlede betingelser og retsvirkninger er de samme, uanset om parterne er af samme eller forskelligt køn.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Efter den reform, der blev gennemført ved lov nr. 15/2005, kræves det ikke i Spanien, at særlige retlige forudsætninger er opfyldt, da ægtefællerne frit kan bestemme, om de vil opretholde ægteskabet.

Det kræves blot, at der går et vist tidsrum fra ægteskabets indgåelse, til der indgives begæring om skilsmisse (med undtagelse af visse tilfælde). Der er tale om følgende frister:

tre måneder efter ægteskabets indgåelse, hvis begge ægtefæller begærer skilsmisse, eller en af dem gør det med den andens samtykke

tre måneder efter ægteskabets indgåelse, hvis kun en af ægtefællerne begærer skilsmisse

der kan begæres skilsmisse uden videre efter ægteskabets indgåelse, hvis der er fare for liv, fysisk integritet, frihed, moralsk integritet eller seksuel frihed og integritet for den ægtefælle, der begærer skilsmisse, for deres børn eller andre i husstanden.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Skilsmisstens første retsvirkning er opløsning af den ægteskabelige forbindelse. Dermed ophæves forpligtelsen til samliv og gensidig bistand, som var en følge af ægteskabet, og det står igen ægtefællerne frit at indgå et nyt ægteskab.

Ifølge spansk lovgivning er det ikke et krav, at kvinden skal antage sin mands efternavn ved ægteskab, som det er tilfældet i andre lande.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Skilsmissen medfører ophævelse af ægtefællernes indbyrdes formueforhold og giver anledning til opgørelse af ægteparrets eventuelle fælles formue og efterfølgende deling af de fælles formuegoder, som afhænger af den formueordning, der har været gældende i ægteskabet.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Skilsmisshedommen påvirker ikke forholdet mellem forældrene og deres fælles børn, undtagen for så vidt angår forældremyndighedsspørgsmålet, som den domstol, der afsiger skilsmisshedom, skal afgøre ved enten at tilkende forældremyndigheden til den ene af forældrene, mens den anden får samkvemsret, eller ved at give ægtefællerne fælles forældremyndighed.

Fælles forældremyndighed kan aftales mellem forældrene (enten i forbindelse med det indledende forslag til vilkår eller under sagen) og skal godkendes af retten. Hvis der ikke kan indgås en aftale, kan retten tildele fælles forældremyndighed på begæring af en af parterne efter modtagelsen af en erklæring udarbejdet af det offentlige (*Ministerio Fiscal*) med henvisning til varetagelse af barnets tarv. Der findes dog visse selvstyrende regioner i Spanien, hvor ordningen med fælles forældremyndighed foretrækkes, hvilket indebærer, at man lægger denne ordning til grund, medmindre der er en særlig grund til ikke at gøre det (dette gælder i Aragón, Baskerlandet og i en vis udstrækning i Catalonien). På samme måde kan man under hensyn til barnets tarv tillægge en af forældrene forældremyndigheden alene eller beslutte sig for en blandet ordning (hvor forældremyndigheden over et af børnene tillægges den ene af forældrene, og forældremyndigheden over et andet barn tillægges den anden forældre, ligesom et af børnene kan være underlagt fælles forældremyndighed, mens forældremyndigheden over et andet tillægges en af forældrene alene).

Det tilgrundliggende princip er, at skilsmissen ikke fritager forældrene for deres forpligtelser i forhold til deres børn, og at begge derfor skal bidrage til deres underhold som led i udøvelsen af deres fælles ansvar over for det pågældende barn.

Almindeligvis betyder det, at den ægtefælle, som ikke har forældremyndigheden, skal betale børnebidrag til den ægtefælle, børnene bor hos, indtil de bliver økonomisk uafhængige, eller befinder sig i en situation, hvor deres manglende økonomiske uafhængighed er selvforskyldt. Når børnene underlægges fælles forældremyndighed, er det normalt sådan, at hver af forældrene afholder de løbende udgifter i de perioder, hvor de har barnet hos sig (til tøj, kost og ophold), mens de opretter en fælles konto til de øvrige udgifter, som hver af forældrene indbetaler et månedligt beløb til. Hvis der er stor forskel på forældrenes

økonomiske situation, er der imidlertid intet til hinder for, at den ene betaler et beløb til den anden for at sætte vedkommende i stand til at afholde de relevante udgifter i den periode, hvor de har barnet hos sig.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Med skilsmissem ophæves forpligtelsen til samliv og gensidig bistand, og ingen af ægtefællerne er dermed forpligtet til at understøtte den anden. Hvis skilsmissem imidlertid skaber en økonomisk uligevægt for en ægtefælle i forhold til den anden, der indebærer, at vedkommende er dårligere stillet, end det var tilfældet i ægteskabet, er vedkommende berettiget til underholdsbidrag fra den anden for at genoprette balancen.

Nogle geografiske områder i Spanien har særlige ordninger, der vedrører dette.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Separation betyder, at ægtefællerne ikke længere bor sammen, dvs. at ægtefællerne ikke længere er forpligtet til at bo sammen, men at de stadig er gift.

Separation berører ikke fastsættelsen af underholdsbidrag, som kan være begrundet i ønsket om at genoprette en eventuel ubalance. Desuden har ingen af ægtefællerne længere den mulighed, de havde for at anvende den andens midler til at dække de udgifter, der var nødvendige for at opretholde den fælles husførelse. På samme måde ophører formodningen om, at manden er far til børn, der fødes senere end 300 dage efter separationen.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Efter den reform, der blev gennemført ved lov nr. 15/2005, kræves det ved separation på samme måde som ved skilsmisse ikke, at bestemte forudsætninger er opfyldt, da ægtefællerne frit kan bestemme, om de vil opretholde det ægteskabelige samliv.

Der kræves blot, at der går et vist tidsrum fra ægteskabets indgåelse, til der indgives begæring om separation (med undtagelse af visse tilfælde). Der er tale om følgende tidsrum:

tre måneder efter ægteskabets indgåelse, hvis begge ægtefæller begærer separation, eller en af dem gør med den andens samtykke

tre måneder efter ægteskabets indgåelse, hvis kun en af ægtefællerne begærer separation

der kan meddeles separation uden videre, hvis der foreligger dokumentation for, at der er fare for liv, fysisk integritet, frihed, moralsk integritet eller seksuel frihed og integritet for den ægtefælle, der begærer skilsmisse, for deres børn eller andre i husstanden.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Separation har samme retsvirkninger som en skilsmisse med den ene forskel, at ægteskabet ikke ophører. Der er derfor mulighed for en forsoning med fuld genoptagelse af ægteskabet, uden at ægtefællerne behøver at gifte sig igen. Forsoningen får kun retsvirkninger, hvis retten får kendskab hertil. Såfremt ægtefællerne havde en ordning med fællesej, opløses denne ved separationen og afløses af en særrejeordning (*separación de bienes*).

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Omstødelse af ægteskab (som kan anvendes på både ægteskaber med ægtefæller af samme eller modsat køn) er en retsafgørelse om, at det indgåede ægteskab var behæftet med mangler, der gjorde det ugyldigt fra begyndelsen, at det derfor ikke anses for nogensinde at være indgået eller har haft retsvirkninger. Ægtefællerne får derfor igen status som ugifte.

Dette indebærer opløsning af ægteskabets formueordning og opgørelse af aktiverne, og samtidig ophæves forpligtelsen til at leve sammen og yde gensidig bistand.

I modsætning til situationen efter separation og skilsmisse er det forhold, at ægteskabet ikke anses for indgået, til hinder for, at der betales kompensation i form af underholdsbidrag, fordi dette kræver, at der har været tale om et gyldigt ægteskab. Der er dog mulighed for, at en ægtefælle, som har handlet i god tro ved indgåelsen af ægteskabet, mens den anden handlede i ond tro, kan få kompensation.

I forholdet til eventuelle børn opretholdes de retsvirkninger, som affødes i tidsrummet inden dommen om ægteskabets omstødelse blev afsagt. Der er således tale om de samme retsvirkninger som ved separation og skilsmisse.

I Spanien er det ikke blot de civile retter, der kan omstøde et ægteskab, idet de katolske domstole efter kanonisk ret ligeledes kan træffe afgørelse om omstødelse af et ægteskab. Deres afgørelser skal dog godkendes af en civil ret i første instans (en familieret, hvis en sådan findes findes). Retsgrundlaget herfor skal findes i den aftale, som den spanske stat indgik med Vatikanet den 3. januar 1979.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab kan omstødes, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

1. En af ægtefællerne har ikke givet sit samtykke til indgåelse af ægteskabet.
2. Ægteskabet er indgået på trods af en hindring for ægteskab, nemlig følgende hindringer:
  1. En af ægtefællerne var mindreårig, medmindre der er tale om mindreårige på over 14 år med en retlig dispensation (hindring på grund af alder).
  2. En af ægtefællerne var allerede gift, da ægteskabet blev indgået (bigami).
  3. Ægtefællerne er slægtninge i op- eller nedstigende linje, eller en af dem er den andens adoptivbarn (hindring på grund af slægtskab).
  4. Ægtefællerne er beslægtede indtil tredje grad – onkel med niece/tante med nevø – medmindre der foreligger en retlig dispensation (hindring på grund af slægtskab).
3. En af ægtefællerne er dømt for drab eller medvirken til drab på den andens eller egen tidligere ægtefælle, medmindre der foreligger en retlig dispensation.
4. Ægteskabet er indgået uden medvirken af en dommer, borgmester eller anden embedsmand eller uden vitterlighedsvidner. Ægteskabets gyldighed berøres imidlertid ikke af den pågældendes manglende kompetence eller manglende autorisation, når mindst en af ægtefællerne har handlet i god tro, og vedkommende udøvede sit hverv offentligt.
5. En af ægtefællerne har indgået ægteskabet uden kendskab til den andens parts rigtige identitet eller har fejlvurderet de personlige egenskaber, som var afgørende for tilsagnet om at indgå ægteskab.
6. En af ægtefællerne indgik ægteskabet under tvang eller på grund af angst.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Omstødelse af et ægteskab betyder, at det har været ugyldigt siden indgåelsen. Den indebærer, at ægtefællerne igen får status som ugifte.

Imidlertid opretholdes de retsvirkninger, der allerede er affødt af et omstødt ægteskab, fra dets indgåelse til dets omstødelse, for så vidt angår børn og den eller de ægtefæller, der handlede i god tro.

Den ægtefælle, der handlede i ond tro, får ikke del i eventuelle indtægter, som den ægtefælle, der handlede i god tro, har haft, når ægtefællernes formueordning ophæves.

Hvis der var tale om samliv, har den ægtefælle, der handlede i god tro, desuden ret til kompensation for den økonomiske uligevægt, som omstødelsen kan medføre.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

I Spanien er familiemægling reguleret på nationalt plan i lov om mægling på det civil- og handelsretlige område, dvs. lov nr. 5/2012 af 6. juli 2012 om gennemførelse i spansk lovgivning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/52/EF af 21. maj 2008 om visse aspekter af mægling på det civil- og

handelsretlige område. De almindelige principper, der ligger til grund for mægling, er frivillighed og frit valg, upartiskhed, neutralitet og fortrolighed. Ud over disse principper er der regler eller retningslinjer for parternes ageren i forbindelse med mægling, som f.eks. god ro og gensidig respekt, og parternes pligt til at samarbejde og støtte mæglerens bestræbelser.

Den ovennævnte lov nr. 5/2012 omhandler "mægling i grænseoverskridende tvister", dvs. de tvister, hvor mindst en af parterne bor eller har sædvanligt ophold i en anden stat end den, hvor de øvrige berørte parter bor, hvor de er blevet enige om at ty til mægling, eller hvor mægling er obligatorisk efter den relevante lovgivning. Omfattet heraf er ligeledes konflikter, der foregribes eller løses ved mægling, uanset hvor aftalen blev indgået, hvor hensigten, efter at en af parterne er flyttet, er at fuldbyrde aftalen eller nogle af virkningerne af denne på et andet lands område. I grænseoverskridende tvister mellem parter, der bor i forskellige EU-medlemsstater, fastslås bopælen efter retningslinjerne i artikel 59 og 60 i forordning (EF) nr. 44/2001 (Bruxelles I).

I spansk lovgivning er familiemægling tænkt som et alternativ til den rent retslige løsning af familieretlige tvister.

Mange selvstyrende regioners parlamenter har vedtaget love om familiemægling, der som hovedregel, men med den anførte undtagelse, er en metode, der fremmes af de offentlige sociale myndigheder: Andalusien – lov nr. 1/2009 af 27. februar 2009 om familiemægling i Andalusien, Aragón – lov nr. 9/2011 af 24. marts 2011 om familiemægling i Aragón, Asturien – lov nr. 3/2007 af 23. marts 2007 om familiemægling, De Kanariske Øer – lov nr. 15/2003 af 8. april 2003 om familiemægling, Kantabrien – lov nr. 1/2011 af 28. marts 2011 om mægling i den selvstyrende region Kantabrien, Castilla-La Mancha – lov nr. 4/2005 af 24. maj 2005 om særlig social familiemæglingstjeneste, Castilla-León – lov nr. 1/2006 af 6. april 2006 om familiemægling i Castilla-León, Catalonien (er af særlig stor betydning i denne selvstyrende region, da den har fået egne lovgivningsbeføjelser på dette område og i artikel 233, stk. 6, i civillovbogen for Catalonien har bestemt, at domstolsmyndigheden kan henvise ægtefællerne til et informationsmøde om mægling, hvis den på baggrund af sagens omstændigheder mener, at det stadig er muligt at indgå et forlig), Valencia – lov nr. 7/2001 af 26. november 2001 om familiemægling i Valencia, Galicien – lov nr. 4/2001 af 31. maj 2001 om familiemægling, De Baleariske Øer – lov nr. 14/2010 af 9. december 2010 om familiemægling på De Baleariske Øer, Madrid – lov nr. 1/2007 af 21. februar 2007 om familiemægling i Madrid, og i Baskerlandet – lov nr. 1/2008 af 8. februar 2008 om familiemægling.

På nationalt plan blev der i lov nr. 15/2005 af 8. juli 2005 om ændring af civillovbogen og den civile retsplejelov for så vidt angår separation og skilsmisse, tilføjet en ny bestemmelse, nemlig lovens artikel 770, stk. 7, der omhandler procedurer i forbindelse med separation og skilsmisse (bortset fra "efter gensidigt samtykke") samt omstødelse af ægteskabet, hvorefter parterne efter gensidig aftale kan anmode om udsættelse af sagen efter de almindelige bestemmelser om civile sager, der er fastsat i artikel 19, stk. 4, i loven om civil retspleje, med henblik på mægling.

I grænseoverskridende tvister i ægteskabssager finder artikel 55 i forordning (EF) nr. 2201/2003 (Bruxelles IIa) anvendelse, og herefter gælder det, at på anmodning af en centralmyndighed eller en indehaver af forældreansvar samarbejder centralmyndighederne om specifikke sager med henblik på at opfylde formålet med forordningen. I den forbindelse træffer de alle fornødne foranstaltninger med henblik på bl.a. at fremme aftaler mellem indehavere af forældreansvar gennem mægling eller andre midler.

I civile sager på det familieretlige område, der henhører under den kompetence, som udøves af de domstole, der behandler sager om vold mod kvinder (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), er mægling ikke tilladt.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

a) Hvor skal jeg indgive min begæring?

Når det er fastslået, at de spanske domstole ifølge den internationale procesret har kompetence til at behandle sagen (hvilket fremgår af forordning nr. 2101/2003, vedrørende omstødelse, separation, skilsmisse og forældremyndighed, af forordning nr. 4/2009, vedrørende underholdsbidrag og med virkning fra 29. januar 2019 af Rådets forordning (EU) 1103/2016 vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller, samt artikel 22, stk. 4, i LOPJ, og i tilfælde, hvor det ikke er foreskrevet i forordningerne, eller der i disse henvises til national ret) indgives en begæring om skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab (bortset fra tilfælde, hvor der er enighed om separation eller skilsmisse, der ikke er mindreårige børn i ægteskabet og sagen behandles af en notar) til retten i første instans (*Juzgado de Primera Instancia*). I nogle retskredse er der retter i første instans med speciale i familieret. Mere konkret er der tale om retten i første instans:

i den retskreds, hvor ægtefællernes fælles hjem ligger,

hvis ægtefællerne bor i forskellige retskredse, kan ansøgeren vælge mellem den retskreds:

hvor ægtefællernes sidste fælles bopæl ligger

eller, hvor den sagsøgte bor

eller, hvis den sagsøgte ikke har fast bopæl eller opholdssted, kan ansøgeren vælge at indgive begæringen i den retskreds, hvor den sagsøgte opholder sig eller der, hvor han sidst boede.

Hvis ingen af disse kriterier er opfyldt, indgives begæringen til retten i første instans (*Juez de Primera Instancia*) i den retskreds, hvor ansøgeren bor.

Når begæringen om skilsmisse eller separation indgives af ægtefællerne i forening, kan de gøre det til:

retten i den retskreds, hvor de havde deres sidste fælles bopæl

eller retten i den retskreds, hvor en af ægtefællerne nu bor.

Begæring om iværksættelse af foreløbige retsmidler kan behandles af retten i første instans i den retskreds, hvor ansøgeren bor.

Yderligere oplysninger om de spanske retsinstanter findes på <http://www.mjusticia.gov.es/cs/Satellite/Portal/es/administracion-justicia/organizacion-justicia/organizacion-juzgados>

Gennemføres separation eller skilsmisse ved en notars mellemkomst (der er et alternativ til domstolene, når parterne ikke har mindreårige børn – i hvilket tilfælde afgørelsen ikke træffes af en dommer, men af *Ltrado de la Administración de Justicia*), skal det legaliserede dokument udarbejdes af notaren på det sted, hvor ægtefællerne sidst havde fælles bopæl, eller der, hvor en af ægtefællerne har bopæl eller sædvanligt opholdssted.

b) Formaliteter og dokumenter

Når parterne går domstolsvejen Begæring om omstødelse af ægteskab, separation eller skilsmisse indgives skriftligt og skal være undertegnet af den anmodende parts advokat (*letrado*) eller sagfører (*procurador*). Når ægtefællerne begærer separation eller skilsmisse i forening, kan de benytte samme advokat.

Begæringen om separation, omstødelse af ægteskab og skilsmisse skal ledsages af:

vielsesattesten og fødselsattester for eventuelle børn. Det er ikke tilstrækkeligt at forelægge familiebogen (*Libro de Familia*)

de dokumenter, som ansøgeren eller ansøgerne vil påberåbe sig

de dokumenter, der er nødvendige for at bedømme ægtefællernes og eventuelle børns økonomiske situation, f.eks. selvangivelser, lønsedler, kontoudtog, værdipapirer eller tinglysningsdokumenter, hvis parternes begæring omhandler formueretlige dispositioner

forslag til aftale om vilkår, hvis der begæres separation eller skilsmisse efter fælles samtykke.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Spanien anerkender retten til fri proces for spanske statsborgere, andre EU-medlemsstaters statsborgere og tredjelandstatsborgere i Spanien, forudsat at disse kan dokumentere, at de ikke har tilstrækkelige midler til at føre en retssag.

Enkeltpersoner er berettigede til retshjælp, hvis de ikke har tilstrækkelige midler, men som har økonomiske midler og indtægter, der beregnes årligt i forhold til art og pr. familieenhed, der ikke overstiger følgende grænser:

- det dobbelte af det gældende generelle indkomstindeks (IPREM) på det tidspunkt, hvor personer, der ikke er omfattet af en familieenhed, indgiver begæringen
- to en halv gang det gældende generelle indkomstindeks på det tidspunkt, hvor personer, der er omfattet af en given familieenhed på færre end fire personer, indgiver begæringen
- tre gange dette indeks for familieenheder på fire eller flere personer.

Beregning af IPREM

Ansøgningen skal indgives til advokatsammenslutningen (*Colegio de Abogados*) i samme retskreds, hvor den domstol, som skal behandle hovedsagen, er beliggende, eller til retten i den retskreds, hvor ansøgeren bor. I sidstnævnte tilfælde videresender retten ansøgningen til den regionale advokatsammenslutning.

Ansøgningerne indsendes til disse advokatsammenslutninger, når der er tale om grænseoverskridende tvister. I disse tvister behandles ansøgningen af den advokatsammenslutning, som findes der, hvor ansøgeren har sit sædvanlige opholdssted eller sin bopæl.

EU-borgere fra lande, der har tiltrådt den europæiske overenskomst om formidling af ansøgninger om retshjælp, kan sende deres ansøgning til den centrale myndighed i deres land, der er ansvarlig for anvendelsen af reglerne i denne overenskomst.

Ansøgningen indsendes, inden retssagen anlægges, eller hvis ansøgeren er sagsøgt, inden vedkommende afgiver sit svarskrift. Såvel sagsøger som sagsøgte kan imidlertid efterfølgende søge retshjælp, hvis det kan dokumenteres, at deres økonomiske situation har ændret sig.

Når der ikke er tilstrækkelige midler til rådighed, og den ene ægtefælle ikke kan få retshjælp på grund af den andens økonomiske situation, kan sidstnævnte ægtefælle blive pålagt at bære alle eller en del af omkostningerne efter en procedure, der betegnes "litis expensas" (sagsomkostningerne fordeles efter en særlig procedure i skilsmisssager).

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Spanske domstoles afgørelser om separation, skilsmisse og omstødelse kan appelleres. Appellen skal indgives inden for en frist på 20 dage til den ret i første instans, der har truffet den anfægtede afgørelse, og som appellen formelt indgives til, mens sagen henhører under provinsrettens (*Audiencia Provincial*) kompetence. I visse tilfælde kan der, efter en afgørelse i en appelsag er blevet truffet, anlægges en kassationssag og, hvis det er relevant, en ekstraordinær appel støttet på procedurefejl til højesterets (*Tribunal Supremo*) afdeling for civile sager.

Spanske domstoles afgørelser om omstødelse af ægteskab, separation eller skilsmisse kan ikke fuldbyrdes midlertidigt, når de appelleres (med undtagelse af afgørelser om forpligtelser og formueforhold, der vedrører sagens hovedgenstand), selv om appellen ikke har opsættende virkning for så vidt angår de foranstaltninger, der følger af afgørelsen, og som fuldbyrdes umiddelbart på trods af appellen. Hvis appellen endvidere udelukkende vedrører afgørelsen om foranstaltninger, fastslås det, at afgørelsen om omstødelse af ægteskab, separation eller skilsmisse er endelig, selv om der er indgivet en appel.

Ved en separations- eller skilsmisseprocedure, der er iværksat af ægtefællerne i forening, kan den dom eller afgørelse, som fører til separation eller skilsmisse, og hvormed hele aftalen om vilkår, som dommeren har fået forelagt til godkendelse, godkendes, ikke appelleres af andre end det offentlige, hvis det offentlige er inddraget i sagen, idet det kan iværksætte en appel på vegne af mindreårige eller umyndige børn. Ved sådanne procedurer efter fælles samtykke kan en retsafgørelse om at afslå begæringen om skilsmisse og separation eller eventuelle foranstaltninger foreslået af ægtefællerne appelleres. I sådanne tilfælde har appellen af afgørelsen om foranstaltningerne ikke opsættende virkning og berører heller ikke den bindende karakter af afgørelsen om separation eller skilsmisse.

Hvad angår de foreløbige retsmidler, som retten kan træffe inden og under separations-, omstødelse- eller skilsmisssagen, fastslås det, at en afgørelse om sådanne foranstaltninger ikke kan appelleres, selv om der ikke er tale om en endelig retskraftig dom. Afgørelser om foreløbige retsmidler anfægtes ikke ved appel, men ved den endelige dom, der afslutter separations-, omstødelse- eller skilsmisssagen.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Den lovgivning, der finder anvendelse på dette område, er Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar (Bruxelles IIa), der gælder i alle medlemsstater med undtagelse af Danmark. I Danmark er den gældende lovgivning på området Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn.

Hvis målet blot er ajourføre oplysningerne i en medlemsstats civilstandsregister på grundlag af afgørelser om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab truffet i en anden medlemsstat, og hvis disse afgørelser i henhold til medlemsstatens lovgivning ikke længere kan appelleres, er det tilstrækkeligt at sende en anmodning herom til civilstandsregistret i det pågældende land ledsaget af:

en kopi af afgørelsen, der opfylder kravene om autentificering i lovgivningen i det land, der har truffet den

en attest efter en standardblanket, der er udstedt af en domstol eller kompetent myndighed i den medlemsstat, hvor afgørelsen blev truffet

et dokument, hvorved det bekræftes, at afgørelsen er blevet forkyndt for ansøgeren, eller en bekræftelse af, at vedkommende tog afgørelsen til efterretning, hvis der er tale om en udeblivelse.

Hvis der er tale om at få de spanske myndigheder til at anerkende en afgørelse om skilsmisse, omstødelse eller separation, som er truffet i en anden medlemsstat, med undtagelse af Danmark, indgives der en anerkendelsesbegæring, selv om det ikke er nødvendigt, at afgørelsen var bindende i den medlemsstat, hvor den blev truffet, til retten i første instans i den retskreds, hvor den person, begæringen om anerkendelse eller manglende anerkendelse indgives imod, har sin bopæl. Hvis ansøgeren ikke har bopæl i Spanien, kan den indgives der, hvor vedkommende opholder sig i Spanien, eller hvor vedkommende sidst havde bopæl i Spanien, eller, hvis ingen af disse muligheder foreligger, det sted, hvor ansøgeren har bopæl.

Begæringen indgives skriftligt undertegnet af advokaten og den befuldmægtigede (*procurador*) og ledsaget af de samme dokumenter som i det foregående tilfælde.

De spanske myndigheders anerkendelse af afgørelser truffet i Danmark er reguleret i spansk lovgivning. Proceduren indledes ved at indgive anmodning direkte til retten i første instans i den retskreds, hvor den person, begæringen om anerkendelse indgives mod, har sin bopæl.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Fremgangsmåden ved anmodning om, at en afgørelse ikke anerkendes, er en samme som for at få den anerkendt. Hvis afgørelsen er anerkendt i overensstemmelse med reglerne i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003, kan der først gøres indsigelse efter modtagelsen af afgørelsen om anerkendelse og der indgives anke til den relevante provinsret inden for den tidsfrist, der er fastsat ved lov.

Er der tale om en afgørelse, der er truffet i Danmark, skal der gøres indsigelse i forbindelse med førsteinstansrettens behandling af modpartens anmodning om anerkendelse af afgørelsen. Det er under alle omstændigheder nødvendigt med bistand fra en advokat og en befuldmægtiget i forbindelse med den formelle indgivelse af indsigelsen.

16 Hvilken skilsmissegivning anvender domstolene i skilsmissegager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Efter ikrafttrædelsen af forordning (EU) nr. 1259/2010 den 21. juni 2012 og som anført i forordningens artikel 5 og 8 kan ægtefællerne aftale lovvalg i tilfælde af separation eller skilsmisse, forudsat at en af de i forordningen nævnte lovgivninger finder anvendelse. I mangel af aftale mellem parterne behandles skilsmisse- og separationssager efter lovgivningen i:

- den stat, hvor ægtefællerne har deres sædvanlige opholdstid på det tidspunkt, hvor sagen anlægges, eller i mangel heraf,
- den stat, hvor ægtefællerne havde deres sidste sædvanlige opholdssted, forudsat at opholdet ikke er ophørt mere end et år før sagsanlægget, og at en af dem stadig opholder sig i den medlemsstat ved sagsanlægget, eller i mangel heraf,
- den stat, hvis nationalitet begge ægtefæller har ved sagsanlægget, eller i mangel heraf,
- den stat, hvori den domstol, som sagen er anlagt ved, er beliggende.

Den første lovgivning er den, der finder anvendelse på skilsmissem, selv om den lov, der regulerer skilsmissemens retsvirkninger, kan være en anden: For så vidt angår ægtefællernes formueforhold og indtil den 29. januar 2019 (hvor forordning 1103/2016 træder i kraft) er det (i mangel af en ægtepagt) den lovgivning, der fandt anvendelse på ægtefællerne (*ley personal común de los cónyuges*) på det tidspunkt, hvor ægteskabet blev indgået (hvis samme statsborgerskab). Subsidiært er det den nationale lovgivning (*ley personal*), i den stat, hvor en af ægtefællerne er statsborger, eller hvor en af dem har sædvanlig bopæl, som de selv har udpeget i et dokument, før ægteskabet blev indgået. Mere subsidiært er det lovgivningen på det sted, hvor de havde fælles bopæl umiddelbart før indgåelsen. Endelig gælder det, at såfremt der ikke er en sådan fælles bopæl, er den relevante formueordning (*régimen económico supletorio*) den, der er gældende på det sted, hvor ægteskabet blev indgået. Med virkning fra den 29. januar 2019 finder forordning 1103/2016 fuld anvendelse, hvilket indebærer, at såfremt parterne ikke har foretaget noget lovvalg, er det formueordningen i lovgivningen i den stat: a) hvor ægtefællerne først fik fælles bopæl efter ægteskabets indgåelse, eller i mangel heraf, b) hvor begge ægtefæller var statsborgere på tidspunktet for ægteskabets indgåelse, eller i mangel heraf, c) til hvilken ægtefællerne havde den tætteste forbindelse på tidspunktet for ægteskabets indgåelse, der finder anvendelse, idet alle relevante omstændigheder tages i betragtning. Hvis ægtefællerne begge var statsborgere i mere end én stat på tidspunktet for ægteskabets indgåelse, anvendes kriteriet om fælles statsborgerskab ikke.

Spørgsmålet om forældremyndighedens fordeling er reguleret i den lovgivning, der er udpeget i Haager-konventionen af 19. oktober 1996.

For så vidt angår foreløbige og bevarende retsmidler er den relevante lovgivning logisk set den samme, som den, der gælder for separationen, omstødelsen eller skilsmissem i det konkrete tilfælde, bortset fra hastesager, der vedrører personer eller aktiver, der befinder sig i Spanien, også selv om de spanske domstole ikke havde kompetence til at behandle hovedsagen.

Med hensyn til forsørgerpligt (herunder retten til at bo i familiens hjem og i givet fald til underholdsbidrag) er den relevante lovgivning – i mangel af en lovvalgsaftale – den, der gælder på det sted, hvor den berettigede har bopæl.

Hvad angår bekræftelse på og bevis for fremmed ret i en retssag i Spanien gælder det, at man skal kunne bevise indholdet heraf, og at det er gældende ret i det pågældende land, idet den spanske domstol kan beslutte, hvilke bevismidler, der er fornødne.

Endelig bemærkes, at de retssager, der anlægges i Spanien, altid føres efter spansk procesret, uanset hvilket lands lovgivning, der finder anvendelse på selve skilsmissem, separationen eller omstødelsen.

Sidste opdatering: 05/04/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Frankrig

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Der findes én form for udenretslig skilsmisse:

skilsmisse efter fælles overenskomst, hvor skilsmisseaftalen udfærdiges og underskrives af parterne, medunderskrives af deres advokater og opføres i en notars register.

Der findes fire former for skilsmisse:

skilsmisse efter fælles overenskomst

skilsmisse efter accept af ægteskabets opløsning eller skilsmisse efter accept

skilsmisse grundet ægteskabets uoprettelige sammenbrud

skilsmisse grundet ansvarspådragende adfærd.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Ægtefællerne kan vælge en skilsmisse efter fælles overenskomst, der udfærdiges og underskrives af parterne og medunderskrives af advokater samt indføres i en notars register, hvis de er enige om at opløse ægteskabet og accepterer alle følger af skilsmissem. De udfærdiger sammen med deres advokater en skilsmisseaftale, som de og deres to advokater underskriver, når parterne har haft tid til at tænke sig om. Hvis de har et eller flere børn, skal disse informeres om deres ret til at blive hørt. Hvis mindst et af børnene anmoder om retsmøde, skal parterne indgive en begæring om skilsmisse efter fælles overenskomst for familiedomstolen (*juge aux affaires familiales*), så barnet kan blive hørt.

Parterne kan kun anmode om en retslig skilsmisse efter fælles overenskomst, når et barn, der er i stand til at fremsætte sine egne synspunkter, anmoder om at blive hørt om ægteskabets opløsning og alle følger af denne opløsning. I så fald behøver de ikke oplyse om grunden til skilsmissem, men skal forelægge retten et udkast til aftale om skilsmissem og dens følger, som retten så skal godkende. Retten nægter kun at godkende skilsmisseaftalen, hvis barnets tarv eller den ene ægtefælles interesser ikke varetages i tilstrækkelig grad.

Skilsmisse efter accept kan begæres af en af ægtefællerne og accepteres af den anden eller af ægtefællerne i forening. I modsætning til skilsmisse efter fælles overenskomst accepterer ægtefællerne principielt skilsmissem, men har ikke formået at nå til enighed om dens følger. Det er derfor op til retten at træffe afgørelse herom.

En af ægtefællerne kan begære skilsmisse grundet ægteskabets uoprettelige sammenbrud, forudsat at parret ikke har boet sammen i to år at regne fra den dato, hvor skilsmissebegæringen blev indgivet. Dette anses for at udgøre en samlivsophævelse og betragtes som en hensigt om at ville opløse ægteskabet.

En af ægtefællerne kan begære skilsmisse som følge af ansvarspådragende adfærd på grund af forhold, der kan tilskrives den anden ægtefælle, hvis sådanne forhold udgør en alvorlig eller gentagen tilsidesættelse af de ægteskabelige opgaver og pligter og umuliggør en opretholdelse af samlivet.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Kravet om troskab, samliv og gensidig bistand bortfalder, når der afsiges en endelig skilsmisdom, dvs. at det ikke længere er muligt at appellere dommen. Begge ægtefæller kan derefter frit gifte sig igen.

Efter skilsmissen fortaber begge ægtefæller retten til at anvende den anden ægtefælles navn. Den ene ægtefælle kan ikke desto mindre fortsat anvende den anden ægtefælles navn med dennes samtykke eller rettens godkendelse, hvis den pågældende kan begrunde, hvorfor det er særlig vigtigt for vedkommende eller børnene, at navnet kan anvendes.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Skilsmissen indebærer, at ægteskabets formueordning ophører, og at der eventuelt foretages bodeling.

Skilsmisse påvirker ikke gaver og begunstigelser, der er modtaget i ægteskabet, og som får virkning i ægteskabet, eller gaver i form af eksisterende aktiver. Derimod indebærer skilsmisse en automatisk tilbagekaldelse af de gaver og begunstigelser, som får virkning ved opløsning af formueforholdet mellem ægtefællerne ved den ene ægtefælles død eller ved dødsdager.

I tilfælde af retslig eller udenretslig skilsmisse efter fælles overenskomst er skilsmissebevillingen betinget af, at ægtefællerne forinden har indgået en bodelingsoverenskomst. Med hensyn til de andre former for skilsmisse kan ægtefællerne indgå en bodelingsoverenskomst inden dommen, men de er ikke forpligtet til dette. I så fald indgås overenskomsten efter skilsmissen.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Skilsmisse har ingen særlige følger for reglerne om udøvelse af forældremyndighed, og forældrene har således i princippet fortsat fælles forældremyndighed. Retten kan imidlertid bestemme, at forældremyndigheden tildeles en af forældrene alene af hensyn til barnets tarv. Betingelserne for at udøve forældremyndighed skal fastlægges (bopæl, samværsret osv.)

Begge forældre skal fortsat bidrage til barnets underhold og uddannelse. Dette bidrag ydes i form af børnebidrag, som den ene forælder betaler til den anden, men den kan også helt eller delvist ydes i form af direkte betaling af de udgifter, som afholdes i forbindelse med barnet. Bidraget kan også betales i form af en brugs- og beboelsesret.

3.4 forpligtelsen til at betale underhaltsbidrag til den anden ægtefælle?

Bemærk: Den ene ægtefælles betaling af underhaltsbidrag til den anden er en midlertidig foranstaltning, dvs. at der betales underhold, indtil der er afsagt skilsmisdom. Når der er bevilget skilsmisse, kan den ene ægtefælle kun stille krav om, at den anden betaler en kompensationsydelse (prestation compensatoire) eller erstatning. Den kan fastsættes frivilligt, hvis der er tale om en retslig eller udenretslig skilsmisse efter fælles overenskomst, og af dommeren i de andre tilfælde.

Formålet med denne ydelse er at udligne den forskel, som ægteskabets opløsning medfører, når det drejer sig om de to parter levefod. Størrelsen af denne ydelse fastsættes af retten under hensyntagen til de respektive ægtefællers indtægter og behov. Der er tale om et fast beløb, som i princippet har karakter af en kapitalydelse,

enten i form af en sum penge, der erlægges efter nærmere aftale,

eller i form af fordeling af aktiver med henblik på ejerskab eller brugsret, beboelses- eller brugsret på midlertidig basis eller resten af livet.

Retten kan undtagelsesvis bestemme, at kompensationsydelsen skal have form af en livrente, som kan nedsættes i tilfælde af ændringer i de tidligere ægtefællers formue eller behov.

Der kan tilkendes erstatning til en ægtefælle, såfremt skilsmissen har særligt alvorlige konsekvenser for vedkommende, dvs.

hvis den pågældende var modpart i en skilsmissesag, hvor skilsmissen blev bevilget grundet ægteskabets uoprettelige sammenbrud, men hvor vedkommende ikke selv havde begæret skilsmisse,

eller hvis der afsiges skilsmisdom, og ansvaret for ægteskabets forlis udelukkende påhviler den anden ægtefælle.

(Se "Underholdskrav – Frankrig")

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Separation er en juridisk ordning, der ophæver visse forpligtelser i ægteskabet, såsom samlivsforpligtelsen, uden at ægteskabet dermed opløses. Parterne kan således ikke gifte sig igen, og den gensidige underholdsforpligtelse består.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Betingelserne og proceduren er de samme som ved en retslig skilsmisse, men en separation kan ikke gennemføres, ved at parterne indgår en udenretslig aftale.

I princippet kan den ægtefælle, mod hvem der indgives en separationsbegæring, selv indgive en begæring om skilsmisse eller separation, og omvendt kan den ægtefælle, mod hvem der indgives en begæring om skilsmisse, selv indgive en begæring om skilsmisse eller separation.

I tilfælde af skilsmisse grundet ægteskabets uoprettelige sammenbrud kan modparten ikke begære separation, idet det kun er muligt at begære skilsmisse. Modtager retten samtidig en begæring om skilsmisse og en begæring om separation, tager den stilling til skilsmissebegæringen først. Begæringen om separation vil kun blive behandlet, hvis retten afslår skilsmissebegæringen. Hvis begge de indgivne begæring er begrundet i ansvarspådragende adfærd, behandler retten dem samtidigt og vil, hvis de tages til følge, afsige dom om skilsmisse med delt ansvar.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Separationens virkninger

Ved separation bortfalder pligten til at bo sammen, mens pligten til at yde gensidig bistand, være hinanden tro og sikre hinandens underhold består. Desuden har kvinden fortsat ret til at benytte mandens efternavn, medmindre retten har bestemt andet. Den gensidige underholdspligt indebærer, at en af de tidligere ægtefæller kan blive pålagt at betale underhaltsbidrag til den anden, hvis denne måtte have behov for dette. Størrelsen af dette bidrag fastsættes, uden at der tages hensyn til, hvem der bærer ansvaret for separationen, medmindre den bidragsberettigede ægtefælle i væsentligt omfang undlod at opfylde sine forpligtelser i ægteskabet. Underhaltsbidraget kan erstattes af et engangsbeløb, hvis den bidragspligtige ægtefælles formueforhold muliggør dette. Med hensyn til aktiverne indebærer afgørelsen, at formueforholdet mellem ægtefællerne skal opløses, og at der skal foretages bodeling på samme måde som ved skilsmisse.

Hvis en af ægtefællerne dør, er den anden fortsat arveberettiget og kan benytte sig af ægtefællers skiftefordele. Ved retslig separation efter fælles overenskomst kan ægtefællerne imidlertid beslutte, at overenskomsten skal indeholde en bestemmelse, hvorefter de frasiger sig arveretten.

Separationsdommens ændring til en skilsmisdom

Efter begæring af en af ægtefællerne konverteres en separationsdom uden videre til en skilsmisdom, når separationen har varet i to år. Retten bevilger således skilsmisse og træffer afgørelse om følgerne heraf. Der lægges samme begrundelse til grund for skilsmissen som for separationen. Ansvaret for ægteskabets forlis kan ikke ændres.

Separationsdommen kan i alle faser af separationen ændres til en skilsmisse efter fælles overenskomst, såfremt begge parter giver samtykke hertil. Afsiges en separationsdom efter fælles overenskomst, kan den alene ændres til en skilsmisdom efter en ny fælles begæring.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Ved omstødelse af ægteskabet, som forudsætter en dom, ophæves alle ægteskabets retsvirkninger med tilbagevirkende kraft, og parterne stilles som om, ægteskabet aldrig havde eksisteret.

Omstødelse adskiller sig fra skilsmisse og separation, der alene har virkninger for fremtiden.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Betingelserne for at få omstødt et ægteskab er forskellige og afhænger af, om der er tale om et omstødeligt ægteskab (ved viljesmangel eller manglende tilladelse fra de personer, der skulle have godkendt ægteskabet) eller et ugyldigt ægteskab (ved manglende opfyldelse af et grundlæggende retsprincip).

Omstødeligt ægteskab

Der findes tre tilfælde:

der var vildfarelse med hensyn til personen eller væsentlige karaktertræk ved vedkommende tvang

manglende tilladelse fra de personer, hvis tilladelse var nødvendig.

Begæringen om omstødelse af ægteskab kan alene fremsættes af visse nærmere angivne personer: den ægtefælle, hvis samtykke var ugyldigt, eller som var umyndig ved ægteskabets indgåelse, de personer, som skulle have godkendt ægteskabet, og det offentlige.

Begæringen om omstødelse af ægteskab skal indgives senest fem år efter ægteskabets indgåelse (eller fem år fra den dag, hvor den pågældende bliver myndig og kan give sit samtykke til ægteskabet).

Ugyldigt ægteskab

Fuldstændig mangel på samtykke, ægteskab med mindreårig, bigami, incest, en af ægtefællernes fravær under vielsen, giftefogedens manglende kompetence samt ægteskab indgået i dølgsmål.

Begæringen kan indgives af enhver, der har interesse heri, eller af det offentlige, inden for en periode på tredive år fra ægteskabets indgåelse (eller fem år fra den dag, hvor den pågældende bliver myndig og kan give sit samtykke til ægteskabet).

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Retsvirkningerne er de samme, uanset om der er tale om et omstødeligt ægteskab eller et ugyldigt ægteskab.

Både de personlige og de økonomiske virkninger af ægteskabet ophæves, idet ægteskabet anses for aldrig at være indgået. Hvis f.eks. en af ægtefællerne er afgået ved døden, medfører omstødelsen af ægteskabet, at den anden ægtefælle fortaber sin arveret.

Dette princip opløses dog, hvis en af ægtefællerne eller begge handlede i god tro på tidspunktet for ægteskabets indgåelse. I så fald er det "formodede" ægteskab ugyldigt, men behandles, som om det blot opløses. Følgelig opretholdes alle civilretlige, personlige og økonomiske virkninger, som er indtruffet inden omstødelsesdommens afsigelse.

Omstødelsen af forældrenes ægteskab har ingen retsvirkninger for børnene, og deres retsstilling er som ved en skilsmisse.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Skilsmissen og dens følger kan fastlægges efter proceduren for udenretslig skilsmisse efter fælles overenskomst og indebærer deltagelse af to advokater og en notar, men ikke en dommer, medmindre et barn, der er i stand til at fremsætte sine egne synspunkter, anmoder om at blive hørt.

I alle andre tilfælde er det obligatorisk at henvise sagen til retten, men parterne kan anvende familiemægling, før eller samtidig med at sagen forelægges retten.

Retten kan også foreslå iværksættelse af retsmægling. Mæglingen forestås af en fysisk person eller en forening, som hører parterne, tager stilling til deres synspunkter og hjælper dem med at finde en løsning på tvisten.

Fører mæglingsbeholdelserne til, at parterne når til enighed, kan disse fremlægge deres aftale for retten til godkendelse eller vælge en udenretslig skilsmisse efter fælles overenskomst.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Til hvilken instans skal jeg indgive min begæring

Begæring om retslig skilsmisse eller separation

Begæringen i form af en stævning indgives af en advokat til dommerkontoret ved regionsdomstolen Tribunal de Grande Instance.

Følgende domstole har stedlig kompetence:

retten i den retskreds, hvor familien har bopæl

hvis ægtefællerne har forskellig bopæl og fælles forældremyndighed: retten i den retskreds, hvor bopælsforælderen til mindreårige børn har bopæl

hvis ægtefællerne har forskellig bopæl, og kun den ene har forældremyndigheden: retten i den retskreds, hvor forældremyndighedsindehaveren har bopæl

i øvrige tilfælde: retten i den retskreds, hvor den ægtefælle, som ikke har taget initiativet til begæringen, har bopæl

i tilfælde af fælles begæring: retten i den retskreds, hvor den ene eller den anden af ægtefællerne har bopæl, efter ægtefællernes eget valg.

Begæring om omstødelse af ægteskab

Begæringen om omstødelse af ægteskab indgives til Tribunal de Grande Instance i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl. Den har karakter af en tilsigelse, som forkyndes af en stævningsmand.

Skilsmisse efter fælles overenskomst, hvor aftalen udfærdiges og underskrives af parterne:

Aftalen underskrevet af parterne og de to advokater og registreret hos en notar, der udøver sit hverv i Frankrig

Dokumenter, der skal vedlægges

Begæring om retslig skilsmisse eller separation

I forbindelse med enhver form for skilsmisse skal ægtefællerne give alle de nødvendige oplysninger om deres personlige forhold, sygesikringsordning samt oplysninger om tjenester eller organisationer, hvorfra de modtager ydelser, pensioner eller eventuelle andre begunstigelser.

Når der fremsættes et vederlagskrav, skal ægtefællerne forelægge retten en tro og love-erklæring med angivelse af deres indtægter, formue, aktiver og levestandard.

Ved retslig skilsmisse efter fælles overenskomst skal stævningen ikke indeholde en begrundelse for dennes indgivelse, men den skal være bilagt en aftale, der er dateret og underskrevet af ægtefællerne og deres advokat(er), om samtlige følger af skilsmissen, samt eventuelt en bodelingsoverenskomst (état liquidatif du régime matrimonial).

I øvrige tilfælde skal hverken retsgrundlaget eller begrundelsen for skilsmissen angives i stævningen, men den skal indeholde eventuelle begæring, der er indgivet om iværksættelse af foreløbige retsmidler.

Begæring om omstødelse af ægteskab

Der kræves ingen særlige dokumenter, men den, der fremsætter begæringen, skal fremlægge dokumenter, som godtgør, at den eller de anførte årsager kan resultere i ægteskabets omstødelse.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Det er muligt at få bevilget hel eller delvis fri proces, efter der er foretaget en vurdering af ansøgerens økonomiske forhold (se "Retshjælp – Frankrig").

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Disse retsafgørelser kan appelleres efter den sædvanlige procedure.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Afgørelser i skilsmisesager anerkendes uden videre uden nogen særlig procedure.

Det samme gælder for afgørelser vedrørende omstødelse af ægteskab.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Ved at anlægge sag ved Tribunal de Grande Instance er det muligt at rejse indsigelse mod anerkendelsen af sådanne afgørelser (action en inopposabilité). Dette gør det muligt at modsætte sig en efterfølgende anmodning om fuldbyrdelse fremsat af modparten (dvs. en anmodning om, at en afgørelse, der er truffet i en anden stat, erklæres eksigibel i Frankrig) (forkastes indsigelsen betyder det omvendt, at den udenlandske afgørelse kan fuldbyrdes).

Fremgangsmåden er den samme som i en fuldbyrdelsessag.

16 Hvilken skilsmissegovgivning anvender domstolene i skilsmisesager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Ifølge forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation vælger ægtefællerne, hvilken lovgivning der skal finde anvendelse på skilsmisse og separation.

I mangel af en aftale om lovvalg behandles skilsmisse- og separationssager efter lovgivningen i:

den stat, hvor ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor sagen anlægges, eller i mangel heraf,

den stat, hvor ægtefællerne havde deres sidste sædvanlige opholdssted, forudsat at opholdet ikke er ophørt mere end et år før sagsanlægget, og at en af dem stadig opholder sig i denne medlemsstat ved sagsanlægget, eller i mangel heraf

den stat, hvis nationalitet begge ægtefæller har ved sagsanlægget, eller i mangel heraf domstolslandet.

Hvis begæringen imidlertid vedrører ændring af separation til skilsmisse, behandles skilsmissen efter den lov, der fandt anvendelse på separationen, medmindre parterne har aftalt andet.

Disse bestemmelser gælder også for ægtefællerne ved skilsmisse efter fælles overenskomst, hvor aftalen udfærdiges og underskrives af parterne, medunderskrives af deres advokater og opføres i en notars register, men ægtefællerne kan ikke påberåbe sig begrebet "lex fori", da sagen ikke er indbragt for en ret.

Relevante links

[Websted for justitsministeriet](#)

[Websted for Legifrance](#)

Sidste opdatering: 10/01/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Kroatien

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

En forudsætning for at opnå en skilsmisседом er, at der indgives en begæring om skilsmisse (i civile sager eller sager hørende under den frivillige retspleje) af den eller de personer, som har ret til det (*locus standi*) i henhold til artikel 50, 369 og 453 i lov om familieretlige anliggender (*Obiteljski zakon*) (*narodne Novine*) (NN, Republikken Kroatiens statstidende) nr. 103/15 (i det følgende: ObZ 2015). Hvis ægtefællerne har et mindreårigt barn sammen, skal en begæring om skilsmisse efter fælles overenskomst ledsages af de relevante bilag (rapport om obligatorisk høring og plan for fælles forældremyndighed, jf. artikel 55 sammenholdt med artikel 456 i ObZ 2015). Lignende bestemmelser gælder, hvis ægtefællerne har et mindreårigt barn sammen, og det kun er en af ægtefællerne, der begærer skilsmisse (rapport om obligatorisk høring og bevis for deltagelse i det første mæglingssmøde, jf. artikel 57 sammenholdt med artikel 379 i ObZ 2015).

2 Hvad anses for skilsmisseggrund?

Betingelserne for at opnå skilsmisse er fastsat i artikel 51 i ObZ 2015. Ifølge ovennævnte lovbestemmelser bevilger en domstol skilsmisse i følgende situationer: 1. hvis ægtefællerne er enige om at indgive en begæring om skilsmisse, 2. hvis det er fastslået, at det ægteskabelige forhold mellem ægtefællerne er brudt uigenkaldeligt sammen, eller 3. hvis der er gået et år, siden samlivet blev ophævet.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En retsvirkning af et ægteskabs ophør er, at ægtefællernes individuelle rettigheder og pligter ophører (jf. artikel 30-33 i ObZ 2015). Loven om familieretlige anliggender bestemmer udtrykkeligt, at hver af de tidligere ægtefæller i tilfælde af ægteskabets ophør (ved omstødelse eller skilsmisse) kan beholde det efternavn, de havde på det tidspunkt, hvor ægteskabet ophørte (jf. artikel 48 i ObZ 2015).

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Inden opløsningen af ægtefællernes formuefællesskab (ved aftale eller skilsmisседом – i sager enhørende under den frivillige retspleje) er det hyppigst forekommende problem at skelne mellem rettigheder og aktiver, som indgår i formuefællesskabet, og rettigheder og aktiver, som tilhører den ene eller den anden ægtefælle. Disse problemer løses ved at anlægge en civil sag på grundlag af de relevante bestemmelser i ObZ (artikel 34-39 og artikel i 43-46 ObZ 2015), hvis ægtefællerne ikke kan nå til enighed om fordelingen af den fælles formue (mht. ægtepagt, se artikel 40-42 i ObZ 2015) med subsidiær anvendelse af lov om ejendomsret og andre tinglige rettigheder, lov om civile forpligtelser, lov om tinglysning, selskabsloven, lov om tvangsfuldbyrdelse og lov om civil retspleje (jf. artikel 38, 45 og 346 i ObZ 2015).

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Et ægteskabs opløsning har flere alvorlige retsvirkninger for mindreårige børn: hvilken forælder barnet kommer til at bo hos efter ægteskabets ophør, hvilke aftaler der indgås mellem forældrene, børnebidrag, hvordan de øvrige dele af forældremyndigheden og samkvæmmet fastlægges (repræsentation af barnet, retlige dispositioner, forvaltning af og dispositioner over barnets aktiver, barnets uddannelse og sundhed osv.). Ægtefællerne kan indgå en aftale om disse

retsvirkninger af skilsmissem (aftale om fælles forældremyndighed) og dermed vælge en enklere og hurtigere udenretslig skilsmisseprocedure (jf. artikel 52, 54-55, 106 og 453-460 i ObZ 2015). Hvis ægtefællerne ikke når til enighed om fælles forældremyndighed, herunder om de relevante retsvirkninger af skilsmissem, træffes afgørelsen om disse forhold uden videre af retten i en retssag, der indledes med indgivelse af en skilsmissebegæring (jf. artikel 53-54, 56-57 og 413 i ObZ 2015). Der er dog også den mulighed, at forældrene aftaler retsvirkningerne af skilsmissem under en skilsmissem. I så fald vil retten basere sin afgørelse på forældrenes aftale, hvis den mener, at denne aftale er i barnets bedste interesse (jf. artikel 104/3 sammenholdt med artikel 420 i ObZ 2015).

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Loven om familieanliggender giver en ægtefælle mulighed for at anmode om underholdsbidrag, før der træffes afgørelse i skilsmissem. Hvis der ikke fremsættes en anmodning om underholdsbidrag under skilsmissem, kan en af de tidligere ægtefæller anmode om underholdsbidrag inden for seks måneder efter ægteskabets endelige ophør, hvis betingelserne herfor bestod på tidspunktet for afsigelsen af skilsmissem og også er opfyldt i perioden indtil afgørelsen om underhold (jf. artikel 295-301 og 423-432 i ObZ 2015). De retlige betingelser for at opnå underholdsbidrag er, at bidragssøgeren ikke har tilstrækkelige midler til at forsørge sig selv eller ikke kan tilvejebringe disse fra sine aktiver og er ude af stand til at arbejde eller finde beskæftigelse, forudsat at den ægtefælle, der betaler underholdsbidraget, har tilstrækkelige midler og evner til at opfylde denne forpligtelse (jf. artikel 295 i ObZ 2015).

Underholdsbidraget fastlægges for en begrænset periode. Det bestemmes i artikel 298 i ObZ 2015, at der kan betales underholdsbidrag til en ægtefælle i op til et år, afhængigt af ægteskabets varighed og bidragssøgerens mulighed for på anden vis at skabe et tilstrækkeligt udkomme i den nærmeste fremtid. ObZ 2015 indeholder også bestemmelser om selve betalingen af underholdsbidraget. I henhold til artikel 296 i ObZ 2015 betales underholdsbidraget månedligt og forud. Efter anmodning fra en eller begge ægtefæller kan retten dog bestemme, at der skal betales et engangsbetøb, afhængigt af sagens konkrete omstændigheder. I overensstemmelse med artikel 302 i ObZ 2015 kan ægtefæller indgå en aftale om underholdsbidrag i tilfælde af skilsmisse (jf. artikel 302 og 470-473 i ObZ 2015).

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Der findes ikke i den kroatiske lov om familieanliggender et begreb, som svarer til "separation". Et begreb i den nuværende lovgivning, der svarer til "separation", er "ophævelse af det ægteskabelige forhold" (*prestanak bračne zajednice*). Begrebet "ophør af det ægteskabelige forhold" kommer i anvendelse, hvis ægtefællerne ophæver alle de gensidige forbindelser, der normalt findes i et samliv, dvs. hvis de ikke længere har noget ønske om at leve som ægtefæller og dele og fuldbyrde det ægteskabelige samliv. Ophøret af det ægteskabelige forhold har betydning i relation til ægteskabsloven, eftersom et af retsgrundlagene for opløsning af et ægteskab i henhold til artikel 51 i ObZ 2015 er, at der skal være gået et år siden samlivsophævelsen. Ophævelsen af det ægteskabelige forhold har også en specifik betydning i forbindelse med fastlæggelsen af formueforholdet mellem ægtefællerne, eftersom det bestemmes i artikel 36 i ObZ 2015, at de aktiver, som ægtefællerne har erhvervet ved arbejde i løbet af det ægteskabelige forhold (i modsætning til i løbet af ægteskabet), eller som stammer fra disse aktiver anses for at være ægtefællernes fælles ejendom.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Der findes ikke i den kroatiske lov om familieanliggender et begreb, som svarer til "separation". Et begreb i den nuværende lovgivning, der svarer til "separation", er "ophævelse af det ægteskabelige forhold" (*prestanak bračne zajednice*). Lov om familieretlige anliggender indeholder ingen betingelser for "ophævelse af det ægteskabelige forhold", da et ægteskabeligt forhold er en juridisk standard og repræsenterer indholdet af et ægteskabeligt samliv. Et ægteskabeligt forhold ophører, når ægtefællerne afslutter alle forbindelser, der ellers indgår i et ægteskabeligt samliv, dvs. hvis de ikke længere har et ønske om at leve som ægtepar og dele og fuldbyrde det konkrete indhold af et sådant samliv (hvis de f.eks. ophører med at tale med hinanden). Et ægteskabeligt forhold ophører almindeligvis ved, at en af ægtefællerne konkret forlader det fælles hjem og dermed den anden ægtefælle.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Der findes ikke i den kroatiske lov om familieanliggender et begreb, som svarer til "separation". Et begreb i den nuværende lovgivning, der svarer til "separation", er "ophævelse af det ægteskabelige forhold" (*prestanak bračne zajednice*). "Ophør af det ægteskabelige forhold" har betydning inden for ægteskabsloven, eftersom et af retsgrundlagene for ophævelse af et ægteskab i henhold til artikel 51 i ObZ 2015 er, at der skal være gået over et år siden "ophøret af det ægteskabelige forhold". "Ophør af det ægteskabelige forhold" har også en specifik betydning i forbindelse med fastlæggelsen af formueforholdet mellem ægtefællerne, eftersom det bestemmes i artikel 36 i ObZ 2015, at den ejendom, som ægtefællerne har erhvervet ved arbejde i løbet af det ægteskabelige forhold (i modsætning til i løbet af ægteskabet), eller som stammer fra denne ejendom, anses for at være ægtefællernes fælles ejendom. Logikken bag denne lovgivning er, at det ægteskabelige forholds varighed ikke behøver at falde nøjagtigt sammen med ægteskabets varighed, navnlig når ægteskabet ender i skilsmisse. Som regel ophører det ægteskabelige forhold, før skilsmissem indledes. En skilsmissem kan derfor løbe efter "det ægteskabelige forholds ophør", og det er normalt også tilfældet (især hvis der er anvendt retsmidler i sagen).

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Omstødelse af ægteskab (*poništaj braka*) er en af grundene til, at et ægteskab afsluttes (jf. artikel 47 i ObZ 2015), og udgør en af de tre former for ægteskabstvister, der er omfattet af det kroatiske retssystem (jf. artikel 369 i Obz 2015). Omstødelse af ægteskab er en familieretlig sanktion vedrørende et ægteskab, der er indgået i strid med bestemmelserne om et ægteskabs gyldighed (jf. artikel 25-29 i ObZ 2015), og effektueres i en retssag (jf. artikel 369 i Obz 2015). Bestemmelserne om omstødelse af ægteskab finder anvendelse, hvis et ægteskab ikke er lovligt indgået (jf. artikel 29, 49 og 369-378 i Obz 2015).

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab indgås i strid med bestemmelserne i artikel 25-28 i ObZ 2015 (ægteskabet er indgået af mindreårige, af personer, der ikke kan skelne mellem rigtigt og forkert, af personer, der har mistet deres retlige handleevne til at afgive erklæringer om deres personlige situation, af personer, der er blodsbeslægtede, som er adopterede, eller hvis bruden eller brudgommen allerede er gift eller er i fast partnerskab) er ugyldigt og omfattet af bestemmelserne om omstødelse af ægteskab (artikel 29 i Obz 2015).

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Retsvirkningerne af et ægteskabs omstødelse reguleres på samme måde som ved en ophævelse af ægteskab ved skilsmisse (se svar på spørgsmål nr. 3).

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

I det kroatiske retssystem har skilsmisse form af en retssag, og der er ikke mulighed for udenretslig skilsmisse. Et af de grundlæggende principper i familieretten, som er særligt vigtigt i skilsmissem, er dog princippet om at afvikle skilsmissem i mindelighed, hvilket tilskynder parterne til i fællesskab at finde en løsning på det familiemæssige forhold og understreger, at dette er en opgave for alle organer, der yder professionel hjælp til familien eller træffer afgørelse om familieforhold (jf. artikel 9 i ObZ 2015). Loven om familieretlige anliggender indeholder derfor to typer udenretslige procedurer, der har til formål at sikre, at parterne i fællesskab når frem til en løsning i skilsmissem, nemlig obligatorisk rådgivning (jf. artikel 321-330 i ObZ 2015) og familieretlig mægling (jf. artikel 331-344 i Obz 2015). Obligatorisk rådgivning varetages af et hold af eksperter fra afdelingen for sociale ydelser og udgør en form for støtte til familiemedlemmer (f.eks. ægtefæller, der ønsker at blive skilt, og som har et fælles, mindreårigt barn), således at de kan træffe beslutninger i fællesskab om familieforhold, idet der lægges særlig vægt på at beskytte familiemæssige forhold, der involverer et barn (f.eks. ved at der udformes en plan for fælles forældremyndighed – en aftale om de juridiske følger af skilsmissem, som i detaljer skal fastlægges adressen på barnets bopæl, den tid, barnet skal

tilbringe med hver af forældrene, hvordan de udveksler oplysninger om samtykke til vigtige beslutninger om barnet, størrelsen af et eventuelt børnebidrag, som skal betales af den forælder, som barnet ikke bor hos, samt hvordan fremtidige problemer skal løses) og om de juridiske følger af, at der ikke indgås en aftale, og at der indledes en retssag om barnets personlige rettigheder. Familieretlig mægling er en proces, hvor parterne i fællesskab forsøger at løse familieretlige tvister med hjælp fra en eller flere familiemæglere. Det primære formål med processen er at få udarbejdet en plan for fælles forældremyndighed og andre aftaler i tilknytning til barnet, samt for alle andre spørgsmål af materiel og immateriel karakter.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Ægtefæller, der ikke har et fælles, mindreårigt barn, kan indlede en skilsmissegang ved, at den ene ægtefælle indgiver en skilsmissegang, eller begge ægtefæller indgiver en begæring om skilsmisse efter gensidigt samtykke (jf. artikel 50 i ObZ 2015). I begge tilfælde gennemføres der ikke en udenretslig procedure med obligatorisk rådgivning (en form for ekspertbistand ydet af en gruppe eksperter fra afdelingen for sociale ydelser til familiemedlemmer, således at disse i fællesskab kan træffe beslutning om familieforhold) (jf. artikel 321-322 i ObZ 2015), og ægtefællerne indleder skilsmissegangen (retslig eller udenretslig) med det samme, som gennemføres let og hurtigt. Ovenstående gælder, i det omfang det er relevant, for retssager om omstødelse af ægteskab, hvis ægtefællerne ikke har et mindreårigt barn sammen.

Ægtefæller med et fælles mindreårigt barn kan indlede en skilsmissegang ved, at en ægtefælle anlægger sag, eller begge ægtefæller indgiver en skilsmissegang (jf. artikel 50 i ObZ 2015). Før ægtefællerne indleder en skilsmissegang (ved at anlægge sag eller indgive en skilsmissegang efter fælles overenskomst), har de dog, hvis de har et mindreårigt barn sammen, pligt til at deltage i en udenretslig procedure med obligatorisk rådgivning (ekspertbistand ydet af en gruppe eksperter fra afdelingen for sociale ydelser til familiemedlemmer, således at disse i fællesskab kan træffe beslutning om familieforhold) (jf. artikel 321-322 i ObZ 2015). Formålet med denne procedure er at yde ægtefællerne professionel hjælp i form af f.eks. udarbejdelse af en aftale om fælles forældremyndighed – en aftale om de juridiske følger af skilsmissegangen, som i detaljer skal fastlægges adressen på barnets bopæl, den tid, barnet skal tilbringe med hver af forældrene, hvordan de udveksler oplysninger om samtykke til vigtige beslutninger om barnet, størrelsen af et eventuelt børnebidrag, som skal betales af den forælder, som barnet ikke bor hos, samt hvordan fremtidige problemer skal løses. Forældre kan udarbejde aftalen om fælles forældremyndighed i løbet af den obligatoriske rådgivningsproces, men de kan også gøre det selv eller i forbindelse med proceduren for familieretlig mægling (udenretslig procedure, hvor parterne sammen forsøger at løse tvister i forbindelse med familieforholdet med hjælp fra en eller flere familiemæglere, jf. artikel 331 i ObZ 2015). Udarbejder ægtefællerne en aftale om fælles forældremyndighed, kan de indlede en enklere og hurtigere udenretslig skilsmissegang ved at indgive en begæring (jf. artikel 52, 54-55 106 og 453-460 i ObZ 2015). Ægtefæller med et mindreårigt barn har pligt til at forelægge en rapport om den obligatoriske rådgivning, jf. artikel 324 ObZ 2015, med deres begæring om skilsmisse efter fælles overenskomst og en aftale om fælles forældremyndighed, jf. artikel 106 i ObZ 2015) (artikel 456 i ObZ 2015).

Hvis ægtefællerne ikke udarbejder en aftale om fælles forældremyndighed, der indeholder en aftale om de relevante juridiske følger af skilsmissegangen, jf. ovenfor, træffes afgørelsen om disse forhold automatisk af retten i en retssag, der indledes med indgivelsen af en skilsmissegang (jf. artikel 53-54, 56-57 og 413 i ObZ 2015). Hvis ægtefællerne har et mindreårigt barn sammen, skal de til skilsmissegangen vedlægge en rapport om den obligatoriske rådgivning, jf. artikel 324 i ObZ 2015, samt bevis for deltagelse i det første mæglingsskifte (jf. artikel 379 i ObZ 2015).

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

I Kroatien er retshjælp og muligheden for fritagelse for betaling af retssager og retsgebyrer omfattet af lov om gratis retshjælp (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (*Narodne Novine* (NN, Republikken Kroatiens statstidende) nr. 143/2013 i det følgende benævnt ZBPP). Man kan have ret til primær retshjælp i alle sager, herunder ægteskabssager og andre familieretlige sager, hvis man opfylder de lovgivningsmæssige krav (jf. artikel 9-11 i ZBPP). Man kan have ret til sekundær retshjælp i familieretlige sager og i andre sager, der er omfattet af loven, hvis man opfylder de lovgivningsmæssige krav (artikel 12-25 i ZBPP). Afgørelser om fritagelse for betaling af retssager i særlige sager, herunder familieretlige sager, er omfattet af artikel 13, stk. 3, i ZBPP. Afgørelser om fritagelse for betaling af retsafgifter i alle sager, herunder familieretlige sager, er omfattet af bestemmelserne i artikel 13, stk. 4, i ZBPP. Særligt vægt bør lægges på bestemmelser: a) der regulerer sekundær retshjælp uden pågældendes økonomiske situation (artikel 15 i ZBPP), b) der regulerer processen for at få sekundær retshjælp (artikel 16-18 i ZBPP), c), der regulerer omfanget af sekundær retshjælp (artikel 19 i ZBPP), og d), der regulerer formelle spørgsmål og andre spørgsmål af betydning for at få retshjælp (artikel 20-25 i ZBPP). Samtidig henledes opmærksomheden på artikel 6 i lov om retsafgifter (*Zakon o sudskim pristojbama*) (*Narodne Novine* (NN, Republikken Kroatiens statstidende), nr. 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13 og 110/15) med hensyn til parter, som altid er fritaget for betaling af retsgebyrer.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Det er muligt at appellere en dom om skilsmisse eller omstødelse af ægteskab. Begge parter har denne ret. Loven om familieretlige anliggender regulerer ikke udtrykkeligt appeller i ægteskabssager, men artikel 346 fastlægger bestemmelser for alternativ anvendelse af bestemmelserne i loven om civil retspleje (*Zakon o parničnom postupku*) (*Narodne Novine* (NN, Republikken Kroatien), nr. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 og 89/14 – i det følgende: ZPP).

Appeller til prøvelse af domme er omfattet af ZZP's artikel 348, mens appeller til prøvelse af retsafgørelser er omfattet af samme lovs artikel 378. Vedrørende retsmidler bestemmes det i ObZ 2015, at en dom i ægteskabssager afsagt i anden instans ikke kan optages til fornyet prøvelse (jf. artikel 373 i ObZ 2015).

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

I henhold til artikel 21 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar (Bruxelles IIa-forordningen) anerkendes en retsafgørelse, der er truffet i en medlemsstat, i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure (jf. artikel 21, stk. 1); i henhold til artikel 21, stk. 3, kan en berettiget part dog få fastslået, at en retsafgørelse skal anerkendes eller ikke skal anerkendes. I så fald er begæring om anerkendelse eller ikke-ankendelse omfattet af den stedlige kompetence for den relevante domstol, der er anført på listen, som hver enkelt medlemsstat fremsender til Kommissionen i medfør af artikel 68 i den form, der er fastsat i artikel 37 i Bruxelles IIa-forordningen. Det skal desuden med forbehold af artikel 21, stk. 3, i Bruxelles IIa-forordningen bemærkes, at der ikke må stilles krav om anvendelse af en særlig procedure i forbindelse med ajourføring af en medlemsstats civilstandsregister på grundlag af en retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, der er truffet i en anden medlemsstat, når den pågældende afgørelse ikke længere kan gøres til genstand for appel eller genoptagelse i henhold til sidstnævnte medlemsstats lovgivning.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Begæring om anerkendelse eller ikke-ankendelse (artikel 21, stk. 3, i Bruxelles IIa-forordningen) er omfattet den stedlige kompetence for den relevante domstol på listen, jf. svaret på spørgsmål nr. 14. I så fald finder proceduren i kapitel III, afdeling 2, i Bruxelles II-forordningen anvendelse.

Retsmidlet, dvs. en appel, der indgives i medfør af artikel 33 i Bruxelles IIa-forordningen, forelægges en domstol i anden instans af den domstol i første instans, der har afsagt dommen (stedligt kompetente domstol på ovennævnte liste).

16 Hvilken skilsmissegang anvender domstolene i skilsmissegang mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Den lovgivning, der gælder for skilsmisser, er lovgivningen i det land, hvor ægtefællerne er statsborgere på det tidspunkt, hvor skilsmissebegæringen indgives.

Hvis ægtefællerne på det tidspunkt, hvor sagen anlægges, er statsborgere i forskellige lande, gælder de kumulative love i de pågældende to lande, jf. artikel 35, stk. 2, i lov om løsning af konflikter ved hjælp af andre landes lovgivning i visse sager (*Zakon o rješavanju sukoba Zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*) (Narodne Novine (NN, Republikken Kroatiens statstidende), nr. 53/91 og 88/01). Hvis et ægteskab ikke kan ophæves efter lovgivningen i de lande, hvor ægtefællerne er statsborgere, finder kroatisk lovgivning anvendelse på ophævelsen af ægteskabet, hvis en af ægtefællerne havde fast bopæl i Kroatien på det tidspunkt, hvor søgsmålet blev anlagt.

Hvis en af ægtefællerne er kroatisk statsborger uden fast bopæl i Kroatien, og ægteskabet ikke kan ophæves efter den lovgivning, der er fastlagt i artikel 35, stk. 2, i lov om løsning af konflikter ved hjælp af andre landes lovgivning i visse sager, finder kroatisk lovgivning anvendelse.

Sidste opdatering: 20/11/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Italien

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Betingelserne for at opnå skilsmisse er fastsat i lovgivningen (se afsnit 2). Domstolene skal kontrollere, at kravene til meddelelse af bevilling til skilsmisse er opfyldt.

Denne kontrol skal også foretages, selv om parterne har indgivet en fælles skilsmissebegæring. Ægtefællernes enighed er ikke i sig selv en skilsmissegrund, og derfor er der faktisk ikke noget i Italien, der hedder en skilsmisse efter gensidig aftale. Retten skal til enhver tid fastslå de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for begæringen, inden den bevilger skilsmisse.

Hvis ægteskabet blev indgået efter reglerne i civillovbogen, opløses ægteskabet (*scioglimento del matrimonio*) ved bevillingen af skilsmisse, og hvis parterne blev kirkeligt viet, og ægteskabet er behørigt indført i civilregistret (*i registri di stato civile*), ophører ægteskabets civile virkninger ved bevillingen af skilsmisse. Den offentlige anklager skal indtræde i sagen.

Kilder: Lov nr. 898 af 1. december 1970, ændret ved lov nr. 436 af 1. august 1978, ved lov nr. 74 af 6. marts 1987 og ved lov nr. 55 af 6. maj 2015.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

En skilsmissebegæring kan indgives af en af ægtefællerne med følgende begrundelse:

1) Hvis den anden ægtefælle, efter vielsen har fundet sted, modtager en endelig dom for at have begået en særlig alvorlig forbrydelse, uanset om den er begået før eller efter vielsen, nemlig:

hvis denne ægtefælle idømmes livsvarigt fængsel eller en fængselsstraf på over 15 år, som kan være summen af en række domme, for forsætlige lovovertrædelser med undtagelse af politiske lovovertrædelser eller overtrædelser, der er begået "af særlige moralske og sociale årsager" (*motivi di particolare valore morale e sociale*),

hvis denne ægtefælle idømmes en frihedsstraf for incest (straffelovens artikel 564) eller sædelighedsforbrydelser i henhold til artikel 609a (seksuelt misbrug), 609c, 609d eller 609g (der blev tilføjet ved lov nr. 66 af 1996),

hvis denne ægtefælle idømmes en frihedsstraf for drab på en søn eller datter eller for drabsforsøg på ægtefælle eller på en søn eller datter,

hvis denne ægtefælle idømmes en frihedsstraf efter at være blevet erklæret skyldig i to eller flere tilfælde af alvorlig legemsbeskadigelse, undladelse af at opfylde forpligtelse til familieunderhold, mishandling i familien eller af mindreårige eller utilbørlig påvirkning af personer, der ikke har deres forstands fulde brug, på bekostning af ægtefælle og børn, undtagen hvis ansøgeren om skilsmisse ligeledes er blevet dømt for meddelagtighed i forbrydelsen, eller hvis parret har genoptaget samlivet,

2) i tilfælde, hvor:

- den anden ægtefælle er blevet frifundet i de i punkt 1b) og c) nævnte sager om incest eller seksuelt misbrug, såfremt retten finder, at sagsøgte er uegnet til at fortsætte eller vende tilbage til familielivet,

- parret har været separeret – enten ved gensidig overenskomst eller på begæring af en af parterne – i en uafbrudt periode på mindst 12 måneder, siden parret mødte for retten i separationssagen

seks måneder i tilfælde af separation efter fælles overenskomst, herunder når der er opnået gensidig enighed om en omstridt dom

eller seks måneder efter den dato, der er fastsat i separationsaftalen, som er indgået efter forhandlinger med deltagelse af en advokat, eller fra datoen for det dokument, hvori separationsaftalen indgås for civilstandsmyndigheden er fastsat.

- straffesager vedrørende en af de lovovertrædelser, der fremgår af punkt 1b) og c), blev ophævet, fordi lovovertrædelser blev forældet, men hvor skilsmisseretten finder, at overtrædelserne i sig selv ville have medført strafansvar,

- straffesagen vedrørende anklagen om incest blev afsluttet med en konklusion om, at der ikke forelå strafansvar, da handlingen ikke resulterede i "en offentlig skandale",

- den anden ægtefælle, såfremt denne er udenlandsk statsborger, har fået ophævet ægteskabet ved dom eller fået opløst ægteskabet i udlandet eller har indgået nyt ægteskab i udlandet,

- ægteskabet ikke er fuldbyrdet

- en af ægtefællerne officielt har skiftet køn: I så fald kan skilsmissebegæringen indgives af enten den person, der har skiftet køn, eller af den anden ægtefælle.

Ud over de "strafferetlige" scenarier (der i tillæg til domme for alvorlige lovovertrædelser også omfatter sager, hvor personen frifindes på grund af begrænset ansvar, sager, som er forældede, og sager om incest, hvor det objektive krav om strafansvar ikke foreligger), omfatter de mulige skilsmissegrunde kort sagt: separation, ophævelse af ægteskab ved dom, opløsning af ægteskab eller den anden ægtefælles indgåelse af nyt ægteskab i udlandet samt manglende fuldbyrdelse af ægteskabet eller kønsskifte.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En skilsmissebevilling indebærer følgende:

For det første opløses ægteskabet: Begge parter får igen status som ugift og kan om ønsket gifte sig igen.

Kvinden mister sin mands efternavn, hvis hun har føjet det til sit eget, men retten kan imidlertid på anmodning give kvinden tilladelse til at bevare sin mands efternavn i tillæg til sit eget, hvis det godtgøres, at dette af vægtige grunde er i hendes eller børnenes interesse.

Skilsmisse medfører ikke en ophævelse af svogerskabsforholdet og indebærer navnlig ikke en ophævelse af den hindring, hvorefter det foreskrives, at der ikke må indgås ægteskab mellem personer, der står i svogerskabsforhold til hinanden i lige linje (civillovbogens artikel 87, stk. 4).

Udenlandske ægtefæller mister ikke det statsborgerskab, som de opnåede ved ægteskabets indgåelse.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

En skilsmisse indebærer opløsning af det lovbestemte fællesseje (*comunione legale*, der omfatter alle anskaffelser, som ægtefællerne har foretaget i fællesskab eller hver for sig, med undtagelse af de personlige genstande, der er anført i civillovbogens artikel 179) og af eventuelle kapitalfonde med midler, der er lagt til side til dækning af familiens behov (*fondo patrimoniale*). En sådan fond videreføres imidlertid, indtil eventuelle børn når myndighedsalderen.

Skilsmisse har ingen virkninger for formuefællesskab, der er reguleret i andre ordninger (*comunione ordinaria*, f.eks. genstande, der blev anskaffet pro rata inden ægteskabets indgåelse eller under ægteskabet, hvis det på tidspunktet for ægteskabets indgåelse blev bestemt, at ægtefællernes ejendom skulle anses som særeje (*separazione dei beni*)), og en eventuel form for fællesseje i denne henseende kan opløses på begæring af en af ægtefællerne.

En forælder med et hjemmeboende mindreårigt barn kan tildeles retten til fortsat at bo i det forhenværende ægtepars hidtidige bolig, hvis det af hensyn til barnets tarv er formålstjenligt at blive boende i denne bolig.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Retten, der bevilger skilsmisse, træffer afgørelse om, at forældrene har fælles forældremyndighed, og kun i ekstraordinære tilfælde får en af forældrene den fulde forældremyndighed. Retten træffer ligeledes afgørelse om samværsreglerne i forbindelse med det mindreårige barns samvær med den forælder, som barnet ikke bor sammen med. Den fastsætter reglerne for forvaltningen af barnets formue og fastsætter størrelsen af det børnebidrag, som skal betales til den forælder, der bor sammen med barnet.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Ved bevillingen af skilsmisse fastsætter retten på begæring af en af parterne en fast betaling af underholdsbidrag til den af parterne, som er uformuende, eller som af objektive årsager ikke kan tilvejebringe tilstrækkelige midler. Underholdspligten ophører, hvis modtageren gifter sig igen. Hvis begge parter er enige herom, kan bidraget ligeledes erlægges i form af et engangsbeløb ved overdragelse af ejendomsretten til en ejendom til den begunstigede ægtefælle (læs mere under "Underholdspligt – Italien").

En ægtefælle, der undlader at opfylde sin underholdspligt i forbindelse med separation eller efter en skilsmisse, overtræder lovens bestemmelse om forsørgelsespligt over for ægtefælle og børn (straffelovens artikel 570).

Der er andre retsvirkninger. En ægtefælle, som er skilt, men som ikke har giftet sig igen, og som er berettiget til underholdsbidrag, er ligeledes berettiget til en andel af en eventuel fratrædelsesgodtgørelse, der måtte blive udbetalt til den anden ægtefælle. I tilfælde af en tidligere ægtefælles død er den overlevende ægtefælle berettiget til at oppebære en eventuel efterladtepension eller til at dele en sådan pension med en eventuel efterfølgende overlevende ægtefælle og modtage et beløb fra den afdødes bo, hvis vedkommende befinder sig i en økonomisk vanskelig situation. Ifølge lovgivningen har en ægtefælle, som er berettiget til underholdsbidrag, ligeledes tilladelse til at stifte en panteret i eller indgive begæring om beslaglæggelse af aktiver, der tilhører den ægtefælle, der har underholdspligt.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Separation betyder, at ægtefællernes samlivspligt ifølge loven er ophørt. En faktisk adskillelse alene har ingen virkninger (undtagen i situationer, der opstod før ikrafttrædelsen af reformlov nr. 151 af 1975).

Separation ophæver ikke det ægteskabelige forhold, men svækker det.

Separation kan bevilges af retten eller være i overensstemmelse med fælles aftale.

Kilder: De materielle bestemmelser er fastsat i civillovbogen (artikel 150 ff., med hensyn til arveretlige spørgsmål henvises der til artikel 548 og 585).

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Separation, dvs. rettens bevilling til separation, forudsætter, at retten finder, at ægtefællerne ikke længere er i stand til at leve sammen.

Hvis denne betingelse er opfyldt, meddeler retten en separationsbevilling på begæring af en af de to ægtefæller, også selv om dette måtte være i strid med den anden ægtefælles ønske.

I ekstraordinære tilfælde kan retten ligeledes pålægge en af ægtefællerne ansvaret for separationen. Dette har konsekvenser for tildelingen af underholdsbidrag i separationsperioden og efter skilsmissen samt med hensyn til den pågældendes arveretlige stilling. Den offentlige anklager skal indtræde i sagen.

Separation efter fælles overenskomst bygger på en aftale mellem ægtefællerne, men er betinget af rettens godkendelse, idet retten er ansvarlig for at sikre, at aftaler indgået mellem ægtefællerne er i overensstemmelse med familiens overordnede interesser. Hvis en aftale om forældremyndighed og børnebidrag ikke er i overensstemmelse med barnets tarv, indkalder retten parterne til endnu et møde og pålægger dem at foretage de nødvendige ændringer. Hvis parterne ikke gør det, som er blevet dem pålagt, kan retten afvise separationsbegæringen.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Personlige forhold: Separation (efter rettens bevilling eller efter fælles overenskomst) medfører en ophævelse af kravet om enhver form for samlivsrelateret bistand. Separation medfører ligeledes en ophævelse af faderskabsformodningen. Hustruen mister ikke ægtemandens efternavn, hvis hun har føjet det til sit eget, men retten kan på ægtemandens begæring nedlægge forbud mod, at hustruen anvender ægtefællens efternavn, hvis hustruens anvendelse heraf kan skade ham alvorligt. På samme måde kan retten tillade hustruen at undlade at anvende ægtemandens efternavn, hvis anvendelsen heraf kan være til skade for hende.

Formuefællesskab: Det fælles bo opløses i forbindelse med en erklæring om en af ægtefællernes fravær eller formodede død, ophævelse, opløsning eller ophør af de civilretlige virkninger af ægteskabet, separationen, den retslige separation af aktiver, den i fællesskab aftalte ændring i formueforholdet mellem ægtefællerne, eller hvis en af ægtefællerne erklæres konkurs.

I tilfælde af separation opløses den ejendom, som ægtefællerne ejer i fællesskab, når retten giver ægtefællerne tilladelse til at bo hver for sig, eller fra den dato, hvor protokollatet over den separationsaftale, ægtefællerne har indgået, underskrives for den siddende dommer, forudsat at det godkendes. Kendelsen om, at ægtefællerne har tilladelse til at bo hver for sig, sendes til civilstandsmyndigheden, således at opløsningen af det fælles bo kan registreres.

Forældreansvar: Retten, der bevilger separation, træffer afgørelse om forældremyndigheden over eventuelle mindreårige børn og fastsætter størrelsen af det børnebidrag, der skal betales af den forælder, som ikke bor sammen med barnet (eller, i det ekstraordinære tilfælde af fuld forældremyndighed, af den forælder, der ikke har forældremyndighed). I forbindelse med tildelingen af retten til at bo i familiens hidtidige bolig har den forælder, som barnet bor hos, første ret (læs mere under "Forældremyndighed").

Tildeling af underholdsbidrag: Hvis der indgives begæring herom, tildeler retten den ægtefælle, som ikke er ansvarlig for separationen, ret til underholdsbidrag fra den anden ægtefælle, hvis førstnævnte ægtefælle er uformuende. En uformuende ægtefælle er alligevel berettiget til underholdsbidrag, dvs. et fast beløb til livets opretholdelse, selv om han eller hun er ansvarlig for separationen (læs mere under "Underholdspligt – Italien").

En automatisk regulering af underholdsbidraget for inflation er udtrykkelig fastsat for ægtefæller i forbindelse med skilsmisse, og denne bestemmelse er ifølge retspraksis udvidet til at omfatte ægtefæller i forbindelse med separation.

De foranstaltninger, der er fastsat i kendelsen om forældremyndighed og beregning af børnebidrag og underholdsbidrag, kan efterfølgende ændres. Forsømmelse af betaling af børnebidrag og underholdsbidrag udgør en lovovertrædelse i henhold til straffelovens artikel 570.

Separation med og uden ansvar: Separerede ægtefæller, der ikke holdes ansvarlige for separationen, opretholder den samme arveretlige stilling som ægtefæller, der ikke er separerede.

Ægtefæller, der holdes ansvarlige for en separation, er alene berettiget til underholdsbidrag fra den afdødes bo, og kun hvis ægtefællerne på tidspunktet for arvesagen var berettiget til underholdsbidrag fra den afdøde ægtefælle (civillovbogens artikel 548 og 585).

Andre retsvirkninger: I tilfælde af manglende opfyldelse af underholdspligten berettiger separationsbevillingen til stiftelse af en panteret, og på den begunstigede persons begæring kan retten træffe afgørelse om beslaglæggelse af aktiver, der tilhører den bidragspligtige ægtefælle, eller afsige en kendelse om løntilbageholdelse.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

I henhold til artikel 117 ff. i civillovbogen kan et ægteskab omstødes i en række vidt forskellige tilfælde. Der tages oftest udgangspunkt i spørgsmålet om ugyldighed, hvor man ser på ugyldighedsgrundene og den gældende lovgivning i hver enkelt sag.

Et ægteskab er ugyldigt, hvis ugyldigheden er baseret på en af de i loven fastsatte mangler, men denne mangel skal påberåbes ved at anlægge en sag ved retten.

En sag om omstødelse af et ægteskab meddeles ikke arvingerne, medmindre der allerede afventes en dom. Den offentlige anklager skal indtræde i sagen.

Kilder: De materielle bestemmelser er indeholdt i civillovbogens artikel 117-129a.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab kan være ugyldigt af en af de nedenstående grunde (civillovbogens artikel 117 ff.):

Den ene af ægtefællerne er gift i forvejen; ugyldigheden er absolut og forældes ikke. En begæring kan indgives af ægtefællerne, en slægtning i ret opstigende linje, anklagemyndigheden eller enhver med en legitim interesse.

Impedimentum criminis: Denne grund foreligger, hvis ægteskabet indgås af to personer, hvoraf den ene er blevet dømt for drab eller drabsforsøg på den andens ægtefælle. Ugyldigheden er absolut og uigenkaldelig og kan gøres gældende af ægtefællerne, anklagemyndigheden og enhver med en legitim interesse.

Forbud mod indgåelse af ægteskab på grund af mentalt handicap hos en af ægtefællerne: Afgørelsen, hvori det fastslås, at der foreligger et sådant handicap, kan ligeledes meddeles efter ægteskabets indgåelse, hvis det kan påvises, at det mentale handicap eksisterede ved ægteskabets indgåelse.

Ægteskabet kan anfægtes af en værge, anklagemyndigheden eller enhver med en legitim interesse.

Den ene af ægtefællerne havde manglende handleevne (*incapacità naturale*): Ægteskabet kan anfægtes af den ægtefælle, der, selv om vedkommende ikke er umyndiggjort, beviser, at vedkommende indgik ægteskabet uden den fornødne handleevne. Der kan ikke indgives begæring, hvis parret har levet sammen i mere end et år, efter ansøgeren har genvundet sine sansers fulde brug.

En af ægtefællerne var mindreårig: Begæring kan indgives af enten ægtefællerne, anklagemyndigheden eller af forældrene. Den mindreåriges ret til at indgive en begæring bortfalder et år efter, at vedkommende er blevet myndig.

Der var slægtskab, svogerskab, adoptions- eller paternitetsforhold: Denne ugyldighedsgrund kan gøres gældende af ægtefællerne, anklagemyndigheden eller af enhver med en legitim interesse, medmindre der er gået et år eller mere efter ægteskabets indgåelse, eller det drejer sig om en sag, hvor det på trods af tilknytningen ville have været muligt at opnå tilladelse.

Voldelig tvang, frygt og fejl: Samtykke blev fremtvunget gennem voldelig tvang eller blev opnået som følge af alvorlig frygt for faktorer, som ligger uden for ægtefællens indflydelse eller der var tale om forkert identitet eller fejl med hensyn til en væsentlig personlig egenskab hos den anden ægtefælle, jf. civillovbogens artikel 122. Begæring kan indgives af den ægtefælle, hvis samtykke er opnået på grund af et af de ovennævnte forhold, medmindre ægtefællerne har levet sammen i et år efter, at truslen om vold eller årsagen til frygten er ophørt, eller efter fejlen blev opdaget.

Proforma: Ægteskabet kan anfægtes af ægtefællerne, hvis de har aftalt at indgå ægteskab uden at opfylde de forpligtelser eller udøve de rettigheder, som følger deraf. Begæringen om omstødelse skal indgives senest et år efter ægteskabets indgåelse, og der kan ikke indgives begæring, hvis ægtefællerne har levet sammen som mand og kone efter ægteskabets indgåelse, uanset om det kun har været i en kort periode.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Hvis ægtefællerne handlede i god tro (dvs. de ikke havde kendskab til hindringen ved ægteskabets indgåelse), betragtes ægteskabets som gyldigt, indtil det omstødes, og omstødelsen træder først i kraft på det tidspunkt, hvor afgørelsen herom træffes (princippet om "putativt ægteskab" (*matrimonio putativo*)). Et ægteskab, der erklæres ugyldigt har retsvirkninger som et gyldigt ægteskab med hensyn til eventuelle børn, selv om begge ægtefæller handlede i ond tro. Retten kan ligeledes pålægge en af forældrene at betale regelmæssige bidrag i højst tre år til den anden ægtefælle, hvis den anden ægtefælle ikke selv har tilstrækkelige midler og ikke har giftet sig igen.

Hvis en af ægtefællerne handlede i god tro, får ægteskabet retsvirkninger til fordel for denne ægtefælle og eventuelle børn. Den ægtefælle, der handlede i ond tro, pålægges at betale en passende erstatning svarende til tre års underhold samt yderligere underholdsbidrag, hvis der ikke findes andre personer med underholdspligt.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Ved lovdekret nr. 132 af 12. september 2014, som blev ophøjet til lov nr. 162/2014, indførte den italienske regering to nye alternative procedurer, som ikke involverer domstolene:

Parterne kan med bistand fra advokater udarbejde en *forhandlingsaftale* og dermed have mulighed for at finde en mindelig løsning på deres tvist uden for retten. Denne mulighed er tilgængelig for ægtefæller, der ønsker at nå frem til en mindelig separation, at indstille de civile retlige virkninger af deres ægteskab eller opløse det eller ændre betingelserne for deres separation eller skilsmisse, selv om de har børn, der endnu ikke er myndige, eller som er myndige, men som har et alvorligt handicap, eller som ikke er økonomisk uafhængige. Ved at benytte denne metode kan et par forhindre, at der indledes en retssag (artikel 2 og 6).

Hvis de ikke har børn, der endnu ikke er myndige, eller er myndige, men som har et alvorligt handicap eller ikke er økonomisk uafhængige, har ægtefæller for nylig fået mulighed for at indgå en aftale ved en civilstandsmyndighed, der bekræfter deres separation eller opløsningen eller ophøret af de civile retlige virkninger af deres ægteskab, eller ændringen af betingelserne for deres separation eller skilsmisse (artikel 12).

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

De processuelle regler for skilsmisse gælder på tilsvarende vis også for separation ved dom. I mindre omfang gælder artikel 706 ff. i den civile retsplejelov. Sagen behandles som en særlig undersøgelsessag efter regler, der adskiller sig fra de almindelige processuelle regler, især i den indledende fase (det drejer sig grundlæggende om en tostrengt procedure, nemlig mæglingsfasen og undersøgelses-/procesfasen).

Den kompetente ret er den almindelige ret (*tribunale*), der beklædes af et dommerkollegium, på ægtefællernes sidste fælles opholds- eller bopælssted eller på et andet sted ifølge loven (den civile retsplejelovs artikel 706), eller, hvis sagsøgte ikke kan kontaktes eller har bopæl i udlandet, på sagsøgers opholds-

eller bopælssted, og, hvis begge parter har bopæl i udlandet, kan en hvilken som helst ret i Italien behandle sagen. I tilfælde af skilsmisse ved fælles overenskomst kan ægtefællerne vælge enten den enes eller den andens opholds- eller bopælssted.

Procedure: Skilsmissebegæringen, som er en anmodning til retten (*ricorso*), indgives til justitskontoret ved den kompetente ret. Eventuelle bilag vedlægges begæringen, men kan også fremlægges under retsmødet. Sagsøger har ansvaret for, at begæringen og den kendelse, hvorved retsformanden har indkaldt ægtefællerne til at give møde, meddeles den anden ægtefælle. Hvis mæglingforsøget under det første retsmøde ikke lykkes, træffer retsformanden midlertidige foranstaltninger i ægtefællernes og børnenes interesse og fastsætter en dato for et retsmøde for den dømmende ret, der vil behandle sagen efter de almindelige bevisregler.

Skilsmisse ved fælles overenskomst: En fælles skilsmissebegæring forudsætter, at ægtefællerne er enige om både skilsmisse og betingelserne vedrørende børnene og de økonomiske forhold. Proceduren er forenklet.

Kilder: Lov nr. 898 af 1970 med ændringer. Artikel 706-711 i den civile retsplejelov finder ligeledes anvendelse på separation ved dom.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Det er muligt at få retshjælp (*patrocinio a spese dello Stato*) og dermed juridisk bistand uden at skulle afholde advokatsalærer og de øvrige sagsomkostninger. Det er ligeledes muligt for udenlandske statsborgere, der opholder sig lovligt i Italien, at få retshjælp. Betingelserne for retshjælp er fastsat i lov nr. 217 af 1990 og i faktabladet om retshjælp. Ansøgninger om retshjælp indgives til den relevante advokatsammenslutning (*consiglio dell'ordine degli avvocati*), og der henvises til de relevante websteder for advokatsammenslutninger (f.eks. advokatsammenslutningen i Rom) og til justitsministeriets websted.

Kilder: Lov nr. 217 af 1990, ændret ved lov nr. 134 af 2001.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Det er muligt at appellere kendelser om separation, skilsmisse eller omstødelse af ægteskab. Kendelser, der ikke er endelige, og som vedrører skilsmissesager (f.eks. kendelser om ægtefællernes stilling) eller separationssager (f.eks. kendelser om fastlæggelse af ansvaret eller om fastsættelse af underholdsbidrag) kan ikke anfægtes på et senere tidspunkt, men skal anfægtes inden for de almindelige frister, der er fastsat i loven.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 finder anvendelse. I forordningen fastlægges en standardprocedure for alle EU's medlemsstater.

Anerkendelsen foregår automatisk. Der er derfor ikke behov for særlige procedurer til ajourføring af en medlemsstats register over ægteskab, fødsler og dødsfald som følge af en endelig kendelse om skilsmisse, separation ved dom eller omstødelse af ægteskab.

Enhver interesseret part kan dog anmode om, at en udenlandsk dom enten anerkendes eller ikke anerkendes. De specifikke grunde til ikke at anerkende en afgørelse er fastsat i forordningen. Søgsmålet, i form af en begæring til retten (*ricorso*), indgives til den appelret (*corte di appello*), der har stedlig kompetence på det sted, hvor kendelsen skal afsiges ifølge de nationale bestemmelser i Italien. Dommeren afsiger omgående kendelse, med eller uden partshøring, og kendelsen meddeles ansøgeren.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Hver af parterne kan anfægte en afgørelse om anerkendelse ved den appeldomstol, der har truffet afgørelsen, senest en måned efter meddelelsen heraf (to måneder, hvis modparten er bosiddende i udlandet). I denne anden fase skal der foretages partshøring i medfør af det almindelige kontradiktoriske princip, og de almindelige processuelle regler finder anvendelse.

Kendelsen om denne indsigelse kan indbringes for kassationsdomstolen (*Corte di Cassazione*, jf. bilagene til forordningen).

16 Hvilken skilsmissegivning anvender domstolene i skilsmissesager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Separation og skilsmisse er reguleret i den nationale lovgivning, der er fælles for ægtefællerne på det tidspunkt, hvor begæring om separation eller skilsmisse indgives. Hvis ægtefællerne har forskelligt statsborgerskab, træffer dommeren afgørelse om, hvilken lov der skal finde anvendelse, på grundlag af en vurdering af, i hvilket land størstedelen af det ægteskabelige samliv har fundet sted, og retten må i denne forbindelse foretage et skøn.

Hvis den udenlandske lov, der finder anvendelse, ikke indeholder bestemmelser om separation eller skilsmisse, anvendes italiensk ret (artikel 31 i lov nr. 218 af 1995), idet *lex fori* har forrang i dette tilfælde. Det bør bemærkes, at italiensk ret anvendes, uanset om sagsøger har italiensk statsborgerskab, og at italiensk ret ligeledes kan gøres gældende af en udenlandsk statsborger både ved blandet ægteskab og ved et ægteskab mellem to udenlandske statsborgere.

Italienske ægtefæller, der har indgivet en begæring om separation eller skilsmisse i Italien, er omfattet af den italienske lovgivning, uanset om de er bosiddende i Italien. Hvis ægtefællerne har forskellig nationalitet, anvendes lovgivningen i det land, hvor det ægteskabelige samliv fortrinsvis har fundet sted, men hvis denne lovgivning ikke indeholder bestemmelser om separation eller skilsmisse, anvender de italienske domstole italiensk ret.

Sidste opdatering: 20/10/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EUN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Cypem

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Det er en betingelse for at indgive skilsmissebegæring i et ægteskab indgået ved kirkelig vielse, at biskoppen i det distrikt, hvor ansøgeren bor, underrettes. Tre måneder derefter kan der indgives skilsmissebegæring. Det er ikke nødvendigt, hvis der søges skilsmisse med den begrundelse, at en ægtefælle er forsvundet eller blevet sindssyg.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Utroskab

Usædelig, vanærende eller anden gentagen utilgivelig adfærd, som medfører alvorlig forværring af ægtefællernes forhold, hvilket gør det utåleligt for ansøgeren at leve sammen med sin ægtefælle.

Overgreb, f.eks. fysisk vold.

Sindssyge over en periode på tre år, som gør samlivet uacceptabelt.

En endelig fængselsdom på over syv år.

Forsvinden

Impotens ved ægteskabets indgåelse og fortsat impotens i seks måneder og på tidspunktet for indgivelsen af skilsmissebegæringen.

Ubehørigt fravær i to år. Lange perioder med fravær på sammenlagt over to år. Der skal rettes en opfordring om at vende tilbage.

Trosændring eller moralsk pres eller forsøg på omvendelse af ægtefællen til en sekt.

Vedvarende modvilje mod at få børn til trods for den anden parts ønske derom.

Uopretteligt sammenbrud

Separation i fem år.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Skilsmisse indebærer opløsning af ægteskabet, men efternavne ændres ikke automatisk. Den pågældende ægtefælle kan vælge at afgive en erklæring på tro og love om ændring af sit navn.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Skilsmisse har ingen konsekvenser for formueretlige tvister. Der skal indgives en særskilt ansøgning til bilæggelse af sådanne tvister, idet det drejer sig om to forskellige procedurer.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Skilsmisse har ingen konsekvenser herfor, eftersom skilsmisseproceduren er forskellig og uafhængig af proceduren vedrørende spørgsmålet om forældremyndighedens fordeling, medmindre skilsmissen er bevilget på grund af fare for børnenes liv eller trivsel.

Skilsmissen har ingen indflydelse på spørgsmål, der vedrører ægtefællernes mindreårige børn (børnebidrag, forældremyndighed, samkvemsret). Disse spørgsmål er omfattet af en særskilt ansøgning.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Skilsmisse medfører ikke automatisk underholdspligt over for den anden part. Der skal indgives en særskilt ansøgning, når ægtefællerne er separeret.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Begrebet "separation" findes ikke i cyprisk familieret.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Ikke relevant.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Ikke relevant.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Det betyder, at ægteskabet er ugyldigt fra tidspunktet for dommen om omstødelse af ægteskabet.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

I henhold til artikel 17 i ægteskabsloven (lov 104(I)/2003), som ændret ved lov 66(I)/2009, er et ægteskab ikke gyldigt, hvis det er indgået:

- (a) før en af parternes tidligere ægteskab er blevet opløst eller omstødt, uanset om det er indgået administrativt eller i kirken
- (b) mellem slægtningen i lige linje eller i sidelinjen indtil femte led
- (c) med medlemmer af den enes svigerfamilie i lige linje eller i sidelinjen indtil tredje led.
- (d) mellem en adoptant og en adopteret eller deres efterkommere
- (e) mellem et barn, der er født uden for ægteskab, og den far, der har anerkendt barnet, eller dets nærmeste slægtningen.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Hvis et ægteskab erklæres ugyldigt i en uigenkaldelig dom, bliver det fuldstændigt ugyldigt fra datoen for afsigelse af dommen.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Der findes i øjeblikket ikke sådanne alternativer. Lovkommissionen er i færd med at udarbejde et lovforslag om mægling i familieanliggender.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Ansøgning om omstødelse eller annullation af et ægteskab skal indgives til familiedomstolen i det distrikt, hvor en af parterne eller begge parter bor.

Ansøgningen skal indgives efter model 1 i højesterets retsplejeregler af 1990. Der skal sammen med ansøgningen fremlægges bevis for afsendelse med post af eller et modtagelsesbevis for et anbefalet brev til underretning af biskoppen samt parternes vielsesattest.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Ja. Den relevante ansøgning til skal indgives til familiedomstolen.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Ja, det er muligt at appellere afgørelsen om skilsmisse eller annullering af ægteskab ved familiedomstolens anden instans.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Der skal indgives ansøgning til den kompetente familiedomstol i Republikken Cypern i medfør af forordning 44/2001.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Indsigelsen rettes til familiedomstolen, til hvilken ansøgningen om anerkendelse og registrering af den anden medlemsstats afgørelse er indgivet.

16 Hvilken skilsmissegivning anvender domstolene i skilsmissegager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

For at familiedomstolene i Republikken Cypern har kompetence til at behandle en sag om omstødelse eller annullering af et ægteskab, skal parterne have boet mindst tre måneder. Domstolen vil anvende cyprisk ret.

Sidste opdatering: 15/06/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Letland

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Skilsmissegrundene er fastlagt i kapitlet om familieret i den lettiske civillovbog og i notarlovens afsnit P. De generelle rammebestemmelser om ægteskab er fastlagt i kapitlet om familieret i den lettiske civillovbog.

I Letland kan ægteskabet alene opløses ved en domstols eller en notars (*notārs*) mellemkomst. Skilsmisse kan opnås ved dom på begæring af en af ægtefællerne eller af ægtefællerne i fællesskab. En notar kan opløse ægteskabet, hvis ægtefællerne er nået til enighed herom og ikke har mindreårige fællesbørn eller fælles formue. Har ægtefællerne mindreårige fællesbørn eller fælles formue, kan en notar opløse ægteskabet, hvis ægtefællerne har indgået en skriftlig aftale om forældremyndigheden over børn født i ægteskabet, samkvemsret, børnenes underhold og delingen af den fælles formue.

En af forudsætningerne for at opnå skilsmisse ad denne vej er således, at ægtefællerne er nået til enighed om forældremyndigheden over børn født i ægteskabet, om børns underhold og om delingen af den fælles formue.

Skilsmisse kan opnås ved dom, hvis retten finder, at ægteskabet er gået i opløsning. Et ægteskab anses for at være gået i opløsning, hvis ægtefællerne ikke længere bor sammen og ikke kan forventes igen at flytte sammen.

En af forudsætningerne for, at en notar kan opløse ægteskabet, er, at ægtefællerne er nået til enighed om forældremyndigheden over børn født i ægteskabet, om børnenes underhold og om delingen af den fælles formue. Hvis ægtefællerne ikke kan nå til enighed herom, vil der i retten blive truffet afgørelse om disse forhold i forbindelse med behandlingen af skilsmissebegæringen.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Skilsmisse ved notar

Skilsmisse kan opnås, hvis ægteskabet er gået i opløsning, og ægtefællerne er nået til enighed om at opløse ægteskabet, og notaren modtager en begæring fra ægtefællerne i fællesskab, som er underskrevet af begge ægtefæller. Hvis ægtefællerne har mindreårige fællesbørn eller fælles formue, skal begæringen vedlægges en skriftlig aftale om forældremyndigheden over mindreårige fællesbørn, om børnenes underhold og om delingen af den fælles formue.

Skilsmisse ved dom

Et ægteskab kan blive opløst ved dom, hvis ægtefællerne ikke er nået til enighed om skilsmisse, og en af de nedenstående betingelser er opfyldt: Ægtefællerne har levet adskilt i over tre år, dvs. at ægtefællerne lever adskilt, ikke har fælles husholdning, og en af ægtefællerne nægter at opretholde en fælles husholdning og således udelukker muligheden for et ægteskabeligt samliv. En fælles bolig er ikke nødvendigvis ensbetydende med en fælles husholdning.

Hvis ægtefællerne har levet adskilt i mindre end tre år, kan skilsmisse kun opnås ved dom, hvis:

årsagen til ægteskabets opløsning er vold af fysisk, seksuel, psykisk eller økonomisk karakter, som den ene af ægtefællerne har udøvet mod den ægtefælle, der har begæret skilsmisse, eller mod stedbørn eller ægtefællernes fællesbørn,

den ene ægtefælle samtykker i den andens begæring om skilsmisse,

en af ægtefællerne er flyttet sammen med en anden person, og et barn er eller vil blive født i dette partnerskab.

Hvis retten skønner, at ægteskabet under sådanne omstændigheder stadig kan opretholdes, kan skilsmissesagen udsættes i op til seks måneder med henblik på en eventuel forsoning af ægtefællerne.

Hvis en af ægtefællerne kræver skilsmisse inden udløbet af den treårige periode med adskillelse, og hvis skilsmissekravet støttes på andre grunde end de tre ovennævnte, kan der kun opnås skilsmisse ved dom, når den lovbestemte periode på tre års adskillelse er udløbet, og retten er forpligtet til at udsætte behandlingen af sagen med henblik på en eventuel forsoning af ægtefællerne.

Hvis ægtefællerne har levet adskilt i mindre end tre år, kan ægteskabet kun opløses ved notar, hvis begge ægtefæller er enige om skilsmisse og har indgivet en skilsmissebegæring til notaren i henhold til den i notarloven fastlagte procedure.

Retten kan under ekstraordinære omstændigheder nægte at bevilge skilsmisse, selv om ægteskabet er gået i opløsning, hvis en opretholdelse af ægteskabet er nødvendig for at beskytte et mindreårigt fællesbarns interesser.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Så snart en skilsmisedom får retskraft, eller så snart en autoriseret notar har udstedt en skilsmissebevilling, ophører ægteskabets retsvirkninger og de dertil knyttede rettigheder og forpligtelser. Skilsmissen kan indebære nye rettigheder og forpligtelser for de tidligere ægtefæller. Når ægteskabet er opløst, kan de pågældende indgå nyt ægteskab.

Det foreskrives i civillovbogen, at en ægtefælle, der har skiftet efternavn ved indgåelsen af ægteskabet, har ret til at beholde dette nye efternavn efter en skilsmisse, men hvis den pågældende ægtefælle anmoder om at måtte anvende det efternavn, vedkommende havde inden indgåelsen af ægteskabet, skal retten eller notaren give ret hertil.

Retten kan på begæring af den anden ægtefælle forbyde den ægtefælle, der har givet anledning til skilsmissen, at beholde et efternavn, der er opnået ved ægteskabets indgåelse, såfremt dette ikke er til skade for barnets tarv.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Notaren kan opløse ægteskabet, hvis ægtefællerne forud har indgået en skriftlig aftale om deling af eventuel fælles formue, og hvis denne aftale er vedlagt skilsmissebegæringen.

Når der opnås skilsmisse ved dom, kan ægtefællerne nå til enighed om delingen af deres fælles formue. Hvis ægtefællerne ikke kan nå til enighed herom, træffer retten afgørelse i så henseende på grundlag af civillovbogen eller vilkårene i en eventuel indgået ægtepagt. I civillovbogen åbnes der to muligheder for behandlingen af ægtefællernes bo. Behandlingen skal således enten ske i henhold til lovgivningens bestemmelser herom eller på grundlag af de vilkår, der måtte være fastlagt i en ægtepagt. Begge forskrifter indeholder bestemmelser om proceduren for bodeling i tilfælde af skilsmisse.

Hvis delingen af ægtefællernes formue skal ske i henhold til lovbestemmelserne, er hver ægtefælle berettiget til at beholde, hvad vedkommende ejede ved ægteskabets indgåelse samt det særeje, som vedkommende har erhvervet under ægteskabet. Al ejendom, som en ægtefælle eller ægtefællerne i fællesskab har erhvervet under ægteskabet ved anvendelse af fælles midler, anses for at være ægteskabeligt fælleseje. Det antages, at ægtefællerne hver ejer halvdelen af det ægteskabelige fælleseje, medmindre en af ægtefællerne kan begrunde og bevise, at den forholdsmæssige fordeling skal opgøres på anden vis.

Hvis delingen af ægtefællernes formue skal ske i henhold til en ægtepagt, kan denne ægtepagt indeholde bestemmelser om særeje eller fælleseje med hensyn til al ejendom, der tilhører ægtefællerne, og bodelingen sker herefter i overensstemmelse med den procedure, der er fastsat i lovgivningen om den relevante behandling af ægtefællernes bo i henhold til ægtepagt.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Sager vedrørende skilsmisseproblemer i forbindelse med det retlige familieforhold, som er beskrevet ovenfor, herunder især de problemer, der vedrører det retlige forhold mellem forældre og børn, må ikke behandles særskilt.

Hvis ægteskabet opløses ved notar, skal ægtefællerne nå til enighed om såvel skilsmissen som forældremyndighed, samkvemsret og underholdsbidrag til børnene. Begæringen om skilsmisse skal vedlægges en skriftlig forud indgået aftale om forældremyndigheden over mindreårige fællesbørn, samkvemsret og underholdsbidrag til børnene.

Ved skilsmisse opnået ved dom skal ægtefællerne nå til enighed om forældremyndigheden over mindreårige fællesbørn, samkøbsret og underholdsbidrag til børnene. Hvis der ikke er indgået en sådan aftale, skal spørgsmålene indgives sammen med skilsmissebegæringen, medmindre de allerede er afklaret, idet retten ellers ikke kan bevilge skilsmisse.

Følger af en skilsmisse for så vidt angår forældreansvar

Forældrenes ansvar i forhold til børnene ophører ikke, selv om børnene ikke længere bor sammen med den ene eller begge forældre.

Selv om forældrene lever hver for sig, vil deres fælles ansvar være uændret. Den forælder, som barnet bor hos, sørger for den daglige pleje og opdragelse.

Forældrene skal i fællesskab træffe beslutninger om forhold, der kan have væsentlig indvirkning på barnets udvikling. Konflikter mellem forældrene bilægges af familiedomstolen (*bāriņtiesa*), medmindre andet er fastsat i lovgivningen.

Den fælles forældremyndighed ophører, hvis en af forældrene tilkendes fuld forældremyndighed i henhold til en aftale mellem forældrene eller i en retsafgørelse.

Hvis en af forældrene har fuld forældremyndighed over barnet, har indehaveren af forældremyndigheden de dertil knyttede rettigheder og pligter. Den anden forælder skal tildeles samkøbsret (retten til at holde kontakt og etablere en personlig relation med barnet).

Skilsmisens følger for barnets underhold

I forbindelse med skilsmisessagen skal der tages stilling til spørgsmålet vedrørende barnets underhold. Forældrene har pligt til at bidrage til barnets underhold, afhængigt af deres evne og økonomiske forhold. Begge forældre har underholdspligt over for barnet, indtil barnet kan forsørge sig selv.

Underholdspligten over for barnet ophører ikke, selv om barnet lever adskilt fra familien eller ikke længere bor hos en eller begge forældre. Ved skilsmisens kan forældrene indgå en gensidig aftale om barnets underhold, men hvis de ikke kan blive enige herom, afgøres spørgsmålet af retten i forbindelse med skilsmisessagen.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Ifølge civillovbogen kan en tidligere ægtefælle under skilsmisessagen og også efter skilsmisens kræve midler til opretholdelse af den tidligere levestandard fra den anden ægtefælle, afhængigt af sidstnævntes økonomiske forhold. Forpligtelsen til at opretholde en tidligere ægtefælles levestandard bortfalder, hvis:

den periode, der er forløbet siden skilsmisens eller omstødelsen af ægteskabet, er lige så lang som det opløste ægteskabs varighed, eller, såfremt det drejer sig om omstødelse af et ægteskab, det faste samlivsforholds varighed,

den anden ægtefælle har indgået nyt ægteskab,

den anden ægtefælles indkomst er tilstrækkelig til at opretholde levestandarden,

den anden ægtefælle forsættigt undlader at forsørge sig selv ved egen indkomst,

den ægtefælle, der var forpligtet til at sørge for den anden ægtefælles underhold, ikke har tilstrækkelige midler til eget underhold eller er blevet uarbejdsdygtig,

den anden ægtefælle har begået kriminalitet over for den ægtefælle, som er forpligtet til at sørge for førstnævntes underhold, eller strafbare forhold, som udgør en trussel mod sidstnævntes liv, helbred, frihed, ejendom eller ære eller mod en af dennes slægtninge i opstigende eller nedstigende linje,

den anden ægtefælle har efterladt den ægtefælle, som er forpligtet til at sørge for førstnævntes underhold, i en hjælpeløs tilstand, selv om det var muligt at hjælpe,

den anden ægtefælle bevidst har indgivet falsk anklage om et strafbart forhold til skade for den ægtefælle, som er forpligtet til at sørge for førstnævntes underhold, eller dennes slægtninge i opstigende eller nedstigende linje,

den anden ægtefælle lever et ødselt eller umoralsk liv,

den ægtefælle, som er forpligtet til at sørge for den anden ægtefælles underhold, dør eller erklæres død, eller den anden ægtefælle dør eller erklæres død, der er andre vigtige årsager til at lade denne forpligtelse ophøre.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Begrebet "separation" findes ikke i den lettiske lovgivning.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Begrebet "separation" findes ikke i den lettiske lovgivning.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Begrebet "separation" findes ikke i den lettiske lovgivning.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Et ægteskab kan omstødes, hvis ægteskabet er indgået i strid med lovbestemmelser, og ægteskabet således ikke er gyldigt indgået. Fra det tidspunkt, hvor en retsafgørelse om omstødelse af et ægteskab får retskraft, behandles de pågældende parter som om, de aldrig har været gift, og ægteskabet betragtes som ugyldigt fra indgåelsestidspunktet. Det skal bemærkes, at et ægteskab også kan omstødes efter en skilsmisse.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab kan kun omstødes i følgende lovbestemte situationer:

hvis ægteskabet ikke er registreret af en embedsmand på et register eller af en præst fra en af de i civillovbogen nævnte religioner,

hvis ægteskabet er indgået fiktivt og ikke havde til formål at etablere en familie,

hvis ægteskabet er indgået på et tidspunkt, hvor begge ægtefæller var under 18 år eller i visse tilfælde, hvor en af ægtefællerne var under 16 år, hvorefter ægteskabet kan erklæres gyldigt, hvis det blev indgået med en myndig person med forældrenes eller værgernes samtykke. Et sådant ægteskab kan midlertidigt ikke omstødes, hvis der efter ægteskabets indgåelse er undfanget et barn, eller hvis begge ægtefæller har nået minimumsalderen for registrering af ægteskab på det tidspunkt, hvor retten træffer afgørelse,

hvis en af ægtefællerne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse var i en tilstand, som forhindrede vedkommende i at forstå eller kontrollere sine handlinger, hvis et ægteskab er indgået mellem personer, der er nære slægtninge, nemlig slægtninge, hvor den ene nedstammer direkte fra den anden, mellem en bror og en søster eller mellem en halvbror og en halvsøster,

hvis et ægteskab er indgået mellem en adoptant og et adoptivbarn, undtagen hvis det retsforhold, der blev stiftet på adoptionstidspunktet, er ophævet, hvis et ægteskab er indgået mellem en værge og en mindreårig eller mellem en formueforvalter og en begunstiget, inden værgemålet eller formueforvaltningsforholdet er ophævet,

hvis en af ægtefællerne allerede er gift.

Et krav om omstødelse forældes ikke i nogen af de ovennævnte situationer, og en sag herom kan anlægges af såvel en berørt person i sagen som af anklagemyndigheden. Er det ægteskab, der begæres omstødt, i mellemtiden ophørt som følge af død eller skilsmisse, er det kun de personer, hvis rettigheder er blevet krænkede, der kan indgive en begæring om omstødelse. Der kan ikke indgives begæring om omstødelse af et ægteskab, hvis begge ægtefæller er afgået ved døden.

hvis en af ægtefællerne allerede er gift.

Et krav om omstødelse forældes ikke i nogen af de ovennævnte situationer, og en sag herom kan anlægges af såvel en berørt person i sagen som af anklagemyndigheden. Er det ægteskab, der begæres omstødt, i mellemtiden ophørt som følge af død eller skilsmisse, er det kun de personer, hvis rettigheder er blevet krænkede, der kan indgive en begæring om omstødelse. Der kan ikke indgives begæring om omstødelse af et ægteskab, hvis begge ægtefæller er afgået ved døden.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

En ægtefælle, hvis ægteskab bliver omstødt, generhverver det efternavn, vedkommende havde inden ægteskabets indgåelse. En ægtefælle, der på tidspunktet for ægteskabets indgåelse ikke var klar over, at ægteskabet var ugyldigt, kan anmode retten om lov til at beholde det ved ægteskabets indgåelse erhvervede efternavn.

Hvis en af ægtefællerne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse var bekendt med, at ægteskabet eventuelt skulle omstødes, kan den anden ægtefælle ikke blot kræve midler til opretholdelse af sin tidligere levemåde, men ligeledes kræve erstatning for tort.

Ved omstødelse gælder de samme betingelser som ved skilsmisse for, hvornår en ægtefælles pligt til at sikre den anden ægtefælles opretholdelse af den tidligere levemåde bortfalder (jf. spørgsmål 3.4).

Hvad angår formuedelingen efter omstødelse af et ægteskab, er hver af de tidligere ægtefæller berettiget til at beholde de aktiver, de hver især havde inden indgåelsen af ægteskabet, samt det særeje, den pågældende har erhvervet under ægteskabet. Fælleseje deles ligeligt mellem de tidligere ægtefæller.

Hvis ingen af ægtefællerne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse var bekendt med, at ægteskabet skulle omstødes, deles fællesejet i overensstemmelse med civillovbogens bestemmelser om formuedeling ved skilsmisse. Hvis kun en af ægtefællerne ikke var bekendt med, at ægteskabet skulle omstødes, foretages formuedelingen på samme måde som ved skilsmisse, men dog kun for så vidt angår den ægtefælle, der ikke var bekendt med ægteskabets eventuelle ugyldighed.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

I Letland kan en notar opløse ægteskabet på begæring af ægtefællerne i fællesskab. Proceduren for notarens opløsning af ægteskabet er fastsat i afsnit P i notarloven. En autoriseret notar kan opløse ægteskabet, hvis ægtefællerne er nået til enighed om skilsmisse og ikke har mindreårige fællesbørn eller fælles formue, eller hvis ægtefællerne har mindreårige fællesbørn eller fælles formue og har indgået en skriftlig aftale om forældremyndigheden over forældremyndigheden over mindreårige fællesbørn, samkvemsret, børnenes underhold og delingen af den fælles formue.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Skilsmisse ved notar

Hvis ægteskabet skal opløses ved notar, er der ingen specifik stedlig kompetence, og parterne kan derfor give møde for en hvilken som helst notar i Letland. Dette gælder ikke situationer på tværs af grænserne, hvor den stedlige kompetence er reguleret i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003. Hvis en skilsmisse på tværs af grænserne ikke henhører under Letlands kompetence i henhold til EU-lovgivning eller anden international lovgivning, kan en autoriseret notar ikke behandle skilsmissesagen og skal oplyse ægtefællerne herom.

I skilsmissesager på tværs af grænserne afgøres lovvalget i medfør af Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation.

En skilsmissebegæring, der indgives til notaren, skal indeholde følgende oplysninger:

begge ægtefællers fornavn, efternavn og personnummer (hvis en af ægtefællerne ikke har et personnummer, anføres vedkommendes fødselsdato, -måned og -år),

dato, måned og år for ægteskabets indgåelse og nummer i registret,

en angivelse af det land, hvori ægteskabet blev registreret, og af den myndighed eller religiøse trossamfund og præst, som forrettede vielsen,

en angivelse af, hvorvidt ægtefællerne har mindreårige fællesbørn, og om ægtefællerne er enige om tildelingen af forældremyndighed over de mindreårige fællesbørn, samkvemsret og underholdsbidrag,

en angivelse af, hvorvidt ægtefællerne har fælles formue, og om de er enige om fordelingen af den eventuelle fælles formue,

ægtefællernes efternavn efter skilsmissen.

Begæringen skal vedlægges et originalt eksemplar af vielsesattesten, eller en kopi eller et sammendrag udstedt af civilregistret eller en udtalelse fra registerkontoret.

Hvis ægtefællerne har mindreårige fællesbørn eller fælles formue, skal begæringen vedlægges en skriftlig aftale om forældremyndigheden over mindreårige fællesbørn, om børnenes underhold, om samkvemsret og om delingen den fælles formue.

Skilsmisse ved dom

Begæring om skilsmisse eller omstødelse af ægteskab indgives til den kompetente distriktsdomstol eller byret (*rajona (pilsētas) tiesa*), som normalt er domstolen i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl, eller i mangel af oplysninger herom, hvor sagsøgte faktisk opholder sig. Begæring om skilsmisse eller omstødelse af ægteskab kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor sagsøger har bopæl, eller i mangel af oplysninger herom, hvor sagsøger faktisk opholder sig, hvis:

sagsøgeren har hjemmeboende mindreårige børn,

en af de parter, der ansøger om skilsmisse, afsoner fængselsstraf

der begæres skilsmisse i et ægteskab, hvor en af ægtefællerne har ukendt opholdssted eller bor i udlandet.

Domstolskompetencen i sager vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, hvor en af parterne har sædvanligt opholdssted i en anden medlemsstat eller er statsborger i en anden medlemsstat, er fastlagt ved Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabsager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000. Når det er afgjort, hvilket land der har kompetencen, finder den pågældende medlemsstats nationale civilretsplejelov anvendelse.

Bilaterale internationale aftaler om juridisk bistand og retsforhold, som er indgået mellem Letland og tredjelande, og som er bindende for Letland, indeholder også bestemmelser om kompetence i sager vedrørende skilsmisse.

I medfør af civilretsplejelovens artikel 128 skal en begæring til domstolen indeholde følgende oplysninger:

navnet på den ret, begæringen indgives til,

sagsøgerens fornavn, efternavn, personnummer og bopælsadresse (hvis sagsøgeren ikke har en fast bopæl, oplyses det faktiske opholdssted). Hvis det drejer sig om en juridisk person, oplyses dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted, og sagsøgeren kan ligeledes anføre en anden adresse med henblik på korrespondancen med retten,

den sagsøgte eller berørte parts fornavn, efternavn, personnummer og bopælsadresse samt eventuel supplerende adresse, eller i mangel af oplysninger herom, den sagsøgte eller berørte parts faktiske opholdssted. Hvis det drejer sig om en juridisk person, oplyses dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted, og den sagsøgte personnummer eller registreringsnummer skal anføres, hvis disse oplysninger kendes,

fornavn, efternavn, personnummer og adresse for den advokat, der repræsenterer sagsøgeren, med henblik på korrespondancen med retten, hvis sagen indgives af en advokat, eller såfremt det drejer sig om en juridisk person dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted,

i sager om pengekrav oplyses navnet på det eventuelle kreditinstitut og kontonummer, hvortil betaling kan ske,

sagens genstand,

sagens værdi, hvis kravet kan værdiansættes, med angivelse af den anvendte metode til beregning af det beløb, der skal inddrives, eller som er omtvistet, de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for sagsøgerens krav, og bevismateriale, der underbygger disse faktiske omstændigheder,

den lov, som kravet støtter ret på,
sagsøgerens påstande,
en fortegnelse over de dokumenter, der er vedlagt begæringen,
datoen for indgivelsen af begæringen og andre relevante oplysninger.

I henhold til civilretsplejelovens artikel 2351 skal en skilsmissebegæring ligeledes indeholde følgende oplysninger:

en angivelse af den periode, hvor parterne har levet adskilt,
om den anden ægtefælle er enig i at opløse ægteskabet,
om parterne er enige om tildelingen af forældremyndigheden over børnene, fremgangsmåden for den anden forælders samkvemsret, underholdsbidrag og delingen af den i ægteskabet erhvervede formue, eller om retten forelægges deres respektive krav.

Begæringen skal underskrives af sagsøgeren eller dennes advokat. Hvis sagen omhandler skilsmisse eller omstødelse af ægteskab, skal advokaten have særlig fuldmagt til at indgive begæringen. En repræsentationsfuldmagt vedrørende skilsmisse eller omstødelse af ægteskab omfatter ligeledes ethvert andet krav.

Følgende dokumenter skal vedlægges begæringen:

en bekræftet genpart af begæringen med henblik på forkyndelse for sagsøgte,
et dokument i form af en bekræftelse af, at den statslige afgift og andre retsafgifter er blevet betalt i henhold til den procedure og det beløb, der er fastsat i loven,

et eller flere dokument(er), der bekræfter de omstændigheder, hvorpå kravet støttes (som f.eks. vielsesattest).

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Almindeligvis yder staten juridisk bistand, hvis en persons økonomiske forhold, herunder indtægtsforhold, gør det vanskeligt for den pågældende at sikre beskyttelse af sine rettigheder, eller hvis den pågældende pludselig befinder sig i en situation og med økonomiske forhold, som vanskeliggør dette (f.eks. i tilfælde af naturkatastrofer, force majeure eller andre forhold, som vedkommende ikke er herre over), eller hvis den pågældende er helt og aldeles afhængig af staten eller den lokale myndighed, hvilket således gør det åbenlyst vanskeligt for personen at beskytte sine rettigheder. Der ydes juridisk bistand i henhold til bestemmelserne i loven om statslig juridisk bistand (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*).

Juridisk bistand dækker almindeligvis udgifterne til udarbejdelse af processkrifter og til advokatbistand under retssagen og i retten samt til fuldbyrdelse af en retsafgørelse.

Letland yder ligeledes retshjælp i overensstemmelse med Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

En sag behandles i første instans af en distriktsdomstol eller byret (*rajona (pilsētas) tiesa*). En afgørelse kan ankes til regionaldomstolen (*apgabaltiesa*), og sagens realitet kan ligeledes anfægtes (*kasācija*).

Hvis et ægteskab opløses af en notar, skal det påpeges, at rigtigheden af dokumenter, der er atteret i overensstemmelse med den lovbestemte procedure, ikke kan bestrides. De kan kun anfægtes i et særskilt søgsmål.

Eventuelle klager over, at en autoriseret notar har handlet ukorrekt i forbindelse med udøvelsen af sit hverv eller har nægtet varetage sine opgaver, skal senest en måned efter den dag, hvor notaren varetog den opgave, der er genstand for klagen, eller nægtede at varetage den ønskede opgave, forelægges den regionaldomstol, som fører tilsyn med den pågældende notar.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

En retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, som er truffet i en anden medlemsstat, anerkendes i Letland i overensstemmelse med Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003. Ifølge denne forordning skal retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat, anerkendes ide øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure.

Hvis en berørt part i sagen ønsker anerkendelse i Letland af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet i en anden medlemsstat, kan den pågældende i overensstemmelse med procedurerne i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 indgive en begæring om anerkendelse af en retsafgørelse eller afvisning af en retsafgørelse ved at indgive en begæring om anerkendelse af en retsafgørelse (*atzīšana*) eller om anerkendelse og fuldbyrdelse (*atzīšana un izpildīšana*) af den retsafgørelse, der er truffet i udlandet, til distriktsdomstolen eller byretten i den retskreds, hvor retsafgørelsen skal fuldbyrdes, eller i den retskreds, hvor den sagsøgte har bopæl, eller i mangel af oplysninger herom, domstolen i den retskreds, hvor den sagsøgte faktisk opholder sig.

En retsafgørelse om anerkendelse eller om anerkendelse og fuldbyrdelse af en retsafgørelse truffet af en domstol i udlandet, træffes af dommeren alene på grundlag af den indgivne begæring og de til begæringen vedlagte dokumenter senest 10 dage efter den dag, hvor begæringen er indgivet, uden at parterne indkaldes. Domstolen kan kun afvise at anerkende retsafgørelsen i Letland af de grunde til ikke-ankendelse af retsafgørelser, der er anført i artikel 22 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003. I henhold til disse grunde kan en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat ikke anerkendes i Letland i følgende tilfælde:

såfremt en anerkendelse åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i Letland

såfremt sagsøgte er dømt som udebleven, og det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke er blevet forkyndt for sagsøgte i så god tid og på en sådan måde, at denne har kunnet varetage sine interesser under sagen, medmindre det fastslås, at sagsøgte utvetydigt har accepteret retsafgørelsen

såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse, der er truffet i en sag mellem de samme parter i Letland

såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse, der tidligere er truffet i en sag mellem de samme parter i en anden medlemsstat eller i et tredjeland, og denne tidligere retsafgørelse opfylder de nødvendige betingelser for at blive anerkendt i Letland.

Ifølge retsplejelovens artikel 638 skal den, der indgiver begæring om anerkendelse af en retsafgørelse, give følgende oplysninger i anmodningen:

navnet på den ret, begæringen indgives til,

sagsøgerens fornavn, efternavn, personnummer (eller i mangel af oplysninger herom, andre identifikationsoplysninger) og adresse med henblik på korrespondance med retten, eller såfremt det drejer sig om en juridisk person dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted,

den sagsøgtes fornavn, efternavn, personnummer (eller i mangel af oplysninger herom, andre identifikationsoplysninger), bopælsadresse samt eventuel supplerende adresse, eller i mangel af oplysninger herom, den sagsøgtes faktiske opholdssted. Hvis det drejer sig om en juridisk person, oplyses dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted,

genstanden for begæringen og de omstændigheder, som sagen støttes på,

sagsøgerens anmodning om enten hel eller delvis anerkendelse eller hel eller delvis anerkendelse og fuldbyrdelse af den retsafgørelse, der er truffet af en udenlandsk domstol,

advokatens navn og adresse, hvis der er udpeget en advokat til at føre sagen i Letland,

en fortegnelse over de vedlagte dokumenter,
dato og tidspunkt for indgivelsen af begæringen.

I henhold til artikel 37 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 skal der i forbindelse med en begæring om anerkendelse af en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat vedlægges følgende dokumenter:

en genpart af retsafgørelsen, der opfylder de nødvendige betingelser med hensyn til godtgørelse af dens ægthed, hvis der er tale om en udeblivelsesdom, originalen eller en bekræftet genpart af det dokument, der godtgør, at det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument er blevet forkyndt for den udeblevne part (i forbindelse med sager om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab). Alternativt kan sagsøgeren vedlægge enhver form for dokument, som viser, at sagsøgte utvetydigt har accepteret retsafgørelsen, attest udstedt af den kompetente myndighed eller ret i den medlemsstat, hvor retsafgørelsen er truffet, i overensstemmelse med artikel 39 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

I henhold til Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 er der to måder, hvorpå den berørte part i sagen kan modsætte sig anerkendelse i Letland af en retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab.

For det første kan en berørt part i medfør af artikel 21 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 til en domstol indgive anmodning om ikke-ankendelse i Letland af en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat.

For det andet kan den sagsøgte i en sag, der vedrører anerkendelse af en retsafgørelse, anfægte anerkendelsen af retsafgørelsen i Letland i en allerede afgjort anerkendelsessag, hvor distriktsdomstolen eller byretten allerede har anerkendt retsafgørelsen efter en begæring herom. Den sagsøgte kan fremsætte indsigelser mod anerkendelse i Letland af en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat ved at anfægte den afgørelse, ved hvilken distriktsdomstolen eller byretten anerkendte retsafgørelsen. Ifølge artikel 33 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 kan en afgørelse, som en distriktsdomstol eller byret har truffet vedrørende anerkendelse af en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat appelleres til regionaldomstolen, ved at der fremsættes en supplerende indsigelse (*blakus sūdzība*) til den domstol, der traf afgørelsen, idet begæringen hjemvises til den relevante regionaldomstol. Sagsøgte eller sagsøger kan appellere en anerkendelsesafgørelse truffet af regionaldomstolen til højesteret (*Augstākās tiesas Senāts*), ved at der fremsættes en supplerende indsigelse til den domstol, der traf afgørelsen, idet begæringen indgives til højesterets afdeling for civile sager. Sagsøgte kan alene gøre indsigelse mod anerkendelse af en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat, når der foreligger en af de grunde til ikke-ankendelse, som er anført i artikel 22 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 (jf. spørgsmål 14).

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Proceduren til afgørelse af lovvalg er fastlagt i [Rådets forordning \(EU\) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvælgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation \(Rom III-forordningen\)](#).

Links

<http://www.tiesas.lv/>

<http://www.lrx.com/features/latvia.htm> [English](#)

<http://www.vvc.gov.lv/>

<http://www.tm.gov.lv/>

Sidste opdatering: 08/05/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [It](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Skilsmisse - Litauen

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Et ægteskab kan opløses efter ægtefællernes fælles overenskomst, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:

Der er gået over et år, siden ægteskabet blev indgået.

Ægtefællerne har underskrevet en skilsmisseoverenskomst (bodeling, børnebidrag osv.).

Begge ægtefæller har fuld retsevne.

I de tilfælde, der er omhandlet her, opnås skilsmisse efter en forenklet procedure.

Et ægteskab kan opløses, hvis en af ægtefællerne indgiver en begæring herom til byretten (*apylinkės teismas*) i den retskreds, hvor vedkommende har bopæl, forudsat at mindst en af følgende betingelser er opfyldt:

Ægtefællerne har været separeret i over et år.

En af ægtefællerne er blevet umyndiggjort ved dom, efter at ægteskabet blev indgået.

En af ægtefællernes opholdssted er fastslået som ukendt ved en retslig afgørelse.

En af ægtefællerne afsoner en fængselsdom på over et år for uagtsomt at have begået en strafbar handling.

Skilsmisse på grund af den ene eller begge ægtefællers ansvarspådragende adfærd. En ægtefælle kan begære skilsmisse, hvis ægteskabet er brudt sammen på grund af den anden ægtefælles ansvarspådragende adfærd. En ægtefælle anses for at bære ansvaret for ægteskabets sammenbrud, hvis den pågældende i væsentlig grad har misligholdt sine forpligtelser i ægteskabet, jf. bog tre (familieret) i den litauiske civillovbog (*Civilinis kodeksas*), og dermed har gjort samlivet umuligt.

Et ægteskab formodes at være brudt sammen på grund af den anden ægtefælles ansvarspådragende adfærd, hvis den pågældende er blevet dømt for en overlagt strafbar handling, har begået ægteskabsbrud eller har udvist en adfærd, som udgør misbrug over for den anden ægtefælle eller andre familiemedlemmer, eller har forladt familien og ikke har taget sig af den i over et år.

Sagsøgte i skilsmisssager kan anfægte sin ansvarspådragende adfærd og kan fremlægge bevis for, at sagsøger er ansvarlig for ægteskabets sammenbrud. Når retten har bedømt sagens omstændigheder, kan den erklære, at begge ægtefæller er ansvarlige for ægteskabets sammenbrud. Finder

retten, at begge ægtefæller bærer ansvaret for ægteskabets sammenbrud, er følgerne de samme som for opløsningen af et ægteskab efter fælles overenskomst.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Et ægteskab afsluttes, når en af ægtefællerne afgår ved døden, eller når det opløses ved rettens mellemkomst. Et ægteskab kan opløses efter ægtefællernes fælles overenskomst, på begæring af en af ægtefællerne eller på grund af den ene eller begge ægtefællers ansvarspådragende adfærd.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

Et ægteskab anses for at være opløst fra den dag, hvor skilsmisedommen får retskraft. Senest tre hverdage efter skilsmisedommens afsigelse skal retten sende en kopi af dommen til det lokale folkeregisterkontor, som registrerer skilsmisssen.

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Efter en skilsmisse kan en ægtefælle bevare sit giftenavn eller vende tilbage til det efternavn, han eller hun havde før ægteskabet. Når et ægteskab opløses på grund af en af ægtefællernes ansvarspådragende adfærd, kan retten på den anden ægtefælles anmodning forbyde den ægtefælle, hvis forhold har givet anledning til skilsmisssen, at bevare sit giftenavn, undtagen hvis ægtefællerne har fælles børn.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Delingen af ægtefællernes formue afhænger af formueforholdet mellem ægtefællerne, som kan fastslås af retten eller ved ægtepagt. Såfremt der ikke foreligger en ægtepagt, reguleres spørgsmålet af de almindelige bestemmelser om ægtefællers formueforhold. Bestemmelserne om ægtefællers formueforhold er fastsat i kapitel VI i del III i bog tre i civillovbogen (*Civilinis kodeksas*).

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Hvis en af ægtefællerne ejer den fælles bolig, kan retten bestemme, at den anden ægtefælle skal indrømmes en brugsret og lade den anden ægtefælle blive boende i den fælles bolig, hvis der er mindreårige børn, som fortsat skal bo sammen med den pågældende efter skilsmisssen. Brugsretten forbliver gyldig, indtil barnet/børnene bliver myndige. Såfremt den fælles bolig er lejet, kan retten overdrage lejekontrakten til den ægtefælle, de mindreårige børn skal bo hos, eller til en ægtefælle, der er uarbejdsdygtig, og kan lade den anden ægtefælle udsætte, hvis han eller hun er blevet pålagt at bo for sig selv.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Når retten afsiger dom i en skilsmisssesag, vil den også tilkende underholdsbidrag til en tidligere ægtefælle, der har brug for støtte, medmindre spørgsmålet om underholdsbidrag er behandlet i en aftale, der er indgået mellem ægtefællerne. Ægtefæller har ingen ret til underholdsbidrag, hvis deres formue eller indkomst er tilstrækkelig til at sikre deres fulde underhold. Det lægges til grund, at en ægtefælle vil fremsætte krav om underholdsbidrag, hvis den pågældende har et mindreårigt barn født i ægteskabet boende hos sig, eller hvis han eller hun er uarbejdsdygtig på grund af alder eller svagt helbred. En ægtefælle, som ikke har kunnet få en uddannelse (fuldføre sine studier) på grund af ægteskabet og familiens fælles interesser eller behovet for at passe børnene, kan kræve, at den anden ægtefælle afholder omkostningerne til at fuldføre vedkommendes studier eller omskoling.

Den ægtefælle, hvis forhold har givet anledning til skilsmisssen, har ikke ret til underholdsbidrag.

Ved tildeling af underholdsbidrag og fastsættelse af beløbet skal retten tage hensyn til ægteskabets varighed, behovet for underholdsbidrag, begge de tidligere ægtefællers aktiver, deres helbredstilstand, alder og arbejdsevne, hvor sandsynligt det er, at en arbejdsløs ægtefælle kan finde beskæftigelse, og andre væsentlige omstændigheder.

Underholdsbidrag nedsættes, tildeles tidsbegrænset eller afslås, hvis en af de følgende omstændigheder foreligger:

Ægteskabet har varet i under et år.

Den ægtefælle, der har ret til underholdsbidrag, har begået en strafbar handling, hvor den forurettede er den anden ægtefælle eller vedkommendes pårørende.

De økonomiske vanskeligheder hos den ægtefælle, der har ret til underholdsbidrag, skyldes vedkommendes retsstridige adfærd.

Den ægtefælle, som har anmodet om underholdsbidrag, har ikke bidraget til at forøge de fælles aktivers værdi eller har bevidst skadet den anden ægtefælles eller familiens interesser, mens ægteskabet bestod.

Retten kan kræve, at den tidligere ægtefælle, der har fået pålagt at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle, stiller passende sikkerhed for, at denne forpligtelse vil blive opfyldt. Underholdsbidrag kan tilkendes som et engangsbetalt eller i form af regelmæssige månedlige ydelser (rater) eller en overdragelse af aktiver.

Hvis en ægtefælle begærer skilsmisse på grund af den anden ægtefælles umyndighed, skal den ægtefælle, som indleder skilsmisssesagen, betale for den umyndiggjorte ægtefælles behandling og pleje, medmindre udgifterne hertil afholdes af staten.

En retsafgørelse om underholdsbidrag kan tjene som grundlag for, at der kan gøres udlæg i sagsøgte aktiver. Såfremt den tidligere ægtefælle misligholder sin forpligtelse til at betale underholdsbidrag, kan vedkommendes aktiver realiseres efter den gældende lovbestemte procedure.

Såfremt den tidligere ægtefælle, som havde fået pålagt at betale underholdsbidrag, afgår ved døden, overgår forpligtelsen til den pågældendes arvinger, i det omfang arvens størrelse gør det muligt, og det gælder, uanset på hvilken måde boet behandles.

Hvis en tidligere ægtefælle, der har fået tilkendt underholdsbidrag, dør eller gifter sig igen, ophører betalingen af underholdsbidrag. Ved dødsfald overgår retten til at kræve efterbetaling eller betaling af endnu ubetalte underholdsbidrag til den tidligere ægtefælles arvinger. Såfremt det nye ægteskab opløses, kan den tidligere ægtefælle søge om genoptagelse af betalingen af underholdsbidrag, forudsat at den pågældende forsørger et fællesbarn eller passer et handicappet barn fra sit tidligere ægteskab. I alle andre tilfælde går ægtefællen fra det efterfølgende ægteskabs pligt til at betale underholdsbidrag forud for den tidligere ægtefælles pligt hertil.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Når retten afsiger en dom om separation, har ægtefællerne allerede ophævet samlivet, men deres øvrige rettigheder og forpligtelser bortfalder ikke.

Separation kan være første skridt mod skilsmisse. Det betyder dog ikke, at ægtefællerne ikke må genoptage samlivet. I modsætning til hvad der gælder ved en skilsmisse, må separerede ægtefæller ikke gifte sig igen, da de ikke er lovformeligt skilt.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

En af ægtefællerne kan indgive en begæring til retten om separation, såfremt visse omstændigheder, som måske ikke afhænger af den anden ægtefælle, betyder, at deres samliv er blevet utåleligt/umuligt eller i væsentlig grad kan skade deres mindreårige børns interesser, eller hvis ægtefællerne ikke længere ønsker at bo sammen. Ægtefællerne kan i fællesskab indgive en begæring om separation, hvis de har underskrevet en separationsaftale, der regulerer deres mindreårige børns boligsituation, underhold og uddannelse, deling af deres formue og deres gensidige underhold.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Separation påvirker ikke ægtefællernes rettigheder og forpligtelser i forhold til deres mindreårige børn; de bor blot hver for sig. Ved separationsbevilling skal retten altid træffe afgørelse om deling af ægtefællernes aktiver, medmindre dette er fastsat i en ægtepagt. Retsvirkningerne af en separation for så vidt angår ægtefællernes formueretlige stilling indtræder fra det tidspunkt, hvor sagen indledes. Medmindre en ægtefælle betragtes som ansvarlig for separationen, kan vedkommende fremsætte en begæring til retten om, at separationens retsvirkninger med hensyn til ægtefællernes formueretlige stilling tillægges tilbagevirkende kraft til den dato, hvor ægtefællerne faktisk ophævede samlivet. Afgår en af de separerede ægtefæller ved døden, efter at

separationsbevillingen er bevilget, bevarer den efterlevende alle en efterlevende ægtefælles lovfæstede rettigheder, medmindre retten har lagt til grund, at den efterlevende ægtefælle bærer ansvaret for. Den samme regel gælder, hvis retten bevilger separation på grundlag af en fælles anmodning fra ægtefællerne, medmindre andet er fastsat i parternes separationsaftale. Den efterlevende ægtefælle kan dog ikke arve den afdøde ægtefælles bo. Når retten træffer afgørelse om separation, kan den pålægge den ægtefælle, hvis forhold har givet anledning til separationen, at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle, hvis den pågældende har behov for støtte, medmindre spørgsmålet om underholdsbidrag er blevet afgjort i separationsaftalen mellem ægtefællerne.

Separationen bortfalder, hvis ægtefællerne genoptager samlivet, og de ved deres samliv bekræfter, at de har til hensigt at leve sammen permanent. Separationen bortfalder ligeledes, når retten træffer afgørelse om ægtefællernes fælles begæring om at bringe separationen til ophør og ophæver sin tidligere separationsafgørelse.

Ved genoptagelsen af samlivet forbliver ægtefællernes aktiver adskilt, indtil de indgår en ny aftale og vælger et nyt formueforhold. Separationens bortfald får kun retsvirkninger for tredjemand, hvis ægtefællerne indgår en ny aftale og får den tinglyst efter fremgangsmåden i artikel 3.103 i civillovbogen (*Civilinis kodeksas*).

Har ægtefællerne været separeret i over et år, siden afgørelsen fik retskraft, kan hver ægtefælle søge om skilsmisse.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Kun domstolene kan omstøde et ægteskab. Et ægteskab, som en domstol har erklæret ugyldigt, er ugyldigt fra begyndelsen. Retsvirkningerne af omstødelsen af et ægteskab (se punkt 9) afhænger af, om ægtefællerne eller i hvert fald en af dem handlede i god tro ved ægteskabets indgåelse. Under alle omstændigheder indeholder lovgivningen et værn for børns rettigheder, når de er født i et ægteskab, som er blevet omstødt (de anses for at være født i ægteskab). Parterne kan efter omstødelsen af deres ægteskab indgå et nyt ægteskab eller et registreret partnerskab.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab omstødes, hvis følgende betingelser for at indgå ægteskab ikke er opfyldt:

Der kan kun indgås ægteskab med en person af det modsatte køn.

En mand og en kvinde indgår ægteskab af egen fri vilje. En eventuel trussel eller tvang, bedrag eller anden viljesmangel udgør et grundlag for at omstøde ægteskabet.

Ægteskab kan indgås af personer, der på dagen for indgåelsen er fyldt 18 år. På anmodning af en person, der ønsker at gifte sig, før vedkommende er fyldt 18 år, kan retten nedsætte aldersgrænsen for at give samtykke til indgåelse af ægteskab for den pågældende ved en forenklet procedure, dog ikke med mere end to år. Graviditet er en vigtig begrundelse for at sænke aldersgrænsen for samtykke til ægteskab. Er en kvinde gravid, kan retten tillade ægteskab, før kvinden er fyldt 16 år.

En person, som er umyndiggjort ved en retskraftig dom, må ikke indgå ægteskab. Hvis det kommer frem, at der er rejst en sag om umyndiggørelse af en af parterne i et planlagt ægteskab, skal vielsen udsættes, indtil dommen i den pågældende sag foreligger.

En person, der er gift og ikke har opnået skilsmisse efter den lovbestemte procedure, må ikke indgå et nyt ægteskab.

Ægteskab mellem forældre og børn, adoptivforældre og adoptivbørn, bedsteforældre og børnebørn, søskende eller halvsøskende, fætre og kusiner, onkler og niecer samt tanter/mostre og nevøer er forbudt.

Et proformæægteskab kan også omstødes. Et ægteskab, som blot er indgået for syns skyld og uden hensigt om at skabe et retligt familieforhold, kan omstødes på begæring af hver ægtefælle eller af det offentlige.

Et ægteskab kan omstødes, hvis det ikke blev indgået frivilligt. En ægtefælle kan begære omstødelse, hvis den pågældende kan bevise, at han/hun på tidspunktet for ægteskabets indgåelse ikke forstod betydningen af sine handlinger eller ikke kunne kontrollere dem. En ægtefælle, som blev tvunget til at gifte sig under trusler om vold eller som følge af bedrageri, kan også begære omstødelse.

En ægtefælle, som gav samtykke til ægteskab på grund af en væsentlig fejlagtig antagelse, kan begære ægteskabet omstødt. En fejl anses for væsentlig, hvis den vedrører omstændigheder i forbindelse med den anden part, som – hvis de havde været kendt – ville have afholdt den pågældende fra at indgå ægteskabet. Fejlen formodes at være væsentlig, hvis den vedrører: i) den anden parts sundhed eller en seksuel abnormitet, der umuliggør et normalt familieliv eller ii) en alvorlig lovovertrædelse, den anden part har begået.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Børn i et ægteskab, som efterfølgende blev omstødt, anses for at være født i ægteskab. Hvis begge ægtefæller handlede i god tro, dvs. de kendte ikke og kunne ikke have kendt til hindringerne for deres ægteskab, er retsvirkningerne af deres ægteskab – selv om det blev erklæret ugyldigt – de samme som for et gyldigt ægteskab med undtagelse af arveretten. Det skal fremgå af rettens dom, at der er ført bevis for, at ægtefællerne handlede i god tro.

Retsvirkningerne af en omstødelse, hvor en eller begge ægtefælle(r) handlede i ond tro: Hvis kun en af parterne handlede i god tro, er de rettigheder, den pågældende får ved et ugyldigt ægteskab, de samme som for en gift person. Hvis begge parter handlede i ond tro, giver det ugyldige ægteskab ingen af parterne gifte personers rettigheder eller forpligtelser. De har hver især ret til at få deres egne aktiver tilbage, bl.a. gaver til den anden part. Har den ægtefælle, som handlede i god tro, behov for underholdsbidrag, har vedkommende ret til at fremsætte begæring om, at den ægtefælle, som handlede i ond tro, pålægges at betale underholdsbidrag i en periode på højst tre år. Beløbet skal fastsættes af retten under hensyntagen til begge parter økonomiske situation. Retten kan pålægge den pågældende at betale månedlige ydelser eller et engangsbet. Såfremt en af parternes økonomiske situation ændrer sig, kan den pågældende fremsætte begæring for retten om at få underholdsbidraget forhøjet, nedsat eller bragt til ophør. Et pålæg om at betale underholdsbidrag til den ægtefælle, der handlede i god tro, ophører automatisk, hvis den pågældende indgår et nyt ægteskab, eller ved udgangen af den treårige periode, hvor der skal betales underholdsbidrag.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

I litauisk lovgivning er der ikke foreskrevet alternative udenretslige metoder til løsning af problemer i forbindelse med en skilsmisse, så disse kan kun løses ad rettens vej.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

En begæring om skilsmisse efter ægtefællernes fælles overenskomst skal indgives til byretten (*apylinkės teismas*) i den retskreds, hvor en af ægtefællerne har bopæl. I begæringen skal begrundelsen for skilsmissen angives og eventuelt andre oplysninger, jf. artikel 384 i retsplejeloven (*Civilinio proceso kodeksas*), og det skal anføres, hvordan sagsøger vil opfylde sine forpligtelser over for den anden ægtefælle og deres mindreårige børn.

En begæring om skilsmisse efter anmodning fra en af ægtefællerne skal indgives til byretten i den retskreds, hvor sagsøgeren har bopæl.

En begæring om skilsmisse på grund af en af ægtefællernes ansvarspådragende adfærd skal indgives til byretten i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl. Hvis sagsøger har mindreårige børn, der bor hos vedkommende, kan skilsmissebegæringen også indgives til byretten i den retskreds, hvor sagsøger har bopæl.

En begæring om omstødelse af ægteskabet skal indgives til retten i den retskreds, hvor de sagsøgte eller en af de sagsøgte har bopæl.

Begæring om separation behandles af retten i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Republikken Litauens lovgivning om statsgaranteret retshjælp (*Lietuvos Respublikos Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) omfatter tilbud om gratis retshjælp til lavtlønnede. Denne retshjælp dækker også familieretlige sager.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Ja. En afgørelse vedrørende skilsmisse/omstødelse af ægteskab kan appelleres i overensstemmelse med de almindelige regler om iværksættelse af appel.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

En retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, som er truffet i en anden medlemsstat, anerkendes i Republikken Litauen i overensstemmelse med Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003. Ifølge denne forordning anerkendes retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat, i andre medlemsstater uden særlige procedurer.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Ifølge Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 kan en berettiget part gøre indsigelse mod, at en afgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, der er truffet i en anden medlemsstat, anerkendes i Republikken Litauen.

I overensstemmelse med artikel 21 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 kan en berettiget part indgive en anmodning til byretten (*apylinkės teismas*) om, at en dom afsagt i en anden medlemsstat ikke skal anerkendes i Litauen.

En person, mod hvem en retsafgørelse søges anerkendt, kan også gøre indsigelse mod, at den anerkendes i Litauen, hvis der allerede er indledt en anerkendelsessag og efter byrettens afgørelse om at anerkende dommen. I overensstemmelse hermed kan sagsøgte gøre indsigelse mod, at dommen i den pågældende sag anerkendes i Litauen, ved at appellere byrettens afgørelse om at anerkende den. Byrettens afgørelse om anerkendelse af en dom, der er afsagt i en anden medlemsstat, kan appelleres til regionsretten (*apygardos teismas*), jf. artikel 33 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003.

Sagsøgte kan gøre indsigelse mod anerkendelsen af en dom, der er afsagt i en anden medlemsstat, af de grunde til ikke-ankendelse, der er fastsat i artikel 22 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmissegager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Separation og skilsmisse reguleres af lovgivningen på ægtefællernes sædvanlige bopæl. Hvis ægtefællerne ikke har en fælles sædvanlig bopæl, finder lovgivningen i det land, hvor de havde deres sidste fælles sædvanlige bopæl, eller i mangel heraf lovgivningen i domstolens land, anvendelse. Såfremt lovgivningen i det land, hvor begge ægtefæller er statsborgere, ikke tillader skilsmisse eller stiller særlige betingelser for skilsmisse, kan en skilsmisse opnås efter lovgivningen i Republikken Litauen, hvis en af ægtefællerne også er statsborger i Litauen eller har sin sædvanlige bopæl i Litauen.

Sidste opdatering: 21/10/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Luxembourg

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Luxembourgsk ret opererer med to former for skilsmisse, nemlig skilsmisse efter fælles overenskomst og skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsoophør.

Skilsmisse efter fælles overenskomst

Ægtefællerne kan begære skilsmisse efter fælles overenskomst sammen, når de er enige om ægteskabets opløsning og alle de deraf følgende konsekvenser.

Har ægtefællerne formuegenstande, der skal fordeles, skal en notar udfærdige en liste over disse og opgøre deres værdi. Derefter bestemmer ægtefællerne frit, hvem der har ret til at udtage de pågældende formuegenstande. Er der ingen formuegenstande, er notarens mellemkomst dog ikke påkrævet.

Ægtefællerne skal desuden indgå en aftale om, hvor de skal bo under skilsmissegangen, hvad der skal ske med børnene under og efter retssagen, deres respektive bidrag til børnenes uddannelse og underhold før og efter skilsmissegangen og endelig om størrelsen af det eventuelle underholdsbidrag, den ene ægtefælle skal udrede til den anden under retssagen og efter skilsmissegangen. Denne aftale skal udfærdiges skriftligt ("aftalen") af en advokat eller en notar. Aftalen skal godkendes af retten, som kontrollerer, at den tilgodeser børnenes tarv, og at den ikke åbenlyst i uforholdsmæssig grad tilsidesætter en af ægtefællernes interesser. Den godkendte aftale er en integrerende del af skilsmissegangen.

Skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsoophør

Der kan begæres skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsoophør af en af ægtefællerne, eller, når der i princippet er enighed om skilsmissegangen, men ikke om alle dens konsekvenser, af ægtefællerne i fællesskab.

Det uoprettelige samlivsoophør fastlægges ved ægtefællernes principielle aftale om skilsmissegangen eller ved en af ægtefællernes indgivelse af en ansøgning om skilsmisse, som opretholdes efter en tænkepause, der ikke må overstige tre måneder, men som kan forlænges én gang.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Luxembourgsk ret opererer med to former for skilsmisse, nemlig skilsmisse efter fælles overenskomst og skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsoophør.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Ægteskabet opløses med skilsmissegangen. De respektive forpligtelser – troskab, gensidig hjælp og støtte – ophører.

Ifølge luxembourgsk lovgivning kan ingen borger bære et andet efternavn eller fornavn end det, der fremgår af borgerens fødselsattest. Borgere, der har fravalgt disse navne, er forpligtet til at tage dem tilbage. En ændring af en persons familieretlige stilling, som f.eks. ved indgåelse af ægteskab, medfører således ikke, at en af ægtefællerne skifter efternavn. Det er ikke en velerhvervet rettighed at bære sin ægtefælles efternavn. Ægtefællen skal give tilladelse til, at den anden ægtefælle bruger hans eller hendes efternavn.

Luxembourgs domstole har haft lejlighed til at fastslå skilsmissegangens virkninger på en ægtefælles efternavn.

Den skilte kvinde kan kun blive ved med at bruge sin tidligere mands efternavn, hvis denne giver tilladelse hertil. En sådan tilladelse kan til enhver tid trækkes tilbage. Da den tidligere ægtemand således til enhver tid kan modsætte sig anvendelsen af hans efternavn, kan retten ikke give den skilte kvinde tilladelse til fortsat at bære den tidligere ægtemands efternavn på ubestemt tid, hvis sidstnævnte modsætter sig det – heller ikke selv om kvindens erhverv tilsiger det. Retten kan dog i lyset af den anseelse, som kvinden har opnået i sit erhverv under ægtefælles efternavn, give kvinden en frist til at blive kendt af sine kunder under sit eget efternavn for at undgå, at hun lider økonomisk skade. – Dom afsagt af Cour den 24. maj 2006, P. 33, 258.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Skilsmisdommen indebærer, at det økonomiske fællesskab ophæves, og at boet skal deles. Er der ingen ægtepagt, er der tale om fælleseje, dvs. at der er et fællesbo bestående af erhvervelserne i ægteskabet. Med skilsmisken ophører fællesejet. Bodelingen kan opdeles i to hovedetaper:

I den første etape generhverver hver af ægtefællerne de formuegenstande, som ikke indgår i fællesboet, hvis de eksisterer in natura, eller, hvis dette ikke er tilfældet, de formuegenstande, der har erstattet disse.

I anden etape opgøres og deles fællesboet, aktiver som passiver. For hver af ægtefællerne udregnes en udligningssum, som fællesboet skylder ham/hende, og en udligningssum, som han/hun skylder fællesboet.

Når en ægtefælle ved en afgang, som har fået retskraft, er blevet dømt for en af de lovovertrædelser, der fremgår af straffelovens artikel 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401a, 402, 403, 404, 405 og 409 (blufærdighedskrænkelser, voldtægt, forsætlig legemsbeskadigelse, forsætligt manddrab og forsætlige fysiske skader, drab, mord, barnedrab og forgiftning), begået under ægteskabet mod den anden ægtefælle eller et barn i den samme husstand, eller for forsøg på at begå en af lovovertrædelserne i straffelovens artikel 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 og 405 mod disse personer under ægteskabet, mister den pågældende på den anden ægtefælles anmodning de begunstigelser, som denne havde indrømmet den pågældende. Den uskyldige ægtefælle bevarer til gengæld de begunstigelser, som han eller hun er blevet indrømmet af den anden ægtefælle, også selv om disse begunstigelser skulle være gensidige, og denne betingelse ikke er opfyldt.

Når en ægtefælle har indstillet eller nedsat sin erhvervsaktivitet under ægteskabet, kan vedkommende foretage et køb med tilbagevirkende kraft hos den almindelige pensionsforsikringsordning ifølge de gældende betingelser og kriterier inden for civilretten og i loven om social sikring. I denne forbindelse kan ægtefællen forud for skilsmisdommen og under forudsætning af, at han eller hun på tidspunktet for anmodningen ikke er fyldt 66 år, anmode den ret, der behandler skilsmisken, om at beregne et "referencebeløb" med udgangspunkt i forskellen mellem de to ægtefællers indtægt i den periode, hvor den anmodende ægtefælle havde indstillet eller nedsat sin erhvervsaktivitet. Metoderne til beregning af dette beløb er fastlagt i *Storhertugdømmets bekendtgørelse af 11. september 2018 om beregningen af referencebeløb og bestemmelser om udbetaling og tilbagebetaling af de beløb, der er omhandlet i artikel 252 i den civile lovbog*. Med henblik på dette køb med tilbagevirkende kraft har den ægtefælle, der har indstillet eller nedsat sin aktivitet, en fordring mod den anden ægtefælle på 50 % af referencebeløbet, som fastsættes under hensyntagen til de aktiver i fællesboet eller samejet, som er til rådighed efter afvikling af passiverne. Den fordringshavende ægtefælle skal betale et tilsvarende beløb.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

I princippet ændrer forældrenes skilsmisse ikke betingelserne for udøvelse af forældremyndigheden, der fortsat udøves i fællesskab af begge forældre. De skal fortsat træffe alle vigtige beslutninger vedrørende barnets liv sammen (underhold, uddannelses- og erhvervsorientering osv.).

Det er udelukkende, når barnets tarv kræver det, at retten overlader udøvelsen af forældremyndigheden til den ene af forældrene. I så fald træffer den forælder, der har fået tildelt forældremyndigheden, beslutningerne vedrørende barnet alene. Den anden forælder bevarer dog retten til at blive informeret og følge med i barnets underhold og uddannelse. Medmindre der foreligger vægtige grunde, har den pågældende ligeledes ret til samvær og ret til at have barnet boende. Hvis forældrene bliver skilt, skal de hver især således opretholde personlig kontakt med barnet og respektere dets tilknytning til den anden forælder.

I tilfælde af skilsmisse skal begge forældre fortsat bidrage til barnets underhold og uddannelse, medmindre andet er bestemt ved dom. Dette bidrag tager form af et underholdsbidrag og bortfalder ikke automatisk, når barnet bliver myndigt. Det kan udbetales direkte til det myndige barn og kan revideres alt efter barnets behov og udviklingen i forældrenes ressourcer og udgifter.

Med hensyn til barnets bopæl kan der opstå to scenarier (ud over det særlige tilfælde, hvor retten beslutter at overdrage barnet til tredjemand):

Enten er barnets bopæl på den ene af forældrenes adresse. I dette tilfælde har den anden forælder ret til samvær og ret til at have barnet boende, medmindre der foreligger vægtige grunde.

Ellers har barnet bopæl på skift hos forældrene, i hvilket tilfælde retten undersøger, om delt bopæl rent faktisk tilgodeser barnets tarv. Delt bopæl er ikke nødvendigvis ensbetydende med en strengt ligelig fordeling af den tid, barnet opholder sig på henholdsvis den ene og den anden forælders adresse.

Når ægtefællerne er enige om betingelserne for udøvelse af forældremyndighed, barnets adresse og bopæl, retten til samvær og til at have barnet boende samt bidraget til barnets underhold og uddannelse, kan de indgive denne aftale til retten under skilsmissecasen. Retten kan tage hensyn til aftalen i sin dom, hvis den mener, at aftalen i tilstrækkelig grad tilgodeser barnets tarv, og at ægtefællernes samtykke er givet frit.

Forældrenes skilsmisse fratager ikke børnene de fordele, de ellers ville have haft. I denne henseende sidestilles børnene fuldstændig med børn af forældre, der ikke er skilt.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Retten kan tilpligte en af ægtefællerne at betale underholdsbidrag til den anden. Underholdsbidraget fastsættes ud fra den modtagende ægtefælles behov og under hensyntagen til den anden ægtefælles bidragsevne. Retten kan med ægtefællernes samtykke beslutte, at underholdsbidraget betales som et engangsbeløb, og fastsætte beløbet og vilkårene herfor.

Ved fastlæggelsen af behov og bidragsevne tager retten bl.a. hensyn til følgende:

1. ægtefællernes alder og helbred
2. ægteskabets varighed
3. den tid, der allerede er gået med – eller som forældrene skal afsætte til – børnenes opdragelse og uddannelse
4. ægtefællernes faglige kvalifikationer og status på arbejdsmarkedet
5. deres ståen til rådighed for nye job
6. deres eksisterende og forudsigelige rettigheder
7. deres formue, såvel aktiver som indkomst, efter det økonomiske fællesskabs afvikling.

Underholdsbidraget kan ikke udbetales længere, end ægteskabet varede, undtagen under helt særlige omstændigheder.

Underholdsbidraget kan revideres og tilbagekaldes, undtagen når det udbetales som et engangsbeløb.

Når en ægtefælle ved en afgang, som har fået retskraft, er blevet dømt for en af de lovovertrædelser, der fremgår af straffelovens artikel 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401a, 402, 403, 404, 405 og 409 (blufærdighedskrænkelser, voldtægt, forsætlig legemsbeskadigelse, forsætligt manddrab og forsætlige fysiske skader, drab, mord, barnedrab og forgiftning), begået under ægteskabet mod den anden ægtefælle eller et barn i den samme husstand, eller for forsøg på at begå en af lovovertrædelserne i straffelovens artikel 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 og 405 mod disse personer under ægteskabet, fortaber den pågældende på den anden ægtefælles anmodning enhver ret til underholdsbidrag.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Ved separation slækkes de ægteskabelige bånd, uden at de brydes. Ægtefællerne er ikke længere forpligtet til at bo sammen, men skal stadig være hinanden tro og yde gensidig hjælp.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Betingelserne for at opnå separation er de samme som for at opnå skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsophør.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Separation indebærer altid bodeling. Når separationen har varet tre år, kan hver af ægtefællerne indgive en skilsmisseansøgning til retten. Retten afsiger en skilsmissseddom, hvis ikke den anden ægtefælle umiddelbart indvilliger i at bringe separationen til ophør.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Omstødelse af ægteskab betyder, at ægteskabet ophæves ved en retsafgørelse. Med andre ord har ægteskabet aldrig eksisteret.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Der er en række betingelser for at få omstødt et ægteskab:

Ægteskabet er indgået uden ægtefællernes frie samtykke, f.eks. i tilfælde af tvang eller vildfarelse med hensyn til en persons hovedegenskaber.

Ægteskabet er indgået uden forældrenes samtykke (eller rettens tilladelse), når en af ægtefællerne er mindreårig på tidspunktet for ægteskabets indgåelse.

Bigami, dvs. at en ægtefælle er gift med flere personer på samme tid.

Der består en vis grad af slægtskab mellem ægtefællerne.

Ægteskabet er et proformaægteskab indgået for at opnå en fordel med hensyn til opholdsret.

De formelle betingelser for ægteskabets indgåelse er ikke til stede: Ægteskabet er ikke indgået offentligt, eller vielsen er foretaget af en offentlig embedsmand uden behørig kompetence.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Et ægteskab, der er erklæret ugyldigt, har virkninger (teorien om det i god tro indgåede ægteskab):

i forhold til begge ægtefæller, hvis de har indgået ægteskabet i god tro

i forhold til den ægtefælle, der er i god tro

i forhold til børnene i ægteskabet, selv om begge ægtefæller er i ond tro.

Således har et ægteskab, der er erklæret ugyldigt, aldrig nogen retsvirkning i forhold til den ægtefælle, som er i ond tro.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

I Storhertugdømmet kan et ægteskab kun opløses ved en retsafgørelse, aldrig ved alternative udenretslige midler eller mægling. Til gengæld kan man benytte sig af familiemægling i forbindelse med spørgsmål om ophævelse af fællesboet og bodeling, underholdspligt og pligt til at bidrage til ægteskabets udgifter, omsorgspligt over for børnene og udøvelse af forældremyndighed.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning?

Skilsmisse- eller **separationsansøgningen** skal indgives til kredsdomstolen i den retskreds, hvor ægtefællerne har deres fælles bopæl, eller, hvis ikke de har fælles bopæl, den retskreds, hvor sagsøgte eller, i tilfælde af skilsmisse efter fælles overenskomst, en af parterne har sin bopæl, med forbehold af at reglerne i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 er overholdt.

Ansøgningen om omstødelse af ægteskabet skal indgives til kredsdomstolen på det sted, hvor familien har bopæl, eller, hvis forældrene bor hver for sig, til kredsdomstolen på det sted, hvor den forælder, som de mindreårige børn sædvanligvis bor hos, har bopæl, når der er tale om fælles udøvelse af forældremyndigheden, eller på det sted, hvor den forælder, der alene udøver denne myndighed, har bopæl, og ellers til kredsdomstolen på det sted, hvor den, der ikke har indledt sagen, har bopæl. I tilfælde af fælles ansøgning er den kompetente ret kredsdomstolen på det sted, hvor den ene af forældrene har bopæl, efter deres eget valg. Disse regler finder anvendelse med forbehold for, at bestemmelserne i ovennævnte forordning (EF) nr. 2201/2003 er overholdt. Ansøgningerne behandles af en "særlig domstol i børnesager".

Formaliteter, der skal overholdes, og dokumenter, der skal fremlægges

Ved **skilsmisse efter fælles overenskomst** opdeles proceduren i flere faser. Er der formuegenstande (løsøre og fast ejendom) at dele, skal ægtefællerne lade en notar udfærdige en liste over disse og opgøre deres værdi. Ægtefællerne bestemmer frit, hvem der skal have ret til at udtage de pågældende formuegenstande. De skal desuden gennem en aftale afklare en række forhold, nemlig hvor de skal bo under retssagen, spørgsmål omkring børnene og forvaltningen af disses værdier, samværsretten, ægtefællernes bidrag til børnenes underhold og uddannelse samt spørgsmålet om, hvorvidt en af ægtefællerne skal udrede underholdsbidrag til den anden. Denne aftale skal udfærdiges af en advokat eller en notar.

Derefter indgiver ægtefællerne en fælles begæring til justitskontoret. Det er ikke nødvendigt at have en advokat for at indbringe en sag for retten.

Begæringen indeholder:

1. datoen
2. ægtefællernes efternavne, fornavne, stillinger og adresse(r)
3. ægtefællernes fødselsdatoer og -steder
4. hvor det er relevant en angivelse af de fælles børns identitet
5. begæringens genstand
6. et sammendrag af de faktiske omstændigheder og søgsmålsgrunde, der gøres gældende.

Ud over den ovenfor nævnte aftale skal begæringen vedlægges følgende dokumenter:

1. en genpart af vielsesattesten
2. en genpart af ægtefællernes fødselsattester
3. en genpart af de fælles børns fødselsattester
4. dokumentation for ægtefællernes nationalitet
5. hvor det er relevant ægtefællernes aftale om lovvalg for skilsmissen, jf. artikel 5 i Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et stærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation og i henhold til de formkrav, der er fastsat i forordningen. Ægtefællerne kan ligeledes i aftalen om skilsmisse efter fælles overenskomst vælge, hvilken lov der skal finde anvendelse på skilsmissen, i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1259/2010 og ifølge de formkrav, der er fastsat i forordningen
6. alle andre dokumenter, som ægtefællerne agter at påberåbe sig.

Hvor det er relevant, skal akter og dokumenter fra en udenlandsk offentlig myndighed, der indgives sammen med begæringen, og som parterne agter at påberåbe sig, legaliseres.

Ved **skilsmisse på grund af uopretteligt samlivsophør** eller **separation** skal der antages en advokat. Der indgives en begæring til kredsdomstolens justitskontor.

Begæringen indeholder:

1. datoen

2. ægtefællernes efternavne, fornavne, stillinger og adresse(r)
3. ægtefællernes fødselsdatoer og -steder
4. hvor det er relevant en angivelse af de fælles børns identitet
5. begæringens genstand
6. et sammendrag af de faktiske omstændigheder og søgsmålsgrunde, der gøres gældende.

Begæringen kan også indeholde krav om foreløbige retsmidler med hensyn til såvel ægtefællerne som børnene samt underhold og værdier.

Begæringen skal vedlægges følgende dokumenter:

1. en genpart af vielsesattesten
2. en genpart af ægtefællernes eller den begærende parts fødselsattest
3. en genpart af de fælles børns fødselsattester
4. dokumentation for ægtefællernes eller den begærende parts nationalitet
5. hvor det er relevant ægtefællernes aftale om lovvalg for skilsmissem, jf. artikel 5 i Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation og i henhold til de formkrav, der er fastsat i forordningen
6. hvor det er relevant et forslag til afvikling af skilsmissemis retsvirkninger, når ægtefællerne er enige herom
7. hvor det er relevant en kopi af den dom, hvorved en af ægtefællerne dømmes for en af de lovovertrædelser, der er nævnt under punkt 3.2 og 3.4 ovenfor
8. alle andre dokumenter, som den eller de begærende parter agter at påberåbe sig.

Hvor det er relevant, skal akter og dokumenter fra en udenlandsk offentlig myndighed, der indgives sammen med begæringen, og som parterne agter at påberåbe sig, legaliseres.

Ved ansøgning om **omstødelse af ægteskab** indgives en begæring til rettens justitskontor. Det er ikke nødvendigt at have en advokat for at indbringe en sag for retten. Begæringen indeholder:

1. datoen
2. parternes efternavne, fornavne og adresser
3. parternes fødselsdatoer og -steder
4. begæringens genstand
5. et sammendrag af de faktiske omstændigheder og søgsmålsgrunde, der gøres gældende.

Hvor det er relevant, skal akter og dokumenter fra en udenlandsk offentlig myndighed, der indgives sammen med begæringen, og som parterne agter at påberåbe sig, legaliseres.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Personer, hvis indtægter anses for utilstrækkelige efter luxembourgsk ret, kan få retshjælp. Med henblik herpå skal de udfylde et spørgeskema, der kan rekvireres hos advokatforbundet i Luxembourg (Barreau de Luxembourg), og indlevere det til den stedligt kompetente advokatrådsformand (Bâtonnier de l'Ordre des avocats), som træffer afgørelse.

Retshjælpen dækker alle udgifter i forbindelse med de sager, procedurer eller dispositioner, som den er ydet til. Den dækker f.eks. stempelafgifter og registreringsgebyrer, administrative udgifter, advokatsalærer, stævningsmands- og fogedgebyrer, notarudgifter og -salærer, udgifter og honorarer til tekniske sagkyndige, vidnegodtgørelser, oversætter- og tolkehonorarer, udgifter til gængse attester, rejseudgifter, gebyrer og udgifter i forbindelse med tinglysning, udlæg, arrest, underpant i fast ejendom, underpant i løsøre samt eventuel annoncering i dagblade.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Det er muligt at appellere en sådan afgørelse i Storhertugdømmet. Appelfristen er i princippet 40 dage, men kan forlænges, hvis appellanten er bosiddende i udlandet. Den øverste domstol (Cour supérieure de justice) fungerer som appelret.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

En afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er afsagt af en ret i en anden EU-medlemsstat, er i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 omfattet af princippet om umiddelbar anerkendelse i Storhertugdømmet. Det betyder, at anerkendelsen af afgørelsen ikke er undergivet nogen formalia.

Det er desuden muligt at få ajourført civilstandsregistre i Storhertugdømmet uden nogen forudgående procedure, når en afgørelse truffet af en ret i en EU-medlemsstat er tillagt formel retskraft. Skilsmissemisdommen skal anføres på vielsesattesten og ægtefællernes fødselsattester. Er ægteskabet indgået i udlandet, skal skilsmissemisdommen indføres i civilstandsregistret i den kommune, hvor vielsesattesten er indført, eller i Luxembourg bys civilstandsregister, og skal desuden også anføres på begge ægtefællers fødselsattest.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Alle berettigede parter kan ved begæring anmode præsidenten for kredsdomstolen om at træffe en afgørelse om ikkeanerkendelse af en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab afsagt af en ret i en anden EU-medlemsstat.

Præsidenten for kredsdomstolen afsiger en hastekendelse. I denne fase af proceduren kan den person, mod hvem ikkeanerkendelsen er rettet, ikke fremsætte sine anbringender. Begæringen kan kun efterkommes af følgende grunde:

fordi afgørelsen er i klar modstrid med grundlæggende retsprincipper

fordi sagsøgtes rettigheder ikke respekteres

fordi afgørelsen er uforenelig med en afgørelse truffet i en tilsvarende sag.

Begge parter kan appellere præsidenten for kredsdomstolens afgørelse til appeldomstolen. Appellen behandles efter reglerne for kontradiktorisk sagsbehandling. Appeldomstolens afgørelse kan indbringes for kassationsdomstolen ved en kassationsappel.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmissemisager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Storhertugdømmet Luxembourg anvender Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation, som finder anvendelse fra den 21. juni 2012 mellem Belgien, Bulgarien, Tyskland, Spanien, Estland (fra den 11.2.2018), Frankrig, Grækenland (fra den 29.7.2015), Italien, Letland, Litauen (fra den 22.5.2014), Luxembourg, Ungarn, Malta, Østrig, Portugal, Rumænien og Slovenien, som fastsætter, at ægtefællerne kan aftale lovvalg i tilfælde af skilsmisse og separation, forudsat at det drejer sig om en af følgende lovgivninger:

loven i den stat, hvor ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted på tidspunktet for aftalens indgåelse, eller

loven i den stat, hvor ægtefællerne havde deres seneste sædvanlige opholdssted, for så vidt en af dem stadig opholder sig dér på tidspunktet for aftalens indgåelse, eller

loven i den stat, hvis nationalitet en af ægtefællerne har på tidspunktet for aftalens indgåelse, eller

loven i domstolslandet.

Ifølge ovennævnte forordning behandles skilsmisse- og separationssager, hvis ikke der foreligger en aftale om lovvalg i henhold til ovenstående afsnit, efter loven i:

den stat, hvor ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor sagen anlægges, eller i mangel heraf

den stat, hvor ægtefællerne havde deres sidste sædvanlige opholdssted, forudsat at opholdet ikke er ophørt mere end et år før sagsanlægget, og at en af dem stadig opholder sig i denne medlemsstat ved sagsanlægget, eller i mangel heraf

den stat, hvis nationalitet begge ægtefæller har ved sagsanlægget, eller i mangel heraf domstolslandet.

Når forordning (EU) nr. 1259/2010 ikke finder anvendelse, reguleres skilsmisse og separation i henhold til luxembourgsk ret:

af ægtefællernes nationale lovgivning, hvis de har samme nationalitet

af lovgivningen i det land, hvor ægtefællerne har deres faktiske, fælles bopæl, hvis de er af forskellig nationalitet

af loven i domstolslandet, hvis ægtefællerne er af forskellig nationalitet og ikke har en faktisk, fælles bopæl.

Relevante links

Brochure: [Skilsmisse i Storhertugdømmet Luxembourg](#)

[LEGILUX](#)

[Retsvæsenets portal](#)

Sidste opdatering: 10/01/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Ungarn

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Retten kan bevilge skilsmisse på begæring af en af ægtefællerne eller begge, hvis deres ægteskab er fuldstændigt og uopretteligt brudt sammen. Når der bevilges skilsmisse, skal ægtefællernes fælles mindreårige børns tarv være et af de primære hensyn.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Der kan bevilges skilsmisse, hvis ægteskabet er fuldstændigt og uopretteligt brudt sammen. Retten optager bevis derfor. Retten kan også af egen drift kræve, at der optages bevis. Ægtefællernes endelige og fælles viljeserklæring (gensidigt samtykke) om skilsmisse, som er afgivet uden utilbørlig påvirkning, er tegn på, at ægteskabet er fuldstændigt og uopretteligt brudt sammen. Det kan navnlig fastslås, at ægteskabet er fuldstændigt og uopretteligt brudt sammen, hvis ægtefællerne ikke længere bor sammen, og det – på grundlag af den proces, der førte til parrets separation, og hvor lang tid de har boet hver for sig – er usandsynligt, at de vil finde sammen igen.

Ægtefællernes fælles og endelige viljeserklæring om skilsmisse afgivet uden utilbørlig påvirkning anses for at være tilstrækkeligt bevis for, at ægteskabet er brudt sammen. Hvis ægtefællerne har afgivet en sådan fælles erklæring, er der derfor ikke behov for en grundig undersøgelse af ovennævnte separationsgrunde.

Ægtefællernes beslutning kan anses for at være endelig, hvis de har indgået aftale om forældremyndighed over deres fælles børn, samvær mellem ikkebopælsforælderen og barnet, underholdsbidrag, brug af parrets fælles hjem og på anmodning ægtefællebidrag (aftalen skal godkendes af retten). Hvis ægtefællerne aftaler fælles forældremyndighed, behøver de ikke at aftale betingelser for samvær. De skal imidlertid fastlægge, hvor barnet skal bo. Derfor er det forskelligt, hvor meget ægtefæller, som begærer skilsmisse på grundlag af deres gensidige samtykke, skal aftale, alt efter om de vælger fælles forældremyndighed.

Det er vigtigt at bemærke, at i modsætning til tidligere findes der ikke længere bestemmelser om en aftale mellem ægtefællerne om bodeling i den civile lovbog.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

Ægteskabet afsluttes med en skilsmisse. Når skilsmissen bevilges, indgås der retsforlig om forældremyndighed over og forsørgelsespligt for det fælles barn, samvær mellem forælder og barn, ægtefællebidrag, brug af parrets fælles hjem og i tilfælde af fælles forældremyndighed, barnets bopæl, hvis parterne kan blive enige om dette, og det opfylder de lovbestemte krav. Hvis parterne ikke kan blive enige, afgøres dette af retten. Ægtefællerne behøver ikke at blive enige om bodelingen for at få bevilget skilsmisse af retten.

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Efter skilsmissen eller omstødelsen af ægteskabet bruger de tidligere ægtefæller fortsat de samme navne. Hvis de ikke ønsker det, kan de underrette personregisterføreren efter skilsmissen eller ægteskabets omstødelse. Hustruen må imidlertid aldrig bruge sin eksmands navn med "fru" foran, hvis hun ikke brugte navnet, da de var gift. På anmodning fra manden kan retten forbyde, at ekskonen bruger hans navn i en form, som gør, at han kan identificeres, hvis hustruen blev fængslet for en strafbar handling. Hvis hustruen gifter sig igen, må hun ikke længere bruge sin eksmands navn med "fru" foran. Hun vil heller ikke genvinde denne ret, selv om hun igen bliver skilt.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Efter skilsmissen har de tidligere ægtefæller ikke længere fælleseje, og de kan hver især anmode om bodeling. De kan anmode om godtgørelse for overførsler fra deres fælles formue til deres separate formue eller overførsler fra deres separate formue til deres fælles formue samt for forvaltnings- og vedligeholdelsesudgifter. Der kan ikke anmodes om godtgørelse for udgifter, hvis ægtefællerne har givet afkald på deres ret til de pågældende midler. Der kan kun ydes godtgørelse for separat formue, som er brugt eller udtømt i løbet af ægteskabet, i undtagelsestilfælde og behørigt begrundede tilfælde. Ægtefællernes andel af den fælles formue, som de har på tidspunktet for skilsmissen, skal om muligt deles mellem dem i naturalier. Separat formue, som ægtefællerne besidder på tidspunktet for skilsmissen, skal også deles i naturalier. Hvis det af en grund ikke er muligt eller ville forårsage en betydelig forringelse af værdien af aktiverne, vil retten i tilfælde af uenighed beslutte, hvordan boet skal deles. Der kan ikke søges godtgørelse for mistede fælles eller separate aktiver, hvis ægtefællerne ikke har nogen fælles formue på tidspunktet for skilsmissen, og den part, der skylder penge, ikke har egen formue.

Hvis ægtefællernes fælles formue deles på grundlag af en aftale mellem dem, vil en sådan aftale kun blive betragtet som gyldig, hvis den er skriftlig og er i form af et offentligt attesteret dokument eller et dokument, som er attesteret af en advokat. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på deling af løsøre, som indgår i den fælles formue, hvis delingen blev foretaget på grundlag af et påkrav.

Hvis ægtefællerne ikke indgik en aftale om delingen af den fælles formue, eller hvis den indgåede aftale ikke regulerer alle krav, som måtte opstå i forbindelse med skilsmisken, kan retten anmodes om at foretage bodeling og udligne krav. Retten skal sikre, at ingen af ægtefællerne får en utilbørlig økonomisk fordel i forbindelse med udligning af krav på formuen.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Forældre er forpligtet til at dele de midler, der er til rådighed for deres underhold, med deres børn, også ud af deres egne midler. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse, hvis barnet kan forsørge sig selv med løn fra et arbejde eller fra indtægten fra barnets aktiver, eller hvis barnet har en nær slægtning, som kan have en underholdspligt. Forældremyndighedsindehaveren forsørger barnet i naturalier, mens ikkebopælsforælderen primært betaler kontant (underholdsbidrag).

Hvis retten pålægger en forælder underholdspligt, vil den også fastsætte beløbet. Retten kan i sin dom bestemme, at det underholdsbidrag, der skal betales, automatisk skal reguleres hvert år efter forbrugerprisindekset, der offentliggøres hvert år af det ungarske statistikkontor fra 1. januar det efterfølgende år. Så vidt muligt skal spørgsmål om forældreansvar afgøres i en fælles aftale mellem forældrene.

Hvis forældrene ikke kan nå til enighed om disse spørgsmål, vil retten give forældremyndigheden til den forælder, som efter rettens vurdering bedst kan udvikle barnet fysisk, mentalt og moralsk. Hvis anbringelse af barnet hos forældrene ville skade barnets tarv, kan retten give forældremyndigheden til tredjemand, hvis denne selv ansøger om forældremyndigheden.

Barnet har ret til direkte personlig kontakt med ikkebopælsforælderen. Ikkebopælsforælderen har ret og pligt til at have et personligt forhold og regelmæssig, direkte kontakt med barnet (samværret). Den forælder eller anden person, der har forældremyndigheden, må ikke krænke samværretten.

Forældremyndighedsindehaveren og ikkebopælsforælderen skal samarbejde med hinanden og respektere den anden parts familieliv og privatliv med henblik på at sikre barnet en afbalanceret udvikling. Forældremyndighedsindehaveren skal regelmæssigt informere ikkebopælsforælderen om barnets udvikling, helbred og skolegang og må ikke nægte at give den anden part oplysninger, som denne beder om.

Forældre, som bor hver for sig, har en fælles ret til at afgøre vigtige spørgsmål om barnets fremtid, selv om én af dem har forældremyndigheden ved fælles aftale eller rettens afgørelse, bortset fra hvis retten har indskrænket eller ophævet ikkebopælsforælderen forældreansvar. Vigtige spørgsmål om barnets fremtid omfatter brug eller ændring af en mindreårigs navn, barnets bopæl ud over hos forældremyndighedsindehaveren, barnets permanente bopæl eller etableringssted i udlandet samt barnets nationalitet, uddannelse og karriere.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

En ægtefælle kan kræve ægtefællebidrag fra den anden ægtefælle efter separation eller, i tilfælde af skilsmisse, kan en tidligere ægtefælle kræve ægtefællebidrag fra den anden tidligere ægtefælle, hvis denne har behov for det i god tro, medmindre den (tidligere) ægtefælle, som kræver ægtefællebidrag, ikke har gjort sig ufortjent til det på grund af dennes adfærd i løbet af ægteskabet. Betaling af ægtefællebidrag må under ingen omstændigheder gøre bidragsbetaleren ude af stand til at forsørge sig selv eller gøre den eller de personer, som sidstnævnte skal underholde sammen med den tidligere ægtefælle, som kræver ægtefællebidrag, ude af stand til at klare sig. Forpligtelsen til at betale ægtefællebidrag kan være tidsbegrænset, hvis det kan antages, at den part, der kræver ægtefællebidrag, ikke længere vil have behov for det efter dette tidsrum.

Hvis ægtefællen eller den tidligere ægtefælle kræver ægtefællebidrag som følge af en forværring af dennes situation mere end fem år efter separationen, vil dette kun blive imødekommet af billighedsgrunde og i undtagelsestilfælde. Hvis ægtefællerne boede sammen som par i mindre end et år og ikke har nogen fælles børn, vil den tidligere ægtefælle, som har behov derfor, kun være berettiget til ægtefællebidrag i en periode, som svarer til længden af deres samliv. Af billighedsgrunde og i undtagelsestilfælde kan retten kræve betaling af ægtefællebidrag i en længere periode.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Når parterne er blevet separeret, er deres fælles ægteskabelige liv afsluttet. Når separationen er trådt i kraft, kan parterne bl.a. anmode retten om at foretage bodeling.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Retten vil vurdere, hvornår ægtefællernes samliv startede og sluttede, og dermed hvor lang tid de har haft fælles formue. I forbindelse med sin skønsudøvelse skal retten undersøge de forskellige aspekter af ægtefællernes liv sammen (seksuelt forhold, økonomisk afhængighed, fælles hjem og husholdning, udtryk for parrets sammenhold, fælles børn, slægtninge, pleje af den anden ægtefælles barn osv.). Derfor afgør retten, om ægtefællernes samliv vil fortsætte eller ophøre ved at analysere alle de indbyrdes forbundne faktorer relateret til økonomi, familie, følelser og hensigt. Hvis en af disse mangler, betyder det ikke nødvendigvis, at ægtefællernes samliv er ophørt, navnlig hvis der er en objektiv årsag til det.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Eftersom separation betyder, at ægtefællernes ægteskabelige liv er afsluttet, kan ægtefællerne frit anmode om bodeling. På dette tidspunkt er ægteskabet endnu ikke opløst i juridisk forstand, men ægtefællerne kan hver for sig erhverve aktiver, bortset fra tidligere eksisterende fælles formue. Med hensyn til sidstnævnte skal parterne nå til enighed, eftersom formodningen om samtykke ikke længere finder anvendelse. Hvis ægtefællerne har fælles børn, skal de nå til enighed om deling af forældremyndigheden.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Et ægteskab betragtes kun som opløst, hvis det er blevet erklæret opløst ved dom afsagt af retten. Kendelsen om opløsningen af ægteskabet gælder for alle involverede personer. Retsvirkningerne af det omstødte ægteskab er fastsat i lovgivningen.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Ægteskabet er ugyldigt, hvis en af parterne stadig er gift eller i et registreret partnerskab. Endvidere er ægteskabet ugyldigt, hvis parterne er i familie med hinanden i lige linje eller søskende, hvis en af parterne er barn af en af den anden parts søskende, eller hvis en af parterne har adopteret den anden part. Hvis en af parterne var umyndiggjort, da de indgik ægteskabet, som følge af en afgørelse om fratagelse af retslig handleevne, er ægteskabet ugyldigt. Ægteskabet er også ugyldigt, hvis en af parterne var fuldt ud umyndiggjort, selv om der ikke var truffet en afgørelse om dette på tidspunktet for ægteskabet. Ægteskabet er ugyldigt, hvis parterne ikke var til stede sammen, da de erklærede sig villige til at indgå ægteskab. Hvis en af parterne er mindreårig, er ægteskabet ugyldigt. Mindreårige kan undtagelsesvist indgå ægteskab med forudgående samtykke fra barnets værge og den ungarske børneforsorg. Værgen og børneforsorgen må kun give deres samtykke i behørigt begrundede tilfælde, og kun hvis den mindreårige er mindst 16 år.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Hvis begge ægtefæller indgik et ægteskab, der senere er blevet omstødt, i god tro, vil retsvirkningerne af ægteskabet med hensyn til formuen være de samme som ved et gyldigt ægteskab. Når ægteskabet omstødes, kan parterne gennemtvinge deres krav på formuen i overensstemmelse med de samme regler, som gælder for skilsmisse bevilget af retten. Hvis kun en af ægtefællerne indgik ægteskabet i god tro, vil disse bestemmelser kun finde anvendelse på dennes anmodning.

Når ægteskabet er blevet omstødt, vil ægtefællerne beholde det navn, de brugte i ægteskabet. Hvis de ikke ønsker det, kan de underrette personregisterføreren efter omstødelsen. Hustruen må imidlertid aldrig bruge sin eksmands navn med "fru" foran, hvis hun ikke brugte navnet, da de var gift. Omstødelse af ægteskabet berører ikke faderskabsformodningen.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Domstolene har enekompetence i sager om omstødelse af ægteskab og skilsmisse.

Hvis et ægteskab omstødes, eller der bevilges skilsmisse, skal retten træffe afgørelse om forældremyndigheden over og underholdspligt for mindreårige fælles børn, selv om der ikke er anmodet derom. Retten vil træffe afgørelse om relaterede spørgsmål (f.eks. ægtefællebidrag, brug af det fælles hjem, bodeling), hvis den anmodes om det. I modsat fald vil retten ikke træffe afgørelse om disse spørgsmål, som i stedet skal afklares af parterne i en aftale. Før eller under skilsmissesagen kan ægtefællerne anmode om mægling på eget eller rettens initiativ med henblik på at nå til enighed om uoverensstemmelser vedrørende deres forhold og ægteskabets opløsning. Den aftale, som parterne forhandler ved hjælp af mægling, kan indgå i retsforliget. Retten kan om nødvendigt forpligte forældre, som begærer skilsmisse, til at anvende mægling til løsning af relaterede spørgsmål for at sikre, at de når frem til en hensigtsmæssig aftale om forældremyndighed og det nødvendige samarbejde mellem parterne.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

For at opnå skilsmisse skal en ægtefælle indgive skilsmissebegæring mod den anden ægtefælle. Søgsmål om omstødelse skal anlægges af en ægtefælle mod den anden ægtefælle eller af anklagemyndigheden eller anden tredjemand, som har ret til at anlægge sag mod begge ægtefæller. Hvis den part, der anlægges søgsmål imod, er afgået ved døden, skal det anlægges mod en bobestyrer udpeget af retten.

Der anlægges søgsmål ved at indgive en begæring, som skal angive følgende: den kompetente ret, navne, adresser og rolle i sagen for parterne og deres eventuelle repræsentant(er), den rettighed, der ønskes fuldbyrdet, og de omstændigheder og beviser, der gøres gældende til støtte for denne rettighed, nærmere oplysninger om rettens beføjelser og kompetence samt en udtrykkelig anmodning (begæring) om en kendelse. Skilsmissebegæringen skal indeholde oplysninger om ægteskabet, eventuelle levende fælles børn og, hvis det er påkrævet, oplysninger om den pågældendes ret til at indgive begæring. Begæringen kan også i bilagene omfatte dokumentation for ovenstående oplysninger samt dokumenter (eller kopier eller uddrag deraf) med de oplysninger, som ansøgeren har fremlagt som bevis, dokumenter om rettens beføjelser og kompetence samt andre omstændigheder, der skal tages hensyn til, bortset fra oplysninger, som kan verificeres med et id-kort. I sidstnævnte tilfælde skal det angives i begæringen.

I overensstemmelse med de almindelige bestemmelser om kompetence er det den ret, der har kompetence i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl, som har kompetence i skilsmissesager. Hvis sagsøgte ikke har bopæl i Ungarn, er det retten på hans opholdssted, der er kompetent. Hvis sagsøgtes opholdssted er ukendt eller i udlandet, er det den ret i Ungarn, inden for hvis retskreds han sidst havde bopæl, der er kompetent. Hvis bopælen ikke kan fastslås, eller hvis sagsøgte ikke havde nogen bopæl, skal sagen anlægges ved den ret, inden for hvis retskreds sagsøger bor, eller – hvis denne ikke har nogen bopæl – ved den ret, inden for hvis retskreds denne opholder sig. Endvidere er det den ret, der har kompetence i den retskreds, hvor ægtefællerne senest havde fælles bopæl, som har kompetence i sagen. Det betyder, at sagsøger kan vælge at indgive begæringen til den ret, som har kompetence efter de almindelige regler, eller den ret, der har kompetence på grundlag af ægtefællernes seneste fælles bopæl.

Hvis ingen kompetent indenlandsk ret kan udpeges til at prøve skilsmissesagen ifølge ovennævnte regler, vil distriktsdomstolen i Pest have kompetence.

Når først en ægteskabssag er anlagt ved en bestemt ret, vil denne ret have enekompetence i eventuelle nye sager anlagt i forbindelse med samme ægteskab vedrørende ejendomsrettigheder.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Se under "[Retshjælp](#)".

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Afgørelsen kan appelleres. Der kan imidlertid ikke anlægges søgsmål med henblik på prøvelse eller ændring af domme om omstødelse af ægteskabet eller skilsmisse, for så vidt angår selve omstødelsen eller skilsmissen.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

I henhold til artikel 21, stk. 1, i forordning (EF) nr. 2201/2003 kan domme, der er afsagt i en medlemsstat, automatisk anerkendes i de øvrige medlemsstater. Der stilles dermed som hovedregel ikke krav om anvendelse af en særlig procedure. I henhold til forordningens artikel 37 skal den part, der ønsker anerkendelse af en dom, fremlægge:

en genpart af dommen, der opfylder de nødvendige betingelser med hensyn til godtgørelse af dens ægthed

den attest, som er omhandlet i forordningens artikel 39, som er udstedt af en ret eller myndighed i domsstaten på formularen i forordningens bilag I i forbindelse med en udeblivelsesdom mod sagsøgte også originalen eller en bekræftet genpart af det dokument, der godtgør, at det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument er blevet forkyndt for den udeblevne part, eller et dokument, der angiver, at sagsøgte utvetydigt har accepteret dommen. I medfør af forordningens artikel 38 kan retten eller myndigheden fritage for kravet om fremlæggelse af de to sidstnævnte dokumenter, såfremt den anser sagen for tilstrækkeligt oplyst. Retten/myndigheden kan også kræve en oversættelse af dokumenterne, som skal vedføjes ovennævnte dokumenter, hvilket de ungarske domstole og myndigheder generelt kan opfylde.

I henhold til artikel 21, stk. 3, i forordning (EF) nr. 2201/2003 kan en berettiget part få fastslået, at en dom truffet i en anden medlemsstat ikke skal anerkendes. I så fald skal den part, der anmoder om anerkendelse, indgive anmodningen sammen med ovenstående dokumenter til den kompetente ret, som vil være distriktsdomstolen (*járásbírószág*) i den regionale rets (*törvényszék*) retskreds på det sted, hvor modparten har bopæl eller sædvanligt opholdssted i Ungarn (distriktsdomstolen i Buda for Budapest), eller, hvis modparten hverken har bopæl eller sædvanligt opholdssted i Ungarn, distriktsdomstolen i byrettens retskreds på det sted, hvor den part, der anmoder om anerkendelse, har bopæl eller sædvanligt opholdssted i Ungarn (distriktsdomstolen i Buda for Budapest). Hvis den part, der anmoder om anerkendelse, heller ikke har bopæl eller sædvanligt opholdssted i Ungarn, kan begæringen angives til distriktsdomstolen i Buda. Retten vil, hvor det er relevant, anvende bestemmelserne i forordningens artikel 28-36.

Hvis anerkendelse af dommen er nødvendig for ajourføring af Ungarns civilstandsregister, skal anmodningen om anerkendelse i medfør af forordningens artikel 21, stk. 2, indgives sammen med de ovennævnte dokumenter til personregisterføreren.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Det fremgår af artikel 21, stk. 3, i forordning (EF) nr. 2201/2003, at en berettiget part kan få fastslået, at en dom afsagt i en anden medlemsstat ikke skal anerkendes. I dette tilfælde skal den part, der anfægter anerkendelse, fremlægge en genpart af dommen, der opfylder de nødvendige betingelser med hensyn til godtgørelse af dens ægthed, samt den attest, som er omhandlet i forordningens artikel 39, som er udstedt af en ret eller myndighed i domsstaten på formularen i forordningens bilag I. Den kompetente ret vil være distriktsdomstolen i byrettens retskreds på det sted, hvor modparten har bopæl eller sædvanligt opholdssted i Ungarn (distriktsdomstolen i Buda for Budapest), eller, hvis modparten hverken har bopæl eller sædvanligt opholdssted i Ungarn,

distriktsdomstolen i byrettens retskreds på det sted, hvor den part, der anfægter anerkendelse, har bopæl eller sædvanligt opholdssted i Ungarn (distriktsdomstolen i Buda for Budapest). Hvis den part, der anfægter anerkendelse, heller ikke har bopæl eller sædvanligt opholdssted i Ungarn, kan begæringen angives til distriktsdomstolen i Buda. Retten vil, hvor det er relevant, anvende bestemmelserne i forordningens artikel 28-36.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmissegager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation finder anvendelse i Ungarn. Derfor vil den lov, som anvendes af Ungarns domstole i alle sager med et internationalt aspekt, være den lov, der foreskrives i forordningen. Forordningen giver – med visse begrænsninger – ægtefællerne ret til at aftale lovvalg (artikel 5-7), og der fastsættes udelukkende tilknytningsfaktorer for de tilfælde, hvor parterne ikke har truffet et gyldigt lovvalg (artikel 8-10).

Sidste opdatering: 04/07/2016

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Malta

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

For at blive skilt i Malta skal et ægtepar indgive en fælles begæring, eller den ene ægtefælle skal indgive en begæring om at blive skilt fra den anden. Når skilsmissegagen starter, skal ægtefællerne samlet set have boet hver for sig i mindst fire ud af de fem år, der går umiddelbart forud for begæringen, eller der skal være gået mindst fire år fra datoen for separationen. Desuden skal det godtgøres over for retten, at der ikke er nogen rimelig udsigt til, at ægtefællerne bliver genforenet. En anden betingelse er, at ægtefællerne og deres børn skal have et tilstrækkeligt underhold, hvor dette er velbegrundet, men parterne kan til enhver tid give afkald på denne ret til underhold. En skilsmisse, der bevilges ægtefæller, som er separeret ved kontrakt eller ved dom, medfører ingen ændringer i det, som retten eller parterne selv har bestemt, bortset fra følgerne af en skilsmisse, der er bevilget ifølge loven. Det bør bemærkes, at ægtefællerne, før de begærer skilsmisse, ikke behøver have været separeret ved kontrakt eller dom.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Loven indeholder ingen begrundelser for skilsmisse. Som allerede nævnt i svaret vedrørende betingelser skal ægtefællerne ved skilsmissegagens indledning samlet set have boet hver for sig i mindst fire ud af de fem år, der går umiddelbart forud for begæringen, eller der skal være gået mindst fire år fra datoen for separationen.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En skilsmisse, der bevilges ægtefæller, som er separeret ved kontrakt eller dom, medfører ingen ændringer i det, som retten eller parterne selv har bestemt, bortset fra følgerne af en skilsmisse, der er bevilget ifølge loven. Loven om separation finder anvendelse på efternavne, og hustruen kan derfor efter separationen vælge at tage sit pigenavn igen, men dette valg skal fremgå af et officielt dokument, som vedlægges separationsbevillingen, og er der tale om en separation, skal hustruen fremsætte en erklæring herom, der registreres sammen med sagen inden dommen. Når skilsmissten bevilges, ophører alle borgerlige følger og parternes pligt til at bo sammen. Desuden ophører ægtefællernes arveret efter hinanden fra den dato, hvor skilsmissten bevilges, eller skilsmisedommen får retskraft.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

En skilsmisse, der bevilges ægtefæller, som er separeret ved kontrakt eller dom, medfører ingen ændringer i det, som retten eller parterne selv har bestemt. I henhold til artikel 66D(5) i Maltas Civil Code (civilret) har parter, hvor fællesejet eller residualfællesskabet med særskilt forvaltning er ophævet, i begge tilfælde ret til – hvis de er enige om det – at blive skilt uden at realisere de aktiver, de ejer i fællesskab.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Når skilsmissten meddeles, har det ingen indvirkning på forældrenes rettigheder og forpligtelser med hensyn til deres børn eller enhver aftale indgået mellem parterne om forældremyndighed over børnene. En af parterne kan dog påstå, at den anden part ikke er egnet til at have forældremyndighed over mindreårige børn, og giver retten medhold i en sådan påstand, vil den part, der erklæres uegnet til at have forældremyndighed, ikke ved den anden parts død kunne overtage forældremyndigheden over de mindreårige børn uden rettens tilladelse. Der skal betales bidrag til børn, indtil de er 18 år. Viderefører barnet sine studier, fortsætter bidraget til det fyldte 23. år, medmindre andet aftales mellem parterne.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

En skilsmisse, der bevilges ægtefæller, som er separeret ved kontrakt eller dom, medfører ingen ændringer i det, som retten eller parterne selv har bestemt. Pligten til at betale underholdsbidrag ophører derfor ikke ved skilsmisse, medmindre parterne aftaler andet. Efter anmodning fremsat under sagens behandling af den part, der skal modtage underholdsbidrag – til sig selv eller til børnene – fra den anden part kan retten i skilsmissebevillingen bestemme, at den pågældende parts betaling af underhold sikres med en hensigtsmæssig, rimelig garanti i overensstemmelse med parternes omstændigheder. Garantien dækker højst fem års underholdsbidrag. Anmodningen kan fremsættes på et hvert tidspunkt efter skilsmissebevillingen, hvis der ikke er betalt underholdsbidrag.

Hvis en af parterne – eller begge parter, hvis de er blevet enige om at opløse deres ægteskab – indgiver en skilsmissebegæring ved den kompetente civile ret, og hvis ægtefællerne ikke er separeret ved kontrakt eller dom, indkalder dommeren parterne, før der gives tilladelse til at gå videre med skilsmissten, til et møde med en mægler, som enten udpeges af dommeren selv eller af parterne i fællesskab og skal forsøge at genforene ægtefællerne. Lykkes det ikke, og har parterne ikke allerede aftalt betingelserne for skilsmissten, skal mægleren gøre det muligt for parterne at gennemføre skilsmissten på grundlag af en aftale. Alle eller nogle af nedenstående punkter skal være omfattet af denne aftale:

forældremyndighed over børnene

de to parters samvær med børnene

underholdsbidrag til ægtefællerne eller til en af dem og til hvert barn

bopæl i det fælles hjem

deling af formue fra fællesejet eller residualfællesskabet med særskilt forvaltning.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

For at blive separeret skal en af ægtefællerne ved henvendelse til retten tage det relevante skridt mod den anden, og retten afsiger derefter dom vedrørende de rettigheder og forpligtelser, som separationen medfører for ægtefællerne.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Betingelserne for at få bevilget en separation er en eller flere af følgende:

utroskab

vold i hjemmet

udsvævelser, den ene parts mishandling af, trusler mod eller alvorlige skader på den anden ægtefælle eller børnene
ægtefællerne kan ikke med rimelighed forventes at leve sammen, da ægteskabet uigenkaldeligt er brudt sammen
den ene part forlader den anden uden grund.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Med hensyn til **underholdsbidrag** skal den ægtefælle, over for hvem der træffes afgørelse om separation, betale underholdsbidrag til den anden og til børnene, indtil de bliver 18 år eller 23 år, hvis de på fuld tid studerer eller er i et uddannelsesforløb. Det underholdsbeløb, som den anden part og børnene skal have, fastsættes under hensyntagen til alle forhold i forbindelse med ægtefællerne og børnene, såsom:

børnenes behov under hensyntagen til alle omstændigheder

fysisk eller mentalt handicap

sygdom af så alvorlig karakter, at den udgør en hindring for, at ægtefællerne eller børnene selv kan tjene til livets ophold

om indtjeningsniveauet hos den part, der har ret til at modtage underholdsbidrag, er blevet forringet, fordi samme part under ægteskabet har taget sig af husholdningen, den anden part og børnenes opdragelse

al indkomst og ydelser, som ægtefællerne eller en af ægtefællerne modtager ifølge loven

ægtefællernes og børnenes boligbehov

det beløb, som hver part skulle have modtaget som ydelse, herunder, men ikke begrænset til en ydelse efter en pensionsordning, som denne part på grund af separationen fortaber retten til eller ikke får mulighed for at få.

Retten kan på foranledning af en af parterne tildele **hele det fælles hjem** til en af parterne i et tidsrum og på vilkår, der fastsættes af retten. Retten kan også bestemme, at det fælles hjem skal sælges, hvis den finder, at begge parter og børnene har en alternativ, passende bolig, og hvordan indtægterne fra salget skal fordeles mellem parterne. Hvis det fælles hjem tilhører begge parter, tildeler den hjemmet til en af parterne, og denne skal godtgøre den anden part for det lille økonomiske tab.

I separationsdommen bestemmer retten også, hvem der skal have **forældremyndigheden** over børnene, idet det her er børnenes tarv, der er bestemmende. Retten kan dog også på en af parternes anmodning bestemme, at den anden part ikke er egnet til at have forældremyndighed over mindreårige børn, og træffer retten en sådan beslutning, har den part, der erklæres uegnet hertil, ikke ved den anden parts død ret til at overtage forældremyndigheden over de mindreårige børn uden rettens tilladelse.

Hustruen kan ved separation vælge at tage sit **pigenavn** igen, men dette valg skal anføres i den offentlige separationsbevilling, og i tilfælde af en separation skal dette ske med et notat, som registreres sammen med sagen før dommen.

Under alle omstændigheder får en separation først følger for **tredepart** den dag, hvor dokumentet er indført i det offentlige register.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Omstødelse af et ægteskab betyder, at ægteskabet ikke har nogen virkning. Ægteskabet erklæres ugyldigt.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab er ugyldigt, hvis:

de formaliteter, der ifølge lovene i det land, hvor ægteskabet er indgået, kræves for, at det er gyldigt, er ikke blevet overholdt eller fulgt

den ene af parterne gav sit samtykke til indgåelse af ægteskabet som følge af fysisk eller anden vold eller frygt

den ene af parterne gav ikke sit samtykke som følge af fejl i forbindelse med den andens identitet

den ene af parterne gav sit samtykke under indtryk af svig vedrørende den anden parts kvaliteter, som på grund af sin art i alvorlig grad vil kunne skade det ægteskabelige liv

den ene af parterne gav sit samtykke, men fejlvurderede, hvad det ægteskabelige liv indebærer, eller de væsentligste rettigheder og pligter i den forbindelse eller lider af et alvorligt psykologisk handicap, der gør det umuligt for den pågældende at opfylde de væsentligste forpligtelser i ægteskabet

den ene af parterne er impotent (relativt eller fuldstændigt), men kun hvis impotensen opstod inden indgåelsen af ægteskabet

den ene af parternes samtykke er ugyldigt, idet selve ægteskabet eller et eller flere væsentlige elementer i det ægteskabelige liv eller retten til at fuldbyrde ægteskabet er positivt udelukket

den ene af parterne betinger sit samtykke af et forhold, der ligger ude i fremtiden

den ene af parterne havde på tidspunktet for indgåelsen af ægteskabet ikke tilstrækkelig intellektuel kraft eller viljekraft til at indgå ægteskab, uanset om der kun var tale om en midlertidig situation, uanset at den pågældende ikke var umyndiggjort eller var i stand til selv at varetage sine egne interesser

hvis ægteskabet ikke er fuldbyrdet.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Følgerne af et gyldigt ægteskab anses for altid at have eksisteret med hensyn til børn født eller undfanget i et ægteskab, der erklæres ugyldigt, og med hensyn til børn født før ægteskabet, som er anerkendt af ægtefællerne før dommen om ægteskabets ugyldighed. Hvis kun en af ægtefællerne har handlet i god tro, gælder disse følger både for den pågældende og for børnene. Hvis begge forældre har handlet i ond tro, gælder følgerne af et gyldigt ægteskab kun for børn født eller undfanget i det ægteskab, der er erklæret ugyldigt. Den ægtefælle, som har ansvaret for, at ægteskabet er ugyldigt, skal betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle, der var i god tro, i fem år. Denne pligt ophører, hvis den part, der var i god tro, gifter sig igen i løbet af denne periode.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Nej, der er ingen andre alternativer. Dette kan kun ske ad rettens vej.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

En begæring om skilsmisse, separation eller omstødelse af et borgerligt ægteskab skal indgives til Civil Court, afdelingen for familieanliggender, mens registrering af en ugyldiggørelse foretaget af Ecclesiastical Tribunal (kirkeretten) i Malta skal indgives til Court of Appeal (appelretten). En begæring om skilsmisse, separation eller omstødelse af et borgerligt ægteskab skal være edsvoren. Svaret herpå skal foreligge inden for 20 dage. De dokumenter, der skal vedlægges, varierer efter det, der ønskes bevist. Er der tale om registrering af en ugyldiggørelse foretaget af Ecclesiastical Tribunal, vedlægges en kopi af dommen afsagt af Metropolitan Tribunal i Malta (ret i Malta), erklæringen fra Regional Tribunal (regionalret), Second Instance (anden instans), håndhævelsesdekretet og en vielsesattest.

Hver part i en separationssag kan på ethvert tidspunkt under, men ikke efter sagens behandling anmode om, at begæringen om separation i stedet betragtes som en skilsmissebegæring.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Ja, der kan ydes retshjælp, forudsat at betingelserne i artikel 912 i Code of Organisation and Civil Procedure er opfyldt.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Ja, det er muligt at appellere en afgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse. Det bør dog erindres, at dekretet om registrering af en omstødelse bevilget af Ecclesiastical Tribunal i Malta ikke kan appelleres.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

En afgørelse truffet af en udenlandsk ret vedrørende en gift persons status, eller som har indvirkning på denne status, anerkendes efter maltesisk lovgivning, hvis afgørelsen er truffet af en kompetent ret i det land, hvor en af sagens parter er bosiddende eller borger. I Malta sker dette i det offentlige register, Public Registry (**Evans Building, Merchant's Street, Valletta VLT 2000**).

Ud over Maltas lovgivning finder også europæisk lovgivning anvendelse, dvs. Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000. I denne forordnings artikel 22 findes grundene til ikkeanerkendelse af retsafgørelser om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab:

"a) såfremt en anerkendelse åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i den medlemsstat, som anmodningen rettes til

b) såfremt den, bortset fra i hastetilfælde, er truffet, uden at barnet har haft mulighed for at blive hørt, hvilket er i strid med grundlæggende retsplejeprincipper i den medlemsstat, som anmodningen rettes til

c) såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse, der er truffet i en sag mellem de samme parter i den medlemsstat, som anmodningen rettes til, eller

d) såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse, der tidligere er truffet i en sag mellem de samme parter i en anden medlemsstat eller i et tredjeland, og denne tidligere retsafgørelse opfylder de nødvendige betingelser for at blive anerkendt i den medlemsstat, som anmodningen rettes til."

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Civil Court (afdelingen for familieanliggender) behandler sager om indsigelse mod anerkendelse af en afgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab. Den gældende procedure er fastlagt i Maltas lovsamling, kapitel 12.

16 Hvilken skilsmissegivning anvender domstolene i skilsmissegager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

De civile domstole har kun beføjelse til at behandle og træffe afgørelse i skilsmissegager, hvis mindst en af følgende betingelser er opfyldt:

mindst en af parterne var bosiddende i Malta på datoen for indgivelsen af skilsmissebegæringen ved den kompetente civilret eller

mindst en af ægtefællerne havde sin almindelige bopæl i Malta i det år, der gik umiddelbart forud for indgivelsen af skilsmissebegæringen.

Sidste opdatering: 22/03/2017

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Nederlandene

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

En skilsmissebegæring kan indgives af en af ægtefællerne (en ensidig begæring) eller af begge ægtefæller (en fælles begæring). Proceduren er den samme (se spørgsmål 11).

I hvert enkelt tilfælde skal parterne være repræsenteret af en advokat. En skilsmissebegæring behandles af byretten (*rechtbank*) i den retskreds, hvor de(n), der begærer skilsmisse, har bopæl. En skilsmissebegæring kan indgives når som helst efter indgåelsen af ægteskabet. Parterne skal ikke have været gift i en bestemt periode. Skilsmissen får virkning, når retsafgørelsen er indført i registret over fødsler, ægteskaber og dødsfald (*burgerlijke stand*). Skilsmissen kan først indføres i registret, når retsafgørelsen ikke længere kan appelleres (bliver retskraftig). Skilsmissen skal indføres i registret senest seks måneder efter, at afgørelsen er blevet retskraftig, idet den ellers mister sin retsvirkning, og i så fald kan skilsmissen ikke længere indføres i registret. Hvis vielsen fandt sted i udlandet, og den udenlandske vielsesattest ikke er blevet indført i et nederlandsk register, skal den nederlandske skilsmissebevilling indføres i det særlige register over fødsler, ægteskaber og dødsfald i Haag kommune.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Den eneste betingelse for at opnå skilsmisse efter nederlandsk ret er, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen. Et ægteskab anses for at være brudt uigenkaldeligt sammen, hvis ægtefællerne finder det utåleligt at leve sammen, og der ikke er udsigt til, at de normale ægteskabelige relationer kan genoptages. Når en begæring kun indgives af en af ægtefællerne, skal denne anføre, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen, og hvis dette benægtes af den anden ægtefælle, skal den første fremlægge bevis herfor. Om ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen, afgøres af retten. I tilfælde af en fælles begæring bevilges der skilsmisse på grundlag af begge ægtefællers opfattelse af, at deres ægteskab er brudt uigenkaldeligt sammen.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En skilsmisse kan have følger for benyttelsen af en tidligere ægtefælles efternavn. Når en skilsmisse er endelig, kan en fraskilt person gifte sig igen eller indgå et registreret partnerskab.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Lovfæstet ordning (fuldstændigt formuefællesskab)

Nederlandene har en ret usædvanlig ordning for behandling af indkomst og formue i et ægteskab. Den almindelige lovfæstede ordning er fuldstændigt formuefællesskab (*algehele gemeenschap van goederen*). I princippet udgør al formue, som begge ægtefæller erhverver før eller i løbet af ægteskabet, en del af deres fælleseje. De to ægtefællers formuer bliver fælles. I princippet bliver al gæld, som er stiftet før eller under ægteskabet, ligeledes fælles, uanset hvem af ægtefællerne der har stiftet gælden. En kreditor kan rette sit krav mod ægtefællernes fælles formue. Formuen ophører med at være fælleseje ved skilsmisse, dvs. når skilsmissebevillingen indføres i registret over fødsler, ægteskaber og dødsfald. Ægtefællernes formuer er ikke længere fælles, og fællesejet skal deles. Det skal fastslås, hvad hver ægtefælle har ret til af fællesejet. Hovedreglen er, at hver af ægtefællerne har ret til halvdelen.

Ægtefællerne kan beslutte at fravige denne regel og træffe andre foranstaltninger i en skilsmisseoverenskomst (*echtscheidingsconvenant*) eller på tidspunktet for bodelingen (*verdeling*).

Ægtepagter

Ægtefæller kan vælge en anden ordning end den almindelige lovfæstede ordning, hvis de indgår en ægtepagt før eller (sjældent) efter ægteskabets indgåelse. I disse ægtepagter fastsættes der *også* bestemmelser om bodelingen i tilfælde af skilsmisse.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Forældremyndighed

Efter en skilsmisse fortsætter forældrene med at have fælles forældremyndighed over eventuelle børn, som de havde det i løbet af deres ægteskab. Retten kan kun i særlige tilfælde anmodes om at tilkende den ene af forældrene forældremyndigheden. En begæring om at få tilkendt forældremyndigheden alene kan indgives af en af forældrene eller af dem begge. En forælder, som ikke får forældremyndigheden, har ret til samvær med barnet. Den ene eller begge forældre kan indgive begæring til retten om at fastsætte regler for samværsretten.

Børnebidrag

Hvis forældrene fortsat deler forældremyndigheden efter skilsmissen, er det meningen, at de skal blive enige om, hvordan de økonomiske udgifter til børnene skal fordeles. De kan også anmode retten om at registrere, hvad de har aftalt. Kan de ikke nå frem til en aftale, kan retten fastsætte et beløb, der skal betales i form af børnebidrag. Hvis en af forældrene får forældremyndigheden alene, kan vedkommende anmode retten om at fastsætte, hvor meget den anden forælder skal bidrage med til børnenes daglige leveomkostninger. Som regel forventes forældrene selv at sørge for betalingen. Se yderligere oplysninger herom på webstedet for det nationale kontor for inddrivelse af børnebidrag (*Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen*) (<http://www.lbio.nl/>).

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Ægtefællernes gensidige forsørgelsespligt fortsætter efter ægteskabets opløsning. Er en tidligere ægtefælles indkomst ikke tilstrækkelig til at dække den pågældendes leveomkostninger, og kan vedkommende ikke med rimelighed forventes at tjene tilstrækkeligt, kan den pågældende anmode retten om at pålægge den anden tidligere ægtefælle at betale bidrag til førstes underhold. Retten kan gøre dette i skilsmissebevillingen eller i en efterfølgende afgørelse. Ved beregning af underholdsbidraget vil retten tage hensyn til behovet hos den ægtefælle, som skal modtage bidraget, og den anden ægtefælles midler. Der kan også tages hensyn til ikke-økonomiske faktorer såsom ægteskabets varighed, eller hvor længe ægtefællerne levede sammen. Såfremt retten ikke fastsætter nogen grænse for, hvor længe der skal betales underholdsbidrag, ophører pligten til at betale underholdsbidrag efter 12 år. I tilfælde hvor den ægtefælle, der kræver underholdsbidrag, er særligt dårligt stillet rent økonomisk, kan den pågældende anmode retten om at forlænge denne periode. Hvis et ægteskab varede i kort tid (under fem år) og var barnløst, kan den periode, hvor der skal betales underholdsbidrag i princippet ikke overstige varigheden af selve ægteskabet. Er ægtefællerne eller de tidligere ægtefæller enige om underholdsbidraget, kan de indføre aftalen i en skilsmisseoverenskomst.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

En separation (*scheiding van tafel en bed*) er en retlig foranstaltning, hvorved ægtefællerne ophører med at leve sammen uden faktisk at bringe deres ægteskab til ophør. Separation er af interesse for ægtefæller, som ønsker at blive separeret og påtage sig de retlige konsekvenser heraf, men som fortsat ønsker at være gift, måske af religiøse eller økonomiske årsager. Separation giver mulighed for forsoning, men kan også være et skridt på vejen mod opløsning af ægteskabet. En separation træder i kraft, når retsafgørelsen er indført i ægteskabsregistret. Ligesom ved skilsmisser skal dette ske inden for seks måneder.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Den eneste betingelse for at opnå separation er, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Følgerne af en separation for så vidt angår ægtefællernes formueforhold forældremyndighed (samværsret), underholdsbidrag og pensioner er de samme som ved skilsmisse. Ægteskabet består fortsat. Ifølge loven har fraseparerede ægtefæller ikke arveret efter hinanden. Beslutter ægtefællerne efter at være blevet separeret, at de ønsker at blive skilt, kan de stadig søge skilsmisse. Parterne i en separation kan bo sammen med en ny partner og opbygge et nyt liv, men de kan ikke gifte sig igen eller indgå et registreret partnerskab.

Hvis der efter en separation indgives en ensidig skilsmissebegæring, gælder der visse begrænsninger. Ensidede begæringer er omfattet af en karensperiode på tre år. Denne periode kan retten i visse tilfælde nedsætte til et år. Den treårige periode begynder at løbe den dag, hvor separationen indføres i registret. Indgives en skilsmissebegæring efter en separation i fællesskab, er der ingen karensperiode. Opløsningen af ægteskabet træder i kraft, når retsafgørelsen er indført i registret over fødsler, ægteskaber og dødsfald.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Et ægteskab kan kun omstødes ved en retsafgørelse. En omstødsessag anlægges ved at indgive en stævning til retten. Et ægteskab, som parterne har indgået, er derfor aldrig uden videre ugyldigt, idet ægteskabet fortsat er gyldigt, indtil det omstødes. Det er fastsat i lovgivningen, hvad der kan danne grundlag for en omstødelse, og hvem der kan tage initiativ til at indlede en sådan sag.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

I lovgivningen er fastsat følgende grunde til at anlægge en omstødsessag: Parterne giftede sig, til trods for at der forelå:
ægteskabshindringer (krav til minimumsalder, manglende samtykke til ægteskabet fra en mindreårig, bigami, forbudt grad af slægtskab)
bedrageri eller fejltagelse
et proformaægteskab
en psykisk lidelse hos en af ægtefællerne
manglende kompetence hos justitssekretæren eller
mangel på vidner.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

En omstødelse har tilbagevirkende kraft og gælder fra ægteskabets indgåelse. Dette betyder, at ægteskabet efter en retslig omstødelse vil blive behandlet, som om det aldrig havde eksisteret. En undtagelse gøres under visse omstændigheder, hvor omstødelsen vil have samme virkning som skilsmisse. F.eks. vil børn født i et omstødt ægteskab fortsat være beslægtet med begge forældre. En anden undtagelse vedrører en ægtefælle i god tro, dvs. en ægtefælle, som ikke var klar over, at ægteskabet var behæftet med retlige mangler. Se også betingelserne for omstødelse af ægteskab under spørgsmål 8. En ægtefælle i god tro kan f.eks. forlange, at den anden ægtefælle betaler underholdsbidrag.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Mægling er almindeligt i skilsmissesager i Nederlandene. Med hjælp fra en mægler og, om nødvendigt, ægtefællernes advokater kan ægtefællerne prøve at nå frem til en aftale om skilsmissen og dens konsekvenser. Disse aftaler fastlægges i en skilsmisseoverenskomst (*echtscheidingsconvenant*), som er et skriftligt dokument. Overenskomsten kan dække spørgsmål som bodeling, en eventuel pligt til at betale underholdsbidrag til en ægtefælle og en plan for pasning af børnene. Retten kan medtage overenskomsten, der udfærdiges i løbet af mæglingsprocessen, i sin afgørelse.

Der findes en sammenslutning af familieretsadvokater og skilsmissemæglere (*Vereniging van Familierechtadvocaten en Scheidingsbemiddelaars*), hvis medlemmer er specialiseret i områder som skilsmisse og underholdsbidrag. De er også specialiseret i skilsmissemægling og alt, hvad det medfører. Se yderligere oplysninger på: <http://www.vas-scheidingsbemiddeling.nl/>.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Begæring

En skilsmissegang begynder altid med en begæring til retten (*verzoekschrift*). Denne begæring skal omfatte ægtefællernes efternavn, fornavn(e) og bopæl eller opholdssted. Hvis mindreårige børn er berørt af skilsmissegang, skal de samme oplysninger anføres for børnene. I skilsmissegang kan der også anmodes om yderligere ydelser (*nevenvoorzieningen*). Denne begæring er knyttet til skilsmissegang. Retten kan bevilge yderligere ydelser vedrørende bl.a. følgende:

forældremyndighed og samværsret i forhold til mindreårige børn
børne- eller ægtefællebidrag
deling af den ægteskabelige formue eller håndhævelse af den i en ægtepagt aftalte ordning
benyttelse af den fælles bolig og
deling af pensionsrettigheder.

Sagsøgerens advokat skal indgive begæringen til byretten (*rechtbank*). Hvis sagsøger bor i Nederlandene, kan begæringen indgives til retten i den retskreds, hvor den pågældende bor. Hvis sagsøger ikke bor i Nederlandene, men den anden ægtefælle gør, skal begæringen sendes til retten i den retskreds, hvor den anden ægtefælle bor. Såfremt begge ægtefæller bor uden for Nederlandene, skal begæringen indgives til byretten i Haag.

Hvilke dokumenter skal der fremlægges?

Originale udskrifter (udstedt inden for de seneste tre måneder) fra folkeregistret for begge ægtefæller, hvori der er anført nationalitet, civilstand og i tilfælde af andre end nederlandske statsborgere datoen for indrejse i Nederlandene. I tilfælde, hvor en af ægtefællerne er nederlandsk statsborger, og den anden ikke er, skal datoen for etablering i Nederlandene anføres.

Originale udskrifter fra fødselsregistret (udstedt inden for de seneste tre måneder) for eventuelt mindreårige børn.

En original udskrift fra ægteskabsregistret (som kan fås på rådhuset det sted, hvor vielsen fandt sted, og skal være udstedt inden for de seneste tre måneder). For vielser, der fandt sted i udlandet, er den oprindelige vielsesattest eller en ældre udskrift tilstrækkelig.

Hvis der er mindreårige børn, en plan for pasning af børnene. En plan for pasning af børnene indeholder forældrenes aftaler om deres børn og kan omfatte den daglige pasning af børnene, deres opdragelse, uddannelse, deltagelse i sport, lægebehandling, aftaler om bestemte dage såsom ferier og fridage, økonomi og praktiske foranstaltninger (hvem henter og bringer børnene).

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Kan en person ikke bære alle eller dele af omkostningerne til en advokat eller mægler, kan den pågældende på visse betingelser være berettiget til retshjælp. Retshjælpsrådet (*Raad voor de rechtsbijstand*) bevilger kun retshjælp gennem mæglere, der er registreret hos rådet. Se yderligere oplysninger om betingelserne for at få retshjælp på <http://www.rvr.org/>.

Berettigelse til retshjælp gælder også i grænseoverskridende tvister, hvis sagsøger bor uden for Nederlandene, men inden for EU. Dette er reguleret i EU-direktivet om retshjælp i forbindelse med grænseoverskridende tvister (EUT L 26 af 31.1.2003). En anmodning om retshjælp kan indgives til retshjælpsrådet i Haag ved hjælp af den standardformular, der er udfærdiget sammen med direktivet, og som er identisk i alle medlemsstater. Om nødvendigt kan retshjælpsrådet hjælpe sagsøgeren med at finde en advokat. Se yderligere oplysninger på: <http://www.rvr.org/>.

I visse tilfælde, hvor der findes en traktat, kan en person, som bor uden for EU, få retshjælp i Nederlandene. Følgende traktater er relevante i den forbindelse: Haagerkonventionen om civilproces (1954), den europæiske overenskomst om formidling af ansøgninger om retshjælp (1977) og Haagerkonventionen om international domstolsadgang (1980). Disse traktater omfatter en bestemmelse, der i al væsentlighed fastsætter, at statsborgere i de kontraherende stater er berettigede til retshjælp i alle de øvrige kontraherende stater på samme betingelser som statsborgere i de øvrige stater. Opstår der sådanne sager i Nederlandene, skal den kompetente myndighed på den pågældendes sædvanlige opholdssted anmodes om en trangserklæring (*verklaring van onvermogen*). Denne myndighed sender ansøgningen om retshjælp og trangserklæringen til den kompetente myndighed i det land, hvor retshjælpen skal bevilges. Sidstnævnte vurderer herefter, om den pågældende er berettiget til retshjælp.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Ja, der kan indgives en appel til justitssekretariatet ved appelretten (*gerechtshof*) senest tre måneder efter datoen for skilsmissebevillingen. Appelrettens afgørelse kan normalt anfægtes vedrørende et retligt spørgsmål ved Nederlandenes højesteret (*Hoge Raad der Nederlanden*). Parterne skal også i disse sager være repræsenteret ved en advokat.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Den 1. marts 2005 trådte den såkaldte "Bruxelles IIa-forordning" i kraft. Dens fulde navn er Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabsager og i sager vedrørende forældres ansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000. Bruxelles IIa-forordningen gælder for skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab. Ifølge forordningen anerkendes retsafgørelser om skilsmisse, der er truffet i de øvrige medlemsstater (med undtagelse af Danmark), i Nederlandene, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure (artikel 21, stk. 1). På samme måde kræves der ingen særlig procedure for opdatering af civilstandsattester, f.eks. når der skal foretages en randbemærkning om registrering af en skilsmisse på en vielsesattest.

Enhver berettiget part kan anlægge en sag for at få fastslået, om en skilsmissebevilling fra et andet land skal anerkendes eller ej. Der er i Bruxelles IIa-forordningen fastsat en række grunde til at afslå anerkendelse af skilsmissegang. F.eks. må anerkendelse af skilsmissegang ikke stride mod grundlæggende retsprincipper. Der vil også blive taget hensyn til, om sagsøgeren (den part, som ikke indgav skilsmissegang) blev behørigt underrettet om sagen. Selve retsafgørelsen kan dog ikke efterprøves. Ifølge Bruxelles IIa-forordningen skal retten i den medlemsstat, hvor retsafgørelsen blev truffet, på anmodning af enhver berettiget part udstede en attest om den nævnte afgørelse (ved hjælp af en standardformular). Attesten indeholder oplysninger vedrørende det land, hvor retsafgørelsen blev truffet, nærmere oplysninger om parterne, om afgørelsen blev truffet som udeblivelsesdom, retsafgørelsens art, f.eks. skilsmisse eller separation, datoen for afgørelsen, og hvilken ret der traf afgørelsen.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Ønsker en berettiget part at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en udenlandsk skilsmissebevilling i Nederlandene, kan han eller hun indgive begæring om ikke-ankendelse til den dommer, der behandler anmodninger om foreløbige retsmidler (*voorzieningenrechter*), ved den ret, hvor han/hun har sit sædvanlige opholdssted.

16 Hvilken skilsmissegang anvender domstolene i skilsmissegang mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Den 1. januar 2012 trådte bog 10 i den nederlandske civillovbog (*Burgerlijk Wetboek*) i kraft. Bog 10 i civillovgivningen omfatter de lovvalgsregler, der afgør, hvilken lovgivning der finder anvendelse.

Hovedreglen er, at domstolene altid vil anvende den nederlandske skilsmissegang uanset ægtefællernes nationalitet og sædvanlige opholdssted. Hvis en skilsmissegang f.eks. indgives i Nederlandene af et ægtepar, hvor begge parter er belgiske statsborgere, som bor i Nederlandene, finder den nederlandske skilsmissegang uden videre anvendelse. Det eneste tilfælde, hvor dette ikke gælder, er, når ægtefællerne vælger, hvilken lovgivning der

skal finde anvendelse på skilsmisken. Ægtefællerne kan specifikt vælge, at deres fælles nationale lovgivning skal anvendes i skilsmisssagen i stedet for nederlandsk lovgivning. Et belgisk par kan derfor vælge, at belgisk skilsmisselovgivning skal finde anvendelse.

Sidste opdatering: 27/11/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Østrig

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

I Østrigsk ret findes der tre former for skilsmisse: skilsmisse på grundlag af skyldsprincippet, skilsmisse på grund af opløsning af den fælles husstand i mindst tre år og skilsmisse efter fælles overenskomst.

En ægtefælle kan begære skilsmisse, hvis den anden som følge af en alvorlig skilsmissegrund eller gennem æreløs eller usædelig adfærd har gjort sig skyld i en så dybtgående ødelæggelse af ægteskabet, at det ikke kan forventes, at det ægteskabelige samliv kan genoprettes.

Har ægtefællernes fælles husstand været opløst i tre år, kan hver ægtefælle begære skilsmisse som følge af en uoprettelig ødelæggelse af ægteskabet.

Har ægtefællernes fælles husstand været opløst i mindst et halvt år, og erkender begge parter, at det ægteskabelige forhold er uopretteligt ødelagt, og er de enige om skilsmisken, kan ægtefællerne i fællesskab begære skilsmisse.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Den væsentlige grund til en skilsmisse er, at det ægteskabelige samliv er uopretteligt ødelagt. En sådan ødelæggelse kan forårsages af en alvorlig skilsmissegrund, navnlig hvis en ægtefælle har begået ægteskabsbrud eller har udsat den anden ægtefælle for fysisk vold eller alvorlig psykisk overlast. Selv om adfærd ikke kan betragtes som en skilsmissegrund, fordi den skyldes en mental forstyrrelse, men ægteskabet alligevel er så dybtgående ødelagt, at det ikke kan forventes, at det ægteskabelige samliv kan genoprettes, samt hvis en ægtefælle er sindslidende eller f.eks. lider af en alvorlig smitsom eller uhelbredelig sygdom, kan den anden ægtefælle begære skilsmisse. I alle disse tilfælde skal den ægtefælle, der begærer skilsmisse, bevise, at de påståede grunde foreligger. Har ægtefællernes fælles husstand været opløst i tre år, skal en skilsmissegrund imidlertid ikke gøres gældende eller påvises.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Principielt beholder hver ægtefælle det efternavn, som den pågældende har båret under ægteskabet. Har en ægtefælle antaget den anden ægtefælles navn ved ægteskabets indgåelse, kan den pågældende imidlertid genantage sit tidligere efternavn.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Ægtefællerne kan principielt fuldstændig frit aftale, hvad der skal ske med deres formue. Dette kan være i form af enten gensidigt afkald (hvorved det lovmæssige særeje under ægteskabet bibeholdes efter ægteskabets opløsning), deling af et eventuelt fællesbo eller overdragelse af aktiver fra den ene ægtefælle til den anden.

Såfremt ægtefællerne ikke har aftalt noget i denne henseende, kan hver ægtefælle anmode om, at retten forestår delingen af visse af ægtefællernes aktiver. I denne forbindelse skelner man mellem de såkaldte "fælles forbrugsaktiver" (eheliches Gebrauchsvermögen) og den "fælles opsparing" (eheliches Ersparnis). I de fælles forbrugsaktiver indgår foruden den fælles bolig og indboet alle øvrige genstande, som rent faktisk har tjent begge ægtefæller under ægteskabet. Den fælles opsparing omfatter alle værdianbringelser, som ægtefællerne har anskaffet under ægteskabet.

Alle værdier, som ægtefællerne har bragt ind i ægteskabet ved arv eller gaver fra tredjemand, er ikke omfattet af bodelingen. Det samme gælder de genstande, som tjener til en ægtefælles personlige brug eller erhverv, samt virksomheder og andele i virksomheder, såfremt disse ikke blot udgør værdianbringelser.

Retten skal foretage en rimelig bodeling under hensyntagen til alle relevante omstændigheder, idet der skal tages særligt hensyn til vægten og omfanget af hver ægtefælles bidrag til anskaffelsen af de fælles forbrugsaktiver og til opbygningen af den fælles opsparing samt til, hvad der er til børnenes bedste. Som bidrag betragtes også forsørgelse, deltagelse i ægtefælles erhverv, varetagelse af den fælles husholdning, omsorg for og opdragelse af fælles børn og enhver anden gensidig støtte i ægteskabet.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Med ikrafttrædelsen af Kindschaftsrechts-Änderungsgesetz 2001 den 1. juli 2001 har forældre efter en opløsning af forholdet vidtgående muligheder for at få indflydelse på fordelingen af forældremyndigheden. Opløses et ægteskab ved skilsmisse, opretholdes principielt begge forældres forældremyndighed over et mindreårigt barn født i ægteskab. Forældrene skal imidlertid, hvis de ønsker at opretholde begge parter fulde forældremyndighed som i et bestående ægteskab, inden for en passende frist fremsende retten en aftale om barnets primære opholdssted. Forældrene kan imidlertid også aftale på forhånd, at det kun er en af forældrene, der skal have forældremyndigheden.

Siden ikrafttrædelsen af Kindschafts- und Namensrechtsänderungsgesetz 2013 kan retten tillægge forældrene fælles forældremyndighed, også mod den ene eller sågar begge forældres vilje, hvis den finder, at dette er bedre for barnet, end hvis den ene forælder har forældremyndigheden alene. Forældrene skal også i denne forbindelse indgå en aftale om barnets primære opholdssted. Hvis den fælles forældremyndighed ikke er til barnets bedste, skal retten afgøre, hvilken forælder der skal tillægges forældremyndigheden alene.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Den skyldige eller overvejende skyldige ægtefælle skal betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle, hvis dennes indtægter fra formue og erhvervsarbejde, som denne afhængigt af omstændighederne kan forventes at påtage sig, ikke er tilstrækkelige. Underholdsbidraget tilpasses ægtefællernes livsvilkår. Hvis begge ægtefæller bærer skylden for skilsmisken og ingen af dem har den overvejende skyld, så kan en ægtefælle, som ikke er i stand til at forsørge sig selv, få tildelt et bidrag til sit underhold, såfremt dette er rimeligt set ud fra den anden ægtefælles behov og formue- og arbejdsforhold.

Bidragspligten kan begrænses tidsmæssigt. I forbindelse med en skilsmisse efter fælles overenskomst kan ægtefællerne frit aftale, om den ene yder bidrag til den andens underhold, eller om de gensidigt giver afkald på underholdsbidrag.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Dette retsbegreb kendes ikke i det østrigske retssystem.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Se svaret på spørgsmål 4.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Se svaret på spørgsmål 4.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Østrigsk ægteskabsret indeholder bestemmelser om "ægteskabs ugyldighed" (Ehenichtigkeit). Et ægteskab er ugyldigt, hvis ægteskabet ikke er indgået i den foreskrevne form, hvis en af ægtefællerne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse var umyndig eller befandt sig i en tilstand af bevidstløshed eller forbigående mental forstyrrelse, eller hvis ægteskabet udelukkende eller fortrinsvis blev indgået med henblik på at gøre det muligt for en ægtefælle at antage den anden ægtefælles efternavn eller at erhverve den anden ægtefælles statsborgerskab, uden at der skulle etableres et ægteskabeligt samliv. Endvidere er et ægteskab ugyldigt, hvis en af ægtefællerne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse levede i gyldigt ægteskab med en tredjepart, eller ægteskabet i strid med loven blev indgået mellem blodsbeslægtede.

Et ægteskab kan ophæves ved dom, hvis en ægtefælle på tidspunktet for ægteskabets indgåelse var begrænset myndig, og ægtefællens værge ikke havde givet tilladelse til ægteskabets indgåelse, hvis en ægtefælle ved ægteskabets indgåelse ikke vidste, at der var tale om indgåelse af ægteskab, eller hvis ægtefællen ganske vist vidste dette, men ikke havde givet samtykke til at indgå ægteskabet, hvis en ægtefælle har taget fejl af den anden ægtefælles person, hvis en ægtefælle ved ægteskabets indgåelse var blevet vildledt om sådanne omstændigheder ved den anden ægtefælles person, der gjorde, at han eller hun med kendskab til situationen og ved en korrekt vurdering af ægteskabet ville have afholdt sig fra at indgå ægteskabet, hvis en ægtefælle ved svig om væsentlige omstændigheder er blevet overtalt til at indgå ægteskab, eller hvis han eller hun ulovligt ved trusler er blevet tvunget til at indgå ægteskab.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Se svaret på spørgsmål 7.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

I tilfælde af, at et ægteskab er ugyldigt, behandles det, som om det aldrig er blevet indgået. Havde blot en af ægtefællerne ikke kendskab til ægteskabets ugyldighed ved ægteskabets indgåelse, finder de bestemmelser, der gælder i tilfælde af en skilsmisse, anvendelse på forholdet mellem ægtefællerne i formueretlig henseende. De børn, der er født i ægteskabet, betragtes også som børn født i ægteskab, efter at ægteskabet er blevet omstødt.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Et ægteskab kan kun opløses, ophæves eller omstødes af retten. Problemer, som opstår i forbindelse med skilsmissen, kan imidlertid også løses udenretsligt (f.eks. gennem mægling).

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Distriktsdomstolene har kompetence til at træffe afgørelse i tvister om opløsning, ophævelse eller omstødelse af et ægteskab eller om et ægteskabs beståen eller ikke-beståen. Med hensyn til tvister om opløsning, ophævelse, omstødelse eller fastslåelse af et ægteskabs beståen eller ikke-beståen er det udelukkende den distriktsdomstol, i hvis retskreds ægtefællerne har eller senest har haft deres fælles sædvanlige opholdssted, der er kompetent. Har ingen af ægtefællerne deres sædvanlige opholdssted i denne retskreds på tidspunktet for begæringens indgivelse, eller har de ikke haft et fælles sædvanligt opholdssted i Østrig, er alene den ret, i hvis retskreds den sagsøgte ægtefælle har sit sædvanlige opholdssted, eller, såfremt der ikke foreligger et sådant sædvanligt opholdssted i Østrig, i hvis retskreds den ægtefælle, der har anlagt sagen, har sit sædvanlige opholdssted, kompetent. I andre tilfælde er "Bezirksgericht Innere Stadt Wien" kompetent. De østrigske domstole har kompetence i forbindelse med disse tvister, hvis en af ægtefællerne er østrigsk statsborger, hvis den sagsøgte, i tilfælde af en omstødsessag mod begge ægtefæller eller i det mindste en af dem, har sit sædvanlige opholdssted i Østrig, eller hvis sagsøgeren har sit sædvanlige opholdssted i Østrig, og enten begge ægtefæller har haft deres seneste fælles sædvanlige opholdssted i Østrig, eller sagsøgeren er statsløs eller var østrigsk statsborger på tidspunktet for ægteskabets indgåelse. Disse domstole har enekompetence, men det er muligt at træffe aftale om et andet værning.

I forbindelse med en skilsmissesag skal de generelle formkrav til sagsanlæg overholdes. I forbindelse med en begæring af skilsmisse efter fælles overenskomst – som afgøres inden for rammerne af den frivillige retspleje (Verfahren außer Streitsachen) – skal der indgives en begæring, som er underskrevet af begge ægtefæller. Der skal under alle omstændigheder vedlægges en vielsesattest. Det er tilrådeligt at vedlægge alle andre dokumenter, som vil kunne støtte begæringen.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Også i forbindelse med skilsmissesager er der mulighed for retshjælp. Denne følger de generelle regler om retshjælp (se "Retshjælp – Østrig"). I skilsmissesager er der i en vis udstrækning advokattvang (relativer Anwaltszwang). Det betyder, at en part, som ikke ønsker at repræsentere sig selv i retten, kun kan lade sig repræsentere ved en advokat.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Afgørelser truffet af førsteinstansretten om opløsning, ophævelse eller omstødelse af et ægteskab eller om et ægteskabs beståen eller ikke-beståen kan appelleres til den regionale domstol (*Landesgericht*), der er overordnet den kompetente distriktsdomstol, som andeninstansret.

Appellinstansens afgørelse kan kun appelleres, hvis afgørelsen er betinget af løsningen af et materiel- eller procesretligt spørgsmål, som er af væsentlig betydning for at sikre en ensartet retspraksis, retssikkerhed eller retsudvikling, f.eks. fordi appellinstansen fraviger den øverste domstols (*Oberster Gerichtshof*) praksis, eller fordi en sådan retspraksis mangler eller er uensartet.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

I Østrig anerkendes en sådan afgørelse (undtagen afgørelser truffet i Danmark) automatisk i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 (herefter "Bruxelles IIa-forordningen"), dvs. uden en særlig anerkendelsessag. Forudsætningen ifølge Bruxelles IIa-forordningen er dog, at retssagen om skilsmisse, omstødelse af ægteskab eller fastslåelse af, at et ægteskab er ugyldigt, er indledt efter den 1. marts 2001 (se artikel 64 i Bruxelles IIa-forordningen for undtagelser hertil). I ældre sager finder den forordning, der gik forud for Bruxelles IIa-forordningen, i første omgang anvendelse. I forbindelse med afgørelser truffet i Danmark er det som hovedregel fortsat nødvendigt med en særlig anerkendelsesprocedure.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

En anmodning om ikke-ankendelse af en udenlandsk skilsmisedom skal indgives til den distriktsdomstol, i hvis retskreds parterne har eller senest har haft deres fælles sædvanlige opholdssted. Havde ingen af parterne deres sædvanlige opholdssted i denne retskreds, eller havde de ikke deres fælles sædvanlige opholdssted i Østrig, er den distriktsdomstol, i hvis retskreds sagsøgte har sit sædvanlige opholdssted, hvis dette ligger i Østrig, og ellers i hvis retskreds sagsøger har sit sædvanlige opholdssted, kompetent. I andre tilfælde er "Bezirksgericht Innere Stadt Wien" kompetent (§ 76 i østrigsk lov om domstolenes kompetence).

Proceduren er underlagt bestemmelserne i østrigsk lov om frivillig retspleje (*Außerstreitgesetz*). I overensstemmelse med artikel 37 i Bruxelles IIa-forordningen skal sagsøger både fremlægge en genpart af retsafgørelsen og den attest, som er udstedt af den kompetente ret eller myndighed i domsstaten, jf. artikel 39 i Bruxelles IIa-forordningen.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmissesager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Hvilke retsregler der anvendes på skilsmisse, når retsreglerne i en anden stat indgår i sagen, fastsættes i Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation, den såkaldte Rom III-

forordning (EUT L 343/10 af 29.12.2010). Reglerne om lovvalg i Rom III-forordningen opfattes som en universel lov og gælder også, selv om den gældende lovgivning ikke er loven i en medlemsstat, som deltager i det forstærkede samarbejde.

Sidste opdatering: 08/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Polen

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

For at opnå skilsmisse indgives en begæring til den regionale domstol (*Sąd Okręgowy*) på det sted, hvor ægtefællerne havde deres seneste fælles bopæl. Retten afsiger dom efter et retsmøde. En skilsmisedom er ikke betinget af en tidligere separation. Der kan afsiges en skilsmisedom, når det fastslås, at et ægteskab er brudt fuldstændigt og uigenkaldeligt sammen.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Der kan afsiges en skilsmisedom, når det fastslås, at et ægteskab er brudt fuldstændigt og uigenkaldeligt sammen. Begge betingelser skal være opfyldt (artikel 56, stk. 1, i loven om familie og værgemål).

Der kan dog ikke afsiges en skilsmisedom, selv om ægteskabet er brudt fuldstændigt og uigenkaldeligt sammen, hvis det ikke er i ægtefællernes fælles mindreårige børns tarv, eller hvis en skilsmisedom er i strid med principperne om social sameksistens af andre grunde. Skilsmissebegæringen kan heller ikke antages til realitetsbehandling, hvis den er indgivet af den ægtefælle, der er eneansvarlig for ægteskabets sammenbrud, medmindre den anden ægtefælle giver sit samtykke til skilsmissen, eller vedkommendes afvisning af skilsmisse under visse omstændigheder er i strid med principperne om social sameksistens.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Senest tre måneder efter at en skilsmisedom bliver endelig, kan en fraskilt ægtefælle, der i forbindelse med ægteskabets indgåelse har ændret efternavn, ved at indsende en erklæring herom til civilstandsmyndigheden eller konsulatet genantage det efternavn, vedkommende havde før ægteskabets indgåelse. En fraskilt ægtefælle kan frit gifte sig igen.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Ifølge loven er ægtefællernes fælles formue, der omfatter de aktiver, den ene eller begge ægtefæller har erhvervet i hele det lovbestemte formuefællesskabs varighed, fra ægteskabets indgåelse omfattet af fællesejje (lovbestemt formuefællesskab). De aktiver, der ikke omfattes af det lovbestemte formuefællesskab, indgår i ægtefællernes personlige formue. Efter anmodning fra en af ægtefællerne kan retten foretage en bodeling i forbindelse med skilsmisedommen, medmindre en sådan bodeling forsinker sagen uforholdsmæssigt. Ægtefællerne har ret til lige store andele af den fælles formue. Når der foreligger tungtvejende grunde hertil, kan en ægtefælle imidlertid fremsætte en begæring til retten om at forestå delingen af den fælles formue, alt efter hvor meget hver ægtefælle har bidraget til erhvervelsen af denne.

Såfremt ægtefællerne har fælles bolig, tager retten i sin skilsmisedom stilling til, hvordan boligen skal anvendes. I særlige tilfælde, hvor det er umuligt for ægtefællerne at bo sammen på grund af den ene ægtefælles stærkt kritisable adfærd, kan retten på anmodning af den anden ægtefælle afsige kendelse om bortvisning af den pågældende part fra hjemmet. På anmodning fra begge parter kan retten træffe afgørelse om deling af den fælles bolig eller tildele boligen til den ene af ægtefællerne, hvis den anden part indvilliger i at forlade den uden at få anvist en erstatningsbolig eller et værelse, forudsat at det er muligt at dele den fælles bolig eller tildele den til en af ægtefællerne. Den ret, der træffer afgørelse om den fælles bolig, tager først og fremmest hensyn til børnene og den ægtefælle, som får overdraget udøvelsen af forældremyndigheden.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

I skilsmisedommen træffer retten afgørelse om forældremyndigheden over ægtefællernes eventuelle mindreårige børn og om samvær mellem forældre og børn. Retten fastsætter også det beløb, hver ægtefælle skal betale for at dække børnenes underhold og uddannelse. Retten tager hensyn til en skriftlig aftale mellem ægtefællerne om, hvordan forældremyndigheden skal udøves, og om retten til samvær efter skilsmissen, forudsat at denne aftale er i barnets interesse. Søskende må ikke adskilles, medmindre barnets interesse kræver en anden løsning.

Hvis ægtefællerne ikke har indgået en aftale, træffer retten under hensyntagen til barnets ret til at blive opfostret af begge forældre afgørelse om, hvordan den fælles forældremyndighed skal udøves, og om retten til samvær med barnet efter skilsmissen. Retten kan tildele den ene af forældrene forældremyndigheden og dermed begrænse den anden forælders rettigheder og pligter over for barnet/børnene, hvis det er i barnets interesse. Retten træffer ikke afgørelse om retten til samvær med barnet, hvis begge forældre anmoder herom.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

En fraskilt part, som ikke er kendt eneansvarlig for ægteskabets sammenbrud, og som er økonomisk dårligt stillet, kan anmode om, at den anden ægtefælle tilpligtes at betale underholdsbidrag, på grundlag af sine rimelige behov og den anden parts indtjeningsformåen og økonomiske situation.

Hvis skilsmissen medfører en væsentlig nedgang i levestandarden for en ægtefælle, der ikke er ansvarlig for ægteskabets sammenbrud, kan retten på anmodning af den pågældende ægtefælle pålægge den ægtefælle, der er kendt eneansvarlig for ægteskabets sammenbrud, at tilvejebringe tilstrækkelige midler til dækning af den anden ægtefælles rimelige behov, også selv om denne ikke er økonomisk dårligt stillet.

Underholdspligten over for den tidligere ægtefælle ophører, hvis den tidligere ægtefælle gifter sig igen. Hvis underholdspligten imidlertid påhviler en tidligere ægtefælle, der ikke er vurderet som ansvarlig for ægteskabets sammenbrud, bortfalder underholdspligten desuden fem år efter afsigelsen af skilsmisedommen, medmindre retten finder, at perioden på fem år efter anmodning fra den bidragsberettigede ægtefælle bør forlænges på grund af særlige omstændigheder.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Der er tale om en formel separation, dvs. en separation ved retsafgørelse i henhold til artikel 61, stk. 1-6, i loven om familie og værgemål.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Betingelsen for separation er, at det kan fastslås, at ægteskabet er brudt fuldstændigt sammen. Der kan dog ikke afsiges en separationsdom, selv om ægteskabet er brudt fuldstændigt sammen, hvis det ikke er i ægtefællernes fælles mindreårige børns tarv, eller hvis en separationsdom er i strid med principperne om social sameksistens. Hvis ægtefællerne ikke har fælles mindreårige børn, kan retten afsige en separationsdom efter parternes fælles anmodning.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

En separation har i princippet samme retsvirkninger som ægteskabets opløsning ved skilsmisse. En frasepareret ægtefælle kan dog ikke gifte sig igen.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Ved omstødelse af ægteskab ophæves alle ægteskabets retsvirkninger med tilbagevirkende kraft, og parterne stilles, som om ægteskabet aldrig var blevet indgået, undtagen når det gælder børn født under det omstødt ægteskab, idet disse beholder deres status som børn født inden for ægteskab.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Følgende grunde til at omstøde et ægteskab er anført i loven om familie og værgemål:

Den ene ægtefælle har ikke minimumsalderen for indgåelse af ægteskab, jf. artikel 10 i loven om familie og værgemål.

Den ene ægtefælle er fuldt umyndiggjort, jf. artikel 11 i loven om familie og værgemål.

Den ene ægtefælle er psykisk syg eller udviklingshæmmet, jf. artikel 12 i loven om familie og værgemål.

Den ene ægtefælle er allerede gift, jf. artikel 13 i loven om familie og værgemål.

Ægtefællerne er beslægtede i lige opstigende linje, er søskende (herunder stedsøskende samt søskende født uden for ægteskab) eller er beslægtede i lige nedstigende linje, jf. artikel 14 i loven om familie og værgemål. Af vigtige grunde kan retten dog tillade ægteskab mellem slægtninge.

Den ene ægtefælle har adopteret den anden, jf. artikel 15 i loven om familie og værgemål.

Der er indgivet en erklæring om, at den ene ægtefælle, da vedkommende indgik ægteskab, uanset af hvilken grund var ude af stand til at give udtryk for sin frie vilje, svævede i en vildfarelse med hensyn til den anden parts identitet eller var udsat for en ulovlig trussel, jf. artikel 15, stk. 1, i loven om familie og værgemål.

Hvis ægteskabet er blevet indgået ved stedfortræder, kan fuldmagtsgiveren anmode om omstødelse af ægteskabet, hvis retten ikke har truffet afgørelse om, at ægteskabet kunne indgås ved stedfortræder, eller hvis fuldmagten var ugyldig eller er blevet tilbagekaldt. Der kan imidlertid ikke anmodes om omstødelse af ægteskabet af denne grund, hvis ægtefællerne allerede bor sammen.

Hver af ovennævnte grunde skal have været gældende før tidspunktet for ægteskabets indgåelse. Hvis ugyldighedsgrundene ikke længere eksisterer, kan ægteskabet desuden ikke omstødes på trods af de tidligere grunde til omstødelse.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

En retsafgørelse om omstødelse af et ægteskab er retsstiftende og har retsvirkninger for tredjemand (over for alle). Der er tale om to slags virkninger:

Ex tunc (med tilbagevirkende kraft), dvs. virkninger, der går tilbage til datoen for indgåelsen af ægteskabet. Ægtefællerne vender f.eks. tilbage til deres civilstand før ægteskabet, og de får deres tidligere efternavne tilbage. Desuden ophæves familieforholdet mellem den ene ægtefælle og den andens familie og omvendt, og den legale arveret ophører.

Ex nunc (fremover), dvs. virkninger, der først opstår på det tidspunkt, hvor omstødelssafgørelsen får retskraft, f.eks. vedrørende formueforhold.

I tilfælde af omstødelse af et ægteskab finder de relevante bestemmelser om skilsmisse vedrørende ægtefællernes forhold til fælles børn og ægtefællernes formueforhold anvendelse. I denne situation anses en person, der indgår ægteskab i ond tro, for at være ansvarlig for ægteskabets sammenbrud.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

I Polen har ægtefæller adgang til familiemægling. Det grundlæggende formål med familiemægling er at løse konflikter mellem ægtefæller, således at skilsmisse eller separation kan undgås. Hvis dette mål imidlertid viser sig at være umuligt at opnå, har familiemægling til formål at nå frem til en mindelig aftale om de nærmere vilkår for skilsmissen (formueforhold, forældremyndighed). Det er hovedsagelig ikkestatslige organisationer, stiftelser og foreninger, der tilbyder mægling. Ægtefæller har også adgang til forskellige former for familierapi, psykologbistand, psykoterapi, støttegrupper osv. Der er også adgang til mægling under sagen.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Begæring om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab indgives til den regionale domstol (*Sąd Okręgowy*) på det sted, hvor ægtefællerne havde deres seneste fælles bopæl. I mangel heraf indgives begæringerne til den regionale domstol i den retskreds, hvor sagsøgeren har bopæl.

Der opkræves en retsafgift for sådanne begæring.

Begæringen vedlægges følgende dokumenter: kopier af dokumenter vedrørende civilstand (vielsesattest, eventuelle børns fødselsattester), fuldmagt til advokat (hvis den pågældende selv har valgt advokat) og alle andre attester af relevans for sagen (lægeattester, officielle dokumenter administrative afgørelser osv.).

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Ja. Hvis en part som følge af sin økonomiske situation ikke kan betale retsgebyret, kan parten ansøge om hel eller delvis fritagelse for betaling af sagsomkostninger og kan desuden anmode retten om at beskikke en befuldmægtiget.

Ansøgninger om hel eller delvis fritagelse for betaling af sagsomkostningerne eller beskikkelse af en befuldmægtiget skal ledsages af dokumentation for ansøgerens økonomiske situation (på en særlig formular, der fås hos retten), en lønseddel (indtægt) samt alle andre oplysninger vedrørende ansøgerens økonomiske situation og familieforhold.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Ja, i alle disse sager er det muligt at appellere til en højere instans (to-instansprincippet), og en dom afsagt af en regional domstol kan således indbringes for en appelinstans.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

I overensstemmelse med Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabsager og i sager vedrørende forældreansvar ("Bruxelles IIa-forordningen") anerkendes sådanne afgørelser uden videre i Polen, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure (artikel 21 i Bruxelles IIa-forordningen).

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Enhver berettiget part kan få afgjort, om en afgørelse skal anerkendes eller ej, jf. artikel 21, stk. 3, i Bruxelles IIa-forordningen. I Polen indgives anmodningen til de regionale domstole. Den stedlige kompetence afgøres på grundlag af det sædvanlige opholdssted for den part, mod hvem der anmodes om at få fastslået, om en afgørelse skal anerkendes eller ej. Hvis ingen af ovennævnte steder ligger i Polen, afgøres den stedlige kompetence på grundlag af fuldbyrdelsesstedet, jf. artikel 29, stk. 2, i Bruxelles IIa-forordningen.

16 Hvilken skilsmissegivning anvender domstolene i skilsmissegager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Polen er part i mange internationale aftaler, der regulerer ovennævnte spørgsmål. Disse bestemmelser har forrang for polsk international privatret. Således kan forskellige bestemmelser finde anvendelse, når ægtefællerne har forskellig nationalitet. I mangel af en international aftale finder loven om international privatret af 14. februar 2011 anvendelse. Det fremgår af lovens artikel 54, at et ægteskab opløses efter den fælles lovgivning, som naturligt finder anvendelse på tidspunktet for indgivelse af en anmodning om opløsning af ægteskabet. I mangel af en naturlig fælles lovgivning for ægtefællerne er gældende ret

lovgivningen i det land, hvor begge ægtefæller er bosiddende på tidspunktet for indgivelse af en anmodning om opløsning af ægteskabet. Hvis ægtefællerne ikke har fælles bopæl på tidspunktet for indgivelse af denne anmodning, er gældende ret lovgivningen i det sidste land, hvor begge ægtefæller havde en fælles bolig, forudsat at en af ægtefællerne fortsat har sit sædvanlige opholdssted der. I andre tilfælde opløses ægteskaber efter polsk ret.

Sidste opdatering: 08/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [\[pt\]](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Skilsmisse - Portugal

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

I Portugal kan skilsmisse opnås efter fælles overenskomst eller ved dom.

Den første form forudsætter, at parterne indgår en aftale om opløsning af ægteskabet samt i princippet om betaling af underholdsbidrag til den af ægtefællerne, der har behov for et sådant, om udøvelse af forældremyndigheden over mindreårige børn, og om hvem der skal overtage den fælles bolig. Et søgsmål om skilsmisse ved dom anlægges ved domstolen af den ene ægtefælle imod den anden baseret på lovligt fastslåede forhold, som uanset den skyld, der kan tillægges ægtefællerne, beviser ægteskabets definitive sammenbrud.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Ved en sag om skilsmisse efter fælles overenskomst behøver parterne ikke at afsløre grunden til deres begæring.

Følgende udgør grundlag for skilsmisse ved dom:

- a) en faktisk separation i ét år. Ved faktisk separation forstås det forhold, at der ikke er samliv mellem ægtefællerne, og at der fra den enes eller begges side er et ønske om ikke at genoptage samlivet
- b) en ændring i den anden ægtefælles mentale evner, som har varet i mere end et år, og som ved sin alvor ødelægger muligheden for en fortsættelse af samlivet
- c) fravær, uden at den fraværende giver lyd fra sig i en periode på mindst et år
- d) øvrige forhold, som uanset ægtefællernes skyld godtgør ægteskabets uoprettelige sammenbrud.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En skilsmisse opløser ægteskabet og har de samme retsvirkninger som en opløsning ved død på nær de i loven fastsatte undtagelser.

Virkningerne af skilsmissen træder i kraft på det tidspunkt, hvor dommen bliver endelig, men regnes fra datoen, hvor sagen blev anlagt for så vidt angår formueforholdet mellem ægtefællerne.

Hvis proceduren viser ægtefællernes faktiske separation, kan den ene af dem anmode om, at virkningerne af skilsmissen regnes fra datoen, hvor separationen begyndte, hvilket fastsættes i dommen.

Uanset skilsmissen kan ægtefællerne beholde den andens efternavn, når denne giver sit samtykke, eller domstolen giver sin bemyndigelse på baggrund af dertil påberåbte årsager. Den tidligere ægtefælles samtykke kan indhentes via et dokument fra notaren, ved en erklæring for retten (skriftlig registrering i sagsakterne om ægtefælles udtrykkelige hensigt) eller en erklæring afgivet over for en medarbejder ved civilstandsregistret. Begæringen om retslig bemyndigelse til brug af den tidligere ægtefælles efternavn kan indgives ved skilsmissesøgsmålet eller ved et selvstændigt søgsmål, også efter at skilsmissen er bevilget.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

I tilfælde af skilsmisse må ingen af ægtefællerne få mere, end de ville have fået, hvis ægteskabet var blevet indgået under ordningen med formuefællesskab med hensyn til erhvervelser under ægteskabet.

Hver ægtefælle mister alle de goder, som denne har modtaget eller skulle modtage fra den anden ægtefælle eller fra tredjemand på baggrund af ægteskabet eller på baggrund af sin status som gift, uanset om ordningen er indstiftet før eller efter ægteskabets indgåelse. Giveren kan bestemme, at godet tilfalder børnene i ægteskabet.

For så vidt angår formueforholdet mellem ægtefællerne træder virkningerne af skilsmissen i kraft på det tidspunkt, hvor skilsmisedommen bliver endelig, men regnes fra datoen, hvor sagen blev anlagt.

Hvis ægtefællernes faktiske separation bevises under sagen, kan hver af dem anmode om, at virkningerne af skilsmissen regnes fra datoen, hvor separationen begyndte, hvilket fastsættes i dommen.

Retten kan på begæring af en af ægtefællerne give denne retten til at overtage lejemålet for den fælles bolig, uanset om denne tilhører dem i fællesskab eller tilhører den anden ægtefælle, idet retten især skal tage højde for hver enkelt ægtefælles behov og de fælles børns tarv. Det nævnte lejemål underkastes reglerne for lejemål af boliger, idet retten dog skal fastsætte lejekontraktens betingelser efter at have hørt begge ægtefæller og kan opsiges lejemålet på begæring af udlejer, når påkommende omstændigheder måtte berettiggende det. Aftalen, der er indgået enten ved ægtefællernes godkendelse af aftalen eller ved retsafgørelse, kan ændres ifølge de generelle vilkår for frivillig retspleje.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

I tilfælde af skilsmisse, separation, erklæring om ægteskabets ugyldighed eller annullering skal børnenes opholdssted, de underholdsbidrag, de har krav på og måden, hvorpå de skal betales, fastsættes efter aftale mellem forældrene og godkendes af retten (eller af registerføreren ved civilstandsregistret i sager om separation og skilsmisse efter fælles overenskomst).

Foreligger der ikke en sådan aftale, vil retten træffe en afgørelse i overensstemmelse med det mindreårige barns tarv, herunder at barnet opretholder et nært forhold til begge forældre, at der fremmes og accepteres aftaler eller træffes beslutninger til fremme af gode muligheder for kontakt med begge forældre og ansvarsdeling mellem dem. Forældremyndigheden kan tillægges enhver af forældrene, en tredje person eller en opdragelses- eller forsorgsinstitution.

For yderligere oplysninger om dette punkt henvises til faktabladet om "Forældremyndighed".

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Hver ægtefælle skal forsørge sig selv efter en skilsmisse. Hver ægtefælle har ret til underholdsbidrag uanset typen af skilsmisse. Ud fra en indlysende rimelighedsbetragtning kan retten til underholdsbidrag afvises.

Ved fastsættelse af størrelsen af underholdsbidraget skal retten tage højde for ægteskabets varighed, bidraget til familiens økonomi, ægtefællernes alder og helbred, deres faglige kvalifikationer og deres muligheder for at arbejde, den tid, de skal bruge til opfostring af de fælles børn, deres indkomst og andre indtægter og generelt set alle de omstændigheder, der kan påvirke den modtagende ægtefælles behov og den ydende ægtefælles økonomiske muligheder. Retten skal give forrang til underholdspligt over for den bidragspligtige ægtefælles barn i forhold til pligten over for den tidligere ægtefælle som følge af skilsmissem.

Den bidragsberettigede ægtefælle har ikke ret til at kræve, at den levestandard, den pågældende havde under ægteskabet, opretholdes.

For yderligere oplysninger henvises til faktabladet om "Underholdsbidrag".

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

En separation opløser ikke ægteskabet, men ophæver pligten til samliv og omsorg uden at ophæve retten til underholdsbidrag.

Med hensyn til formuegoder har en separation samme virkning som en opløsning af ægteskabet.

En separation slutter enten ved en forsoning af ægtefællerne eller ved ægteskabets opløsning.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Årsagerne til separation er de samme som ved skilsmisse ved dom, uanset om der er tale om separation ved dom eller efter fælles overenskomst.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Som omtalt i svaret på spørgsmål 4 ophæver separationen samlivs- og omsorgsforpligtelsen uden at ophæve retten til underholdsbidrag. Med hensyn til formuegoder har en separation samme virkning som en opløsning af ægteskabet.

Bestemmelserne for skilsmisse gælder tilsvarende for separation.

En separation kan ophøjes til skilsmisse, men separation er ikke en forudsætning for skilsmisse eller et skridt i skilsmissegangen.

Er ægtefællerne ikke blevet forsonet et år efter, at afgørelsen om separation (ved dom eller efter fælles overenskomst) har fået retskraft, kan enhver af ægtefællerne begære separationen ophøjet til skilsmisse. Hvis begge ægtefæller anmoder om ophøjelse til skilsmisse, behøver den anførte periode ikke blive overholdt, og der afsiges umiddelbart dom.

Anmoder en af ægtefællerne om, at separationen ophøjes til skilsmisse, vil den anden personligt eller gennem den førstes retlige repræsentant blive underrettet om muligheden for anke – som kun kan baseres på forsoning af ægtefællerne – inden for en frist på 15 dage. Efter bevisoptagelse træffer dommeren afgørelse i appelsagen inden for 15 dage.

Det er også muligt at anmode om, at separation ophøjes til skilsmisse, ved et civilstandsregister. Anmodningen, som skal være faktisk og retligt begrundet, skal indgives på civilstandsregistrets kontor vedlagt bevismateriale og dokumentation.

Den sagsøgte opfordres til at anke inden for 15 dage, fremlægge beviser og vedlægge dokumentation.

Hvis der ikke ankes, og det konstateres, at de af sagsøger anførte forhold er blevet anerkendt, kontrollerer registerføreren efter kontrol af, at de retlige krav er opfyldt, at begæringen tages til følge.

Hvis der indgives anke, fastsætter registerføreren tid til et mæglingforsøg, der skal afholdes inden for 15 dage, og kan fastsætte udførelse af retshandlinger og fremlæggelse af det nødvendige bevismateriale til kontrol af de retlige krav.

Har sagsøgte ikke anket, og det viser sig umuligt at nå frem til en aftale, anmodes parterne om at gøre deres stilling gældende og fremlægge nye beviser inden otte dage. Sagen henvises herefter til en førstinstansret med kompetence i sagen i den retskreds, civilstandsregistret er beliggende.

Når sagen er henvist til retten, foranstalter dommeren bevisoptagelse og berammer retsmødet.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

En "annullering af ægteskabet" betyder en ophævelse af ægteskabets retsvirkninger ved påberåbelse af en relevant fejl.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Følgende typer ægteskab kan annulleres:

- hvis der foreligger en afgørende hindring (absolut eller relativ)
- ved manglende vilje dertil eller en vilje, der er behæftet med fejl, eller under tvang fra den ene eller begge ægtefællers side
- uden tilstedeværelse af vidner, når dette er krævet ifølge loven.

Følgende er absolutte hindringer for, at den pågældende person kan indgå ægteskab med en anden:

- den pågældende er under 16 år
- notorisk demens (også indgået i en klar periode) og værgemål eller lavværgemål på baggrund af en psykisk lidelse
- hvis der foreligger binding på grund af et tidligere ikke opløst ægteskab, uanset om der er tale om katolsk eller borgerligt ægteskab, selvom der ikke er påtegning derom i civilstandsregistret.

Følgende er relative hindringer for, at den pågældende person kan indgå ægteskab med en anden:

- slægtskab i lige linje
- slægtskab i anden grad i sidelinjen
- svogerskab i lige linje
- en af ægtefællerne er dømt som gerningsmand til eller medskyldig i forsættligt manddrab, også selvom det ikke er gennemført, på den andens ægtefælle. Ægteskabet kan annulleres på grund af manglende samtykke:

a) hvis en af parterne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse ikke var bevidst om sine handlinger på grund af invaliditet som følge af ulykke eller af andre grunde

b) hvis en af parterne blev vildledt med hensyn til den anden parts fysiske identitet

c) hvis samtykkeerklæringen fremkom ved afpresning gennem fysisk tvang

d) hvis samtykket blev simuleret.

Det fejlbehæftede samtykke er kun relevant med henblik på annullering, når det er baseret på den anden ægtefælles væsentlige personlige egenskaber, og det bevises, at ægteskabet ikke med rimelighed ville være blevet indgået uden det.

Ægteskaber indgået under moralsk tvang kan annulleres, hvis en af parterne udsættes for alvorlige og ulovlige trusler, og nærer begrundet frygt for, at de realiseres.

Hvis en person bevidst og ulovligt aftvinger den anden part en samtykkeerklæring med løfte om at befri den pågældende for uforudseelig skade eller skade påført af andre, svarer dette til en ulovlig trussel.

Samtykkeerklæringen under ægteskabets indgåelse skaber ikke blot formodning for, at ægtefællerne ønsker at gifte sig, men at deres samtykke ikke er behæftet med fejl eller fremkommet under tvang.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Annulleringen af et civilt ægteskab, som er indgået i god tro hos begge ægtefæller, træder i kraft i forhold til dem selv og tredjemand, når afgørelsen herom bliver endelig og bindende.

Hvis kun den ene ægtefælle indgik aftalen i god tro, er det kun den ægtefælle, der kan gøre krav på fordelene ved den ægteskabelige status og gøre dem gældende over for tredjemand, forudsat at dette blot afspejler forholdet mellem ægtefællerne.

Den ægtefælle, som indgår ægteskab i undskyldelig uvidenhed om den fejl, der skaber ugyldighed eller annullering, eller hvis samtykke er fremkaldt gennem fysisk eller moralsk tvang, anses for at have indgået ægteskab i god tro.

Nationale domstole er alene ansvarlige for juridisk kendskab til god tro. Der består formodning for ægtefællernes gode tro.

Når ægteskabet er erklæret ugyldigt eller er annulleret, bevarer ægtefællen i god tro retten til underholdsbidrag, efter at afgørelsen er blevet endelig og bindende eller er registreret.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Før skilsmisssagen indledes, skal civilstandsregistret eller retten informere ægtefællerne om muligheden for familiemægling og formålene hermed.

Familiemægling er en udenretslig metode til at løse konflikter, som opstår i familieforhold, og hvor parterne med deres personlige og direkte deltagelse og med støtte fra en konfliktmægler prøver at komme frem til en aftale.

Brugen af dette alternative middel til konfliktløsning kan løse konflikter som følge af regulering, ændring og manglende overholdelse af udøvelsen af forældremyndighed, skilsmisse og separation, ændring af separation til skilsmisse, mægling mellem separerede ægtefæller, tildeling og ændring af foreløbigt eller endeligt underholdsbidrag, tildeling af familiens hjem, nægtelse af retten til at bruge den anden ægtefælles efternavn og tilladelse til at bruge den tidligere ægtefælles efternavn.

En familiemægler er en fagperson, som har tilladelse fra justitsministeriet [*Ministério da Justiça*] og har ansvaret for at afholde møder med henblik på uafhængigt og upartisk at hjælpe parterne til at nå en indbyrdes aftale.

Skilsmisse efter fælles overenskomst kan søges på civilstandsregistret undtagen i situationer som følge af en aftale opnået under sagen om skilsmisse ved dom, og forudsat at begæringen om skilsmisse efter fælles overenskomst er ledsaget af en detaljeret liste over parrets fælles formue, aftale om, hvem der skal overtage den fælles bolig, aftale om betaling af underholdsbidrag til den ægtefælle, der har brug for dette, og en attest for den dom, der fastsætter forældremyndigheden for eventuelle mindreårige børn, eller en aftale herom, hvis dette ikke tidligere er blevet fastsat af domstolene.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Separation og skilsmisse efter fælles overenskomst

Der kan indsendes begæring om separation og skilsmisse efter fælles overenskomst til civilstandsregistret af begge ægtefæller efter fælles aftale.

Begæringen skal vedlægges følgende dokumenter:

- a) en specificeret beskrivelse af de fælles ejendele med angivelse af de respektive værdier eller, hvis ægtefællerne vælger at dele disse ejendele, en aftale om deling eller en ansøgning om at få udarbejdet en sådan aftale
- b) en attest for dommen om fastsættelse af forældremyndigheden eller en aftale om udøvelse af forældremyndigheden for eventuelle mindreårige børn, hvis dette ikke tidligere er blevet fastsat af domstolene
- c) en aftale om betaling af underholdsbidrag til den ægtefælle, der har brug for dette
- d) en aftale om, hvem der skal overtage familiens bolig
- e) en eventuel ægtepagt

Medmindre andet er fastsat i de indleverede dokumenter, går man ud fra, at aftalerne skal gælde både under sagen og i tiden derefter.

En sag om separation eller skilsmisse efter fælles overenskomst indledes ved at indlevere en begæring underskrevet af ægtefællerne eller disses fuldmægtige til civilstandsregistret. Begæringen vedlægges ovennævnte dokumenter og en attest med en fuldstændig kopi af vielsesregistreringen.

Efter at have modtaget begæringen vil registerføreren indkalde ægtefællerne til et møde, hvor de skal kontrollere, at retlige forudsætninger er opfyldt. På mødet orienteres ægtefællerne om muligheden for at søge familiemægling. Ønsker ægtefællerne stadig at blive skilt, gennemgås aftalerne, og ægtefællerne opfordres til at ændre dem, såfremt de ikke på behørig vis tilgodeser den ene af parterne eller børnenes tarv. Der kan foretages retsretshandlinger og optages beviser med det formål. Hvis de retlige krav er opfyldt, og de førnævnte procedurer er overholdt, tager registerføreren begæringen til følge.

Indleveres der en aftale om udøvelse af forældremyndigheden over mindreårige børn, henvises sagen til anklagemyndigheden ved den førstinstansdomstol, der har sagskompetence i den retskreds, civilstandsregistret hører hjemme, således at denne kan afgive en udtalelse om aftalen inden for en frist på 30 dage.

Mener anklagemyndigheden, at aftalen ikke på behørig vis tilgodeser de mindreårige børns tarv, kan parterne ændre den i overensstemmelse dermed eller indlevere en ny aftale. I sidstnævnte tilfælde vil aftalen blive sendt til ny vurdering hos anklagemyndigheden. Mener anklagemyndigheden, at aftalen på behørig vis tilgodeser de mindreårige børns tarv, eller har ægtefællerne ændret aftalen i overensstemmelse med anklagemyndighedens krav, bevilges skilsmisssen.

I de situationer, hvor parterne ikke er enige i de ændringer, der er krævet af anklagemyndigheden, og hvor de opretholder ønsket om skilsmisse, og/eller de indsendte aftaler ikke i tilstrækkelig grad beskytter den ene ægtefælles tarv, bevilges der ikke skilsmisse, og skilsmisssagen henvises til retten i den retskreds, som civilstandsregistret hører under.

Efter at have modtaget sagen gennemgår dommeren de aftaler, ægtefællerne har fremsendt, og opfordrer dem til at ændre dem, hvis de ikke beskytter den ene ægtefælles eller deres børns tarv.

Dommeren fastsætter herefter følgerne af skilsmisssen vedrørende de punkter, ægtefællerne ikke har ændret. Såfremt en af aftalerne ikke i tilstrækkelig grad beskytter en af ægtefællernes tarv, kan der med henblik herpå og i forbindelse med de foreslåede ændringer træffes afgørelse om udførelse af retshandlinger og fremskaffelse af de ønskede beviser. Ved fastsættelse af følgerne af skilsmisssen skal dommeren ikke kun fremme, men også tage hensyn til ægtefællernes aftale.

Der bevilges herefter skilsmisse efter fælles overenskomst, som registreres i det relevante register.

Begæring om separation eller skilsmisse efter fælles overenskomst indgives til retten, forudsat at parterne ikke vedlægger nogle af de førnævnte aftaler.

I så fald indgives skilsmissebegæringen til retten. Når begæringen er modtaget, gennemgår dommeren de aftaler, ægtefællerne har fremsendt, og opfordrer dem til at ændre dem, hvis aftalerne ikke beskytter den ene ægtefælles eller deres børns tarv. Retten træffer afgørelse om følgerne af skilsmisssen vedrørende de punkter, ægtefællerne ikke har aftalt, og kan med henblik herpå og i forbindelse med de fremsendte aftaler træffe afgørelse om foretagelse af retshandlinger og fremskaffelse af de ønskede beviser. Ved fastsættelse af følgerne af skilsmisssen skal dommeren ikke kun fremme, men også tage hensyn til ægtefællernes aftale. Der bevilges herefter skilsmisse efter fælles overenskomst, som registreres i det relevante register.

Separation eller skilsmisse ved dom

Begæring om separation eller skilsmisse ved dom indgives til familiedomstolen eller, hvis en sådan ikke findes, for den underret, der har stedlig kompetence. Stedlig kompetence fastsættes på baggrund af sagsøgers (den, der anlægger søgsmålet) bopæl eller opholdssted.

Bestemmelserne for skilsmisse gælder tilsvarende for separation.

En separation slutter enten ved en forsoning af ægtefællerne eller ved ægteskabets opløsning.

Hver af ægtefællerne kan anmode om en skilsmisse ved dom på grund af faktisk separation i et helt år, en så alvorlig ændring i de mentale evner hos den anden ægtefælle, at det ødelægger muligheden for en fortsættelse af samlivet, idet tilstanden skal have varet i mere end et år, og på grund af fravær, uden at den fraværende giver lyd fra sig i en tidsperiode på mindst et år samt andre forhold, som uanset hvilken fejl, der tillægges ægtefællerne, viser ægteskabets uoprettelige sammenbrud.

Den forurettede ægtefælle har ret til at søge om erstatning for den skade, den anden ægtefælle har forvoldt, under de generelle vilkår for erstatningsansvar og ved de almindelige domstole.

Den ægtefælle, som søgte skilsmisse på grund af en ændring i de mentale evner hos den anden ægtefælle, skal godtgøre den pågældende den personlige skade, ægteskabets opløsning forårsager. Begæringen skal indgives under selve skilsmissegangen.

Hvis grunden til skilsmisse er en ændring i de mentale evner hos den anden ægtefælle, som har varet i mere end et år, og er så alvorlig, at det ødelægger muligheden for en fortsættelse af samlivet, og fravær, uden at den fraværende giver lyd fra sig i en periode på mindst et år, kan kun den ægtefælle, der påberåber sig en ændring i den anden ægtefælles mentale evne eller den anden ægtefælles fravær, søge skilsmisse.

Såfremt den ægtefælle, som kan begære skilsmisse, er under værgemål, kan sagen anlægges af vedkommendes retlige repræsentant med bemyndigelse fra familierådet. Er den retlige repræsentant den anden ægtefælle, kan sagen anlægges på vegne af indehaveren af handleretten, af en af dennes slægtninge i lige linje eller op til tredje grad i sidelinjen, forudsat at der også gives tilladelse hertil fra familierådet.

Retten til skilsmisse overføres ikke ved død, men ophavets arvinger kan fortsætte søgsmålet med henblik på de formueretlige retsvirkninger, hvis sagsøger dør under sagen. På samme måde kan sagen fortsætte mod sagsøgte arvinger.

Når stævningen er indleveret, og hvis sagen kan fortsætte, fastsætter dommeren et tidspunkt for et forsøg på mægling, og både sagsøger og sagsøgte vil blive indkaldt til at deltage personligt.

Mislykkes mæglingen, vil retten søge at nå frem til en aftale mellem ægtefællerne om skilsmisse efter fælles overenskomst, og hvis der nås en aftale, eller hvis ægtefællerne valgte skilsmisse efter fælles overenskomst på et tidspunkt under processen, følger processen tilsvarende forløbet for den type skilsmisse. Kan dommeren ikke opnå ægtefællernes aftale vedrørende skilsmisse eller separation efter fælles overenskomst, vil han søge at opnå ægtefællernes aftale om underholdsbidrag og om forældremyndighed. Retten vil også, hvor det er relevant, forsøge at etablere en aftale mellem ægtefællerne om benyttelse af familiens hjem, mens sagen verserer.

I et forsøg på mægling eller på et andet tidspunkt under sagen kan parterne indgå aftale om skilsmisse eller separation efter fælles overenskomst, forudsat at de nødvendige forudsætninger er opfyldt.

Når den ene parts tilslutning mangler, eller mægling viser sig umulig, træffer dommeren afgørelse om, at sagsøgte skal indgive sit svarskrift inden for 30 dage. På forkyndelsestidspunktet afleveres en genpart af stævningen til sagsøgte.

Er sagsøgte opholdssted ukendt, og alle bestræbelser ifølge retsplejeloven er udfoldet for at lokalisere den pågældende uden held, er den fastsatte mæglingsdag ugyldig, og sagsøgte skal indkaldes ved offentlig bekendtgørelse med henblik på at indgive sit svarskrift.

Efter udløbet af fristen for indgivelse af svarskrift følger sagen den almindelige procedure. Under proceduren identificeres tvistens genstand, og bevisgrundlaget meddeles. Det afsluttende retsmøde finder sted under denne proces sammen med fremlæggelse af beviser. Efter det afsluttende retsmøde lukkes sagen og sendes til dommeren, som afsiger en dom inden for 30 dage.

Der kan begæres separation i et modkrav, selv om sagsøger har begæret skilsmisse. Har sagsøger begæret separation, kan sagsøgte også begære skilsmisse i et modkrav. I disse tilfælde bør der træffes afgørelse om skilsmisse, hvis der gives medhold i såvel stævningen som modkravet.

Annullering af ægteskab

Annullering af ægteskab kan ikke gøres gældende til noget formål, det være sig retsligt eller udenretsligt, så længe den ikke er anerkendt ved dom i et søgsmål anlagt med dette særlige formål.

Denne sag anlægges ved familiedomstolen ved indgivelse af en stævning i form af et processkrift med angivelse af parterne, redegørelse for relevante forhold og til sidst en påstand.

Den lovlige ret til at anlægge en sådan sag varierer efter grunden til kravet (*se svaret på spørgsmål 8*).

Ægtefællerne eller en af deres slægtninge i lige linje eller op til fjerde grad i sidelinjen, arvinger og ægtefællernes adoptivforældre og anklagemyndigheden har lovlig ret til at anlægge eller fortsætte en sag om annullering baseret på en absolut hindring. Ud over disse personer kan et søgsmål endvidere anlægges eller fortsættes af en værge eller lavværge i tilfælde af umyndighed, værgemål eller lavværgeremål på grund af psykisk lidelse samt af lovovertræderens første ægtefælle i tilfælde af bigami.

En annullering på baggrund af simulering kan kræves af ægtefællerne eller af enhver person, der har lidt skade ved ægteskabet. I de øvrige tilfælde med manglende vilje kan et søgsmål om annullering af ægteskab kun anlægges af den ægtefælle, der ikke har haft vilje dertil. Dog kan dennes slægtninge, besvogrede i lige linje, arvinger eller adoptivforældre fortsætte søgsmålet, hvis sagsøger afgår ved døden under sagen.

Et søgsmål om annullering begrundet i manglende vilje kan kun anlægges af den ægtefælle, der er offer for fejlen eller tvangen, mens dennes slægtninge, besvogrede i lige linje, arvinger eller adoptivforældre kan fortsætte søgsmålet, hvis sagsøger afgår ved døden under sagen.

Et søgsmål om annullering begrundet i manglende vidner kan kun anlægges af anklagemyndigheden.

Et søgsmål om annullering begrundet i en absolut hindring bør anlægges:

a) i tilfælde af umyndighed, værgemål eller lavværgeremål på grund af psykisk lidelse eller notorisk sindssyge, og når søgsmålet anlægges af den umyndige, senest seks måneder efter at personen er blevet myndig, har fået ophævet værgemålet eller lavværgeremålet, eller sindssygen er ophørt. Anlægges søgsmålet af en anden person, skal dette ske senest tre år efter ægteskabets indgåelse, dog aldrig efter opnåelse af myndighed, ophævelse af umyndighed eller ophør af sindssygen

b) i tilfælde af dom for mord på den ene af parternes ægtefælle senest tre år efter indgåelse af ægteskabet

c) i andre tilfælde gælder en frist på højst seks måneder efter ægteskabets opløsning.

Anklagemyndigheden kan kun anlægge søgsmål, indtil ægteskabets opløsning.

Et søgsmål om annullering begrundet i et ikke opløst tidligere ægteskab kan ikke anlægges eller fortsætte, så længe der verserer en sag om ugyldighed eller annullering af bigamistens første ægteskab.

Et søgsmål om annullering på grund af manglende vilje hos en eller begge ægtefæller kan kun anlægges inden for tre år efter indgåelse af ægteskabet, eller hvis den manglende vilje var ukendt for sagsøgeren, inden for seks måneder efter at denne har fået kendskab hertil.

Et søgsmål om annullering på grund af manglende vilje forældes, hvis der ikke anlægges søgsmål inden for seks måneder efter ophøret af den manglende vilje.

Et søgsmål om annullering på grund af manglende vidner kan kun anlægges inden for et år efter indgåelse af ægteskabet.

Stævningen skal ledsages af en vielsesattest og eventuelt (hvis alderen udgør grundlaget for påstanden) en fødselsattest for den pågældende ægtefælle.

Efter udløbet af fristen for indgivelse af svarskrift følger sagen førnævnte betingelser for den almindelige procedure.

Annulleringen anses for at være ophævet, og ægteskabet betragtes som gyldigt fra indgåelsen, hvis en af følgende begivenheder finder sted, før dommen om annulation bliver endelig:

- hvis et barn, som ikke har nået ægteskabsalderen, bekræfter sit ægteskab for en civilstandsmyndighed og to vidner, efter at vedkommende er blevet myndig
- hvis en person, som er umyndiggjort eller handicappet på grund af psykisk lidelse, bekræfter sit ægteskab efter betingelserne i litra a), efter at umyndigheden er ophævet eller lidelsen ophørt, eller i tilfælde af sindssyge, efter at den sindssyge ved retten har fået undersøgt sin mentale sundhed
- hvis bigamistens første ægteskab kendes ugyldigt eller annulleres
- hvis manglen på vidner skyldes begrundede omstændigheder såsom dem, der anerkendes af registerføreren, forudsat at der ikke er tvivl om, at ægteskabet er indgået.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Ja, ordningen om retshjælp gælder alle domstole uanset sagstypen.

For yderligere oplysninger henvises til faktabladet om "Retshjælp".

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Ja. I disse sager er det altid muligt at anke til en højere instans.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Hvis den pågældende retsafgørelse er afsagt i en EU-medlemsstat med undtagelse af Danmark, anerkendes den i de andre medlemsstater i overensstemmelse med Rådets forordning (EF) 2201/2003 af 27. november 2003.

Er afgørelsen afsagt i Danmark, gælder der en særlig procedure for efterprøvelse af en udenlandsk dom.

Under en sådan sag, hvor stævningen indeholder dokumentation for den afgørelse, der skal efterprøves, indstævnes modparten til inden for 15 dage at svare i sagen. Sagsøger kan svare senest 10 dage efter modtagelse af sagsøgtets svarskrift. Efter skriftvekslingen og efter at der er gennemført de foranstaltninger, som anses for ufravigelige, overdrages sagen til parternes og anklagemyndighedens bedømmelse med henblik på procedure, således at hver part får 15 dage til dette formål.

For at efterprøve dommen er det nødvendigt:

- at der ikke hersker tvivl om ægtheden af det dokument, hvoraf dommen fremgår, og ej heller om afgørelsens rimelighed
- at dommen har fået retskraft ifølge lovgivningen i det land, hvori den er afsagt
- at dommen hidrører fra en udenlandsk domstol, hvis kompetence ikke er blevet anfægtet, og loven dermed er overtrådt, og at dommen ikke omhandler et sagsområde, der udelukkende hører under de portugisiske domstoles kompetence
- at der ikke kan påberåbes indsigelse om litis pendens, eller at sagen skulle pådømmes ved en portugisisk domstol, medmindre det har været den udenlandske domstol, der har ophævet jurisdiktionen
- at sagsøgte er blevet indstævnet på behørig vis i søgsmålet i overensstemmelse med lovgivningen i den oprindelige domstols land, og at man i sagen har overholdt princippet om kontradiktion og lighed mellem parterne
- at dommen ikke indeholder nogen afgørelse, hvis anerkendelse medfører et resultat, der er åbenbart uforligneligt med den portugisiske stats principper om internationale grundlæggende retsprincipper.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

I EU-medlemsstaterne med undtagelse af Danmark kan den interesserede part vælge at anmode om anerkendelse af en afgørelse om skilsmisse, separation eller annullering af ægteskab ved at indsende begæringen til familiedomstolen. Den stedligt kompetente domstol udpeges ifølge den interne lovgivning i den medlemsstat, hvor anerkendelsessøgsmålet anlægges.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmissegager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Ifølge de nationale lovvalgsregler gælder ægtefællernes fælles nationale lovgivning ved skilsmisse og separation. Har de ikke samme nationalitet, anvendes lovgivningen i det land, hvor de har deres sædvanlige bopæl, eller, i mangel af en sådan, lovgivningen i det land, som familien synes tættest tilknyttet. Hvis der imidlertid i løbet af ægteskabet finder en ændring sted i den gældende lov, kan separation eller skilsmisse kun begrundes i hændelser forud for en sådan ændring.

Yderligere oplysninger

Yderligere oplysninger findes på følgende websteder:

[Justitsministeriet](#)

[Det portugisiske generaldirektorat for retspolitik](#)

[Generaldirektoratet for retspleje](#)

[Generaldirektoratet for social rehabilitering](#)

[Institut for registrering og notarialanliggender, I.P.](#)

[Kontoret for alternativ konfliktløsning](#)

[Højesteret](#)

[Appelretten i Coimbra](#)

[Appelretten i Évora](#)

[Appelretten i Lissabon](#)

[Appelretten i Porto](#)

[Appelretten i Guimarães](#)

[Portugals statstidende](#)

[Database med juridiske dokumenter](#)

Sidste opdatering: 30/04/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [ro](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Skilsmisse - Rumænien

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Skilsmisse kan opnås efter fælles overenskomst (ved retten, forvaltningen eller en notar). I mangel af fælles overenskomst kan skilsmisse bevilges ved retten.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Det fremgår af artikel 373 i civillovbogen, at skilsmisse kan opnås i følgende tilfælde:

efter fælles overenskomst mellem ægtefællerne

hvis forholdet mellem ægtefællerne er alvorligt forværret, og det ikke længere er muligt at fortsætte samlivet

på anmodning af en af ægtefællerne efter en de facto-separation, som har varet i mindst to år

på anmodning af en ægtefælle, hvis helbredstilstand gør det umuligt at fortsætte ægteskabet.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En persons status som ægtefælle ophører med at eksistere, og hver af de fraskilte parter kan gifte sig igen.

Ved opløsning af ægteskabet ved skilsmisse kan ægtefællerne aftale at beholde de navne, de benyttede i deres ægteskab. Foreligger der ingen aftale, kan retten i behørigt begrundede tilfælde tillade ægtefællerne at beholde de navne, de benyttede i deres ægteskab. Hvis der hverken foreligger en aftale eller retsafgørelse, går begge de tidligere ægtefæller tilbage til at benytte de navne, de hver især havde før ægteskabet.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Som følge af skilsmissen ophører formueforholdet mellem ægtefællerne fra datoen for indgivelse af skilsmissebegæringen. Hver af ægtefællerne – eller dem begge i tilfælde af skilsmisse efter fælles overenskomst – kan anmode den domstol, der behandler skilsmissesagen, om at fastslå, at formueforholdet mellem ægtefællerne ophørte på datoen for den faktiske separation.

Ophører formuefællesskabet gennem opløsningen af ægteskabet, forbliver de tidligere ægtefæller i fællesskab ejere af den fælles formue, indtil deres respektive boslodder er fastsat.

Ved afslutningen af fællesejet overtager hver af ægtefællerne sin egen formue, hvorefter den fælles formue deles, og gælden betales. I dette øjemed fastslås hver ægtefælles andel af formuen først på grundlag af den pågældendes bidrag til erhvervelsen af den fælles formue og opfyldelsen af de fælles forpligtelser. Medmindre andet bevises, antages det, at ægtefællerne bidrog ligeligt.

Uanset en eventuel underholdspligt mellem de tidligere ægtefæller og ydelse af kompensation kan en ægtefælle, der ikke er skyld i skilsmissen, og som lider et økonomisk tab som følge af ægteskabets opløsning, anmode den ægtefælle, der er skyld i skilsmissen, om at betale en kompensation. Familiedomstolen træffer afgørelse om en sådan anmodning i skilsmisседommen.

Endvidere fortabes gensidig arveret ved en skilsmisse.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Når skilsmisседommen er afsagt, træffer familiedomstolen afgørelse om forholdet mellem de fraskilte forældre og eventuelt mindreårige børn. Som regel har ægtefællerne efter en skilsmisse **fælles forældremyndighed over børnene**. Familiedomstolen fastsætter et mindreårigt barns **bopæl** som værende hos den forælder, som barnet normalt bor hos, mens den forælder, der er adskilt fra barnet, har samværret med barnet. Retten fastsætter det **bidrag**, hver af forældrene skal yde til udgifterne i forbindelse med barnets opvækst, opdragelse, skolegang og uddannelse.

Hvis omstændighederne ændrer sig, kan familiedomstolen ændre foranstaltningerne vedrørende de fraskilte forældres rettigheder og forpligtelser med hensyn til deres mindreårige børn, hvis den anmodes herom af en af forældrene eller af et andet familiemedlem, barnet, værgemyndigheden, den offentlige børnebeskyttelsesinstitution eller anklagemyndigheden.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Når ægteskabet er opløst, ophører underholdspligten mellem ægtefællerne. Den fraskilte ægtefælle har ret til underholdsbidrag, hvis den pågældende har behov for det, fordi vedkommende har mistet sin arbejdsevne før eller under ægteskabet eller inden for et år efter ægteskabets opløsning (men kun, hvis uarbejdsdygtigheden skyldes forhold i forbindelse med ægteskabet).

En ægtefælle, der anmoder om underholdsbidrag, kan ikke også anmode om kompensation. Er skilsmissen bevilget på grund af ansvarspådragende adfærd, som udelukkende skyldes den sagsøgte ægtefælle, kan den sagsøgende ægtefælle få tillagt en kompensation. Der kan kun ydes kompensation, hvis ægteskabet har varet i mindst 20 år.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

I rumænsk ret findes begrebet "retlig separation" ikke; man har kun begrebet "de facto-separation" og retslig bodeling. Det er en situation, der skal bevises ved retten. Såfremt de facto-separationen har varet i mindst to år, kan retten bevilge skilsmisse.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

6 Hvilke retlige følger har en separation?

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Et ægteskab omstødes, hvis en af de lovbestemte betingelser for ægteskabets indgåelse ikke er opfyldt. Et ægteskab kan kun omstødes ved en retsafgørelse. Omstødelsen har ikke blot virkninger for fremtiden, men også for fortiden, idet ægteskabet anses for aldrig at have været indgået.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Manglende iagttagelse af bestemmelserne vedrørende ægteskabets indgåelse udgør absolutte grunde til omstødelse. Det er tale om gælder følgende:

Ægteskabet blev indgået uden samtykke.

Ægteskabet blev indgået mellem personer af samme køn.

Ægteskabet blev indgået af en person, der allerede var gift.

Ægteskabet blev indgået mellem personer, der er beslægtet i lige linje eller i sidelinje til og med fjerde led.

Ægteskabet blev indgået af en sindssyg eller udviklingshæmmet person.

Ægteskabet blev indgået uden de fremtidige ægtefællers samtykke, eller samtykket blev ikke givet forskriftsmæssigt.

Ægteskabet blev indgået af en mindreårig under 16 år.

Ægteskabet blev indgået med andre formål end at stifte familie.

Relative grunde til omstødelse af et ægteskab er:

når ægteskabet indgås af en mindreårig på 16 år på grundlag af en lægeerklæring uden samtykke fra forældrene/den forælder, som er officiel værge, eller uden tilladelse fra den person, der har forældremyndigheden

når samtykket er behæftet med mangler: fejl (med hensyn til den anden ægtefælles fysiske identitet), svig eller vold

når ægteskabet indgås af en person, som midlertidigt mangler dømmekraft

når ægteskabet indgås mellem en adoptivforælder og en mindreårig, som den pågældende er værge for.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Indtil der er truffet en endelig retsafgørelse, bevarer en ægtefælle, som i god tro har indgået et ugyldigt eller omstødt ægteskab, sin status som ægtefælle i et gyldigt ægteskab, og formueforholdet mellem de tidligere ægtefæller er tilsvarende omfattet af bestemmelserne vedrørende skilsmisse.

Ægteskabets ugyldighed har ingen virkning for børnene, som bevarer deres status som børn født inden for ægteskab. For så vidt angår forældres og børns rettigheder og forpligtelser over for hinanden finder bestemmelserne vedrørende skilsmisse tilsvarende anvendelse.

En retsafgørelse om, at et ægteskab er ugyldigt eller skal omstødes, kan gøres gældende over for tredjemand. Formalitetsbestemmelserne vedrørende formueforholdet mellem ægtefællerne, ægteskabets officielle karakter, og spørgsmålet om hvorvidt ægteskabets indgåelse kan anfægtes, finder tilsvarende anvendelse.

Ægteskabets ugyldighed kan ikke gøres gældende over for tredjemand i forbindelse med en retshandel, som en af ægtefællerne har indgået forud for ægteskabet, medmindre de almindelige betingelser for anlæggelse af ugyldigheds- eller omstødelsessag er opfyldt, eller tredjemand på anden vis kendte til grundene til ægteskabets ugyldighed forud for indgåelsen af retshandlen.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Mægling er valgfrit, før sagen anlægges ved retten. Under sagen har retten pligt til at informere parterne om muligheden for at benytte mægling og om fordelene ved det.

Ved hjælp af mægling er det muligt at afklare misforståelser mellem ægtefællerne vedrørende fortsættelsen af ægteskabet, udøvelsen af forældrenes rettigheder, fastlæggelse af børnenes bopæl, forældrenes bidrag til børnenes underhold og eventuelt andre misforståelser, der er opstået i ægtefællernes forhold, med hensyn til deres lovbestemte rettigheder. Mægleren sørger for, at resultatet af mæglingen ikke strider mod barnets tarv og tilskynder forældrene til primært at fokusere på barnets behov og påtage sig forældreansvaret, for at sikre at den faktiske separation eller skilsmisse ikke hæmmer barnets opvækst og udvikling.

Mæglingssaftalen indeholder parternes aftale om udøvelse af deres rettigheder som forældre, deres bidrag til børnenes underhold og fastlæggelsen af børnenes bopæl, og aftalen skal godkendes af retten, som har pligt til at kontrollere, at den tilgodeser barnets tarv.

Hvis ægtefællerne er enige om skilsmissen og ikke har mindreårige børn født i eller uden for ægteskabet eller adoptivbørn, kan den offentlige registreringsmyndighed eller notaren det sted, hvor ægteskabet blev indgået, eller hvor ægtefællernes seneste fælles bopæl var beliggende, erklære ægteskabet for opløst efter ægtefællernes aftale og udstede en skilsmisseattest.

Skilsmisse efter aftale mellem ægtefællerne kan også erklæres af en notar, i tilfælde af at der er mindreårige børn født i eller uden for ægteskabet eller adoptivbørn, såfremt ægtefællerne aftaler alle aspekter vedrørende navne, udøvelse af forældremyndighed, børnenes bopæl, samværsret og forældrenes bidrag til udgifterne til børnenes opvækst, opdragelse, skolegang og uddannelse.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Begæringen om skilsmisse henhører under **rettens** kompetence.

Set ud fra et territorialt perspektiv ligger kompetencen hos retten på det sted, hvor ægtefællernes seneste fælles bopæl er beliggende. Hvis ægtefællerne ikke har et fælles hjem, eller hvis ingen af ægtefællerne længere bor på det sted, hvor deres seneste fælles hjem var beliggende, indgives begæringen til den kompetente domstol på det sted, hvor sagsøgte hjem er beliggende. Har sagsøgte ikke bopæl i Rumænien, og de rumænske domstole har international kompetence, indgives begæringen dog til den kompetente domstol på det sted, hvor sagsøger har bopæl. Såfremt hverken sagsøger eller sagsøgte har bopæl i Rumænien, kan parterne aftale at indgive skilsmissebegæringen til en hvilken som helst domstol i Rumænien. I mangel af en sådan aftale indgives skilsmissebegæringen til retten i sektor 5 i Bukarest.

Skilsmissebegæringen skal ud over bemærkningerne fra stævningen indeholde navnene på mindreårige børn. Begæringen skal ledsages af vielsesattest, kopier af fødselsattester for mindreårige børn og ægtefællernes eventuelle mæglingssaftale.

I en situation, hvor skilsmissebegæringen er baseret på en aftale mellem parterne, skal den underskrives af begge ægtefæller eller af en fælles repræsentant med bemyndigelse hertil i form af en særlig fuldmagt. Hvis den bemyndigede repræsentant er advokat, skal den pågældende bekræfte ægtefællernes underskrifter i overensstemmelse med lovgivningen.

Ved retten i første instans skal parterne møde personligt, medmindre en af ægtefællerne afsoner en frihedsstraf, er forhindret på grund af alvorlig sygdom, er omfattet af et retsligt forbud, har bopæl i udlandet eller er i en anden situation, som forhindrer den pågældende i at give personligt møde. I sådanne situation kan den pågældende person lade sig repræsentere af en advokat, en bemyndiget repræsentant eller eventuelt en værge eller registreret repræsentant (*curator*). Hvis sagsøger på datoen for retsmødet ved retten i første instans er fraværende uden grund, så kun sagsøgte møder frem, afvises begæringen som ubegrundet.

Den domstol, der behandler skilsmissesagen, træffer afgørelse – også selv om den ikke blev anmodet herom i skilsmissebegæringen – om udøvelsen af forældremyndigheden, forældrenes bidrag til udgifterne til børnenes opvækst og opdragelse, børnenes bopæl og forældrenes ret til at have et personligt forhold til børnene.

En begæring om at få et ægteskab erklæret ugyldigt på grund af absolutte hindringer kan indgives af enhver, der har retlig interesse heri. Begæringen om omstødelse af et ægteskab er af personlig karakter og har ingen retsvirkning for arvingerne. Indgives begæringen af en af ægtefællerne, kan den dog følges op af enhver af dennes arvinger.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Retshjælp kan ydes på de betingelser, der er fastsat i regeringens hastedekret nr. 51/2008 om retshjælp i civile retlige sager som godkendt med ændringer og tilføjelser ved lov nr. 193/2008 med efterfølgende ændringer.

Retshjælp kan ydes særskilt eller samlet i form af advokatbistand, betaling af honorar til en sagkyndig, oversætter eller tolk, betaling af gebyr til retshåndhævende myndigheder og i form af fritagelse for, nedslag i eller ratebetaling eller udsættelse af betaling af retsgebyrer.

For at være berettiget til fuld retshjælp skal en person have haft en månedlig gennemsnitlig nettoindkomst pr. familiemedlem på under 300 RON i de seneste to måneder før indgivelse af ansøgningen. Er indkomsten på under 600 RON, ydes der 50 % i retshjælp. Der kan også bevilges retshjælp i andre situationer, hvor de sikre eller anslåede sagsomkostninger sandsynligvis vil begrænse den effektive adgang til domstolsprøvelse, f.eks. på grund af forskellen mellem leveomkostningerne i den medlemstat, hvor ansøgeren bor, og leveomkostningerne i Rumænien.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Ifølge den nye civile retsplejelov er fristen for at appellere en afgørelse 30 dage fra afgørelsens forkyndelse.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Gældende lovgivning vedrørende anerkendelse af en skilsmisedom er forordning (EF) nr. 2201/2003. Begæringen indgives til den kompetente domstol, hvor sagsøgte har bopæl eller opholdssted i Rumænien. Hvis sagsøgte ikke har noget kendt opholdssted, indgives begæringen til den kompetente domstol, hvor sagsøger har bopæl eller opholdssted.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Der kan gøres indsigelse mod en afgørelse om anerkendelse ved at indgive en begæring til den stedligt kompetente appeldomstol eller indgive appel til kassationsdomstolen.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmissegager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

For at fastslå, hvilken ret der gælder for et internationalt privatretligt forhold, vil den rumænske domstol anvende enten *Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation eller artikel 2957 ff. i civillovbogen.*

Ægtefællerne kan vælge lovgivningen i det land, hvor de har deres sædvanlige fælles bopæl eller havde deres seneste sædvanlige fælles opholdssted (hvis mindst en af dem bor der på datoen for aftalen om valg af gældende ret), lovgivningen i det land, hvor en af ægtefællerne er statsborger, lovgivningen i det land, hvor ægtefællerne har boet i mindst tre år, eller rumænsk ret.

Såfremt ægtefællerne ikke har foretaget et valg, er gældende ret lovgivningen i det land, hvor de har deres sædvanlige fælles bopæl eller i mangel heraf lovgivningen i det land, hvor ægtefællerne havde deres seneste sædvanlige fælles bopæl (hvis mindst en af ægtefællerne stadig har sin sædvanlige bopæl i det pågældende land på datoen for indgivelse af skilsmissebegæringen). Hvis en af ægtefællerne ikke har en sædvanlig bopæl, gælder lovgivningen i det land, hvor de begge var statsborgere på datoen for indgivelse af skilsmissebegæringen, eller hvis ægtefællerne har forskelligt statsborgerskab, lovgivningen i det land, hvor de begge havde statsborgerskab (hvis mindst én af dem stadig har dette statsborgerskab på den dato, hvor skilsmissebegæringen indgives). I alle andre situationer er gældende ret Rumæniens lovgivning.

Sidste opdatering: 03/12/2015

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Slovenien

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

I slovensk lovgivning anerkendes: a) skilsmisse på grundlag af en aftale mellem ægtefællerne og b) skilsmisse på grundlag af en retssag.

a) I tilfælde af skilsmisse du **på grundlag af en aftale mellem ægtefællerne**, erklærer retten ægteskabet for opløst i henhold til artikel 64 i loven om ægteskab og familieforhold (*Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ZZZDR*), såfremt ægtefællerne er nået til enighed om omsorg for, opfostring og underhold af eventuelle fælles børn og om børnenes samvær med forældrene (i denne forbindelse skal der indhentes en udtalelse fra et socialforvaltningscenter), og, hvis de har fremlagt en bodelingsoverenskomst i form af et eksigibelt notardokument, der ligeledes regulerer spørgsmålet om, hvilken af ægtefællerne der skal fortsætte som lejer af eller overtage lejemålet med hensyn til deres lejlighed, samt om underhold af den ægtefælle, der er ubemidlet og arbejdsledig som følge af udefrakommende omstændigheder.

b) Hvis et ægteskab uanset årsagen er "brudt uopretteligt sammen", kan en af ægtefællerne søge skilsmisse ved at indgive en **skilsmissebegæring**. I dette tilfælde er det ligeledes retten, der træffer afgørelse om omsorgen for, opfostringen og underholdet af eventuelle fælles børn og disse børns samvær med forældrene. Inden der træffes afgørelse herom, påhviler det retten at indhente en udtalelse fra et socialforvaltningscenter.

I begge situationer pålægger retten det kompetente *socialforvaltningscenter* at gennemføre en rådgivningssamtale, hvor begge ægtefæller har pligt til at møde op personligt uden tilstedeværelsen af stedfortrædere, når retten har modtaget en skilsmissebegæring på grundlag af enten en aftale eller skilsmissegag. Socialforvaltningscentret giver retten en tilbagemelding om resultatet af rådgivningssamtalen.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

I henhold til loven om ægteskab og familieforhold anerkendes kun én skilsmissegrund som gyldig, nemlig *ægteskabets uoprettelige sammenbrud*. Dette betyder, at ægteskabet er brudt dybt og varigt sammen, og at det derfor ikke længere kan reddes. Et ægteskabs sammenbrud anses kun for "uopretteligt", hvis forholdet mellem ægtefællerne ikke blot er ødelagt midlertidigt, men at dette skyldes alvorlige årsager og medfører dyb og varig uoverensstemmelse mellem ægtefællerne. Graden af uoprettelighed bedømmes på baggrund af situationen på tidspunktet for retsmødet under hensyntagen til alle de omstændigheder, der ligger til grund for den aktuelle situation. Retten fastslår ligeledes graden af uoprettelighed, hvis den anden ægtefælle indvilliger i skilsmisse.

Ægteskabet kan erklæres for opløst efter begæring af en af ægtefællerne. Der er ikke noget krav om, at begge ægtefæller anser ægteskabet for at være brudt uopretteligt sammen.

Der tages ikke stilling til, hvis skyld det er, at ægteskabet er brudt uopretteligt sammen, og retten fastslår heller ikke dette i forbindelse med behandlingen af sagen. Et ægteskab kan ligeledes ophæves på begæring af den ægtefælle, der er ansvarlig for ægteskabets uoprettelige sammenbrud.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

Skilsmisstens retsvirkninger er beskrevet nøje nedenfor:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En person, der foretager navneændring ved ægteskabets indgåelse, kan senest seks måneder efter den endelige skilsmisedom eller dom om ophævelse af ægteskabet forelægge en erklæring om, at vedkommende ønsker at annullere navneændringen og tage det efternavn, som vedkommende havde før ægteskabets indgåelse. En sådan erklæring kan kun forelægges af personer, der ikke har foretaget yderligere ændringer af deres efternavn under ægteskabet (artikel 17 i loven om personnavne (*Zakon o osebnem imenu, ZOI-1*)). Spørgsmålet om ændring af efternavn er et forvaltnings spørgsmål, der ikke afgøres af en domstol, men af et forvaltningsorgan.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

For så vidt angår fællesejet **forudsætter loven, at aktiverne ejes af ægtefællerne i lige sameje**. Hvis en af parterne imidlertid mener, at vedkommende vil lide et tab som følge af en ligelig fordeling af aktiverne, kan han eller hun anmode om, at fællesejet fordeles på grundlag af det, som hver af ægtefællerne har

bidraget med. I forbindelse med en sådan fordeling tager retten ikke blot højde for ægtefællernes respektive indkomster, men ligeledes andre forhold, som f. eks. den bistand, som den ene ægtefælle har ydet den anden, omsorg for og opfostring af eventuelle børn, udførelse af husligt arbejde, vedligeholdelsen af aktiver og enhver anden form for arbejde med og deltagelse i forvaltningen, vedligeholdelsen og forøgelsen af de fælles aktiver.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

OMSORG FOR OG OPFOSTRING AF BØRN

I tilfælde af skilsmisse efter fælles overenskomst skal ægtefællerne **nå til enighed om forældremyndighedsspørgsmålet og børnenes uddannelse**. Det tilkommer derefter retten at vurdere, om den indgåede aftale er i børnenes bedste interesse. De kan aftale at begge vil komme til at deltage i eller fortsætte med at drage omsorg for og opfostre børnene eller at en af forældrene vil blive betroet opgaven med at drage omsorg for og opfostre alle børnene eller at en af forældrene vil få forældremyndigheden over nogle af børnene, og den anden forælder vil få forældremyndigheden over de øvrige børn. Hvis forældrene ikke selv formår at nå til enighed om dette spørgsmål, bistår et socialforvaltningscenter dem med at nå til enighed. Hvis forældrene *når til enighed om omsorg for og opfostring af børnene*, kan de fremsætte en begæring om, at retten træffer afgørelse herom i en vederlagsfri procedure.

Hvis de ikke når til enighed, eller hvis de med deres aftale ikke varetager barnets tarv, opløser retten ikke ægteskabet på grundlag af en aftale, og en skilsmissesag er i stedet påkrævet. En begæring om skilsmisse skal derefter indgives til retten.

Hvis forældrene, selv med et socialforvaltningscenters bistand, ikke formår at nå til enighed om forældremyndighedsspørgsmålet og børnenes uddannelse, **træffer retten på begæring af en af forældrene eller begge forældre afgørelse om**

at en af forældrene betros opgaven med at drage omsorg for og opfostre alle børnene eller

at en af forældrene tildeles forældremyndigheden over nogle af børnene, og den anden forælder tildeles forældremyndigheden over de øvrige børn.

I ekstraordinære tilfælde kan retten træffe afgørelse om, at en tredjepart betros opgaven med at drage omsorg for og opfostre alle eller nogle af børnene. Før retten træffer afgørelse, skal den indhente en udtalelse fra socialcentret. Retten skal, når den træffer en afgørelse, tage hensyn til barnets ønske, hvis barnet selv eller en person, som barnet har tillid til og selv har udvalgt, udtrykker et sådant ønske, under forudsætning af at barnet er i stand til at forstå betydningen og konsekvenserne af dette ønske.

I tilfælde af skilsmisse **efter begæring** og med henblik på at regulere forholdet mellem de fraskilte ægtefæller og deres fælles mindreårige børn, træffer retten afgørelse om omsorgen for og opfostringen af børnene, efter den har fastslået, hvordan barnets tarv bedst kan varetages. Også i dette tilfælde kan forældrene indgå en aftale om omsorgen for og opfostringen af deres fælles børn for at varetage børnenes tarv. Samme regel finder anvendelse på samme måde med hensyn til omsorgen for og opfostringen af børn i disse situationer og i situationer, hvor skilsmisse bevilges på grundlag af en aftale. Afgørelsen om, hvem mindreårige børn skal bo hos efter skilsmissen, om børnenes samvær med den forælder, som de ikke skal bo hos, og om børnebidrag udgør en integreret del af skilsmisedommen.

KONTAKTOPLYSNINGER

Forældrene skal forsøge at nå til enighed om en samværsordning.

Hvis forældrene **når til enighed**, kan de fremsætte en begæring om, at retten træffer afgørelse herom i en vederlagsfri procedure. Hvis retten finder, at den af forældrene indgåede aftale strider mod barnets tarv, afslår den begæringen.

Hvis forældrene **ikke når til enighed**, træffer retten afgørelse og giver medhold i en af forældrenes begæring (i tilfælde af skilsmisse på grundlag af en aftale mellem ægtefællerne skal ægtefællerne vedlægge aftalen en aftale om en samværsordning, og retten tiltræder deres aftale i afgørelsen om den bevilgede skilsmisse), og forældrene skal i dette tilfælde forelægge retten dokumentation for socialforvaltningscentrets bekræftelse af, at de har forsøgt at nå til enighed inden afgørelsen.

Retten træffer kun afgørelse af egen drift om samvær, hvis spørgsmålet vedrører samvær efter skilsmissen eller efter ophævelsen af forældrenes ægteskab. Spørgsmålet om samvær afgøres i første instans af distriktsretterne (okrožna sodišča) i en mindelig procedure, medmindre distriktsretterne træffer afgørelse i forlængelse af tvister om omsorg for og opfostring af børn. I så fald afgøres samvæsspørgsmålet i en civil sag.

Med henblik på afgørelsen om barnets kontakt med forældrene er barnets interesse af afgørende betydning: Kontakten anses for at være i strid med barnets tarv, hvis den udgør en psykologisk byrde for barnet, eller hvis den er til fare for dets fysiske og psykiske udvikling.

Retten skal, når den træffer en afgørelse, tage hensyn til barnets ønske, hvis barnet selv eller en person, som barnet har tillid til og selv har udvalgt, udtrykker et sådant ønske, under forudsætning af at barnet er i stand til at forstå betydningen og konsekvenserne af dette ønske.

Et barn har ligeledes ret til samvær med andre personer, der enten er slægtninge eller har tætte personlige bånd til barnet (f.eks. barnets bedsteforældre og (halv)søskende).

UNDERHOLD af ægtefæller og børn

Med hensyn til børnebidrag kan ægtefællerne **indgå en aftale herom**, der skal underskrives i retten, og i dette tilfælde træffer retten en afgørelse i en vederlagsfri procedure. Hvis aftalen ikke er i barnets tarv, afviser retten begæringen om at træffe en afgørelse, hvori den godkender aftalen.

Hvis ægtefællerne **ikke er nået til enighed** enten alene eller med socialforvaltningscentrets bistand, kan de fremsætte en begæring om, at retten afgør spørgsmålet. Inden retten træffer en afgørelse, skal den indhente en udtalelse fra socialforvaltningscentret og skal ligeledes tage hensyn til barnets ønske, hvis barnet har udtrykt et ønske, og hvis barnet er i stand til at forstå betydningen og konsekvenserne af dette ønske.

Forældrene har pligt til at forsørge deres børn, indtil de når myndighedsalderen, eller hvis det drejer sig om et barn, der er myndigt, indtil barnet har afsluttet sin skolegang og indtil det fyldte 26. år, hvis deres økonomiske og indtjeningsmæssige formåen muliggør dette, for at sikre varetagelsen af barnets tarv (barnets generelle udvikling).

Børnebidrag tildeles i henhold til barnets behov og under hensyntagen til den ansvarlige persons økonomiske og indtjeningsmæssige formåen. Ed tildelingen af børnebidrag påhviler det retten at tage hensyn til barnets tarv, således at børnebidraget er tilstrækkeligt til at sikre barnet en gunstig fysisk og psykisk udvikling. Ægtefællebidrag reguleres en gang årligt i overensstemmelse med Sloveniens forbrugerprisindeks.

En ægtefælle eller samlever er forpligtet til at forsørge sin ægtefælles eller samlevers mindreårige barn, hvis en af barnets forældre er ude af stand til at forsørge barnet, og ægtefællerne eller samleverne bor sammen med ægtefællens eller samleverens mindreårige barn.

Børn over myndighedsalderen har pligt til at forsørge deres forældre, hvis sidstnævnte ikke har tilstrækkelige midler til forsørgelse og ikke er i stand til at tilvejebringe disse, og hvis en forsørgelsesberettiget forælder ikke kan forsørges af sin ægtefælle.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

En ægtefælle, som ikke har midler til forsørgelse, og som er arbejdsledig som følge af udefrakommende omstændigheder, har ret til ægtefællebidrag.

Der kan nedlægges påstand om betaling af bidrag i forbindelse med behandlingen af skilsmisssager eller i en særlig retssag senest et år efter den endelige ophævelse af ægteskabet, hvis betingelserne for betaling af bidrag var opfyldt på skilsmissetidspunktet og stadig er opfyldt på det tidspunkt, hvor ægtefællen nedlægger påstand om betaling af bidrag.

Ægtefællerne kan indgå en aftale om betaling af bidrag i tilfælde af skilsmisse for en notar i form af et eksigibelt notardokument.

Bidrag fastsættes for en ubegrænset eller en begrænset periode, der gør det muligt for ægtefællen at finde et nyt job og bringe orden i sine økonomiske forhold.

Bidrag tildeles i overensstemmelse med den forsørgelsesberettigedes behov og bidragsyderens evne. Det fastsættes som et månedligt forudbetalt beløb, og der kan nedlægges påstand om betaling af bidraget fra det tidspunkt, hvor der anlægges sag om betaling af bidrag. I ekstraordinære tilfælde kan bidraget erlægges som et engangsbeløb.

Retten giver ikke medhold i en påstand om betaling af bidrag, hvis underholdsbidraget til den person, der er berettiget hertil, ville være uretfærdigt for den person, der er ansvarlig for betalingen af underholdsbidraget, i lyset af de årsager, der lå til grund for ægteskabets uoprettelige sammenbrud, eller hvis den person, der er berettiget til bidraget, har begået en strafbar handling i forhold til den person, der er ansvarlig for betalingen af bidraget, eller i forhold til en af den ansvarliges nære slægtninge før eller efter skilsmisseyagen.

En ægtefælle er ikke forpligtet til at forsøge den anden ægtefælle, hvis dette ville være til skade for førstnævntes evne til at forsørge sig selv eller eventuelle mindreårige, for hvem førstnævnte har forsørgelsespligt.

Ægtefællebidrag reguleres en gang årligt i overensstemmelse med Sloveniens forbrugerprisindeks.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

"Samliv" (*življenjska skupnost*) er et afgørende element i et ægteskab (artikel 3 i loven om ægteskab og familieforhold). Samlivsophør (*prenehanje življenjske skupnosti*) eller separation er ensbetydende med, at de afgørende elementer i ægtefællernes indbyrdes forhold ikke længere er eller vil være til stede. Hvis et samliv ophører, ophører også den økonomiske forbindelse og de nære og følelsesmæssige bånd mellem ægtefællerne samt den fælles husholdning osv.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Loven indeholder ikke en nærmere angivelse af betingelserne for separation. Domstolene træffer afgørelse om separation fra sag til sag i henhold til de faktiske omstændigheder og særlige aspekter i den pågældende sag.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

En separation har ingen betydning for ægteskabets fortsatte beståen: Det opløses ikke. En separation bevirker således kun, at samlivet ophører, og ikke at ægteskabet opløses. Det er nødvendigt med en retssag eller en aftale om skilsmisse for at bringe ægteskabet til ophør. Ved en separation ophører formuefællesskabet mellem ægtefællerne. En forsørgelsesberettiget ægtefælle kan i en retssag nedlægge påstand om ægtefællebidrag senest et år efter separationen.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Opløsning af ægteskab ved dom betyder, at de i loven fastsatte betingelser for, at et ægteskab anses for gyldigt, ikke var opfyldt på tidspunktet for ægteskabets indgåelse (f.eks. at der ikke var tale om frivillighed, samtykke blev fremtvunget eller givet på et urigtigt grundlag, ægteskabet ikke blev indgået i overensstemmelse med den lovbestemte procedure, blev indgået mellem to nære slægtninge eller blev indgået af en svært psykisk syg person eller med manglende omtanke). Ægteskabets juridiske virkninger ophører på datoen for den endelige dom om opløsning af ægteskabet.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab bliver ikke ugyldigt i kraft af selve lovgivningen, men skal opløses ved dom.

I slovensk lovgivning sondres der mellem **et relativt og absolut ugyldigt ægteskab**. Sondringen består i, hvilke personer der kan nedlægge påstand om opløsning af ægteskabet.

a) Begrundelserne for **relativt ugyldighed** er:

svær psykisk lidelse eller svækket dømmekraft på tidspunktet for ægteskabets indgåelse (begæringen fremsættes af en af ægtefællerne, men først efter tilstandens ophør),

hvis ægteskabssamtykket blev fremtvunget eller givet på et urigtigt grundlag (den ægtefælle, som blev tvunget eller indgik ægteskabet på forkerte forudsætninger).

hvis ægteskabet blev indgået af en person under 18 år (forældre eller værge).

b) Begrundelserne for **absolut ugyldighed** er: [De personer, der har søgsmålskompetence, er, ud over begge ægtefæller, visse andre personer, der opnår direkte juridiske fordele af ægteskabets opløsning (f.eks. kan andre arvinger til en afdød ægtefælle efter ægtefællens død anlægge sag om opløsning af et ægteskab, således at den efterlevende ægtefælle fortaber sin ret til at arve). Desuden kan de berørte anlægge en sag efter ægteskabets opløsning. Statsadvokaten kan også anlægge sag].

en af ægtefællernes svære psykiske lidelse eller svækkede dømmekraft, hvor denne tilstand består på tidspunktet for påstanden om ægteskabets opløsning at en af ægtefællerne stadig var gift på tidspunktet for ægteskabets indgåelse

at ægtefællerne er beslægtede i lige linje eller sidelinje til og med fjerde led

at ægtefællerne ikke var til stede ved ægteskabets indgåelse, eller at en af ægtefællerne og en stedfortræder for den anden ikke var til stede

at ægtefællerne ikke indgik ægteskab med henblik på fremtidigt samliv.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Opløsningens retsvirkninger indtræder på datoen for den endelige dom om opløsning af ægteskabet. Med hensyn til ejendomsforholdet mellem ægtefællerne, ægtefællebidraget til en forsørgelsesberettiget ægtefælle, tilbageleveringen af gaver mellem ægtefællerne og ægtefællernes forhold til deres fælles børn er de juridiske virkninger af opløsning de samme som for skilsmisse.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Lov om mægling i civil- og handelsretlige sager (*Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah*), der trådte i kraft i juni 2008, omhandler **mægling i tvister**, der vedrører civilretlige, handelsretlige, arbejdsretlige, *familieretlige* og andre formueretlige forhold i forbindelse med krav, som parterne frit kan gøre gældende og bilægge, medmindre andet er bestemt i en særskilt lov om en af disse former for tvister. Et ægteskab kan ikke opløses uden rettens mellemkomst: der skal træffes en retssag eller indgives ansøgning om gensidig godkendelse til dette formål.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

I henhold til artikel 32 i den civile retsplejelov (*Zakon o pravdnem postopku*) har **distriktsretterne** (okrožna sodišča) kompetence til at træffe afgørelse i ægteskabelige tvister (vedrørende skilsmisse eller opløsning af ægteskabet – i henhold til slovensk lovgivning anerkendes en særskilt påstand om separation ikke). Slovensk ret er ikke bekendt med en særlig anmodning om separation).

En udskrift fra ægteskabsregistret og udskrifter fra fødselsattestregistret skal vedlægges stævningen eller begæringen, og et personligt identitetsdokument skal forevises på retsmødet.

Ægtefællerne skal ligeledes vedlægge følgende ved indgivelse af en begæring om ophævelse af et ægteskab på grundlag af en aftale:

en aftale om omsorg for, opfostring og forsørgelse af eventuelle fællesbørn og om disse børns samvær med forældrene (der skal indhentes en udtalelse fra et socialforvaltningscenter)

en aftale om deling af fælles aktiver i form af et eksigibelt notardokument

en aftale om, hvem der fortsætter som eller overtager lejemålet af den tidligere fælles bolig

eventuelt en aftale om betaling af ægtefællebidrag til den ægtefælle, som ikke har midler til forsørgelse, og som er arbejdsledig som følge af udefrakommende omstændigheder.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Retten fritager en part fra at betale retsgebyrer, hvis betalingen heraf ville indebære en betydelig reduktion i de midler, der er til rådighed til den pågældende parts egen forsørgelse eller forsørgelse af familiemedlemmer. Udenlandske borgere, hvis det fremgår af en international traktat, eller forudsat at gensidighedsbetingelserne er opfyldt, er fritaget for betaling af retsgebyrer (artikel 10 og 11 i loven om retsgebyrer (*Zakon o sodnih taksah, ZST-1*)).

En part kan anmode om gratis retshjælp til dækning af advokaters og/eller eksperter honorarer den distriktsret (okrožno sodišče) i hvis retskreds ansøgeren har bopæl, træffer afgørelse om ansøgningen om retshjælp. Inden for rammerne af denne procedure vurderer retten kriterierne (f.eks. de materielle eller økonomiske kriterier) for at få retshjælp sammenholdt med bestemmelserne i loven om gratis retshjælp (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*).

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

En appel til prøvelse af en dom om skilsmisse eller opløsning af ægteskab kan anlægges ved en højere domstol (višje sodišče), som udgangspunkt inden for 15 dage. En dom om bevilling af skilsmisse på grundlag af en aftale indgivet af ægtefællerne om ophævelse af ægteskabet kan anfægtes:

hvis der er sket væsentlige overtrædelser af bestemmelserne vedrørende civile sager

hvis den pågældende part har indgivet begæringen på et urigtigt grundlag eller som følge af tvang eller svindel,

hvis de retlige betingelser for skilsmisse på grundlag af en aftale om ophævelse af ægteskabet ikke er opfyldt.

Revision (ekstraordinært retsmiddel) er ikke tilladt i ægteskabelige tvister.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

I henhold til artikel 21 i forordning (EF) nr. 2201/2003 anerkendes domstolsafgørelser, der er truffet i en anden medlemsstat, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig anerkendelsesprocedure.

Enhver interesseret part kan nedlægge påstand om, at der udstedes en afgørelse om anerkendelse eller afvisning af en domstolsafgørelse. I dette tilfælde kan den pågældende part indgive en begæring ved den kompetente distriktsret i Slovenien om udstedelse af en erklæring om eksigibilitet.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Sloveniens lovgivning finder anvendelse på proceduren for indgivelse af begæringer.

Den part, der søger eller anfægter anerkendelse af en retsafgørelse eller begærer fuldbyrdelse af en sådan, skal fremlægge:

en udskrift af den domstolsafgørelse, der opfylder de betingelser, som er nødvendige for at bekræfte afgørelsens ægthed

en bekræftelse på en standardblanket af domstolsafgørelsen vedrørende den ægteskabelige tvist.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Bestemmelserne i forordning (EF) nr. 2201/2003 (Bruxelles IIa-forordningen) finder primært og direkte anvendelse på spørgsmål om international kompetence, der vedrører borgere i EU's medlemsstater eller personer, der er bosiddende i EU's medlemsstater.

Hvis begge ægtefæller er statsborgere i forskellige lande på søgsmålstidspunktet, finder de kumulative love i de lande, hvori de er statsborgere, anvendelse i overensstemmelse med bestemmelserne i Sloveniens nationale lovgivning (artikel 37, stk. 2, i loven om international privatret og internationale privatretlige procedurer (*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*)).

Hvis et ægteskab ikke kan ophæves i henhold til lovgivningen i de lande, hvor ægtefællerne er statsborgere, finder Sloveniens lovgivning anvendelse på ophævelsen af ægteskabet, hvis en af ægtefællerne havde fast bopæl i Slovenien på tidspunktet for indgivelse af søgsmålet.

Hvis en af ægtefællerne er slovensk statsborger uden fast bopæl i Slovenien, og ægteskabet ikke kan ophæves i henhold til de i artikel 37, stk. 2, anførte bestemmelser i loven om international privatret og internationale privatretlige procedurer, finder Sloveniens lovgivning anvendelse på ophævelsen.

Relevante links

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

Sidste opdatering: 06/02/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Slovakiet

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

I Slovakiet kan et ægteskab kun opløses ved en retsafgørelse.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Et ægteskab kan opløses ved en retsafgørelse på begæring af en af ægtefællerne, hvis forholdet mellem ægtefællerne har lidt uoprettelig skade, så ægteskabet ikke længere tjener noget formål, og ægtefællerne ikke kan forventes at genoptage det ægteskabelige samliv.

Retten fastslår årsagerne til sammenbruddet i forholdet mellem ægtefællerne og tager hensyn hertil i sin afgørelse om skilsmissen. Når retten træffer afgørelse om en skilsmisse, tager den altid hensyn til eventuelt mindreårige børns tarv.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En ægtefælle, som tog den anden ægtefælles efternavn ved ægteskabets indgåelse, kan senest tre måneder efter den endelige skilsmisseeftagelse meddele myndighederne (*matričný úrad*), at vedkommende ønsker at tage sit oprindelige efternavn tilbage.

En ægtefælle, som tog den anden ægtefælles efternavn ved ægteskabets indgåelse og beholdt sit oprindelige efternavn som et andet efternavn, kan senest tre måneder efter den endelige skilsmisseeftagelse meddele myndighederne, at vedkommende ikke længere vil bruge ægtefællens efternavn.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Formuefællesskabet ophører ved skilsmissen, Bodelingen sker efter principperne i artikel 150 i civillovbogen (*Občiansky zákonník*). Bodelingen kan ske ved:

a) aftale, b) retsafgørelse eller c) efter udløbet af en vis frist.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Hvis ægtefællerne har mindreårige børn, træffer retten i forbindelse med skilsmisens afgørelse om forældrenes rettigheder og pligter over for deres mindreårige børn efter skilsmisens og særlig om, hvem der skal have forældremyndigheden, fungere som barnets værge og forvalte barnets økonomi. I stedet for at lade retten træffe afgørelse om forældrenes rettigheder og forpligtelser kan forældrene indgå en aftale herom.

Hvis forældrene ikke kan blive enige om samværsretten vedrørende et mindreårigt barn, fastlægger retten forældrenes samværsret i skilsmisef afgørelsen. Af hensyn til barnets tarv kan retten eventuelt begrænse den ene forælders samværsret eller helt forbyde samvær.

Derudover fastlægger retten, hvordan den forælder, der ikke har barnet boende, skal bidrage til barnets underhold, eller godkender forældrenes aftale om børnebidragets størrelse.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

En fraskilt ægtefælle, der ikke kan klare sig selv, kan anmode sin tidligere ægtefælle om underholdsbidrag alt efter dennes økonomiske formåen. Hvis ægtefællerne ikke kan nå til enighed, træffer retten efter anmodning fra en af dem afgørelse om underholdsbidrag.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Begrebet "separation" er ukendt i den slovakiske retsorden.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

6 Hvilke retlige følger har en separation?

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Ud over skilsmisse kan et ægteskab erklæres for ugyldigt ved en retsafgørelse. Et sådant ægteskab anses for slet ikke at være indgået (*matrimonium nullum*).

Retten kan også fastslå, at ægteskabet aldrig har eksisteret (*non matrimonium*).

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

a. Et ægteskab kan omstødes af følgende grunde:

en af ægtefællerne er allerede gift

ægtefællerne er slægtninge i ret op- eller nedstigende linje eller søskende, hvilket også gælder for slægtskab gennem adoption

en af ægtefællerne er mindreårig (hvis den mindreårig er fyldt 16, men ikke 18 år)

en af ægtefællerne er umyndiggjort som følge af psykisk sygdom

ægteskabserklæringen er ikke afgivet frivilligt og bevidst, og der er ikke givet klart og tydeligt udtryk for den.

Hvis der er indgået ægteskab, selv om det er ugyldigt af en af ovennævnte grunde, anses det for at være gyldigt, indtil en retsafgørelse om omstødelse har fået retskraft.

b. Et ægteskab er ugyldigt, hvis ægteskabserklæringen:

er afgivet under tvang

er afgivet af en mindreårig under 16 år

ikke er afgivet for den rette myndighed, jf. dog artikel 4, stk. 2 og 3 i familieven, eller er afgivet for en borgmester eller et byrådsmedlem, der ikke havde kompetence til at modtage den

er afgivet for en kirkelig myndighed eller et trossamfund, der ikke er registreret i overensstemmelse med lovgivningen, eller er afgivet for en person, der ikke

er bemyndiget til at foretage kirkelige handlinger i en registreret kirke eller et registreret trossamfund

er afgivet i udlandet for en inkompetent myndighed

er afgivet pr. fuldmagt uden gyldig godkendelse, eller hvor godkendelsen er blevet trukket tilbage i overensstemmelse med lovgivningen.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Et ægteskab, som en domstol har kendt ugyldigt, anses for ikke at være indgået.

Efter en retsafgørelse om omstødelse af et ægteskab er ægtefællernes formueforhold samt deres rettigheder og pligter over for deres fælles børn de samme, som følger af bestemmelserne om fraskilte ægtefællers formueforhold samt deres rettigheder og pligter over for deres fælles børn. Når et ægteskab er blevet omstødt ved en retsafgørelse, er ægtefællernes erklæring om deres fælles efternavn heller ikke længere gyldig, og hver ægtefælle skal genantage sit tidligere efternavn.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Kun en domstol kan opløse et ægteskab. Spørgsmål i denne forbindelse kan løses ved anvendelse af lov nr. 420/2004 om mægling (*zákon č. 420/2004 Z.z. o mediácii*).

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Begæringen om skilsmisse eller om at få ægteskabet omstødt eller erklæret ugyldigt skal indgives til en byret (*okresný súd*).

Begæringen indgives til byretten i den retskreds, hvor ægtefællerne sidst havde fælles bopæl, hvis mindst en af dem bor i retskredsen. Ellers skal sagen anlægges ved den søgte ægtefælles hjemting. Hvis det ikke er muligt at udpege den kompetente ret, anlægges sagen ved sagsøgers hjemting.

Begæringen skal indeholde de oplysninger, der er opregnet i artikel 127 i lov nr. 160/2015 om proceduren i kontradiktoriske retssager og artikel 25 og 26 i og lov nr. 161/2015 om proceduren i retssager, der kan gennemføres uden retsforhandlinger.

Af begæringen skal det fremgå, hvilken ret den er stilet til, hvem der fremsætter begæringen, hvad den vedrører, og hvad formålet er. Den skal være underskrevet. Den skal desuden indeholde en angivelse af parterne og i givet fald deres repræsentanter, en retvisende og udtømmende redegørelse for de faktiske omstændigheder og en angivelse af de relevante beviser samt en klar angivelse af sagsøgerens påstand. Sagsøgeren har pligt til at vedlægge de dokumenter, som der henvises til.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Retshjælp er reguleret ved lov nr. 327/2005 om retshjælp til personer, der har behov herfor.

Der skal betales retsafgifter for behandlingen af skilsmisessager. Parterne kan anmode om fritagelse for at skulle betale disse afgifter.

Retten kan efter anmodning indrømme en part fuld eller delvis fritagelse for retsafgifterne, hvis vedkommendes situation berettiger det, og anmodningen ikke er åbenbart grundløs. Medmindre retten bestemmer andet, gælder fritagelsen under hele sagen, og den har tilbagevirkende kraft. De afgifter, der måtte være betalt, før beslutningen om fritagelse blev truffet, godtgøres dog ikke.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Afgørelsen kan appelleres senest 15 dage efter forkyndelsen heraf.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Det er nødvendigt at indgive en begæring om anerkendelse af en sådan afgørelse. Den ret, der har stedlig og saglig kompetence er regionalretten i Bratislava (*Krajský súd v Bratislave*).

Endelige afgørelser i ægteskabssager, der er truffet i andre medlemsstater (undtagen Danmark) efter den 1. maj 2004, anerkendes efter reglerne i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager

vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000. Der kræves ingen særlig procedure for at få afgørelserne anerkendt, heller ikke for at få ændret indførelsen i den kompetente myndigheds register. Den berørte part kan dog anmode om, at der træffes en særlig afgørelse om anerkendelsen af en afgørelse i ægteskabssager, som er truffet i en anden medlemsstat. Det er regionaldomstolen i Bratislava, der behandler spørgsmål om anerkendelse af udenlandske afgørelser.

Med hensyn til afgørelser truffet i Danmark eller afgørelser truffet i andre medlemsstater før den 1. maj 2004 er det nødvendigt at indgive en begæring om anerkendelse af en endelig afgørelse i ægteskabssager truffet i en anden medlemsstat, hvis mindst en af parterne er slovakisk statsborger. En sådan procedure indledes med en begæring, som kan indgives af en person, der er anført som part i en afgørelse truffet i en anden medlemsstat. Det er regionalretten i Bratislava, der behandler spørgsmål om anerkendelse af udenlandske afgørelser.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

En afgørelse om anerkendelse eller ikke-ankendelse af en afgørelse truffet i en anden medlemsstat kan appelleres. Appellen skal indgives til regionalretten i Bratislava, og det er højesteret (*Krajský súd v Bratislave*), der træffer afgørelse i sagen.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmissegager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Opløsning af et ægteskab ved skilsmisse reguleres af lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne var statsborgere, da proceduren blev indledt. Hvis ægtefællerne ikke har samme statsborgerskab, gennemføres skilsmissen inden for rammerne af den slovakiske retsorden.

Sidste opdatering: 12/05/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Finland

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Skilsmissebegæring behandles af distriktsdomstolene (käräjäoikeus). Skilsmisse kan søges af ægtefællerne i fællesskab eller af den ene ægtefælle alene. Ægtefællerne har ret til skilsmisse efter seks måneders betænkningstid. Ægtefæller, der har boet hver for sig de seneste to år forud for begæringen om skilsmisse, har ret til skilsmisse uden betænkningstid.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Det er ikke nødvendigt at oplyste grundene til, at man ønsker skilsmisse, i skilsmissebegæringen. Distriktsdomstolene undersøger ikke ægtefællernes personlige forhold eller grundene til, at der begæres skilsmisse. Se spørgsmål 1.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Ved skilsmisse beholder ægtefællerne det efternavn, de har haft under ægteskabet. Hvis en ægtefælle har fået nyt efternavn i forbindelse med indgåelsen af ægteskabet, kan han eller hun anmode om at få det ændret efter skilsmissen.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Skilsmissebevilling og bodeling er to forskellige ting. Når et ægteskab er blevet opløst, kan ægtefællerne selv aftale formuefordelingen mellem dem, eller de kan anmode retten om at udpege en eksekutor. Hovedreglen er, at alle ægtefællernes aktiver fordeles ligeligt mellem dem. Denne regel kan dog fraviges, hvis der foreligger en ægtepagt. Derudover kan fordelingen korrigeres, hvis slutresultatet ellers ville blive urimeligt. Ægtefællernes formue kan fordeles, så snart betænkningstiden indledes.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

I forbindelse med en begæring om skilsmisse kan der træffes afgørelse om ting som forældremyndighed, børnenes bopæl, underholdsbidrag og samværsret for fælles mindreårige børn. Se "[Forældreansvar — Finland](#)" og "[Underholdsbidrag — Finland](#)".

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Ved bevilling af skilsmisse kan retten forpligte den ene ægtefælle til at betale underholdsbidrag til den anden, hvis dette vurderes at være rimeligt. (Se "[Underholdsbidrag – Finland](#)".) Dette sker dog sjældent.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Separation har ingen retslig betydning i det finske retssystem. I praksis betyder separation, at ægtefællerne lever hver for sig på hver sin adresse.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Se spørgsmål 4.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Se spørgsmål 4.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

I finsk lovgivning er der ingen bestemmelser vedrørende omstødelse af ægteskab. Den offentlige anklager skal dog anlægge en sag med påstand om øjeblikkelig skilsmisse, hvis det viser sig, at ægtefællerne er nært beslægtede, eller at ægteskabet er indgået på et tidspunkt, hvor en af ægtefællerne allerede var lovformeligt gift.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Se spørgsmål 7.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Se spørgsmål 7.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Begæring om skilsmisse skal altid indgives til distriktsdomstolen. Konflikter i familien skal dog ifølge loven altid i første omgang søges løst ved forhandling og indgåelse af en gensidig aftale, hvortil ægtefællerne kan anmode deres lokale socialudvalg (sosiaalilautakunta) om bistand ydet af mæglere med speciale i familiesager. Distriktsdomstolene har desuden pligt til at oplyse ægtefællerne om muligheden for mægling. Mæglerne vil forsøge at hjælpe ægtefællerne med at nå til enighed om, hvordan konflikterne i familien kan løses på den mest hensigtsmæssige måde for alle familiens medlemmer. Mæglerne kan endvidere hjælpe ægtefællerne med at udarbejde aftaler og indlede andre procedurer for at løse konflikten. De skal i særlig grad varetage familiens mindreårige børns interesser. Mægling er altid frivillig.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Skilsmisse kan søges af ægtefællerne i fællesskab eller af den ene ægtefælle alene. Der skal indgives en skriftlig skilsmissebegæring til en distriktsdomstol i en retskreds, hvor en af ægtefællerne har bopæl. Denne begæring kan indgives personligt eller af en bemyndiget repræsentant. Den kan også sendes til distriktsdomstolen pr. post, fax eller e-mail.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Der ydes retshjælp i forbindelse med skilsmisssager. Yderligere oplysninger om retshjælp i Finland findes [her](#).

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

En skilsmissseddom kan appelleres til appeldomstolen (hovioikeus).

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Til anerkendelse af en skilsmissseddom, der er afsagt i en anden medlemsstat, finder Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 som regel anvendelse.

Det fremgår af denne forordning, at en dom, der er afsagt i en anden medlemsstat, skal anerkendes umiddelbart, uden at der stilles krav om anvendelse af nogen særlig procedure. En interesseret part kan dog anmode om at få fastslået, om dommen anerkendes eller ikke anerkendes.

Begæring om anerkendelse af domme behandles af distriktsdomstolene.

I forbindelse med skilsmisser i de nordiske lande finder den nordiske ægteskabskonvention fra 1931 anvendelse. Af EU-medlemsstaterne er Finland, Sverige og Danmark omfattet af denne konvention. En skilsmissseddom, som er afsagt ifølge den nordiske ægteskabskonvention, er gyldig i samtlige nordiske lande uden særskilt stadfæstelse.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Proceduren er den samme som beskrevet under spørgsmål 14.

16 Hvilken skilsmissegivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Skilsmissebegæring, der indgives i Finland, behandles i henhold til finsk lovgivning.

Sidste opdatering: 01/06/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Skilsmisse - Sverige

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

En af ægtefællerne eller begge ægtefæller kan søge om skilsmisse. Under visse omstændigheder skal der være en betænkningstid på seks måneder forud for skilsmissen. Dette er tilfældet:

hvis begge ægtefæller begærer det,

hvis én af ægtefællerne rent faktisk bor fast sammen med sit eget barn under 16 år, som den pågældende har forældremyndighed over, eller

hvis kun den ene af ægtefællerne ønsker ægteskabet opløst.

I visse undtagelsestilfælde har dog selv ægtefæller, som opfylder en af ovennævnte betingelser, ret til skilsmisse uden betænkningstid. Dette er tilfældet, hvis de har levet adskilt i to år. En ægtefælle har også ret til skilsmisse uden betænkningstid, hvis det kan bevises, at den pågældende er blevet tvunget til at indgå ægteskabet, eller hvis vedkommende har indgået ægteskabet før sit fyldte 18. år uden tilladelse fra den kompetente myndighed. Hvis ægteskabet er indgået på trods af, at ægtefællerne er nært beslægtet, eller hvis ægteskabet er indgået, selvom en af ægtefællerne allerede var gift eller partner i et registreret partnerskab, og det tidligere ægteskab eller partnerskab ikke er opløst, har begge ægtefæller også ret til skilsmisse uden betænkningstid.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

En ægtefælle har altid ret til at få dom for skilsmisse og skal ikke anføre særlige grunde til støtte herfor.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Hvis en af ægtefællerne har taget den anden ægtefælles efternavn, har den pågældende ret til at tage det efternavn igen, som vedkommende senest brugte inden ægteskabet.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Efter en skilsmisse skal boets aktiver fordeles mellem dem. Hovedreglen er, at de deles ligeligt. Årsagen til ægteskabets opløsning er uden betydning for fordelingen af boets aktiver.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Efter en skilsmisse har parterne automatisk fortsat fælles forældremyndighed over deres børn. Den fælles forældremyndighed kan dog ophæves af retten, af egen drift, hvis den finder, at fælles forældremyndighed er åbenbart uforenelig med barnets tarv, eller

på anmodning af en af parterne, hvis retten finder, at det er bedst for barnet, at den ene af forældrene tillægges forældremyndigheden alene.

Hvis begge parter begærer den fælles forældremyndighed ophævet, har retten pligt til at gøre det.

Begge forældre har pligt til at forsørge barnet. Den forælder, som ikke bor sammen med barnet, opfylder sin forsørgelsespligt ved at betale børnebidrag til den anden.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Efter skilsmissen skal parterne hver især forsørge sig selv. Der kan kun gøres undtagelse herfra i særlige situationer, bl.a. hvis den ene part har svært ved at forsørge sig selv efter et langvarigt ægteskabs opløsning, eller hvis der er andre tungtvejende begrundelser for det.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Der findes ingen regler om separation i svensk lovgivning.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Der findes ingen regler om separation i svensk lovgivning.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Der findes ingen regler om separation i svensk lovgivning.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Der findes ingen regler om omstødelse af ægteskab i svensk lovgivning. Et ægteskab kan opløses enten derved, at den ene ægtefælle dør, eller ved at en domstol opløser ægteskabet ved dom.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Der findes ingen regler om omstødelse af ægteskab i svensk lovgivning.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Der findes ingen regler om omstødelse af ægteskab i svensk lovgivning.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Det er kun retten, som kan træffe afgørelse om opløsning af et ægteskab ved skilsmisse. Derimod findes der alternative metoder til at løse de forskellige spørgsmål, som kan opstå i forbindelse med skilsmissen.

Ægtefællerne kan få såkaldt familierådgivning, som tager sigte på at bearbejde samlivskonflikter. På den måde kan ægtefællerne få hjælp til at løse problemer og konflikter, så de kan fortsætte samlivet. Hvis samlivet allerede i praksis er ophørt, kan familierådgivningen i stedet bidrage til at dæmpe konflikten og gøre det muligt for de voksne at fungere sammen i forældrerollen. Familierådgivning tilbydes af såvel det offentlige (kommuner) som kirkelige organer samt af private. Kommunerne har pligt til at sørge for, at de, som anmoder om det, får familierådgivning.

Parterne har også ret til en såkaldt samarbejdssamtale. Denne samtale drejer sig ikke om forholdet mellem de voksne, men udelukkende om barnet.

Samarbejdssamtalen tager i første række sigte på at skabe enighed i spørgsmålet om forældremyndigheden over barnet, barnets bopæl og samvær med barnet. Samarbejdssamtalen foregår med sagkyndig bistand. Kommunerne har pligt til at tilbyde en samarbejdssamtale, hvis der anmodes om det.

Hvis ægtefællerne ønsker at ændre på forholdene vedrørende forældremyndigheden, barnets bopæl eller samværsret over deres fælles børn, kan dette foregå ved, at de træffer aftale om det. Denne aftale skal godkendes af de sociale myndigheder.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Der findes ingen regler om separation eller omstødelse af ægteskab i svensk ret.

Forudsætningen for, at man kan henvende sig til en svensk domstol med en skilsmissebegæring, er for det første, at den svenske domstol rent faktisk har kompetence til at behandle sagen. Dette er naturligvis tilfældet, hvis begge ægtefæller er svenske statsborgere og bor i Sverige. Men svenske domstole har også kompetence i følgende tilfælde:

hvis begge ægtefæller er svenske statsborgere

hvis den skilsmissesøgende er svensk statsborger og har værning i Sverige eller tidligere har haft værning i Sverige efter det fyldte 18. år

hvis den skilsmissesøgende ikke er svensk statsborger, men har haft værning i Sverige i mindst et år, eller

hvis sagsøgte har værning i Sverige.

Hvis det er konstateret, at en svensk domstol har kompetence til at behandle skilsmissspørgsmålet, tages sagen op i den byret (*tingsrätt*) i Sverige, i hvis retskreds kvinden eller manden har hjemting. Hvis ingen af dem har hjemting i Sverige, behandles sagen af Stockholms byret.

En skilsmisssag kan bringes for en byret på to forskellige måder. Hvis begge ægtefæller ønsker skilsmisse, skal de indgive en fælles begæring herom. Hvis kun en af ægtefællerne vil skilles, må den ægtefælle, som ønsker skilsmisse, indgive en anmodning om udtagelse af stævning til byretten. I begge tilfælde skal der vedlægges et *personbevis* for begge ægtefæller. Et sådant bevis kan man få på *Skatteverket*.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

I skilsmisssager og dermed forbundne spørgsmål kan der kun ydes retshjælp, når der er særlige grunde (*särskilda skäl*) hertil.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Der findes ingen regler om separation eller omstødelse af ægteskab i svensk ret.

Ja, en skilsmissseddom kan ankes.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

I henhold til Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 [ANGIV LINK] om domstolenes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabsager samt i sager vedrørende forældremyndighed samt om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (Bruxelles II-forordningen) skal retsafgørelser, der er truffet i én medlemsstat, anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig fremgangsmåde. Anerkendelse kan dog afslås af visse grunde.

Hovedreglen i Bruxelles II-forordningen er altså, at en afgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, som er truffet i en anden medlemsstat, automatisk skal ligestilles med og have samme retsvirkninger som en tilsvarende svensk afgørelse. Selv om forordningen således bygger på princippet om automatisk anerkendelse, er det dog muligt for en berørt part at få fastslået, at den udenlandske afgørelse anerkendes eller ikke anerkendes i Sverige. En sådan begæring indbringes for landsretten *Svea hovrätt*, som i denne fase tager stilling til begæringen uden at høre modparten.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Man skal henvende sig til *Svea hovrätt*, hvis man vil benytte sig af muligheden i Bruxelles II-forordningen for at få fastslået, at den udenlandske afgørelse anerkendes i Sverige (se ovenstående spørgsmål 14) [ANGIV LINK TIL OVENSTÅENDE SPØRGSMÅL 14]. Hvis *Svea hovrätt* i en sådan sag har fastslået, at den pågældende afgørelse skal anerkendes af Sverige, er det muligt for den anden part at anmode om, at denne afgørelse ændres. En sådan ændringsanmodning indgives til *Svea hovrätt*, som i det videre forløb skal høre begge parter. *Svea hovrätts* afgørelse kan efterfølgende indbringes for højesteret.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

En skilsmisssøgende, som behandles af en svensk domstol, skal altid prøves efter svensk lovgivning (lex fori-princippet).

I visse tilfælde skal bestemmelserne i udenlandsk lovgivning dog også tages i betragtning. Det drejer sig om følgende tilfælde:

Hvis begge ægtefæller er udenlandske statsborgere, og ingen af dem har haft hjemting i Sverige i det seneste år, kan der ikke mod den ene parts vilje afsiges skilsmissseddom, hvis der ikke findes grundlag for det i lovgivningen i den stat, hvor en eller begge parter er statsborgere.

Hvis begge ægtefæller er udenlandske statsborgere, og en af dem gør gældende, at der ikke er grundlag for at opløse ægteskabet efter loven i den stat, hvor han eller hun er statsborger, kan der ikke afsiges skilsmissseddom, hvis der er særlige hensyn til den pågældende ægtefælle eller til fællesbørn, der taler imod det.

Det skal understreges, at der selv i de to ovennævnte tilfælde er tale om ren anvendelse af svensk lovgivning, men med en vis grad af beskyttelse mod, at der afsiges skilsmissseddom efter svensk ret, såfremt ægtefællerne har en svag tilknytning til Sverige, og tungtvejende grunde taler imod dette.

Sidste opdatering: 21/12/2015

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [en](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Skilsmisse - England og Wales

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

En af ægtefællerne skal fremsende en skriftlig anmodning (en begæring) til retten. Skilsmissebegæring behandles af Family Court, som man derfor skal indsende sin begæring til. Den begærende part – sagsøger – skal bevise, at ægteskabet ikke står til at redde, og skal fremlægge bevis for et af nedenstående fem forhold.

Skilsmissebegæring kan først indgives et år efter ægteskabets indgåelse, men et søgsmål om omstødelse kan anlægges på et hvilket som helst tidspunkt efter ægteskabets indgåelse. Dokumentation fra det første års ægteskab kan dog bruges til at bevise, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen. Fra marts 2014 har personer af samme køn kunnet indgå ægteskab i England og Wales. Der gælder samme betingelser for skilsmisse, uanset om ægtefællerne er af samme eller modsatte køn.

I Det Forenede Kongerige har par af samme køn siden 2005 kunnet formalisere deres forhold juridisk ved at indgå et registreret partnerskab. Parterne i et sådant partnerskab kan søge om opløsning af partnerskabet eller om separation, hvis deres forhold bryder sammen. Processen svarer til skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab som beskrevet nedenfor. Man kan få flere oplysninger på [statens websted](#).

I et ægteskab mellem to personer af samme køn betegnes parterne som henholdsvis ægtemand og ægtemand og hustru og hustru.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Den eneste betingelse for at opnå skilsmisse er, at ægteskabet skal være brudt uigenkaldeligt sammen. Som bevis for, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen, skal der fremlægges dokumentation for et eller flere ægteskabelige "forhold" såsom

at den anden ægtefælle har begået ægteskabsbrud med en person af det modsatte køn, og at sagsøgeren ikke føler sig i stand til at leve med ham eller hende

urimelig adfærd, hvilket betyder, at den anden ægtefælle har handlet på en sådan måde, at sagsøgeren ikke med rimelighed kan forventes at fortsætte samlivet

samlivsophævelse, hvilket betyder, at den anden ægtefælle har ladet sagsøgeren alene i en periode på to år før skilsmissebegæringen

at parterne har været separeret i to år forud for skilsmissebegæringen (med begge ægtefællers samtykke)

at parterne har været separeret i fem år forud for skilsmissebegæringen (uden begge ægtefællers samtykke).

Retten har pligt til at i videst muligt omfang at stille spørgsmål til de forhold, sagsøger gør gældende, og til de forhold, den anden part – sagsøgte – gør gældende. Hvis Family Court på grundlag af dokumentationen finder det godtgjort, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen, afsiger den en skilsmissseddom.

Hvis retten finder det godtgjort, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen, afsiger den først en foreløbig skilsmissseddom (decree nisi). Efter seks uger kan den part, der indgav skilsmissebegæringen, anmode om at få en endelig skilsmissseddom (decree absolute). Medmindre der foreligger særlige omstændigheder, er der ingen tidsbegrænsning for at indgive en begæring om en endelig skilsmissseddom.

Hvis begæringen om en endelig skilsmisse indgives senere end 12 måneder efter afsigelsen af den foreløbige skilsmissseddom, skal sagsøger dog afgive en skriftlig forklaring:

med begrundelse for forsinkelsen

med angivelse af, om den pågældende og ægtefællen har boet sammen siden afsigelsen af den foreløbige skilsmissseddom, og i bekræftende fald i hvilken periode, og

med angivelse af, om hustruen, hvilket vil sige begge parter i et ægteskab mellem to kvinder, har eller menes at have født et barn efter den foreløbige skilsmissseddom, og i bekræftende fald om det påstås, at barnet er eller kan være et barn født i ægteskabet.

Family Court kan kræve, at sagsøgeren afgiver en edsvoren erklæring vedrørende den afgivne forklaring og kan afsige dom på baggrund heraf.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Parterne har ret til at gifte sig (eller indgå registreret partnerskab) igen, hvis de ønsker det. De kan vælge at beholde deres giftenavn eller vende tilbage til det navn, de havde før ægteskabet eller partnerskabet.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

I forbindelse med eller efter at retten har afsagt dom om en skilsmisse, et ægteskabs ugyldighed eller separation, kan den bestemme, at aktiver skal overdrages fra en ægtefælle til den anden eller til et barn i ægteskabet eller til en anden person på vegne af et barn i ægteskabet.

Retten kan også træffe afgørelse om periodiske betalinger, salg af aktiver, pensioner, at der skal foretages en engangsudbetaling eller andet. Den skønner selv, hvilken afgørelse der skal træffes i den enkelte sag; det afhænger af sagens særlige omstændigheder.

I sit skøn skal retten tage hensyn til trivselen for børn i ægteskabet under 18 år og til følgende spørgsmål:

indkomst, erhvervsevne, formue og andre økonomiske midler, som hver ægtefælle har eller kan forventes at få inden for en overskuelig fremtid hver ægtefælles bidrag, både økonomiske og andre, til hjemmet og børnene

de økonomiske behov, forpligtelser og ansvarsområder, som hver ægtefælle har eller kan forventes at få inden for en overskuelig fremtid

familiens levestandard inden ægteskabets sammenbrud

parternes alder og ægteskabets varighed

parternes eventuelle fysiske eller psykiske handicap

bidrag, som hver part har ydet eller kan forventes at yde i fremtiden med henblik på familiens trivsel

ægtefællernes adfærd, hvis den er af en sådan art, at det ville være urimeligt at se bort fra den i forbindelse med formuedeling

værdien for hver ægtefælle af enhver fordel, som denne part ville miste chancen for at opnå på grund af skilsmissseddom eller ægteskabets omstødelse.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Efter skilsmissen har begge forældre fortsat forældremyndighed over børnene i ægteskabet. Hver forælder har fortsat forældremyndighed over børn af andre forhold, som de har forældremyndighed over på skilsmissetidspunktet. Begge forældre har fortsat forsørgerpligt over for mindreårige børn, der har boet som børn i familien.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Pligten til at forsørge den anden ægtefælle ophører i de fleste tilfælde efter den endelige skilsmisshed, bortset fra i sager hvor retten har bestemt, at der skal betales underholdsbidrag. Endvidere vil enhver forpligtelse, der følger af en eksisterende retskendelse (f. eks. om underhold til en ægtefælle) forblive gældende, og en eksisterende kendelse kan blive ændret på et senere tidspunkt, hvis der indtræder væsentlige ændringer i de præmisser, som den første kendelse er baseret på.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

I England og Wales betegnes separation "retlig separation" (judicial separation). Hvis retten afsiger en kendelse om separation, vil der ikke længere være nogen forventning om, at den ægtefælle, der indgav separationsbegæringen, fortsat skal bo sammen med den anden ægtefælle. Den pågældende kan dog ikke gifte sig igen. I praksis er separation en mulighed for ægtefæller, hvis ægteskab er brudt sammen, og som ikke ønsker at gifte sig igen. Den, der begærer separation, er ikke forpligtet til at bevise, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen. Man kan anmode om at få en skilsmisshed, når der er afsagt en separationskendelse.

Partnere i et registreret partnerskab kan indgive en separationsbegæring med nøjagtig samme virkning.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Sagsøgeren skal fremlægge dokumentation for et eller flere forhold, der beviser, at ægteskabet er brudt sammen, og behøver, i modsætning til hvis man begærer skilsmisse, ikke vente et år efter ægteskabets indgåelse.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Hvis en part i en separation dør uden at have skrevet testamente, fordeles dennes aktiver i henhold til de gældende arveregler, og en separation har samme virkning som en skilsmisse. Derfor har ingen af ægtefællerne efterfølgende ret til aktiver tilhørende en arvelader, som ikke har skrevet testamente. Hvis en part i en separation afgår ved døden og har skrevet testamente, har en separation ingen indflydelse på det, der er bestemt i testamentet, f.eks. hvis den overlevende separerede part er udpeget som arving i testamentet.

Retten kan følge samme bestemmelser for formuedeling ved separation som ved skilsmisse.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Der er to former for omstødelse af ægteskab. Ægteskabet kan enten erklæres "ugyldigt", hvilket betyder, at det aldrig har været gyldigt og aldrig har eksisteret. Under forskellige omstændigheder kan ægteskabet være "omstødeligt", hvilket betyder, at en af ægtefællerne kan anmode om at få ægteskabet erklæret ugyldigt. Ægteskabet kan også fortsættes, hvis begge ægtefæller ønsker det.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab er ugyldigt, hvis:

det ikke opfylder følgende bestemmelser i ægteskabslovgivningen, Marriage Acts 1949-1986:

Parterne er for nært beslægtede.

En af parterne under seksten år.

Formaliteterne i forbindelse med ægteskabet ikke er opfyldt.

På tidspunktet for ægteskabets indgåelse var en af parterne allerede lovformeligt gift eller partner i et registreret partnerskab.

Der er tale om et polygamt ægteskab indgået uden for England og Wales, mens en af ægtefællerne havde sin bopæl i England eller Wales.

Et ægteskab er omstødeligt i følgende tilfælde:

Ægteskabet er ikke blevet fuldbyrdet på grund af en af ægtefællernes manglende evne hertil. Dette gælder kun for ægteskaber mellem to personer af modsat køn.

Ægteskabet er ikke blevet fuldbyrdet, fordi en af ægtefællernes forsættigt nægter at fuldbyrde det. Dette gælder kun for ægteskaber mellem to personer af modsat køn.

En af ægtefællerne har ikke givet sit samtykke til ægteskabet, fordi den pågældende var under pres og blev tvunget til det, ikke kendte til retsvirkningerne af ægteskabet eller var psykisk ude af stand til at vurdere følgerne af beslutningen om at indgå ægteskab.

På tidspunktet for ægteskabets indgåelse led en af ægtefællerne af en psykisk sygdom af en sådan karakter, at den pågældende var uegnet til at indgå ægteskab, eller af en smittefarlig kønssygdom, og sagsøgeren var ikke bekendt med dette på det pågældende tidspunkt.

På tidspunktet for ægteskabets indgåelse var sagsøgte gravid med en anden end sagsøgeren, og sidstnævnte var ikke bekendt med dette forhold på det pågældende tidspunkt.

En af parterne har efter ægteskabets indgåelse fået udstedt en midlertidig kønsanerkendelsesattest.

Sagsøgte køn på tidspunktet for ægteskabet var blevet det erhvervede køn i henhold til loven om kønsanerkendelse (Gender Recognition Act 2004), og sagsøgeren var ikke bekendt med dette forhold på det pågældende tidspunkt.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Hvis et ægteskab er fuldstændig ugyldigt, behandles det, som om det aldrig har eksisteret. Dette påvirker ikke eventuelle børns status.

Hvis et ægteskab er omstødeligt, behandles det som ugyldigt fra den dato, hvor afgørelsen om dets omstødelse gøres endelig. Ægteskabet behandles, som om det har eksisteret indtil det tidspunkt.

For både ugyldige og omstødelige ægteskaber kan retten træffe foranstaltninger med hensyn til formuedeling på samme måde som ved skilsmisser.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Myndighederne tilskynder til brug af familiemægling til at løse tvister, når det er hensigtsmæssigt. Mægling kan være velegnet i tvister vedrørende børn og også vedrørende formue og økonomi. I nogle områder tilbyder medarbejdere ved børne- og familiedomstolens rådgivningstjeneste, Children and Family Court Advisory and Support Service [CAFCASS \(England\)](#) eller [CAFCASS Cymru \(Wales\)](#), mulighed for at løse tvister om børn i retten. Retten kan udsætte en sag med det formål at søge tvisten løst på denne måde.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Begæringen kan indgives til en af Family Courts afdelinger, og det skal fremgå, om den gælder skilsmisse, separation eller omstødelse. Nærmere oplysninger om domstolene og de nødvendige blanketter kan findes på justitsministeriets <http://formfinder.hmctsformfinder.justice.gov.uk/d183-eng.pdf> websted.

Der skal normalt betales et gebyr, når man indgiver en begæring, men der gælder undtagelser for personer, som modtager en statslig ydelse eller kan dokumentere, at betaling af gebyret vil medføre uforholdsmæssigt store økonomiske problemer. Der kan indhentes yderligere oplysninger på [justitsministeriets](#) websted.

En part skal anvende [ansøgningsblanketten \(D8\)](#) og skal indsende:

tre kopier af ansøgningsblanketten
en ekstra kopi til enhver navngiven person, som er involveret i utroskab
en [oversigt over aftaler](#) i forbindelse med børn under 18 år
en vielsesattest (ikke en fotokopi) ledsaget af en bekræftet oversættelse, hvis det er relevant
en [blanket vedrørende gebyrfritagelse](#).

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Man kan normalt ikke få retshjælp i skilsmisssager eller tvister vedrørende børn eller formue, medmindre sagen involverer vold i hjemmet. Der vil også blive foretaget en trangsundersøgelse. Man kan få flere oplysninger på [statens websted](#).

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Hvis der er afsagt en kendelse, kan en af ægtefællerne anmode retten om at få oplyst grunden til, at der ikke er afsagt en endelig dom. Retten kan enten henlægge sagen, bestemme, at kendelsen skal gøres endelig, bestemme, at der skal foretages yderligere undersøgelser, eller behandle sagen på den måde, den finder bedst.

Når der er afsagt en endelig dom, er der ikke, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, mulighed for yderligere appeller.

Man kan ikke appellere en kendelse om separation, men den kan tilsidesættes, hvis begge parter er enige om det.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 bestemmer, at retsafgørelser vedrørende skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab afsagt i én medlemsstat kan anerkendes i andre medlemsstater. De påkrævede dokumenter kan fås fra den instans, der traf afgørelsen, og skal indgives til High Court.

Denne forordning vedrører ikke spørgsmål vedrørende skyld, formueretlige virkninger af ægteskabet, underholdspligt eller andre sekundære spørgsmål. Der skal være en reel tilknytning mellem den berørte part og den kompetente medlemsstat.

Anerkendelse af en afgørelse kan afvises, hvis den strider mod grundlæggende retsprincipper, hvis sagsøger ikke er mødt op i retten, hvis de relevante dokumenter ikke er forkyndt for sagsøgte i god tid, hvis den er uforenelig med en retsafgørelse, der er truffet i en sag mellem de samme parter i England eller Wales, eller hvis den er uforenelig med en retsafgørelse, der tidligere er truffet i et andet land, forudsat at denne tidligere retsafgørelse kan anerkendes i England og Wales.

En interesseret part kan anmode om en afgørelse om, at dommen anerkendes eller ikke anerkendes. High Court kan udsætte sagen, hvis der er indgivet appel over den dom, som søges anerkendt.

Hvis afgørelsen ikke kan anerkendes i henhold til denne forordning, er anerkendelse af skilsmisser opnået udenlands omfattet af Family Law Act 1986. § 46 i denne lov bestemmer følgende:

Gyldigheden af en udenlandsk dom vedrørende skilsmisse, omstødelse eller separation skal anerkendes, hvis:

skilsmissen, omstødelsen eller separationen er gældende ifølge lovgivningen i det land, hvor den er bevilget, og en af ægtefællerne på den relevante dato (dvs. den dato, skilsmisssagen begyndte)

havde sit sædvanlige opholdssted i det land, hvor skilsmissen, omstødelsen eller separationen blev bevilget, eller

havde sin bopæl i det pågældende land, eller

var statsborger i det pågældende land.

Gyldigheden af en udenlandsk skilsmisse, omstødelse eller separation, der er bevilget på anden vis end ved dom, skal anerkendes, hvis:

skilsmissen, omstødelsen eller separationen er gældende ifølge lovgivningen i det land, hvor den er bevilget

følgende betingelser er opfyldt på den relevante dato (dvs. den dato, hvor skilsmissen er opnået)

begge parter var bosat i det pågældende land, eller

en af parterne havde bopæl i det pågældende land og den anden i et land, i henhold til hvis lovgivning skilsmissen, omstødelsen eller separationen er anerkendt som gyldig, og

ingen af parterne havde sit sædvanlige opholdssted i Det Forenede Kongerige i løbet af det år, der gik umiddelbart forud for denne dato.

Enhver kan anmode retten om en erklæring om at få anerkendt en skilsmisse, en omstødelse eller en separation bevilget i et andet land end England og Wales i England og Wales. Retten kan behandle anmodningen, under forudsætning af at sagsøgeren

har bopæl i England eller Wales på den dato, hvor sagen indledes, eller

havde sit sædvanlige opholdssted i England og Wales i hele året forud for denne dato.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Med forbehold af ovenstående betingelser kan enhver kan anmode Family Court om en erklæring om, at en skilsmisse, en omstødelse eller en separation ikke bør anerkendes i England og Wales.

Anmodninger om anerkendelse i henhold til Rådets forordning skal sendes til High Court. Sagsøgeren skal oplyse sagsøgte om anmodningen, så denne får mulighed for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af afgørelsen ved at indsende dokumentation, medmindre retten beslutter, at sagsøgte utvetydigt har accepteret retsafgørelsen.

Det bestemmes i forordningen, at enhver interesseret part kan anmode om en afgørelse om, at dommen anerkendes eller afvises. High Court kan udsætte sagen, hvis der er indgivet appel over den dom, som søges anerkendt, i den medlemsstat, hvor dommen er afsagt.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Domstolene i England og Wales vil altid anvende lovgivningen i England og Wales på sager, som er indbragt for dem. Domstolene har kompetence til at behandle en skilsmisse, selv om ægteskabet er indgået i udlandet, hvis en af parterne i ægteskabet:

har bopæl i England eller Wales på den dato, hvor sagen indledes, eller

havde sit sædvanlige opholdssted i England og Wales i hele året forud for denne dato.

Relevante links

[Skilsmisse, separation og sammenbrudte forhold](#)

[Retshjælp](#)

Sidste opdatering: 20/02/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Skilsmisse - Nordirland

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

I Nordirland findes reglerne om skilsmisse i ægteskabsloven, Matrimonial Causes (Northern Ireland) Order 1978.

En ægtefælle kan få en skilsmisse ved at indsende en skriftlig anmodning (en såkaldt begæring) til retten. Den person, der begærer skilsmisse, kaldes sagsøger og den anden part sagsøgte. Sagsøger skal bevise, at ægteskabet ikke står til at redde, og fremlægge bevis for et af nedenstående fem forhold (se nedenstående spørgsmål 2). Man kan ikke indgive en skilsmissebegæring i løbet af ægteskabets første to år. Dokumentation fra disse to års ægteskab kan dog bruges til at bevise, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Den eneste betingelse for at opnå skilsmisse er, at ægteskabet skal være brudt uigenkaldeligt sammen. Generelt skal sagsøger, for at dokumentere at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen, påvise et eller flere af følgende forhold:

at ægtefællen har begået ægteskabsbrud. Dette forhold ikke kan gøres gældende, hvis sagsøger efter at have fået kendskab til utroskaben blev ved med at bo sammen med sagsøgte i en eller flere perioder på sammenlagt over seks måneder

at sagsøgte har opført sig på en sådan måde, at sagsøger ikke med rimelighed kan forventes at fortsætte samlivet. Dette forhold ikke kan gøres gældende, hvis parterne fortsat har boet sammen i seks måneder eller mere efter datoen for det seneste eksempel på urimelig adfærd

at sagsøgte har forladt sagsøgeren i en sammenhængende periode på to år umiddelbart forud for indgivelse af begæringen

at parterne har boet hver for sig i en sammenhængende periode på to år umiddelbart forud for indgivelsen af begæringen, og at sagsøgte indvilliger i skilsmissen

at parterne har boet hver for sig i en sammenhængende periode på fem år umiddelbart forud for indgivelsen af begæringen. Sagsøgtes samtykke ikke er påkrævet, og denne kan gøre indsigelse mod skilsmissen med den begrundelse, at det vil medføre alvorlige økonomiske eller andre problemer.

I vurderingen af, om sagsøgte har forladt sagsøger, eller om parterne har boet hver for sig i en sammenhængende periode, vil der ikke blive taget hensyn til eventuelle perioder (på ikke over seks måneder i alt), hvor parterne har genoptaget samlivet. Sådanne perioder medregnes ikke i den periode, hvor sagsøgte har forladt sagsøger, eller i separationsperioden.

Hvis retten på grundlag af dokumentationen finder det godtgjort, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen, afsiger den en foreløbig skilsmisседом (decree nisi).

Skilsmisssagen afsluttes, når den foreløbige skilsmisседом gøres endelig. En begæring om at få en foreløbig skilsmisседом gjort endelig kan indgives seks uger og en dag efter datoen for den foreløbige skilsmisседом. Hvis begæringen ikke indgives inden for 12 måneder efter den foreløbige skilsmisседом, kan sagsøger blive bedt om at afgive en beediget erklæring (erklæring på tro og love) om grunden til forsinkelsen. Under visse omstændigheder kan sagsøgte anmode om at få gjort den foreløbige skilsmisседом endelig. Parterne kan ikke gifte sig igen, før skilsmissen er endelig.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Der gælder ingen særlige regler for parternes forhold efter skilsmissen. Der er dog ikke længere nogen forventning om, at de skal leve sammen, og hvis en af parterne har taget den andens efternavn, kan den pågældende tage sit gamle navn igen.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Ægteskabsloven indeholder vidtrækkende bestemmelser for, hvordan retten kan træffe afgørelse om parternes aktiver og regulere deres økonomiske aftaler, både i forhold til hinanden og til børn i ægteskabet.

Retten kan, samtidig med at den træffer afgørelse i skilsmisssagen eller derefter, træffe en eller flere af nedenstående afgørelser:

afgørelse om periodiske betalinger

afgørelse om betaling af et engangsbetøb

afgørelse om formuertilpasning

afgørelse om deling af pension eller om øremærkning af pensionsmidler.

Retten tager i sin afgørelse hensyn til alle sagens omstændigheder. Det primære hensyn er dog trivslen for eventuelle børn i ægteskabet, der ikke er fyldt 18 år.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Efter skilsmissen har begge forældre fortsat forældremyndighed over børn i ægteskabet og også pligt til at betale underhold for mindreårige børn, der har levet som børn i ægteskabet.

Hvis der er et mindreårigt barn (under 16 år) eller et barn over 16 år, der er i gang med en videregående uddannelse, er elev eller lærling eller følger en faglig uddannelse, skal sagsøger udfylde en blanket (M4-blanket) vedrørende barnets/den unges forhold. Parterne tilskyndes til at forsøge at nå til enighed om barnets fremtid, men hvis det ikke lykkes, har sagsøgte mulighed for at fremsætte bemærkninger til de foreslåede ordninger, og retten kan udøve sine beføjelser i henhold til børneloven (Children (Northern Ireland) Order 1995)(f. eks. bestemme, hvor barnet skal bo).

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Pligten til at forsørge den anden ægtefælle ophører ved skilsmisse, medmindre retten har truffet afgørelse om betaling eller bodeling.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Man kan indgive en separationsbegæring, hvis ens ægteskab er brudt sammen, men sagsøger af den ene eller anden grund ikke ønsker en skilsmisse. Hvis separationen bevilges, har sagsøger ikke længere pligt til at bo sammen med sin ægtefælle. Den pågældende kan dog ikke gifte sig igen. Man kan ansøge om skilsmisse efter en separationsbevilling.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Hvis man har opnået en separationsbevilling, behøver man ikke påvise, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Ægtefællerne forventes ikke længere at bo sammen. Hvis separation er bevilget, og en af ægtefællerne afgår ved døden uden at have skrevet testamente (intestatarv), fordeles den pågældendes aktiver, som om den overlevende ægtefælle allerede var afgået ved døden, og eventuelle goder, som denne ville have modtaget, går tabt. Rettens beføjelser i forhold til bodeling er generelt de samme for separation som for skilsmisse. Den kan dog ikke træffe afgørelse om pensionsdeling.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Der afsiges en omstødsesdom, hvis sagsøger godtgør, at ægteskabet er ugyldigt eller omstødeligt. At et ægteskab erklæres ugyldigt betyder, at det aldrig er blevet indgået og anses for ikke at have en retlig status. Et omstødeligt ægteskab anerkendes og vedbliver med at være anerkendt, indtil det bliver ophævet.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab er ugyldigt, hvis et af følgende forhold er godtgjort:

Parterne er for nært beslægtet.

En af parterne er under seksten år.

Formaliteterne i forbindelse med ægteskabet ikke er opfyldt.

På tidspunktet for ægteskabets indgåelse var en af parterne allerede lovformeligt gift.

Parterne er ikke af forskelligt køn.

Der er tale om et polygamt ægteskab indgået uden for Nordirland, hvor en af ægtefællerne havde sin bopæl i Nordirland på tidspunktet for ægteskabets indgåelse.

Et ægteskab kan omstødes, hvis et af følgende forhold er godtgjort:

Det ikke er blevet fuldbyrdet på grund af en af ægtefællernes manglende evne.

En af ægtefællerne har nægtet at fuldbyrde det.

En af ægtefællerne ikke har givet gyldigt samtykke til ægteskabet (f. eks. fordi den pågældende var under pres, var tvunget til at give sit samtykke eller havde taget fejl med hensyn til ceremoniens art).

En af ægtefællerne led af en psykisk sygdom på tidspunktet for ægteskabets indgåelse.

En af ægtefællerne led af en smitsom kønssygdom på tidspunktet for ægteskabets indgåelse.

Hustruen var gravid med en anden end ægtemanden på tidspunktet for ægteskabets indgåelse.

Hvis en anmodning om en omstødsesdom er baseret på et af de sidste fire forhold, skal den indgives inden tre år efter ægteskabets indgåelse. Retten kan dog i visse tilfælde tillade, at anmodningen fremsættes på et senere tidspunkt.

Hvis anmodningen er baseret på de sidste to forhold, skal sagsøger bevise, at den pågældende på tidspunktet for ægteskabets indgåelse ikke havde kendskab til sygdommen eller graviditeten.

Retten vil ikke ophæve et omstødeligt ægteskab, hvis sagsøgte påviser:

at sagsøger vidste, at ægteskabet kunne omstødes, men optrådte på en sådan måde, at sagsøgte med rimelighed kunne tro, at sagsøger ikke ville anmode om omstødelse, og

det ville være uretfærdigt.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Hvis et ægteskab er fuldstændig ugyldigt, behandles det, som om det aldrig har eksisteret. Hvis et ægteskab er omstødeligt, behandles det som ugyldigt fra den dato, hvor afgørelsen om dets omstødelse gøres endelig.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Der findes en række instanser i Nordirland, som leverer mæglingstjenester (f.eks. Relate). Mægling kan benyttes i forbindelse med de praktiske aspekter af en skilsmisse, herunder økonomiske ordninger og forældreansvar.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Begæringer om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab kan indgives til High Court eller en County Court, der pådømmer skilsmissesager. Hvis en sagsøgt indgiver svar på en begæring, der er indgivet til County Court, vil sagen blive overdraget til High Court.

Adresser og telefonnumre på domstole findes på webstedet for [Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#), Nordirlands domstolsstyrelse.

For at indlede en skilsmissesag skal du indsende en række blanketter til den relevante domstol ledsaget af:

din originale vielsesattest (ikke en fotokopi), ledsaget af en bekræftet oversættelse og en erklæring på tro og love, hvis ægteskabet er indgået uden for Nordirland

den originale fødselsattest for børn i ægteskabet under 18 år (med alle oplysninger om forældrene og barnet)

en kopi af eventuelle domme, der er nævnt i begæringen

en original og to kopier af enhver aftale (f. eks. vedrørende økonomi), der skal ændres til en domstolsafgørelse, og

retsgebyret (dommerkontoret kan informere om det aktuelle gebyr).

Dommerkontoret kan udlevere kopier af blanketter og forklare, hvordan de skal udfyldes. Rettens personale kan dog ikke yde juridisk rådgivning eller fortælle dig, hvad du skal sige.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Du har ret til at ansøge om retshjælp. Størrelsen af den eventuelle økonomiske bistand er dog trangsbestemt. Selv om du vurderes til at være berettiget til økonomisk hjælp, skal du måske selv også bidrage til dækningen af omkostningerne. Dette bidrag kan efter aftale tilbagebetales til retshjælpskontoret over en længere periode. Ud over de økonomiske kriterier for støtteberettigelse skal det muligvis også vurderes, om der er rimelig grund til at anlægge (eller forsvare sig i) sagen.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

En endelig dom om omstødelse eller ophævelse af ægteskabet kan ikke appelleres, hvis den forurettede havde mulighed for at appellere den foreløbige dom, men ikke gjorde dette. Kendelser afsagt med parternes samtykke kan kun appelleres med rettens tilladelse. Appelretten har en række beføjelser og kan stadfæste, omstøde eller ændre den oprindelige afgørelse.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Rådets forordning (EF) nr. 1347/2000 af 29. maj 2000 (i det følgende benævnt "forordningen") fastsætter, at en afgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab truffet i en medlemsstat skal anerkendes i andre medlemsstater uden nogen særlig procedure (ud over den, der er fastsat i selve forordningen).

Alle interesserede parter kan anmode om at få afgørelsen anerkendt, og dette vil kun blive afvist i strengt begrænsede tilfælde (f. eks. kan anerkendelse afvises, hvis afgørelsen strider mod grundlæggende retsprincipper).

En anmodning om anerkendelse skal sendes til High Court i Nordirland.

Hvis forordningen ikke finder anvendelse, kan afgørelsen være omfattet af § 46 i Family Law Act 1986, der fastsætter de generelle betingelser for anerkendelse af en udenlandsk skilsmisse, separation eller omstødelse.

En anmodning om anerkendelse af en udenlandsk skilsmisse, separation eller omstødelse skal sendes til High Court. Anmodningen fremsættes i form af en begæring, som skal vedlægges en kopi af skilsmisse-, separations- eller omstødsdommen.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Da det er High Court, der behandler sager om anerkendelse af skilsmisse, separation eller omstødelse (i henhold til både forordningen og Family Law Act 1986), vil indsigelser mod den foreslåede anerkendelse også blive behandlet ved denne domstol. Grundene til ikke-ankendelse er fastsat i forordningens artikel 15 og § 51 i Family Law Act 1986.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Hvis domstolen i Nordirland beslutter, at den har kompetence til at behandle skilsmissen, separationen eller omstødelsen, følger den loven i Nordirland.

En domstol i Nordirland har kompetence til at behandle en skilsmisse eller separation (selv om ægteskabet blev indgået i udlandet), hvis domstolen har kompetence efter forordningen, eller

ingen domstol i en kontraherende stat (en af de stater, der tiltrådte forordningen ved dens vedtagelse, eller en stat, der siden har tiltrådt den) har kompetence efter forordningen, og ingen af parterne i ægteskabet har bopæl i Nordirland ved sagens indledning.

En domstol i Nordirland har kompetence til at behandle sager om omstødelse af ægteskab (selv om ægteskabet er indgået i udlandet), hvis domstolen har kompetence efter forordningen, eller

ingen domstol i en kontraherende stat har kompetence efter forordningen, og ingen af parterne i ægteskabet

har bopæl i Nordirland på den dato, hvor sagen er indledt, eller

døde før denne dato og på dette tidspunkt enten havde bopæl i Nordirland eller havde haft sædvanligt opholdssted i Nordirland i hele det år, der gik forud ud for dødsfaldet.

Relevante links

Northern Ireland Courts and Tribunals Service (Nordirlands domstolsstyrelse)

Flere oplysninger om retshjælp kan fås på webstedet for [Nordirlands retshjælpskontor](#).

Flere oplysninger om mægling kan fås på webstedet for "[Relate NI](#)" og "[UK College of Family Mediators](#)".

Sidste opdatering: 03/02/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [en](#) er blevet ændret for nylig. Den

sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores

oversættere.

Skilsmisse - Gibraltar

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

En af ægtefællerne skal fremsende en skriftlig anmodning (en begæring) til retten. Skilsmissebegæring behandles af Supreme Court, og ægtefællerne skal indsende deres begæring til denne domstol. Den begærende part – sagsøger – skal bevise, at ægteskabet ikke står til at redde, og skal fremlægge bevis for et af nedenstående fem forhold.

En skilsmissebegæring kan først indgives tre år efter ægteskabets indgåelse. De eneste undtagelser fra denne regel er, hvis sagsøgeren har haft særligt store problemer, sagsøgte har udvist særlig stor lastefuldhed, eller sagsøgeren var under 16 år ved ægteskabets indgåelse.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Den eneste betingelse for at opnå skilsmisse er, at ægteskabet skal være brudt uigenkaldeligt sammen. Som bevis for, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen, skal der fremlægges dokumentation for et eller flere ægteskabelige "forhold" såsom

at den anden ægtefælle har begået ægteskabsbrud, og at sagsøgeren ikke føler sig i stand til at leve sammen med ham eller hende urimelig adfærd, hvilket betyder, at den anden ægtefælle har handlet på en sådan måde, at sagsøgeren ikke med rimelighed kan forventes at fortsætte samlivet

samlivsophævelse, hvilket betyder, at den anden ægtefælle har ladet sagsøgeren alene i en periode på to år før skilsmissebegæringen

at parterne har været separeret i to år forud for skilsmissebegæringen (med begge ægtefællers samtykke)

at parterne har været separeret i fem år forud for skilsmissebegæringen (uden begge ægtefællers samtykke).

Retten har pligt til at i videst muligt omfang at stille spørgsmål til de forhold, sagsøger gør gældende, og til de forhold, den anden part – sagsøgte – gør gældende. Hvis Supreme Court på baggrund af dokumentationen finder det godtgjort, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen, afsiger den en skilsmisssed, forudsat at retten godtager den ordening, der er truffet vedrørende børnene i ægteskabet.

Hvis retten finder det godtgjort, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen, afsiger den først en foreløbig skilsmisssed (decree nisi). Efter seks uger kan den part, der indgav skilsmissebegæringen, anmode om at få en endelig skilsmisssed (decree absolute). Medmindre der foreligger særlige omstændigheder, er der ingen tidsbegrænsning for at indgive en begæring om en endelig skilsmisssed.

Hvis begæringen om en endelig skilsmisse indgives senere end 12 måneder efter afsigelsen af den foreløbige skilsmisssed, skal sagsøger dog afgive en skriftlig forklaring:

med begrundelse for forsinkelsen

med angivelse af, om den pågældende og ægtefællen har boet sammen siden afsigelsen af den foreløbige skilsmisssed, og i bekræftende fald i hvilken periode, og

angivelse af, hvorvidt hustruen har født et barn efter afsigelsen af den foreløbige skilsmisssed og i givet fald angivelse af de relevante oplysninger, og hvorvidt det påstås, at barnet er eller ikke er ægtemandens.

Retten kan kræve, at sagsøgeren afgiver en edsvoren erklæring om sin forklaring og kan afsige dom på baggrund heraf.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Ægteskabet opløses, og der er derefter ingen yderligere pligt til at leve sammen eller fortsætte et personligt forhold, medmindre parterne ønsker det.

Parterne kan frit gifte sig igen, hvis de ønsker det. De kan vælge at beholde deres giftenavn eller vende tilbage til det navn, de havde før ægteskabet.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Dette afgøres af retten, efter at den er blevet oplyst om de faktiske omstændigheder i hver enkelt sag. Selv i de tilfælde, hvor der foreligger en aftale mellem parterne, har retten en overordnet beføjelse til at godkende eller ændre denne.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Supreme Court har, enten før eller efter den træffer den endelige afgørelse, beføjelse til at fastsætte bestemmelser om forældremyndighed, underhold og uddannelse for børnene i ægteskabet eller endog bestemme, at der træffes foranstaltninger for at placere børnene under rettens beskyttelse. Supreme Court kan ikke afsige en endelig skilsmisedom, før det er blevet godtgjort, at der er fundet en tilfredsstillende ordning for eventuelle børn.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Både før og efter afsigelsen af en foreløbig skilsmisedom kan Supreme Court bestemme, at ægtemanden skal betale hustruen et månedligt eller ugentligt beløb, som retten fastsætter, til hendes underhold. En hustrus ret til underholdsbidrag ophører, når hun gifter sig igen, men underholdsbidrag til et barn født i ægteskabet påvirkes ikke af moderens nye ægteskab.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

I Gibraltars lovgivning betegnes en separation som en "retlig separation" (judicial separation). Når retten har afsagt en kendelse om separation, er der ikke længere nogen forventning om, at den ægtefælle, der indgav separationsbegæringen, fortsat skal bo sammen med den anden ægtefælle. Den pågældende kan dog ikke gifte sig igen. I praksis er separation en mulighed for ægtefæller, hvis ægteskab er brudt sammen, og som ikke ønsker at gifte sig igen. Den, der begærer separation, er ikke forpligtet til at bevise, at ægteskabet er brudt uigenkaldeligt sammen. Man kan anmode om at få en skilsmisedom, når der er afsagt en separationskendelse.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Sagsøgeren skal fremlægge dokumentation for et eller flere forhold, der beviser, at ægteskabet er brudt sammen, men behøver ikke vente til tre år efter ægteskabets indgåelse, i modsætning til hvis man begærer skilsmisse.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Hvis en part i en separation dør uden at have skrevet testamente, fordeles dennes aktiver i henhold til de gældende arveregler, og en separation har samme virkning som en skilsmisse. Derfor har ingen af ægtefællerne efterfølgende ret til aktiver tilhørende en arvelader, som ikke har skrevet testamente. Hvis en part i en separation afgår ved døden og har skrevet testamente, har en separation ingen indflydelse på det, der bestemmes i testamentet, f.eks. hvis den overlevende separerede part er udpeget som arving i testamentet.

Retten kan følge samme bestemmelser for formuedeling ved separation som ved skilsmisse.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Der er to former for omstødelse af ægteskab. Ægteskabet kan enten erklæres "ugyldigt", hvilket betyder, at det aldrig har været gyldigt og aldrig har eksisteret. Under forskellige omstændigheder kan ægteskabet være "omstødeligt", hvilket betyder, at en af ægtefællerne kan anmode om at få ægteskabet erklæret ugyldigt. Ægteskabet kan også fortsættes, hvis begge ægtefæller ønsker det.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab er ugyldigt, hvis:

det ikke opfylder bestemmelserne i ægteskabslovgivningen, Marriage Act

en af parterne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse allerede var lovformeligt gift

parterne ikke er af forskelligt køn. For at et ægteskab skal være gyldigt, skal parterne være mand og kvinde.

en af ægtefællerne i tilfælde af et polygamt ægteskab indgået uden for Gibraltar havde sin bopæl i Gibraltar på tidspunktet for ægteskabets indgåelse.

Et ægteskab er omstødeligt i følgende tilfælde:

Ægteskabet er ikke blevet fuldbyrdet på grund af en af ægtefællernes manglende evne hertil.

Ægteskabet er ikke blevet fuldbyrdet, fordi en af ægtefællernes forsætligt nægter at fuldbyrde det.

En af ægtefællerne har ikke givet sit samtykke til ægteskabet, fordi den pågældende var under pres og blev tvunget til det, ikke kendte til retsvirkningerne af ægteskabet eller var psykisk ude af stand til at vurdere følgerne af beslutningen om at indgå ægteskab.

På tidspunktet for ægteskabets indgåelse led en af ægtefællerne af en psykisk sygdom af en sådan karakter, at den pågældende var uegnet til at indgå ægteskab, eller af en smittefarlig kønssygdom, og sagsøgeren var ikke bekendt med dette på det pågældende tidspunkt.

På tidspunktet for ægteskabets indgåelse var sagsøgte gravid med en anden end sagsøgeren, og sidstnævnte var ikke bekendt med dette forhold på det pågældende tidspunkt.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Når et ægteskab er omstødt, er det ugyldigt. Hvis der er børn i ægteskabet, skal Supreme Court dog finde det godtgjort, at der er truffet passende foranstaltninger. Den kan også træffe afgørelse om forældremyndighed og betaling af underhold til eventuelle børn.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Kun Supreme Court er kompetent til at træffe afgørelser i skilsmisessager i Gibraltar. Man kan dog få visse former for social bistand gennem ægteskabsrådgivning.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Anmodninger skal indgives til Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltar.

Anmodningen indgives i form af en begæring og skal ledsages af en kopi af vielsesattesten, kopier af eventuelle børns fødselsattester og en begrundelse for ønsket om skilsmisse/separation/omstødelse. Desuden skal børnene i ægteskabet og sagsøgerens økonomiske forhold angives. Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltar, telefon (+350) 200 75608.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Det er muligt at få retshjælp til dækning af sagsomkostningerne, hvis man opfylder visse indtægtskriterier. Blanketter og andre oplysninger kan fås ved henvendelse til Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltar.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

En skilsmisedom eller en dom om omstødelse kan ophæves på et hvilket som helst tidspunkt, inden dommen gøres endelig. I tilfælde af separation kan afgørelsen omgøres, på ethvert tidspunkt efter at den er truffet. Afgørelser om underhold samt forældremyndighed og underholdsbidrag til børn kan ændres, efter at dommen er gjort endelig.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 bestemmer, at retsafgørelser vedrørende skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab afsagt i én medlemsstat kan anerkendes i andre medlemsstater. De påkrævede dokumenter kan fås fra den domstol, der har truffet afgørelsen, og skal indsendes til Supreme Court. Denne forordning vedrører ikke spørgsmål vedrørende skyld, formueretlige virkninger af ægteskabet, underholdspligt eller andre sekundære spørgsmål. Der skal være en reel tilknytning mellem den berørte part og den kompetente medlemsstat.

Anerkendelse af en afgørelse kan afvises, hvis den strider mod grundlæggende retsprincipper, hvis sagsøger ikke er mødt op i retten, hvis de relevante dokumenter ikke er forkyndt for sagsøgte i god tid, eller hvis den er uforenelig med en retsafgørelse, der er truffet i et andet land, forudsat at denne tidligere afgørelse kan anerkendes i Gibraltar.

En interesseret part kan anmode om en afgørelse om, at dommen anerkendes eller ikke anerkendes. Supreme Court kan udsætte sagen, hvis den afgørelse, der søges anerkendt, er blevet appelleret.

Hvis afgørelsen ikke kan anerkendes efter denne forordning, er anerkendelsen af skilsmisser afsagt udenlands omfattet af Matrimonial Causes Act. Her bestemmes følgende:

Gyldigheden af en udenlandsk skilsmisse- eller separationsdom skal anerkendes, hvis:

skilsmissen eller separationen er gældende i henhold til lovgivningen i det land, hvor den er bevilget, og

en af ægtefællerne på den relevante dato (dvs. den dato, skilsmissesagen begyndte)

havde sit sædvanlige opholdssted i det land, hvor skilsmissen eller separationen blev bevilget, eller

havde sin bopæl i det pågældende land, eller

var statsborger i det pågældende land.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Skilsmisser og separationer bevilget i andre lande anerkendes ifølge Gibraltars lovgivning, hvis visse betingelser er opfyldt. Hvis der gøres indsigelse mod anerkendelsen af en skilsmisse/separation, kan det skyldes, at en af de betingelser, der er fastsat i Matrimonial Causes Act, ikke er opfyldt. I sådanne tilfælde kan det være hensigtsmæssigt at anmode Supreme Court of Gibraltar om at få erklæret en bestemt skilsmisse/separation bevilget i et andet land ugyldig.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmissegager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Domstolene i Gibraltar anvender altid lovgivningen i Gibraltar i sager, som anlægges for dem. Domstolene har kompetence til at behandle en skilsmisse, selv om ægteskabet er indgået i udlandet, hvis en af parterne i ægteskabet:

har bopæl i Gibraltar på den dato, hvor sagen er indledt, eller

havde sit sædvanlige opholdssted i Gibraltar i hele året forud for denne dato.

Sidste opdatering: 23/08/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.